

SKY MOON

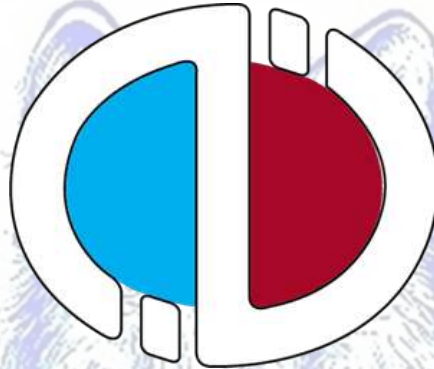

T FOLLOW

SKYMOON PDF

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

ÜNİTE ÖZETLERİ
GELEBİLECEK SORULAR
ÇIKMIŞ SORULAR
ONLINE DÖNEMDE NELER OLDU?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

ULİ301U

ÜNİTE 1: STRATEJİ VE GÜVENLİK KAVRAMLARI

STRATEJİ KAVRAMI

Dar anlamda strateji, Eski Yunan geleneğinde generallik sanatını, yani askeri araçların savaşın amacına ulaşmada kullanılmasını ifade eder. Bir başka tanıma göre strateji, politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatıdır.

TAKTİK, ASKERİ STRATEJİ VE GENEL STRATEJİ TANIMLARI

Askeri araçlar-siyasi hedef ilişkisini açıklayan bu kavram literatürde askeri strateji olarak tanımlanmaktadır. Askeri araçların kullanılması eylem olarak savaşa dönüşüyorsa, bu tutumun düzenlenmesi ve yönetilmesi taktik terimiyle tanımlanır.

Genel strateji, yüksek strateji ya da ulusal strateji olarak da anılan bu kavram bir milletin siyasi, ekonomik, askeri, psikolojik kaynaklarını savaş ve barış zamanında hükümetin belirlediği ulusal siyasi hedefleri elde etmeye yönelik en fazla desteği verecek şekilde yönlendirme bilim ve sanatıdır.

STRATEJİ DÜŞÜNCESİNİN GELİŞİMİ

Stratejik düşüncenin gelişimini üç dönemde incelemek mümkündür:

- 18.yüzyıl öncesi klasik dönem
- 18.yüzyıl sonrası modern dönem
- Nükleer silahların geliştiği dönem

Klasik Dönemde Strateji:

Klasik dönemde stratejinin eş anlamlısı olarak algılanan savaş sanatı, genel itibarıyla düşmana ya da rakibe tuzak kurma vb. hayvan avcılığı döneminden kalma taktiklerle ifade ediliyordu.

SUN TZU'NUN STRATEJİ ANLAYIŞI: Sun Tzu'nun strateji anlayışı en iyi "Savaş Sanatı" başlıklı eserindeki şu şekilde ifade edilmiştir:

"STRATEJİ UZMANI BİR KOMUTAN, NİHAİ ZAFERİ KAZANDIKTAN SONRA KÜÇÜK MUHAREBELERLE UĞRAŞIR, HÂLBUKİ YENİLMEYE MAHKUM BİR KOMUTAN ÖNCE KÜÇÜK MUHAREBELERLE KENDİNİ YIPRATIR, DAHA SONRA NİHAİ ZAFER YOLLARINI ARAR." Strateji teorisinin köklerini içinde bulabildiğimiz "Savaş Sanatı", tarih boyunca Caesar'dan Napoleon'a, Hitler' den Mao'ya kadar birçok komutan ve lider tarafından okunmuş ve onlara yol göstermiştir.

THUCYDİDES'İN STRATEJİ

ANLAYIŞI: Thucydides, işbirliği ve yüksek moral değerlerden çok güç politikasının, yani ulusal çıkar ve güç peşinde koşmanın savaşa neden olduğunu belirtmiştir.

Uluslararası ilişkilerde "güçlünün yapabileceklerini yapacağını, güçsüz olanlarınsa bunları kabullenmek zorunda olduklarını" ileri süren Thucydides bu yaklaşımıyla strateji kavramının güç kavramıyla özdeş olduğunu ortaya koymaktadır.

MACHİAVELLİ' NİN STRATEJİ

ANLAYIŞI: Machiavelli' ye göre yöneticilerin devletin varlığını sürdürebilmek için bireyin sahip olduğundan farklı ahlaki değerlerle hareket etmesi gerekir.

Modern Dönemde Stratejik Düşünce

Modern dönem 18. yüzyılda Napoleon savaşları ile başlar. Modern dönemde stratejik düşüncenin dört önemli öncüsü Napolyon, Jomini, Clausewitz ve Hart' ın strateji anlayışları aşağıdaki gibi açıklanabilir:

NAPOLEON' UN STRATEJİ ANLAYIŞI: Napoleon Bonaparte, tarihin akışını değiştiren önemli siyasetçi ve askerlerden birisidir ve ulus devlet anlayışının yaygınlaştığı bir dönemi temsil eder. Napoleon Bonaparte, modern dönemin ilk büyük stratejisti olarak kabul edilir.

Strateji kavramına en büyük katkısı askeri yöntemleri, yani kuvvet kullanımını belli prensipler çerçevesinde ele alıp, politik bir hareketin parçası olarak tanımlamasıdır.

JOMİNİ'NİN STRATEJİ ANLAYIŞI:

Jomini' nin stratejik bilgisini önemli kılan kendi ordusunu, çağdaşı olan ordulardan birkaç adım öne çıkartacak hamleler yapmış olmasıdır.

CLAUSEWİTZ' İN STRATEJİ

ANLAYIŞI: Clausewitz, strateji ile savaş arasında doğrudan ilişki kurmuş; bu tartışmayı da aldığı felsefe eğitim çerçevesinde esas itibarıyla felsefi bir temele oturtmuştur.

HART' IN STRATEJİ ANLAYIŞI: Hart' ın çalışmalarının en önemlilerinden biri olan "Strateji-Dolaylı Tutum" hem dünya tarihinde yazıldığı güne kadar gerçekleşen savaşların tarihini analitik bir görüşle irdelemesi, hem de stratejinin tarihsel gelişimini ele alması bakımından önem taşımaktadır.

Nükleer Dönemde Stratejik Düşünce

İkinci Dünya Savaşı' nın ardından başlayan nükleer dönemde strateji anlayışı kendinden önceki dönemlerden dört temel noktada farklılık taşır:

- Fransa başbakanlarından Georges Benjamin Clemenceau'nun "savaş, generallere bırakılamayacak kadar ciddi bir iş" sözünü hâkl çıkarmak şeklinde, özellikle nükleer dönemde politikacılara tavsiyelerde bulunan stratejistler artık akademik kuruluşlarda görev yapan sivil uzmanlardır.
- İlk iki dönemde, strateji daha çok askerlik bilimi ile ilintili bir kavram iken, yeni dönemde disiplinler arası bir nitelik kazanmıştır. Dönemin ünlü stratejistleri farklı disiplinlerdeki uzmanlıklarıyla ünlüdürler. Örneğin, Herman Kahn fizikçi, Thomas Schelling ekonomist, Henry Kissinger tarihçi, Albert Wohlstetter matematikçi, Morris Janowitz sosyolog, Paul Keskemeti psikolog, Bernard Brodie, William Kaufmann ve Glenn Synder ise siyaset bilimcidir (Walt, 1991).
- Bernard Brodie' nin özellikle ekonominin yöntemlerinin kullanılmasını salık vererek başının çektiği bir akım doğrultusunda

bilimsellik anlayışı nükleer dönemde strateji düşüncesinin özünü oluşturmuştur.

- Nükleer silahların varlığı, strateji kavramını barışa daha yakın hale getirmiştir. Nükleer silahların yıkıcı gücü nedeniyle, düşman üzerinde zafer kazanmak ikinci plana düşmüş, caydırıcılık stratejisi ön plana çıkmıştır.

GÜVENLİK KAVRAMI

Kelime anlamıyla güvenlik kişilerin korkusuzca yaşayabilmeleri durumu ve zarar veya tehlikeye karşı emniyet halidir.

GÜVENLİK KAVRAMININ TANIMINDA DÖNÜŞÜM

Güvenlik kavramı, Soğuk Savaşın başladığı 1940' lardan Soğuk Savaşın sona erdiği 1980'lere kadar neredeyse tamamen Stratejik Çalışmalar' ın gölgesinde tanımlanıyordu.

Soğuk Savaşın son yıllarında yalnızca güvenlik tehditleri bazında değil, bu tehditlerden etkilenen ana özneler bakımından da değişim gözlenmiştir.

Güvenlik kavramının Stratejik Çalışmalar ötesinde de Tanımlanmasıyla birlikte güvenlik ÇOK-BOYUTLU bir kavram olarak karşımıza çıkmıştır.

Bugün artık tek ve yeknesak bir güvenlik kavramından söz etmek mümkün değildir.

Günümüzde bireysel, ulusal, bölgesel, uluslararası, küresel güvenlik ile askeri, siyasi, toplumsal, çevresel, ekonomik, insani güvenlik kavramları bir arada bulunmaktadır.

GÜVENLİK KAVRAMININ ANA UNSURLARI

Güvenlik kavramını tanımlayan eserleri genel olarak incelediğimizde, yoğunlukla iki unsurun kullanıldığını görürüz. Bu unsurlardan ilki olan güvenlik özneleri, kim için güvenlik sorularında, ikincisi olan güvenlik tehditleri ise neye karşı güvenlik sorusuna cevap vermektedir. Güvenlik kavramına bu soruların cevaplarına bağlı olarak devlet güvenliği ya da ekonomik güvenlik örneklerinde olduğu gibi etiketler yapılandırılmaktadır.

GÜVENLİK ÖZNELERİ: Kimin güvenliği sorusunun cevabını ortaya koymayan güvenlik kavramı bir anlam ifade etmez. Günümüz Güvenlik Çalışmaları literatüründe güvenlik öznelerinin kimler olduğuna dair bir uzlaşma yoktur.

Güvenlik Çalışmaları alt-disiplininde "kim için güvenlik" sorusuna yaklaşık kırk yıl boyunca neredeyse hep bir ağızdan "devlet" yanıtı verilmiştir. 1940'lardan 1980'lerin sonlarına kadar devam eden devlet-merkezli güvenlik anlayışının kökeninde Stratejik Çalışmalar'ın başat gücünden kaynaklanan analitik ve normatif nedenler bulunmaktadır. Stratejik Çalışmalar'ın dayandığı geleneksel realist anlayışta devletler Uluslararası ilişkilerin merkezindedir.

Bireyin, güvenliğin ana öznesi olduğu fikri özellikle Eleştirel Güvenlik Çalışmaları ve 1990'larda Kanada' da gelişmeye başlayan İnsan Güvenliği yaklaşımları tarafından savunulmaktadır.

Kanada kökenli İnsan Güvenliği yaklaşımında da güvenliğin ana öznesi insandır. Bu yaklaşım, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı' nın (UNDP)

1994 yılı raporu çerçevesinde doğmuş, ardından akademik çevrelerin ilgisini çekmiştir. UNDP raporunda şöyle denilmektedir: "İnsan güvenliği, ölmemiş bir çocuk, yayılmamış bir hastalık, sonlandırılmamış bir iş, şiddete varmamış etnik bir gerilim, susturulmamış bir muhaliftir. İnsan güvenliği silahlarla değil, insan yaşamı ve onuruyla ilgilenir." Kim için güvenlik sorusunun bir başka cevabı da sistem düzeyinde karşımıza çıkar. Örneğin, çevre sorunları güvenlik tehditleri olarak kavramsallaştırıldığında, biyosferin kendisi güvenlik öznesi haline dönüşür. Benzer şekilde, liberal ekonomik düzen de liberal güvenlik anlayışını savunanlar için bir güvenlik öznesi olarak algılanır. Sonuçta, kim için güvenlik sorusunun tek bir cevabı yoktur. Güvenlik teorilerinin büyük bir kısmı tek bir aktöre yönelmek suretiyle güvenliği kavramsallaştırırsa da, yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere Güvenlik Çalışmaları' nı tek ve yeknesak bir aktör çerçevesinde şekillendirmek mümkün değildir. Bu çerçevede, "güvenliği tehdit edilen şey" bazen birey, bazen devlet, bazen de sistem düzeyinde kendini gösterebilir. Son yıllarda, Kopenhag Okulunun da böylesine bir yaklaşım benimsediğini söylemek mümkündür.

GÜVENLİK TEHDİTLERİ: Geleneksel güvenlik anlayışında benimsenen güvenlik gündeminin özünde askeri tehditler vardır. Buna karşılık, uluslararası politikada meydana gelen değişimler sonucunda 1970'lerden itibaren güvenliğin askeri nitelik taşımayan sorunlarla da tehdit edildiğine ve güvenliğin analizinde bu geleneksel olmayan tehditlere yer verilmesi gerektiğine dair çağrılar yapılmaktadır. Günümüzde, realist akımlar dışında neredeyse tüm güvenlik teorileri, güvenliğin çevreden sağlık sorunlarına, ekonomik istikrarsızlıklardan göçe kadar çok geniş bir çerçevede ele alınması gerektiği konusunda hemfikirdir.

Eleştirel Güvenlik Çalışmaları'nda bireyleri veya grupları tehdit eden her şey güvenlik sorunudur. Kopenhag Okulu, her şeyin güvenlik sorunu olarak algılanması görüşüne karşıdır. Çünkü böylesi bir tutum Güvenlik Çalışmaları alanını sınırlarından yoksun hale getirecektir. Bunu engellemenin yolu "güvenlikleştirme" kavramıdır. Bu çerçevede, askeri, ekonomik, toplumsal, çevresel ve siyasi sektörlerde bir sorunun güvenlik tehdidi olarak benimsenmesi, yani güvenlikleştirilmesi şartlara bağlanmıştır. Başka bir deyişle, bir sorun ilgili aktör tarafından söylem doğrultusunda tehdit olarak inşa edilmediği sürece güvenlik tehdidi olarak nitelendirilemeyecektir.

ÜNİTE 1: STRATEJİ VE GÜVENLİK KAVRAMLARI

STRATEJİ KAVRAMI

Dar anlamda strateji, Eski Yunan geleneğinde generallik sanatını, yani askeri araçların savaşın amacına ulaşmada kullanılmasını ifade eder. Bir başka tanıma göre strateji, politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatıdır.

STRATEJİ VE GÜVENLİK

TAKTİK, ASKERİ STRATEJİ VE GENEL STRATEJİ TANIMLARI

Askeri araçlar-siyasi hedef ilişkisini açıklayan bu kavram literatürde askeri strateji olarak tanımlanmaktadır. Askeri araçların kullanılması eylem olarak savaşa dönüşüyorsa, bu tutumun düzenlenmesi ve yönetilmesi taktik terimiyle tanımlanır.

Genel strateji, yüksek strateji ya da ulusal strateji olarak da anılan bu kavram bir milletin siyasi, ekonomik, askeri, psikolojik kaynaklarını savaş ve barış zamanında hükümetin belirlediği ulusal siyasi hedefleri elde etmeye yönelik en fazla desteği verecek şekilde yönlendirme bilim ve sanatıdır.

STRATEJİ DÜŞÜNCESİNİN GELİŞİMİ

Stratejik düşüncenin gelişimini üç dönemde incelemek mümkündür:

- 18.yüzyıl öncesi klasik dönem
- 18.yüzyıl sonrası modern dönem
- Nükleer silahların geliştiği dönem

Klasik Dönemde Strateji:

Klasik dönemde stratejinin eş anlamlısı olarak algılanan savaş sanatı, genel itibarıyla düşmana ya da rakibe tuzak kurma vb. hayvan avcılığı döneminden kalma taktiklerle ifade ediliyordu.

SUN TZU'NUN STRATEJİ ANLAYIŞI: Sun Tzu'nun strateji anlayışı en iyi "Savaş Sanatı" başlıklı eserindeki şu şekilde ifade edilmiştir:

"STRATEJİ UZMANI BİR KOMUTAN, NİHAİ ZAFERİ KAZANDIKTAN SONRA KÜÇÜK MUHAREBELERLE UĞRAŞIR, HÂLBUKİ YENİLMEYE MAHKUM BİR KOMUTAN ÖNCE KÜÇÜK MUHAREBELERLE KENDİNİ YIPRATIR, DAHA SONRA NİHAİ ZAFER YOLLARINI ARAR." Strateji teorisinin köklerini içinde bulabildiğimiz "Savaş Sanatı", tarih boyunca Caesar'dan Napoleon'a, Hitler' den Mao'ya kadar birçok komutan ve lider tarafından okunmuş ve onlara yol göstermiştir.

THUCYDİDES'İN STRATEJİ

ANLAYIŞI: Thucydides, işbirliği ve yüksek moral değerlerden çok güç politikasının, yani ulusal çıkar ve güç peşinde koşmanın savaşa neden olduğunu belirtmiştir.

Uluslararası ilişkilerde "güçlünün yapabileceklerini yapacağını, güçsüz olanlarınsı bunları kabullenmek zorunda olduklarını" ileri süren Thucydides bu yaklaşımıyla strateji kavramının güç kavramıyla özdeş olduğunu ortaya koymaktadır.

MACHİAVELLI' NİN STRATEJİ

ANLAYIŞI: Machiavelli' ye göre yöneticilerin devletin varlığını sürdürebilmek için bireyin sahip olduğundan farklı ahlaki değerlerle hareket etmesi gerekir.

Modern Dönemde Stratejik Düşünce

Modern dönem 18. yüzyılda Napoleon savaşları ile başlar. Modern dönemde stratejik düşüncenin dört önemli öncüsü Napolyon, Jomini, Clausewitz ve Hart' ın strateji anlayışları aşağıdaki gibi açıklanabilir:

NAPOLEON' UN STRATEJİ ANLAYIŞI: Napoleon Bonaparte, tarihin akışını değiştiren önemli siyasetçi

ve askerlerden birisidir ve ulus devlet anlayışının yaygınlaştığı bir dönemi temsil eder. Napoleon Bonaparte, modern dönemin ilk büyük stratejisti olarak kabul edilir.

Strateji kavramına en büyük katkısı askeri yöntemleri, yani kuvvet kullanımını belli prensipler çerçevesinde ele alıp, politik bir hareketin parçası olarak tanımlamasıdır.

JOMİNİ'NİN STRATEJİ ANLAYIŞI: Jomini' nin stratejik bilgisini önemli kılan kendi ordusunu, çağdaşı olan ordulardan birkaç adım öne çıkartacak hamleler yapmış olmasıdır.

CLAUSEWITZ' İN STRATEJİ

ANLAYIŞI: Clausewitz, strateji ile savaş arasında doğrudan ilişki kurmuş; bu tartışmayı da aldığı felsefe eğitim çerçevesinde esas itibarıyla felsefi bir temele oturtmuştur.

HART' IN STRATEJİ ANLAYIŞI: Hart' ın çalışmalarının en önemlilerinden biri olan "Strateji-Dolaylı Tutum" hem dünya tarihinde yazıldığı güne kadar gerçekleşen savaşların tarihini analitik bir görüşle irdelemesi, hem de stratejinin tarihsel gelişimini ele alması bakımından önem taşımaktadır.

Nükleer Dönemde Stratejik Düşünce

İkinci Dünya Savaşı' nın ardından başlayan nükleer dönemde strateji anlayışı kendinden önceki dönemlerden dört temel noktada farklılık taşır:

- Fransa başbakanlarından Georges Benjamin Clemenceau'nun "savaş, generallere bırakılamayacak kadar ciddi bir iştir" sözünü hâkli çıkaracak şekilde, özellikle nükleer dönemde politikacılara tavsiyelerde bulunan stratejistler artık akademik kuruluşlarda görev yapan sivil uzmanlardır.
- İlk iki dönemde, strateji daha çok askerlik bilimi ile ilintili bir kavram iken, yeni dönemde disiplinler arası bir nitelik kazanmıştır. Dönemin ünlü stratejistleri farklı disiplinlerdeki uzmanlıklarıyla ünlüdürler. Örneğin, Herman Kahn fizikçi, Thomas Schelling ekonomist, Henry Kissenger tarihçi, Albert Wohlstetter matematikçi, Morris Janowitz sosyolog, Paul Keskemeti psikolog, Bernard Brodie, William Kaufmann ve Glenn Synder ise siyaset bilimcidir (Walt, 1991).
- Bernard Brodie' nin özellikle ekonominin yöntemlerinin kullanılması salık vererek başının çektiği bir akım doğrultusunda bilimsellik anlayışı nükleer dönemde strateji düşüncesinin özünü oluşturmuştur.
- Nükleer silahların varlığı, strateji kavramını barışa daha yakın hale getirmiştir. Nükleer silahların yıkıcı gücü nedeniyle, düşman üzerinde zafer kazanmak ikinci plana düşmüş, caydırıcılık stratejisi ön plana çıkmıştır.

GÜVENLİK KAVRAMI

Kelime anlamıyla güvenlik kişilerin korkusuzca yaşayabilmeleri durumu ve zarar veya tehlikeye karşı emniyet halidir.

GÜVENLİK KAVRAMININ TANIMINDA DÖNÜŞÜM

Güvenlik kavramı, Soğuk Savaşın başladığı 1940' lardan Soğuk Savaşın sona erdiği 1980'lere kadar neredeyse tamamen Stratejik Çalışmalar' ın gölgesinde tanımlanıyordu.

Soğuk Savaşın son yıllarında yalnızca güvenlik tehditleri bazında değil, bu tehditlerden etkilenen ana özneler bakımından da değişim gözlenmiştir.

Güvenlik kavramının Stratejik Çalışmalar ötesinde de Tanımlanmasıyla birlikte güvenlik ÇOK-BOYUTLU bir kavram olarak karşımıza çıkmıştır.

Bugün artık tek ve yeknesak bir güvenlik kavramından söz etmek mümkün değildir.

Günümüzde bireysel, ulusal, bölgesel, uluslararası, küresel güvenlik ile askeri, siyasi, toplumsal, çevresel, ekonomik, insani güvenlik kavramları bir arada bulunmaktadır.

GÜVENLİK KAVRAMININ ANA UNSURLARI

Güvenlik kavramını tanımlayan eserleri genel olarak incelediğimizde, yoğunlukla iki unsurun kullanıldığını görürüz. Bu unsurlardan ilki olan güvenlik özneleri, kim için güvenlik sorularında, ikincisi olan güvenlik tehditleri ise neye karşı güvenlik sorusuna cevap vermektedir. Güvenlik kavramına bu soruların cevaplarına bağlı olarak devlet güvenliği ya da ekonomik güvenlik örneklerinde olduğu gibi etiketler yapılandırılmaktadır.

GÜVENLİK ÖZNELERİ: Kimin güvenliği sorusunun cevabını ortaya koymayan güvenlik kavramı bir anlam ifade etmez. Günümüz Güvenlik Çalışmaları literatüründe güvenlik öznelerinin kimler olduğuna dair bir uzlaşma yoktur.

Güvenlik Çalışmaları alt-disiplininde "kim için güvenlik" sorusuna yaklaşık kırk yıl boyunca neredeyse hep bir ağızdan "devlet" yanıtı verilmişti. 1940'lardan 1980'lerin sonlarına kadar devam eden devlet-merkezli güvenlik anlayışının kökeninde Stratejik Çalışmalar'ın başat gücünden kaynaklanan analitik ve normatif nedenler bulunmaktadır. Stratejik Çalışmalar'ın dayandığı geleneksel realist anlayışta devletler Uluslararası ilişkilerin merkezindedir.

Bireyin, güvenliğin ana öznesi olduğu fikri özellikle Eleştirel Güvenlik Çalışmaları ve 1990'larda Kanada' da gelişmeye başlayan İnsan Güvenliği yaklaşımları tarafından savunulmaktadır.

Kanada kökenli İnsan Güvenliği yaklaşımında da güvenliğin ana öznesi insandır. Bu yaklaşım, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı' nın (UNDP) 1994 yılı raporu çerçevesinde doğmuş, ardından akademik çevrelerin ilgisini çekmiştir. UNDP raporunda şöyle denilmektedir: "İnsan güvenliği, ölmemiş bir çocuk, yayılmamış bir hastalık, sonlandırılmamış bir iş, şiddete varmamış etnik bir gerilim, susturulmamış bir muhaliftir. İnsan güvenliği silahlarla değil, insan yaşamı ve onuruyla ilgilenir." Kim için güvenlik sorusunun bir başka cevabı da sistem düzeyinde karşımıza çıkar. Örneğin, çevre sorunları güvenlik tehditleri olarak kavramsallaştırıldığında, biyosferin kendisi güvenlik öznesi haline dönüşür. Benzer şekilde, liberal

ekonomik düzen de liberal güvenlik anlayışını savunanlar için bir güvenlik öznesi olarak algılanır. Sonuçta, kim için güvenlik sorusunun tek bir cevabı yoktur. Güvenlik teorilerinin büyük bir kısmı tek bir aktöre yönelmek suretiyle güvenliği kavramsallaştırır da, yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere Güvenlik Çalışmaları' nı tek ve yeknesak bir aktör çerçevesinde şekillendirmek mümkün değildir. Bu çerçevede, "güvenliği tehdit edilen şey" bazen birey, bazen devlet, bazen de sistem düzeyinde kendini gösterebilir. Son yıllarda, Kopenhag Okulunun da böylesine bir yaklaşım benimsediğini söylemek mümkündür.

GÜVENLİK TEHDİTLERİ: Geleneksel güvenlik anlayışında benimsenen güvenlik gündeminin özünde askeri tehditler vardır. Buna karşılık, uluslararası politikada meydana gelen değişimler sonucunda 1970'lerden itibaren güvenliğin askeri nitelik taşımayan sorunlarla da tehdit edildiğine ve güvenliğin analizinde bu geleneksel olmayan tehditlere yer verilmesi gerektiğine dair çağrılar yapılmaktadır. Günümüzde, realist akımlar dışında neredeyse tüm güvenlik teorileri, güvenliğin çevreden sağlık sorunlarına, ekonomik istikrarsızlıklardan göçe kadar çok geniş bir çerçevede ele alınması gerektiği konusunda hemfikirlerdir.

Eleştirel Güvenlik Çalışmaları'nda bireyleri veya grupları tehdit eden her şey güvenlik sorunudur. Kopenhag Okulu, her şeyin güvenlik sorunu olarak algılanması görüşüne karşıdır. Çünkü böylesi bir tutum Güvenlik Çalışmaları alanını sınırlarından yoksun hale getirecektir. Bunu engellemenin yolu "güvenlikleştirme" kavramıdır. Bu çerçevede, askeri, ekonomik, toplumsal, çevresel ve siyasi sektörlerde bir sorunun güvenlik tehdidi olarak benimsenmesi, yani güvenlikleştirilmesi şartlara bağlanmıştır. Başka bir deyişle, bir sorun ilgili aktör tarafından söylem doğrultusunda tehdit olarak inşa edilmediği sürece güvenlik tehdidi olarak nitelendirilemeyecektir.

ÜNİTE 3: STRATEJİK ÇALIŞMALAR VE SAVAŞ

STRATEJİK ÇALIŞMALAR VE SAVAŞ

Stratejik Çalışmalar savaşın üç boyutu olarak tanımlanan savaşın nedenleri, yürütülmesi ve sonuçları ile ilgilenen bir araştırma alanıdır.

Savaşların ortaya çıkış nedenlerinin, sürdürülmesinin, sonlandırılmasının ve sonrasında oluşacak koşulların anlaşılabilmesi, askeri gücün analiz konusu haline getirilmesiyle mümkündür. Stratejik Çalışmalara gösterilen entelektüel ilgi ile savaşın gelişim çizgisi doğru orantılı olmuş, savaş olasılığı arttıkça akademik ilgi de artmış, savaş olasılığı azaldıkça Stratejik Çalışmaların bir araştırma alanı olarak önemi azalmış ve savaş, Stratejik Çalışmalar alanının varlık nedeni olmuştur.

İnsanlık tarihi büyük oranda savaşlarla şekillendiğinden savaş çok tanıdık ve bilinen bir kavramdır. Savaşın genel kabul gören bir tanımını yapmak kolay değildir. Savaş denildiğinde aklımıza ilk gelen, devletler arasındaki silahlı çatışmalar olmaktadır. Türk Dil Kurumu sözlüğünde savaş, "iki

ya da daha çok devletin, istediklerini kabul ettirmek ya da başkasının isteklerine boyun eğmemek amacıyla, birbiriyle diplomatik ilişkilerini keserek silahlı güçlerle vuruşmaları” olarak tanımlanmaktadır. En geniş anlamıyla savaş, bir topluluğun farklı konulardaki hedeflerine ulaşabilmek adına “kuwet” kullanmasıdır. Strateji düşüncesine önemli katkılarda bulunmuş olan Carl Von Clausewitz savaşı, “sosyal ve siyasal bir faaliyettir ve savaşa dair genel tanımlamanın bu niteliği de içermesi gerekir” tanımlamıştır. Savaşın, “siyasal birimlerin farklı hedeflere ulaşmak için birbirlerine karşı uyguladıkları düzenli şiddet” olarak tanımlanması daha kapsayıcı olacaktır.

Dönemlere göre bazı stratejist ve siyasi düşünürlerin savaşa dair görüş ve tanımlamaları ise (s:42, Tablo 3.1); **Klasik dönem** stratejist ve siyasi düşünürleri, SunTzu’nun düşüncesinde var olma/ yok olma sorunu açısından tanımlanan savaş, sevk ve idare edilmesi gereken bir olaylar silsilesi olarak görülür. Thucydides’e göre ise, savaş gücün ve güç arayışının sonucudur. İnsan doğasına özgü güç arayışı, zayıf olanın duyduğu korkuyla birleşince savaşlara yol açar. **Rönesans Dönemi** stratejist ve siyasi düşünürü Machiavelli için savaş, en önemli politik amaç olan devletin bekâsı için gerekli bir araç olmaktan öte anlam taşımamaktadır. **Modern Dönem-Aydınlanma** stratejist ve siyasi düşünürleri arasından Thomas Hobbes’a göre savaş, devletlerarası ilişkileri belirleyen “doğa durumu”nun bir uzantısıdır. Doğa durumu, düzen, hukuk ve adaletin var olmadığı ve insanların daha fazla güç elde etme arzusundan kaynaklanan “herkesin herkesle savaştığı” durumdur. Jean-Jacques Rousseau’a göre ise, savaş sosyal bir kurumdur ve bireyler arasında değil, devletler arasındaki çatışmaları ifade eder ve sebebi de uluslararası eşitsizlikler olduğundan savaş sorununu ortadan kaldırmak olanaklı değildir. **Modern Dönem-Ondokuzuncu Yüzyıl** stratejist ve siyasi düşünürlerinden Carl Von Clausewitz savaşı, düşmana irademizi zorla kabul ettirmek için kuwet kullanma eylemidir ve politik niyet amaç, savaş ise sadece bir araçtır. Georg Wilhem Friedrich Hegel’e göre savaş devletlerarası alana ait bir kavramdır ve başarılı savaşlar, devletlerin gücünü sağlamlaştırır ve bu yolla insanların ahlaksal sağlıklarını ve ulusal onurlarını korurlar. Antoine Henri Jomini ise savaşı bir sanat değil, bilim olarak tanımlamış ve bu çerçevede savaşı geometrik yöntemlerle anlamaya ve açıklamaya çalışmıştır. **Yirminci yüzyıla** gelindiğinde ise, Birinci Dünya Savaşı’nın yarattığı yıkıcı etkiyle savaş, yasaklanması öngörülen bir eylem biçimi haline gelmiştir. Nitekim savaşın hukuken yasaklanmasına dair ilk uygulama, Birinci Dünya Savaşı sonrasında MİLLETLER CEMİYETİ’NİN (MC) kurulmasıyla ortaya çıkmış ve en kapsamlı girişim ise, İkinci Dünya Savaşı’nın ardından kurulan BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (BM) Şartı’nda yer almıştır.

Savaşlar farklı ölçütler çerçevesinde sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Savaşın biçimini ve niteliğini belirleyen unsurlar olarak, güç kullanan topluluğun niteliği ve büyüklüğü, kullanılan şiddetin ve araçların türü, kullanılan yöntem gibi birçok farklı ölçüte göre yapılmış sınıflandırmalara rastlamak mümkündür. Savaşların yoğunluk dereceleri ve kapsadığı coğrafi alanın büyüklüğüne göre **topyekûn savaş** (çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askeri, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaşlardır, İkinci Dünya Savaşı topyekûn savaşın en iyi örneklerindendir) **sınırlı**

savaş (hedefleri, kullanılan silahlar ve savaş alanı açısından sınırlı tutulan savaşlardır ve Birinci Dünya Savaşı’na kadar görülen savaşlar büyük ölçüde bu özelliktedir); kullanılan silahların türüne göre **konvansiyonel savaş** (konvansiyonel silah sistemlerinin kullanıldığı, çatışan tarafların birbirlerinin savaşma iradesini kırmaya çalıştıkları, geleneksel çatışma şeklini temsil eden savaşlardır ve savaş geleneksel askeri strateji ve taktiklere göre yürütülür) **nükleer, biyolojik, kimyasal**

savaş (nükleer silahların kullanıldığı savaşlardır ve nükleer silahlar şu ana kadar sadece İkinci Dünya Savaşı’nda ABD tarafından Japonya’ya karşı kullanılmış, bu tarihten sonra kullanılmamış olmakla birlikte, varlıkları askeri stratejiyi değiştiren ve şekillendiren bir unsur olmuştur. Biyolojik ve kimyasal savaşlar ise, kitle imha silahları olarak adlandırılan silahlarla yürütülen savaşlara verilen addır.); kullanılan yönteme göre **düzenli savaş-gerilla savaş** (zayıf tarafın güçlü tarafa karşı yürüttüğü bir savaş olarak ortaya çıkar. Vietnam savaşında ABD’ye karşı yürütülen gerilla savaşı başarısı dolayısıyla akıllara gelen ilk örneklerdendir.); savaşı tarafların niteliklerine göre **uluslararası savaş -iç savaş** (aynı ülkede yaşayan ve belirli bir bölge ya da hükümet üzerinde kontrol sağlamayı amaçlayan örgütlü gruplar arasındaki savaşlardır)- asimetrik savaş (hem devletlerle orduları olmayan aktörler arasındaki çatışmaları, hem de devletlerarasında dolaylı olarak yürütülen çatışmaları tanımlamada kullanılmaktadır.); savaşı tarafların nitelik ve bu niteliklerinden kaynaklanan güdülere göre **dini savaş- etnik savaş**; ve son olarak, silahlı çatışma ile ideolojik çatışma ayrımına göre **sıcak savaş-soğuk savaş** (taraflar arasında silahlı çatışmaya varmayan, çok yoğun ideolojik ve siyasal mücadeleleri tanımlamak üzere kullanılmaktadır) gibi ayrımlar yapılabilir.

Haklı savaş, en geniş anlamıyla Batı kültüründe siyasal amaçlar doğrultusunda kuwet kullanımının ne zaman haklı görülebileceğini belirlemeye ve böyle haklı bir durumda bile kuwet kullanımını sınırlamaya çalışan tüm düşünce ve pratikleri içermektedir. Haklı savaş kuramı, iki temel ilkeye dayanarak gelişmiştir. İlk temel ilke, savaşın belirli bir durumda haklı olup olamayacağını belirlemeye yönelik **jus ad bellum** (savaşın haklı ve adil oluşu) ilkesidir. Haklı Savaş kavramının ikinci temel ilkesi, **jus in bello** (savaşta adil olma) ilkesidir. Savaşta kuwet

kullanımının haklılığını sağlamaya yönelik bu ilkenin iki önemli koşulu bulunmaktadır; sivil dokunulmazlığı ve oranlılıktır.

İlkçağlardan günümüze haklı savaş kuramına katkıda bulunan düşünürler (s:47-48, Tablo 3.3);

Antik Çağ: St. Augustine'nin, haklı savaş kuramına ilk kaynaklık eden DE CIVITATE DEI (Tanrı Devleti Üzerine) başlıklı eseridir. Tanrı Devleti- İnsan Devleti ayrımını yapan Augustine'e göre mutlak haklı olan Tanrı'nın savaşlarıdır. Bunun dışında bir savaşın haklı sayılabilmesi için, haklı bir nedenin olması, savaşın meşru otorite tarafından yapılması ve iyi niyetin bulunması gereklidir.

Ortaçağ: Thomas Aquinas'ın, SUMMA THEOLOGICA başlıklı çalışmasında cevap aradığı temel soru, bazı savaşların izin verilir olup olmadığıdır. Aquinas'a göre, haklı bir savaş için kaçınılmaz üç koşul bulunmaktadır: Haklı bir neden, savaşın tek merkezden örgütleyip sürdürebilecek bir otoritenin varlığı ve iyi niyettir.

Rönesans ve Modern Dönem: Francisco De Vitoria, ilk olarak dinsel farklılığın kesinlikle bir haklı neden olamayacağını söylemiştir.

HUGO GROTIUS, DE JURE BELLI AC PACIS (Savaş ve Barış Hukuku) başlıklı çalışmasında, savaşın tek haklı nedeninin haksızlığa uğrama olduğunu belirtmiştir. Thomas More "Ütopya" başlıklı çalışmasında yalnızca ülkeyi savunmak, dostların topraklarını düşmanlardan ya da zorbalardan kurtarmak ve daha önce yapılmış kötülüklerin öcünü almak için yapılan savaşları 'haklı' saymaktadır.

Aydınlanma: Immanuel Kant'ın "Ebedi Barış" eserinde göre savaş, bütün kötülüklerin ve ahlaksal bozulmaların kaynağıdır ve ebedi barış için önerisi, "barışçı bir birlik" kurulmasıdır.

Stratejik Çalışmalar alanında savaşların nedenlerine yönelik ortaya koyulan kategoriler, John Garnett tarafından sınıflandırılmıştır. Garnett, savaşların çeşitli nedenleri arasında benzerlik ve farklılıklar yoluyla birtakım genellemelere ulaşılmasının olanaklı ve gerekli olduğunu öne sürmüştür. Garnett'in savaş nedenleri sınıflandırması ise (s:50-51, Tablo 3.4);

1. Görünen neden-temel neden: Görünen neden, savaşların ortaya çıkışını tetikleyen neden olarak tanımlanabilir. Görünen nedene dair en iyi ve en fazla kullanılan örnek, Birinci Dünya Savaşı'nın nedeni olarak Avusturya-Macaristan veliahdının Sırp bir milis tarafından öldürülmesidir. Buna karşın esas neden, devletlerin politikalarından çok uluslararası sistemin yapısal etkilerinin analiz edilmesiyle anlaşılacak nedendir.

2. Etkili neden-izin veren neden: Etkili neden, belirli bir savaşı ortaya çıkaran belirli koşullara atfen kullanılır. Örneğin, 2002'deki Irak Savaşı'nın etkili nedeni ABD ve İngiltere'nin Saddam Hüseyin'i devirme ve ardından da Irak'a demokrasi getirme arzularıdır. Buna karşın, bu etkili nedenlerin altında yatan, izin verici nedenlerdir. İzin verici neden, aktif olarak savaşı çağrıştırmayan, fakat savaşın çıkma olasılığını yaratan nedenlerdir.

3. Yeterli neden-gerekli neden: Yeterli neden, ortaya çıktığında mutlaka savaş meydana getiren nedendir. Örneğin silahlı kuvvetlerin varlığı bir savaşın yaşanması için olmazsa olmaz nedenlerdendir. Savaş için silah gerekir, ama diğer yandan silahların varlığı savaşın çıkışı için yeterli değildir.

Savaşın nedenlerini analiz düzeyleri yoluyla düzenlemek ve bir tipolojiye dayandırmak, WALTZ'UN MAN, THE STATE AND WAR (İnsan, Devlet ve Savaş) kitabında yaptığı "üç imaj" ayrımına dayanmaktadır. **Birey Analiz Düzeyi;** sıradan insanların ve daha çok politika yapıcılarının kişisel özellikleriyle ilgilidir. Birey düzeyinde analizler, savaşların nedenlerinin insanlardan kaynaklandığı savıyla doğrudan insana odaklanmaktadır. Bu analiz düzeyinde savaşların insan kaynaklı nedenlerine dair farklı görüşler ortaya koyulmuştur. İlk görüşe göre, savaş insan doğasından kaynaklanmaktadır. İkinci görüşe göre, insanlar bir şeylerin eksikliğini hissettikleri zaman savaş çıkarmaya daha yatkın olurlar. Üçüncü görüşe göre savaşlar, devlet adamlarının yanlış algılamalara dayalı kararlarından kaynaklanmaktadır. Dördüncü görüşe göre, savaşın nedenleri grup faaliyetleri çerçevesinde açıklanır.

Devlet (Birim) Analiz Düzeyi; devletlerin özellikleri ve bu özelliklerin uluslar arası alanda devlet davranışlarına etkisiyle ilgilidir. Bu analiz düzeyinde uluslararası ilişkilerin temel aktörü devlettir. Devlet veya toplumların savaş ya da şiddete eğilimli olmalarına yol açan temel niteliklerine odaklanılır. Bu nedenle, karar verme süreçlerine odaklanılarak devletlerin politikalara nasıl karar verdiklerini anlamak, uluslararası ilişkilerin işleyişinin anlaşılmasına yol açacaktır.

Sistem Analiz Düzeyi; devletler ve devlet-dışı global aktörler arasındaki etkileşimle ilgilidir. Bu analiz düzeyine göre, dünyanın sosyal-siyasal ekonomik yapısı ve etkileşim kalıpları devletlerin ve diğer aktörlerin politikalarını etkiler. Bu nedenle, dünyanın sosyal-siyasalekonomik yapısının ve etkileşim kalıplarının anlaşılmasının, uluslararası ilişkilerin işleyişinin de anlaşılmasına yol açacağı kabul edilir. Ele alınan analiz düzeylerinden hiçbirisinin tek başına savaşa dair tüm sorularımızı yanıtlayabilecek açıklayıcılıkta olmadığı gözden kaçırılmamalıdır. Her bir analiz düzeyi esasında analiz yapanın sorduğu sorular, yani nereden baktığı ile ilgilidir. Her bir düzey belirli bir ölçüde açıklayıcılığa sahiptir ve muhakkak diğerleriyle ilişki içerisindedir.

YİRMİNCİ YÜZYIL SAVAŞLARINDA SAVAŞ STRATEJİLERİ VE TAKTİKLER

İkincisi çıkana kadar "Büyük Savaş" olarak anılan Birinci Dünya Savaşı, tarihteki ilk topyekûn savaş olarak kabul edilmektedir. Çünkü tarihte ilk kez, savaşan ülkelerde yaşayan hemen herkes savaştan bir şekilde etkilenmiştir ve bu tarihten önce strateji ve savaşın gidişatı açısından başkomutanlar belirleyici iken, Birinci Dünya Savaşı ile devlet adamlığı önem kazanmıştır. Bir başka deyişle, askeri strateji ve

siyasetin iç içeliği ilk kez bu savaşta görünür olmuştur. Taktik açıdan, Birinci Dünya Savaşı'nda savunma anlayışı, topçu ve tank birliklerindeki gelişmeler, hava gücü kapsamında yaşanan gelişmeler, denizlerde sürdürülen savaşlarda dretnot (savaş gemisi) ve denizaltıların etkileri ve son olarak topyekûn bir savaş olmasına karşın Birinci Dünya Savaşı'nda gayr-i nizami savaş taktikleri de kullanılmıştır.

İki savaş arası dönemde Stratejik Çalışmaların en temel konusu, Birinci Dünya Savaşı sırasındaki etkileriyle hava ve tank gücü olmuştur. Bu çalışmalarda hava gücünün saldırı, kara gücünün ise savunma amaçlı kullanılması görüşü belirleyici olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı'nda da genel strateji anlayışının hâkimiyeti söz konusudur ve yine ülkelerin siyasi liderleri stratejistler olarak başrolde. Almanya'nın bu savaşta genel stratejisi temelde saldırgandır ve toprak genişletmeyi hedeflemiştir. İngiltere'nin genel stratejisi ise, İngiliz İmparatorluğu'nu ve büyük güç konumunu korumaktır. Dönemin İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain'in 1930'ların sonlarında **yatıştırma stratejisini** izlemiştir.

Yatıştırma stratejisi, İkinci Dünya Savaşı'na giden dönemde İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain ile özdeşleştirilen politikadır. İkinci Dünya Savaşı, teknik gelişmenin yoğun yaşandığı bir dönemi simgelemektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda ABD'nin Japonya'ya karşı kullandığı iki atom bombası ise, savaşın gidişatıyla ilgili etkilerinin çok ötesinde, nükleer strateji dönemini başlatmıştır.

ÜNİTE 4: STRATEJİK ÇALIŞMALARDA CAYDIRICILIK VE OYUN TEORİSİ

STRATEJİK ÇALIŞMALARDA CAYDIRICILIK VE OYUN TEORİSİ

Caydırıcılık, stratejik çalışmaların önemli bir unsurudur. Soğuk savaş döneminde teorik çalışmalarda ve uygulamada genel anlamı ile karşı tarafı saldırmaktan men etmeyi öngören caydırıcılık anlayışının çoğunlukla kullanılan analiz yöntemi ise oyun teorisidir.

CAYDIRICILIK

Caydırıcılık, en genel anlamda karşı tarafı olası bir davranıştan vazgeçirmek için tehdit ve vaat gibi mekanizmaların bilinçli olarak kullanılmasına yönelik strateji olarak tanımlanabilir. Kesin ve yakın bir saldırı olmadığı halde, taraflar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde kullanılan etkili bir yöntemdir. Stratejik çalışmalar alan yazınında ise farklı tanımlara rastlamak mümkündür. Alexander L. George caydırıcılığı, "düşmanı belirli bir davranış biçimini seçmesinin maliyetinin faydasından çok olacağına ikna etmektir" diye tanımlamıştır. Glenn Snyder ise caydırıcılığı, "bir tarafın diğer bir tarafa belirli bir davranış karşısında cezai yaptırım uygulayacağını veya ödül verileceğini açık ya da örtülü olarak belirttiği bir havuç-sopa taktiğidir" şeklinde tanımlamıştır. Bruce Russett ise, "tarafların potansiyel düşmanın beklenen davranışlarına dayalı bir fayda ve maliyet

hesabı üzerine oturan bir stratejik etkileşim oyunudur" diye bir caydırıcılık tanımı yapmıştır. Literatürde geçen farklı caydırıcılık türleri vardır (S:62, Şekil 4.1):

- Genel Caydırıcılık
- Dolaysız Caydırıcılık
- Genişletilmiş Genel Caydırıcılık
- Genişletilmiş Dolaysız Caydırıcılık

Genişletilmiş caydırıcılık, bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı gösterilen düşmanca davranışları caydırmasıdır. Tanımdan da ifade edildiği gibi burada genel anlamda caydırıcılıktan farklı olarak, caydırıcı devlet kendisine yönelik gösterilen bir tehdide maruz kalmadığı halde, müttefikini kabul ettiği başka bir devletin karşı karşıya olduğu olası saldırı tehdidini caydırmaya çalışması söz konusudur.

Dolaysız caydırıcılık, taraflardan en az birisi ciddi ve kesin bir saldırı planı içindeyse ve karşı taraf da misilleme tehdidiyle bu saldırıyı önlemeye çalışıyorsa ortaya çıkan caydırıcılık türüdür.

Genişletilmiş dolaysız caydırıcılık ise, saldırgan devletin, bir başka devlete karşı saldırı olasılığı yakın tehdittir. Tehdide maruz kalan devlet ise bir başka devlet için korunan müttefik konumunda olduğundan, bu üçüncü devlet açık ya da örtülü olarak saldırganı caydırmak amacıyla misilleme yapacağı tehdidinde bulunur.

CAYDIRICILIK TEORİSİNİN GELİŞİMİ

Bazı araştırmacılara göre caydırıcılık stratejisinin gelişimi, Soğuk Savaş döneminin iki süper gücü ABD ile Sovyetler Birliği'nin birbirlerine karşı konumlarına göre belli dönemlere ayrılmaktadır. Bazı çalışmalarda caydırıcılık stratejisinin gelişimi, Soğuk Savaş döneminin iki süper gücü ABD ile Sovyetler Birliği'nin birbirlerine karşı konumlarına göre de dönemlerine ayrılmaktadır. Örneğin, Bruce Russett'in yaptığı dönemlendirme, 1945-1952 ABD'nin Nükleer Tekeli, 1953-1957 ABD'nin Nükleer Hakimiyeti, 1958-1966 ABD'nin Nükleer Üstünlük Dönemi ve 1967-1983 ABD-Sovyetler Birliği Nükleer Eşitlik Dönemi şeklindedir.

1945-1962 DÖNEMİ

1945-1962 dönemi caydırıcılık stratejisinin ilk gelişme dönemi olmakla birlikte, birçok yazar bu dönemi caydırıcılık değil, zorlayıcı ikna (compellence) kavramıyla ifade etmeyi tercih etmektedir (S: 64, Şekil 4.2). Schelling'e ait olan bu ayrıma göre caydırıcılık, düşmanın belirli politikalarını engelleme gibi negatif bir etkiye sahipken, zorlayıcı ikna düşmanı belirli davranışları göstermeye ikna etmek şeklinde pozitif bir etkiye sahiptir. 1950'li yıllar caydırıcılık teorisinin belirginleştiği ve keskinleştiği dönemdir. Kasım 1954'te NATO'nun benimsediği kitlesel karşılık stratejisi, komünizmden gelecek herhangi bir saldırıya karşılık nükleer güçle karşılık verileceği beyanıdır.

1962-1983 DÖNEMİ

Bu dönem 1962'de ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkan Küba Krizi'yle başlamıştır. Süper güçler arasında karşılıklı caydırıcılık döneminin başlamasıyla, kitlesel karşılık stratejisinin yerini

Başkan Kennedy tarafından açıklanan ve NATO stratejisine dönüşen esnek karşılık stratejisi aldı. Esnek karşılık stratejisi, düşman saldırısına taktik nükleer silahlar yanında konvansiyonel güçleri de dâhil eden bir stratejik karşılık olarak geliştirilmişti. Karşılıklı caydırıcılık stratejisine geçilmesi süper güçler arasındaki nükleer silah yarışını dizginlemek yerine, daha da tetikledi. Bunun nedeni tarafların bu dönemde "ikinci vuruş" kapasitesine ulaşmalarıdır. Caydırıcılık çalışmaları 1970'lerden itibaren, daha bilimsel ve sistematik olma çabasıyla ağırlıklı olarak ampirik analizlere dayanan ve en önemli özelliği rasyonellik varsayımını sorgulayacak şekilde karar alıcıların rasyonelliğini etkileyen psikolojik unsurların çalışılması olan "üçüncü kuşak" çalışmaları ortaya çıkardı.

1983-2001 İKİNCİ NÜKLEER ÇAĞDA CAYDIRICILIK

Reagan 1983'te Yıldız Savaşları (Star Wars) olarak bilinen 'Stratejik Savunma Girişimi'ni başlattığında nükleer stratejide yeni bir aşamaya geçildi. Balistik füzelerin havada vurulması ve ABD'ye ulaşmadan imha edilmesini öngören bu projeye, ağırlıklı uzayda konuşlandırılacak silahlarla bir savunma kalkını oluşturulması anlayışı ile yeniden savunma sistemleri öne çıktı. Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından George Bush döneminde de sürdürülen Yıldız Savaşları Projesi, 1993'te dönemin Başkanı Bill Clinton tarafından durduruldu. Soğuk Savaş bittikten sonraki yapılan çalışmalar, asimetrik tehdit ve kitle imha silahlarını içeren terör gibi konular üzerine odaklanan çalışmalar olmuştur.

11 EYLÜL SONRASI CAYDIRICILIK DÖNEMİ

11 Eylül 2001'de ABD'ye karşı gerçekleştirilen terörist saldırılar ilk anda caydırıcılık stratejisinin sonunun ilan edilmesine yol açtı. ABD'nin nükleer güç bakımından tartışılmaz üstünlüğüne karşın bu tür bir saldırıya maruz kalması, Soğuk Savaş dönemi caydırıcılığının artık geçerli olmadığı anlayışını ortaya çıkardı. Bu dönemde tehdit oluşturan yeni aktörlere karşı caydırıcılık, nükleer güç kullanma ihtimali gibi klasik güvenlik yöntemlerinin artık işe yaramayacağını belirten George W. Bush yönetiminin önalıcı vuruş (pre-emptive strike) olarak nitelenen yeni bir savunma anlayışını ortaya çıkarttı. Bu gelişmeler neticesinde dördüncü kuşak caydırıcılık çalışmaları, dönemin şartlarına uygun şekilde, ilk kuşak çalışmalar gibi, teorik tartışmaları geliştirmekten ziyade strateji geliştirmeye yöneldi.

OYUN TEORİSİ

Oyun teorisi, pazarlık ve çatışmayı analiz etmenin özel bir yoludur. Teorinin en önemli varsayımı, her tür sosyal durumun matematiksel değerlere indirgenebileceğidir. Oyun teorisi politikaya, daha çok karar alma, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa uygulanmıştır. Oyun teorisinin en önemli özelliği, sosyal durumları analiz ederken çatışmanın kötü bir şey olmak dışında, insan hayatının bir parçası olduğunun göz önüne alınmasına olanak tanımasıdır. Oyun teorisinin temel varsayımlarından birisi, rasyonellik kavramıdır. Rasyonel birey, birçok

alternatifte karşı karşıya olsa da her zaman seçim yapabilen, alternatiflerini önceliklerine göre değerlendirebilen, alternatifler içinde her zaman önceliklerini en fazla karşılayıcı seçebilen ve aynı alternatiflerle karşı karşıya kaldığı her seferde aynı kararı verebilendir.

Oyunlar iki kişili sıfır toplamı oyundan n-kışili değişken toplamı oyuna kadar çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir. Fakat siyasal yaşam çok daha karmaşık unsurlar içerdiğinden, bu basit oyuna başka unsurların da eklenmesi gerekir. Siyasal yaşama çok daha uygun bir oyun elde etmek amacıyla yapılacak başka bir önemli değişiklik de oyunun değişken toplamı (variable-sum) hale getirilmesidir. İki kişili değişken toplamı oyun modelleri olan "tavuk oyunu" ve "mahkûm ikilemi", gerçekten bütünüyle uzak olmayan ve analiz edilmesi mümkün oyun örnekleridir.

TAVUK OYUNU

Stratejik Çalışmalar açısından tavuk oyunu ABD ile SSCB arasındaki krizlerde görülebilir. ABD A oyuncusu, SSCB de B oyuncusu olarak alındığında, sapma nükleer savaşın eşliğinden dönme, sapmama nükleer savaş riskine rağmen kesin kararlılık içinde olma anlamına gelmektedir. Tavuk oyunundaki başat strateji, Soğuk Savaş döneminde neden bir nükleer savaş olmadığını açıklamaya yarar. Yine, Küba Krizi'nde SSCB'nin nükleer savaştan kaçınmak için önemli oranda prestij kaybına göz yummasını da açıklamaktadır (S:73, Şekil 4.6).

MAHKUM İKİLEMİ

Stratejik Çalışmaların doğasına ışık tutabilecek ikinci oyun mahkûmun ikilemidir. Bu oyunun en bilineni, tutuklanan iki şüphelinin birbirinden ayrı tutularak sorgulanması örneğidir. Soruşturmayı yapan, şüphelilerin suçlu olduğundan emindir ama elinde kanıt yoktur. Şüphelilere yalnızca itiraf etme ya da etmeme seçenekleri sunulur. Şüphelilerin ikisi de suçlu olduklarını itiraf etmeyerek susarsa, ikisi de hafif birer ceza ile kurtulur. Her ikisi de itiraf ederse, ikisi de suçlanabilir ama itiraf ettikleri için alabilecekleri en ağır cezadan daha az ceza alırlar. Fakat sadece birisi itiraf eder, diğeri susarsa itiraf eden işbirliği yaptığı için çok düşük bir ceza alırken, diğeri en ağır cezayı alır.

Mahkûm ikilemi oyunundan çıkarılabilecek en önemli ders, bazı oyunlarda farklı ve karşılıklı olarak tercih edilecek seçenekler olduğundan, rasyonel hesabın her iki oyuncunun da felaketine yol açabilecek olmasıdır. Bu oyun uluslararası ilişkilere uyarlandığında, kriz ortamında tarafların istemeseler de nasıl çatışmaya sürüklenebileceklerini göstermektedir. Bu durum için yine iki ülke arasındaki silahlanma yarışı iyi bir örnek oluşturur (S:75, Şekil 4.9).

OYUN TEORİSİNİN EKSİKLERİ VE YARARLI YÖNLERİ

Oyun teorisi belirgin varsayımlara dayanmaktadır. Örneğin, matristeki rakamlar tarafların sonuçlara atfettikleri değerleri yansıtır, ama keyfi bir durum da yaratır. Yine, oyun teorisinde karar alıcıların

tercihlerinin sabit olduğu, çeşitli alternatifler konusunda yeterli bilgiye sahip oldukları, ortaya çıkacak sonucun değerini doğru algıladıkları varsayılmaktadır. Oysa gerçek hayatta zaman baskısı, eksik ya da yanlış bilgi gibi unsurlar nedeniyle bu süreç sorunludur. Ayrıca, oyuna dâhil tüm tarafların doğrudan oyunu aynı şekilde algıladıkları varsayılmaktadır. Algılama sorunu oyun teorisinin en önemli eksikliklerinden birisidir. Bütün eksik yönlerine karşın oyun teorisinin yararlı yönleri de vardır. Oyun teorisinin rasyonellik varsayımı, çatışma durumlarını etik hesaplardan uzak, tarafların nasıl davranmaları gerektiğine göre değil, rasyonel olarak nasıl davranabileceklerine göre inceleme ve bu bağlamda da çatışmayı düşman tarafın bakış açısına göre değerlendirme olanağı sağlar. Oyun teorisi farklı olası sonuçlar ortaya koymasıyla sezgisel bir değere de sahiptir. Uluslararası çatışmanın doğası ve dinamikleri konusunda önemli ipuçları verir. Dikkatleri yapısal özelliklere çekerek, çatışmaların devlet adamlarının kötülüğünden ve beceriksizliklerinden kaynaklandığı türündeki değerlendirmelerden uzaklaşılmasını sağlar. Yine çok çeşitli alternatif çözümler ortaya koyduğu ve bir sorunda her zaman en iyi çözümün seçilmeyebileceğini gösterdiği için de önemlidir.

ÜNİTE 4: STRATEJİK ÇALIŞMALARDA CAYDIRICILIK VE OYUN TEORİSİ

STRATEJİK ÇALIŞMALARDA CAYDIRICILIK VE OYUN TEORİSİ

Caydırıcılık, stratejik çalışmaların önemli bir unsurudur. Soğuk savaş döneminde teorik çalışmalarda ve uygulamada genel anlamı ile karşı tarafı saldırmaktan men etmeyi öngören caydırıcılık anlayışının çoğunlukla kullanılan analiz yöntemi ise oyun teorisidir.

CAYDIRICILIK

Caydırıcılık, en genel anlamda karşı tarafı olası bir davranıştan vazgeçirmek için tehdit ve vaat gibi mekanizmaların bilinçli olarak kullanılmasına yönelik strateji olarak tanımlanabilir. Kesin ve yakın bir saldırı olmadığı halde, taraflar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde kullanılan etkili bir yöntemdir. Stratejik çalışmalar alan yazınında ise farklı tanımlara rastlamak mümkündür. Alexander L. George caydırıcılığı, “düşmanı belirli bir davranış biçimini seçmesinin maliyetinin faydasından çok olacağına ikna etmektir” diye tanımlamıştır. Glenn Snyder ise caydırıcılığı, “bir tarafın diğer bir tarafa belirli bir davranış karşısında cezai yaptırım uygulayacağını veya ödül verileceğini açık ya da örtülü olarak belirttiği bir havuç-sopa taktiğidir” şeklinde tanımlamıştır. Bruce Russett ise, “tarafların potansiyel düşmanın beklenen davranışlarına dayalı bir fayda ve maliyet hesabı üzerine oturan bir stratejik etkileşim oyunudur” diye bir caydırıcılık tanımı yapmıştır. Literatürde geçen farklı caydırıcılık türleri vardır (S:62, Şekil 4.1):

- Genel Caydırıcılık
- Dolaysız Caydırıcılık
- Genişletilmiş Genel Caydırıcılık

• Genişletilmiş Dolaysız Caydırıcılık
Genişletilmiş caydırıcılık, bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı gösterilen düşmanca davranışları caydırmasıdır. Tanımdan da ifade edildiği gibi burada genel anlamda caydırıcılıktan farklı olarak, caydırıcı devlet kendisine yönelik gösterilen bir tehdide maruz kalmadığı halde, müttefiki kabul ettiği başka bir devletin karşı karşıya olduğu olası saldırı tehdidini caydırmaya çalışması söz konusudur.

Dolaysız caydırıcılık, taraflardan en az birisi ciddi ve kesin bir saldırı planı içindeyse ve karşı taraf da misilleme tehdidiyle bu saldırıyı önlemeye çalışıyorsa ortaya çıkan caydırıcılık türüdür.

Genişletilmiş dolaysız caydırıcılık ise, saldırgan devletin, bir başka devlete karşı saldırı olasılığı yakın tehdittir. Tehdide maruz kalan devlet ise bir başka devlet için korunan müttefik konumunda olduğundan, bu üçüncü devlet açık ya da örtülü olarak saldırganı caydırmak amacıyla misilleme yapacağı tehdidinde bulunur.

CAYDIRICILIK TEORİSİNİN GELİŞİMİ

Bazı araştırmacılara göre caydırıcılık stratejisinin gelişimi, Soğuk Savaş döneminin iki süper gücü ABD ile Sovyetler Birliği'nin birbirlerine karşı konumlarına göre belli dönemlere ayrılmaktadır. Bazı çalışmalarda caydırıcılık stratejisinin gelişimi, Soğuk Savaş döneminin iki süper gücü ABD ile Sovyetler Birliği'nin birbirlerine karşı konumlarına göre de dönemlerine ayrılmaktadır. Örneğin, Bruce Russett'in yaptığı dönemlendirme, 1945-1952 ABD'nin Nükleer Tekeli, 1953-1957 ABD'nin Nükleer Hakimiyeti, 1958-1966 ABD'nin Nükleer Üstünlük Dönemi ve 1967-1983 ABD-Sovyetler Birliği Nükleer Eşitlik Dönemi şeklindedir.

1945-1962 DÖNEMİ

1945-1962 dönemi caydırıcılık stratejisinin ilk gelişme dönemi olmakla birlikte, birçok yazar bu dönemi caydırıcılık değil, zorlayıcı ikna (compellence) kavramıyla ifade etmeyi tercih etmektedir (S: 64, Şekil 4.2). Schelling'e ait olan bu ayrıma göre caydırıcılık, düşmanın belirli politikalarını engelleme gibi negatif bir etkiye sahipken, zorlayıcı ikna düşmanı belirli davranışları göstermeye ikna etmek şeklinde pozitif bir etkiye sahiptir. 1950'li yıllar caydırıcılık teorisinin belirginleştiği ve keskinleştiği dönemdir. Kasım 1954'te NATO'nun benimsediği kitlesel karşılık stratejisi, komünizmden gelecek herhangi bir saldırıya karşılık nükleer güçle karşılık verileceği beyanıdır.

1962-1983 DÖNEMİ

Bu dönem 1962'de ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkan Küba Krizi'yle başlamıştır. Süper güçler arasında karşılıklı caydırıcılık döneminin başlamasıyla, kitlesel karşılık stratejisinin yerini Başkan Kennedy tarafından açıklanan ve NATO stratejisine dönüşen esnek karşılık stratejisi aldı. Esnek karşılık stratejisi, düşman saldırısına taktik nükleer silahlar yanında konvansiyonel güçleri de dâhil eden bir stratejik karşılık olarak geliştirilmişti. Karşılıklı caydırıcılık stratejisine geçilmesi süper

güçler arasındaki nükleer silah yarışını dizginlemek yerine, daha da tetikledi. Bunun nedeni tarafların bu dönemde "ikinci vuruş" kapasitesine ulaşmalarıdır. Caydırıcılık çalışmaları 1970'lerden itibaren, daha bilimsel ve sistematik olma çabasıyla ağırlıklı olarak ampirik analizlere dayanan ve en önemli özelliği rasyonellik varsayımını sorgulayacak şekilde karar alıcıların rasyonelliğini etkileyen psikolojik unsurların çalışması olan "üçüncü kuşak" çalışmaları ortaya çıkardı.

1983-2001 İKİNCİ NÜKLEER ÇAĞDA CAYDIRICILIK

Reagan 1983'te Yıldız Savaşları (Star Wars) olarak bilinen 'Stratejik Savunma Girişimi'ni başlattığında nükleer stratejide yeni bir aşamaya geçildi. Balistik füzelerin havada vurulması ve ABD'ye ulaşmadan imha edilmesini öngören bu projeye, ağırlıklı uzayda konuşlandırılacak silahlarla bir savunma kalkanı oluşturulması anlayışı ile yeniden savunma sistemleri öne çıktı. Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından George Bush döneminde de sürdürülen Yıldız Savaşları Projesi, 1993'te dönemin Başkanı Bill Clinton tarafından durduruldu. Soğuk Savaş bittikten sonraki yapılan çalışmalar, asimetrik tehdit ve kitle imha silahlarını içeren terör gibi konular üzerine odaklanan çalışmalar olmuştur.

11 EYLÜL SONRASI CAYDIRICILIK DÖNEMİ

11 Eylül 2001'de ABD'ye karşı gerçekleştirilen terörist saldırılar ilk anda caydırıcılık stratejisinin sonunun ilan edilmesine yol açtı. ABD'nin nükleer güç bakımından tartışılmaz üstünlüğüne karşın bu tür bir saldırıya maruz kalması, Soğuk Savaş dönemi caydırıcılığının artık geçerli olmadığı anlayışını ortaya çıkardı. Bu dönemde tehdit oluşturan yeni aktörlere karşı caydırıcılık, nükleer güç kullanma ihtimali gibi klasik güvenlik yöntemlerinin artık işe yaramayacağını belirten George W. Bush yönetiminin öncülüğü (pre-emptive strike) olarak nitelenen yeni bir savunma anlayışını ortaya çıkarttı. Bu gelişmeler neticesinde dördüncü kuşak caydırıcılık çalışmaları, dönemin şartlarına uygun şekilde, ilk kuşak çalışmalar gibi, teorik tartışmaları geliştirmekten ziyade strateji geliştirmeye yöneldi.

OYUN TEORİSİ

Oyun teorisi, pazarlık ve çatışmayı analiz etmenin özel bir yoludur. Teorinin en önemli varsayımı, her tür sosyal durumun matematiksel değerlere indirgenebileceğidir. Oyun teorisi politikaya, daha çok karar alma, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa uyarlanmıştır. Oyun teorisinin en önemli özelliği, sosyal durumları analiz ederken çatışmanın kötü bir şey olmak dışında, insan hayatının bir parçası olduğunun göz önüne alınmasına olanak tanımasıdır. Oyun teorisinin temel varsayımlarından birisi, rasyonellik kavramıdır. Rasyonel birey, birçok alternatifle karşı karşıya olsa da her zaman seçim yapabilen, alternatiflerini önceliklerine göre değerlendirebilen, alternatifler içinde her zaman önceliklerini en fazla karşılayıcı seçebilen ve aynı alternatiflerle karşı karşıya kaldığı her seferde aynı kararı verebilenidir.

Oyunlar iki kişili sıfır toplamı oyundan n-kışili değişken toplamı oyuna kadar çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir. Fakat siyasal yaşam çok daha karmaşık unsurlar içerdüğinden, bu basit oyuna başka unsurların da eklenmesi gerekir. Siyasal yaşama çok daha uygun bir oyun elde etmek amacıyla yapılacak başka bir önemli değişiklik de oyunun değişken toplamı (variable-sum) hale getirilmesidir. İki kişili değişken toplamı oyun modelleri olan "tavuk oyunu" ve "mahkûm ikilemi", gerçekten bütünüyle uzak olmayan ve analiz edilmesi mümkün oyun örnekleridir.

TAVUK OYUNU

Stratejik Çalışmalar açısından tavuk oyunu ABD ile SSCB arasındaki krizlerde görülebilir. ABD A oyuncusu, SSCB de B oyuncusu olarak alındığında, sapma nükleer savaşın eşliğinden dönme, sapmama nükleer savaş riskine rağmen kesin kararlılık içinde olma anlamına gelmektedir. Tavuk oyunundaki başat strateji, Soğuk Savaş döneminde neden bir nükleer savaş olmadığını açıklamaya yarar. Yine, Küba Krizi'nde SSCB'nin nükleer savaştan kaçınmak için önemli oranda prestij kaybına göz yummasını da açıklamaktadır (S:73, Şekil 4.6).

MAHKUM İKİLEMİ

Stratejik Çalışmaların doğasına ışık tutabilecek ikinci oyun mahkûmun ikilemidir. Bu oyunun en bilineni, tutuklanan iki şüphelinin birbirinden ayrı tutularak sorgulanması örneğidir. Soruşturmayı yapan, şüphelilerin suçlu olduğundan emindir ama elinde kanıt yoktur. Şüphelilere yalnızca itiraf etme ya da etmeme seçenekleri sunulur. Şüphelilerin ikisi de suçlu olduklarını itiraf etmeyerek susarsa, ikisi de hafif birer cezaıyla kurtulur. Her ikisi de itiraf ederse, ikisi de suçlanabilir ama itiraf ettikleri için alabilecekleri en ağır cezadan daha az ceza alırlar. Fakat sadece birisi itiraf eder, diğeri susarsa itiraf eden işbirliği yaptığı için çok düşük bir ceza alırken, diğeri en ağır cezayı alır.

Mahkûm ikilemi oyunundan çıkarılabilecek en önemli ders, bazı oyunlarda farklı ve karşılıklı olarak tercih edilecek seçenekler olduğundan, rasyonel hesabın her iki oyuncunun da felaketine yol açabilecek olmasıdır. Bu oyun uluslararası ilişkilerde uyarlandığında, kriz ortamında tarafların istemeseler de nasıl çatışmaya sürüklenebileceklerini göstermektedir. Bu durum için yine iki ülke arasındaki silahlanma yarışı iyi bir örnek oluşturur (S:75, Şekil 4.9).

OYUN TEORİSİNİN EKSİKLERİ VE YARARLI YÖNLERİ

Oyun teorisi belirgin varsayımlara dayanmaktadır. Örneğin, matristeki rakamlar tarafların sonuçlara attettikleri değerleri yansıtır, ama keyfi bir durum da yaratır. Yine, oyun teorisinde karar alıcıların tercihlerinin sabit olduğu, çeşitli alternatifler konusunda yeterli bilgiye sahip oldukları, ortaya çıkacak sonucun değerini doğru algıladıkları varsayılmaktadır. Oysa gerçek hayatta zaman baskısı, eksik ya da yanlış bilgi gibi unsurlar nedeniyle bu süreç sorunludur. Ayrıca, oyuna dâhil

tüm tarafların doğrudan oyunu aynı şekilde algıladıkları varsayılmaktadır. Algılama sorunu oyun teorisinin en önemli eksikliklerinden birisidir. Bütün eksik yönlerine karşın oyun teorisinin yararlı yönleri de vardır. Oyun teorisinin rasyonellik varsayımı, çatışma durumlarını etik hesaplardan uzak, tarafların nasıl davranmaları gerektiğine göre değil, rasyonel olarak nasıl davranabileceklerine göre inceleme ve bu bağlamda da çatışmayı düşman tarafın bakış açısına göre değerlendirme olanağı sağlar. Oyun teorisi farklı olası sonuçlar ortaya koymasıyla sezgisel bir değere de sahiptir. Uluslararası çatışmanın doğası ve dinamikleri konusunda önemli ipuçları verir. Dikkatleri yapısal özelliklere çekerek, çatışmaların devlet adamlarının kötülüğünden ve beceriksizliklerinden kaynaklandığı türündeki değerlendirmelerden uzaklaşılmasını sağlar. Yine çok çeşitli alternatif çözümler ortaya koyduğu ve bir sorunda her zaman en iyi çözümün seçilmeyebileceğini gösterdiği için de önemlidir.

ÜNİTE 6: GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDA DEĞİŞİM

GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDA DEĞİŞİM

1940 yıllarında Stratejik çalışmalar adıyla doğan Güvenlik Çalışmaları, uzun yıllar realist görüşün etkisinde kalmıştır. Günümüzde ise Realist Güvenlik Çalışmaları da dahil pek çok güvenlik teorisini de içine alan geniş kapsamlı bir disiplin haline gelmiştir. Güvenlik Çalışmaları Soğuk Savaş yıllarında eleştirilerle karşılaşmıştır ancak savaşın sona ermesi bu çalışmalarda etkili olmuştur. SSCB'nin dağıtılması ve iki kutuplu düzenin sona ermesi Uluslararası ilişkiler disiplininde değişimleri başlatmış ve bunun sonucu olarak Güvenlik Çalışmaları alt-disiplini şu üç sonucu doğurmuştur;

- Güvenlik gündeminin dönüşümü
- Güvenlik çalışmalarının sorgulanması
- Yeni yaklaşımların doğması yada gelişmesi

GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDA GÜNDEM DEĞİŞİMİ

Güvenlik çalışmalarının genişleme tartışmaları esas olarak Soğuk Savaş'ın sona ermesinin bir ürünüdür. Soğuk Savaş döneminde SSCB-ABD nükleer gerilimi nedeniyle ikinci plana atılan askeri nitelik taşımayan sorunların bu gerilim ortadan kalktığı DETENTE (YUMUŞAMA) yıllarında Güvenlik Çalışmaları kapsamında incelenmesi çoğunluk tarafından desteklenen bir yaklaşım haline dönmüştür. Güvenlik gündeminin çevresel, ekonomik ve benzeri sorunları kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiği anlayışının Batı yazınındaki temeli 1983'te Barry Buzan ve Richard Ullman'ın eserleriyle atılmıştır. Buzan ve Ullman güvenlik kavramını askeri tehditlerin ötesine geçiren iki yazardır. Buzan'ın "beş sektörde güvenlik yaklaşımı devletlerin askeri, siyasi, toplumsal, ekonomik ve çevresel sorularla tehdit edildiğini öne sürer. Ullman da, "güvenlik tehdidini, bir devlette yerleşenlerin yaşam kalitesini düşüren veya bir devletteki özel, hükümet dışı birimler (birey, grup, şirket) ile hükümetlerin politika tercihlerini daraltan tehdit" olarak tanımlar. Bu yazarlara ek olarak pek çok yazar güvenlik gündeminin geniş bir yelpazede ele

alınması gerektiğini öne sürmüşlerdir (S:104, Tablo 6.2). Bütün gelişmeler sonunda, güvenlik gündeminin yalnızca askeri konuları değil; insan, devlet ve hatta üzerinde yaşadığımız gezegenin güvenliğini ilgilendiren konuları da içermesi gerektiği fikri ortaya çıkmıştır.

GÜVENLİK ÇALIŞMALARININ SORGULANMASI

Güvenlik gündeminin genişletilmesi gerekliliğinin ortaya atılması ile birlikte Güvenlik Çalışmalarının alanının geleceği konusunda üç farklı ortaya çıkmıştır;

1. Alan askeri konularla sınırlı tutulmalıdır. Bu çerçevede Güvenlik Çalışmalarının Realist Güvenlik Çalışmaları ile sınırlı kalması düşüncesi hakimdir.
2. Alanın anlamını yitirmesi nedeniyle Uluslararası ilişkiler disiplinine entegre edilmelidir.
3. Alan askeri tehditler dışındaki sorunları da içerecek şekilde Uluslararası ilişkiler disiplininin parçası olamaya devam etmelidir.

Bugün geline nokta genel eğilimin üçüncü görüşe uyumlu olduğu söylenebilir. Yani yeni Güvenlik çalışmaları genişleyen güvenlik gündemini de içerecek şekilde Uluslararası ilişkiler disiplinin bir parçası olarak varlığını sürdürmektedir. Buna karşılık, Güvenlik Çalışmalarının yeni tartışmalarına baktığımızda, gündemin ya da güvenlik sektörlerinin ötesinde güvenlik özneleri, tehditlerin iç/dış boyutları, güvenlik siyaseti ve Güvenlik Çalışmalarında epistemoloji gibi konuların yeni yaklaşımların merkezine yerleştiği gözlemlenmektedir. Bundan sonraki dönemler için Güvenlik Çalışmalarının yeni tartışmalara yönünü çevirdiği dikkat çekmektedir. Buzan ve Lene Hansen'a (2009) göre yeni Güvenlik çalışmaların başlıca tartışmalarını şu beş soruda özetlemek mümkündür;

1. Kimin güvenliği korunmalı ve çalışılmalı?
2. Askeri güvenlik temel güvenlik sektörü müdür?
3. Güvenlik sadece dış sınırlara yönelik tehditlerle mi ilgilidir, iç tehditleri de kapsar mı? (Örn. PARİS OKULU: Fransız filozof Michel Foucault ve Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'dan geliştirdiği Paris Okulu'nun güvenlik yaklaşımı Avrupa merkezidir. Okul, iç güvenlik sorunlarının sınırlar ötesine taşmasıyla iç ve dış güvenlik alanlarının birleştiğini ve bunun sonucunda ulus-ötesi bir "polis" mekanizmasının oluştuğunu ve güvenlik politikaları ürettiğini savunur. Güvensizlikler, Paris Okuluna göre söylemle ve uygulanan güvenlik politikaları, yani pratikle inşa edilir.
4. Güvenlik siyasetinin belirleyici kavramı aciliyet midir? Güvenlik Çalışmalarında rasyonel açıklamalar çeşitli yaklaşımlarla kullanılır ve materyal tehditler karşısında aktörlerin (özellikle devletlerin) rasyonel davranıp, gerekli önlemleri alacakları varsayılır. Bazı yaklaşımlarda ise güvenlik

aciliyet içeren siyasi bir kavram olarak değerlendirilir ve bu aciliyet/tehlike aktörlerce radikal ve istisnai önlemler alınmasını gerektirir. Bu da güvenliğin siyasiliğini ortaya koyan bir yaklaşımdır. Bu kapsamda, ilgili istisnai güvenlik önlemlerine dair kararlar alırken kimi zaman materyal unsurlardan da etkilenen aktörler mutlaka rasyonel davranmayabilirler.

5. Güvenlik epistemoloji nedir?

EPİSTEMOLOJİ: bilgi felsefesi olarak tanımlanır. Bilgiye nasıl ulaşacağı konusundaki ilke ve yollara işaret eden bir felsefe dalıdır.

NESNEL GÜVENLİK: Örneğin, A devletinin yeni teknolojiye sahip silahlar edinmesi, her durumda B devleti için tehdittir. A devletinin bu silahları ne amaçla aldığı B devletini ilgilendirmez. B devleti için önemli olan dış dünyada var olan nesnel gerçekliktir, bu gerçekliğin nasıl algılandığı değil.

ÖZNEL GÜVENLİK: A devletinin sınırlarına tank girmesi objektif bakış açısından tehdittir, fakat bu tankların barış gücüne ait kuvvetler olması tehlide bakışı değiştirir.)

GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDA YENİ YAKLAŞIMLAR

Soğuk Savaşın sona ermesiyle Güvenlik Çalışmalarındaki alt disiplinler pek çok parçaya bölünmüştür. Soğuk savaşın sona ermesi teorileşme dönemini başlatmış ve bu durumun en verimli yılları 1990'lar sonrası olmuştur. Buzan/Hansen'a göre ortaya atılan güvenlik teorilerini şöyle özetlemek mümkündür;

- Geleneksel inşacılık (İnşacılık: Uluslararası ilişkiler disiplini içinde inşacılık, dünya siyasetinde aktörlerin sosyal etkileşimine odaklanan bir yaklaşımdır. İnşacılara göre devletler arası etkileşim, kimlik, çıkar ve değerlerin eylemleri biçimlendirdiği ve aynı zamanda eylemler tarafından biçimlendirildiği bir öğrenme sürecini yansıtmaktadır.
- Eleştirel inşacılık
- Kopenhag Okulu
- Eleştirel güvenlik çalışmaları (Eleştirel Teori: Kavram ilk kez Frankfurt Okulu (Frankfurt Sosyal Araştırmalar Enstitüsü) temsilcilerinden Max Horkheimer tarafından kullanılmıştır. Eleştirel teorinin amacı sosyal bilimlerdeki pozitivist yaklaşımlara meydan okuyup alternatifler sunarak, sosyal ve politik teoriyi yeniden kurgulamaktır.
- Feminist güvenlik çalışmaları (Feminizm: Feminizm kadın kavramını değil, cinsiyet kavramını odak noktası olarak alır. Bu anlamda kullanıldığından cinsiyet biyolojik cinsiyetten farklıdır. Cinsiyet herhangi bir toplum ya da kültürde cinsiyetler arası ilişkilere işaret eder. Uluslararası ilişkiler alanında feministler çatışma ve şiddet, barış

ve güvenlik konuları ile ilgilenir, gücü yeniden kavramlaştırmaya çalışır, kimlik ve toplum konusunda alternatif bakış açıları ortaya koyar ve dünya düzeni konusunda da alternatifler geliştirirler.

- İnsan güvenliği
- Barış araştırmaları
- Post-kolonyal güvenlik çalışmaları
- Post-yapısalcılık: Uluslararası ilişkilerde post-yapısalcı yaklaşımlar öncelikle bilgi, gerçeklik ve anlamın nasıl inşa edildiğini sorunsallaştırarak Batı rasyonalizmi ve pozitivistizmin dayandığı temelleri sarsmak hedefiyle ona meydan okumaktadırlar. Anlamın nasıl yerleştirildiği, sorgulandığı ve nasıl yorumlanıp yeniden yerleştirildiği sorusunu sorarak, bilgi pratiklerinin ortaya koyulduğu metinleri ele alarak hakim hiyerarşileri tersyüz etmeye yönelirler.

- Stratejik çalışmalar
- (Neo) realizm (Bkz. Tablo 6.5)

Smith ise 1999 yılındaki makalesinde teorileri yedi başlık altında toplamıştır;

- Alternatif Savunma ve Ortak Güvenlik
- Üçüncü Dünya Güvenlik Okulu
- Kopenhag Okulu
- İnşacı
- Eleştirel
- Feminist
- Post-Yapısalcı Güvenlik Çalışmaları

Teoriler bakımından Avrupa ve ABD'de farklı anlayışların hakim olduğunu söylemek mümkündür. Bu durum 1990'larda biri Avrupa diğeri ABD olan iki güvenlik teorisi merkezi oluşmuştur. İlk ayrışma Uluslararası ilişkilerin genel teorileri ile bağlantıları bakımından olmuştur. ABD salt güvenliğe ait teorileri içermemektedir. Buna karşılık, Avrupa merkezli Güvenlik Çalışmaları sadece güvenliğe özgüdür. Uluslararası ilişkiler teorileri ABD'deki Güvenlik Çalışmalarını yönlendirirken, salt güvenliğe özgü teoriler Avrupa merkezli Güvenlik Çalışmalarını şekillendirmiş ve Uluslararası ilişkiler teorilerini etkilemiştir.

ABD ve Avrupa merkezli Güvenlik Çalışmaları arasındaki bir diğer farklılık epistemolojik açıdandır. Yani, Avrupa'da gelişen Eleştirel, Feminist ve Post-modern Güvenlik Çalışmalarında neden-sonuç ilişkileri ortaya koyan ampirik analizler reddedilerek, güvenlik gözlemlere, değer yargılarına ve söyleme bağlı olarak post-pozitivist yöntemlerle incelenmektedir. Bir genelleme yapıldığında, ABD merkezli Güvenlik Çalışmalarının pozitivist, Avrupa merkezli Güvenlik Çalışmalarının da post-pozitivist epistemolojiye sahip olduğu görüşünü benimsemek mümkündür.

Son olarak ise bu iki merkez Güvenlik Çalışmaları güvenlik teorilerinin işlevleri bakımından da farklılık gösterir. Avrupa kökenli güvenlik teorilerinin özünde güvenliğin kavramlaştırılması vardır. Yani ilk önce kavram oluşturulur sonrasında kavram pratiğe

dökülür. Avrupa kökenli güvenlik teorilerinin amacı teoriye ve akademiye hizmet etmektir. Bunun aksine ABD merkezli teorilerin genel işlevi neden-sonuç ilişkilerini ortaya koyarak politika oluşturmaya yol göstermektir. ABD merkezli güvenlik teorileri pratiğe hizmet etmektedirler.

Sonuç olarak, günümüzdeki Güvenlik Çalışmaları alt disiplinleri ABD ve Avrupa merkezli teorilerden etkisi altında şekillenmektedir ve çok çeşitli kavramlaştırmalar söz konusudur. Bu noktada güvenlik kavramını tek bir merkez ya da teori desteğinde açıklamak mümkün değildir.

ÜNİTE 7: BÜYÜK GÜÇLERİN GÜVENLİK POLİTİKALARI: ABD, RUSYA, AVRUPA BİRLİĞİ, ÇİN

BÜYÜK GÜÇLERİN GÜVENLİK POLİTİKALARI

Uluslararası politikada meydana gelen olayları etkileyebilme ve değiştirebilme kapasitesine sahip olan ve "büyük güç" olarak tanımlanan devletlerin anlaşılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda bu niteliklerle dünyadaki gelişmeleri etkileyebilme potansiyeline sahip güçler olarak, ABD'nin yanı sıra Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği'nin (AB) ön plana çıktığı görülmektedir.

ABD'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARI

ABD'nin güvenlik politikaları Soğuk Savaş Dönemi, Soğuk Savaş sonrası dönem ve 11 Eylül saldırıları sonrası dönem olarak üç dönemde incelenmektedir. ABD İkinci Dünya Savaşı'na kadar yalnızlık politikası izlemiştir. Bu politikanın özünde, kendi kendine yetebilen Amerika kıtasının Avrupa sömürgeciliğine kapatılması ve ABD'nin Avrupa'nın iç çekişmesine müdahil olmaması anlayışı yatmaktadır. Soğuk Savaş Dönemi boyunca ABD'nin ulusal güvenliğini ve iki kutuplu dünya düzeninde üstünlüğünü sağlamaya yönelik izlenen farklı stratejileri içeren ve ABD Başkanlarının kendi isimleriyle anılan doktrinler görülmektedir. Amerikan ulusal güvenlik mekanizmasını yapılandıran bu doktrinler, Soğuk Savaş yılları boyunca devam etmiştir.

Soğuk Savaş Döneminde tehdit olarak görülen SSCB'nin Aralık 1991'de yıkılmasının ardından ABD sahip olduğu siyasi, askeri ve ekonomik nitelikler çerçevesinde Soğuk Savaş sonrası dönemin tek süper gücü olarak belirmiştir. Soğuk savaşın ardından ABD'nin genel stratejisinde "çevreleme" ve "caydırıcılık" gibi politikalar, Sovyetler Birliği'nin ortadan kalkması ve uluslararası sistemin tek kutuplu dünya düzenine doğru evrimini göstermektedir. Mutlak egemenliğini kabul ettiren ABD, 1991'de hazırlanan "Ulusal Güvenlik Stratejisi" başlıklı belgede bütün uluslararası müdahalelerde ortak güvenlik stratejisine bağlı kalıp, geleneksel müttefikleri ve yeni dönemde "küresel güç" ABD'yle iş birliği yapmaya hazır devletlerle birlikte çalışma, çok taraflı iş birliği ile bölgesel ittifaklara yöneleceğini belirtmiştir.

11 Eylül saldırılarından sonra ABD'nin güvenlik yaklaşımında değişimler söz konusu olmuştur.

Dönemin başkanı George W. Bush izleyeceği güvenlik politikasının temellerinin ortaya konulduğu, "Bush Doktrini" olarak anılan ABD'nin yeni "Ulusal Güvenlik Stratejisi" ön plana çıkmıştır. Bu strateji çerçevesinde "Amerikan ulusal değerleri ve çıkarlarının" tek taraflı olarak korunması hedeflenmiş, ABD uluslararası ilişkilerinde gerekli gördüğü hallerde ve diğer devletler iş birliği yapmadığında tek başına hareket edeceğini açıklamıştır. ABD'nin yeni strateji belgesinde ortaya konulan tehditlerin başında terörizm gelmekle beraber, güvenlik tehditi yaratabilecek diğer konulara ilişkin de bir dizi önlem ortaya koyulmuştur. Küresel terörizme savaş açan ABD'nin 11 Eylül terör saldırıları sonrasında izleyeceği politikanın tek taraflılığını da açıkça ortaya koymuştur. Mayıs 2010'da Barack Obama'nın döneminde "ABD'nin Ulusal Güvenlik Stratejisi" belgesinde tek taraflılık ve kuvvet kullanımı politikalarının yerine diyalogu ön plana çıkaran ve yumuşak güç unsurlarını barındıran bir politika anlayışına vurgu yapılmıştır. ABD'nin yeni güvenlik politikasını oluşturan dört ana tema, yeni Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde;

- Güvenlik,
- Refah,
- Değerler,
- Uluslararası düzen

olarak belirtilmiştir.

RUSYA'NIN GÜVENLİK ANLAYIŞI

SSCB, II. Dünya Savaşı'nda ekonomisi büyük hasar görmesine rağmen savaş sonrasında dünyayı şekillendiren iki süper güçten biri olarak varlığını sürdürmüştür. Soğuk savaş süresince SSCB güvenliğini tehdit eden en önemli unsur olarak ABD'nin liderliğindeki Batı Blokunu görmüştür. Soğuk Savaş Dönemi'nde izlenen stratejilerin tamamının ABD'nin iki kutuplu dünya düzeninde SSCB'yi dengelemek veya SSCB karşısında üstünlük sağlamaya çalışmakla ilintili olduğu görülmektedir. Sovyetler Birliği'nin çevrelenmesi ve izole edilmesini dış ve güvenlik politikasının temel hedefi haline getirmiştir. Bu bağlamda, Soğuk Savaş süresince Sovyetler Birliği'nde yönetime gelen liderlerin tamamı aynı tehdiye karşı koyabilmek, uluslararası sistemde Batı ittifakına rağmen varlığını sürdürebilmek ve kimi zaman da bu ittifak karşısında üstün gelebilmek için farklı güvenlik politikaları izlemişlerdir. SSCB Liderlerinin izlediği güvenlik doktrinleri;

1. Tek Ülkede Sosyalizm
2. Barış İçinde Bir Arada Yaşamak
3. Brejnev Doktrini
4. Perestroyka (yeniden yapılanma) ve Glasnost (açıklık)

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte uluslararası sistemde yaşanan dönüşüm tüm dünyayı olduğu gibi, SSCB'nin halefi olarak 1991'de kurulan Rusya Federasyonunu da derinden etkilemiştir. Rusya'nın kuruluşunun ilk yıllarında, Devlet Başkanı Boris Yeltsin ile izlenen strateji Batı'ya uyumu öne çıkartan, Batı yanlısı ılımlı politikalar olmuştur. Ancak ABD'nin eski Sovyet coğrafyasında bağımsızlığını yeni

kazanan ülkelere yönelik ilgisi ve bölgede enerji kaynaklarına yönelik politikaları, Rusya'yı tehdit algılaması güvenlik politikalarını yeniden gözden geçirmesine neden olmuştur. 1992'de Yeltsin'in girişimiyle yeniden canlandırılan silahlı kuvvetlerin ilk işi yeni bir askeri doktrin yaratmak olmuştur. Askeri doktrin çerçevesinde Rusya'nın uluslararası alanda tekrar aktif nüfuz politikasına ve ABD ile rekabete döndüğü söylenebilmektedir.

Mart 2000'de yapılan seçimler sonucunda Rusya devlet başkanlığı görevini devralan Vladimir Putin, bir taraftan Avrasyacı bir yaklaşımla yakın çevrede Rusya Federasyonu'nun etkinliğini arttırmaya çalışırken diğer yandan Rusya'nın Avrupa ve ABD ile ilişkilerini de geliştirmeye çaba harcamış ve Rusya'yı tekrar uluslararası alanda dikkate alınan bir ülke haline getirmeyi hedeflemiştir. Putin döneminde güvenlik politikalarının neredeyse tümü yeniden tanımlanmış ve bu çerçevede Ocak 2000' de açıklanan Rusya Federasyonu "Ulusal Güvenlik Doktrini" benimsenmiştir. Bu dönemin güvenlik algılamalarında Putin, tek kutuplu dünya düzeninin artık sürdürülemez olduğunu ifade ederek, ABD'nin tek taraflı olarak izlediği Füze Kalkanı politikasını sert bir dille eleştirmiştir. Putin dönemi sonrasında Medvedev'in Rusya güvenlik algılarında ciddi bir farklılaşma yaşanmamıştır. Ancak Medvedev döneminde Rusya'nın 2020 yılına kadar "Ulusal Güvenlik Stratejisi"ni belirleyen yeni bir belge hazırlanmıştır. Bu belgede, bir önceki Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde ortaya koyulan tehditler aynen korunurken güvenliğin yeni ve farklı boyutları da ele alınmıştır.

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARI

Devlet benzeri özelliklere sahip, kimi zaman küresel bir güç olarak dünya politikasında rol oynayan ve büyük güç olarak tanımlanan AB, kendine özgü bir siyasi yapıya sahip bir güç olmaktadır. İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde ABD kıtanın batısında, SSCB de doğusunda uzun bir döneme yayılacak şekilde Avrupa bölgesinde kuvvet konuşlandırmışlardır. Avrupa bu sorunlarla mücadele edebilmek için Avrupa Topluluğu ve Avrupa Birliği (AT/AB) adına başlayan örgütlenmenin bir ürünüdür. Avrupa Topluluklarının, SSCB ve ABD'nin bölgelerine yapılan tehditlerine karşı aldıkları güvenlik politikalarının başında Almanya'nın ekonomik açıdan büyümesi ve buna paralel olarak askeri anlamda güçlenmesi ile her ikisinin yarattığı etkiyle Avrupa'yı yeniden savaşa katma gücünü denetim altında tutmak üzere savunma alanında bütünleşmeyi öngören, Avrupa Savunma Topluluğu'nun kurulması yönünde girişimler olmuştur. Ancak AST'nin erken dönemli siyasal bütünleşme çabasının başarısızlığı doğrultusunda üye devletler bütünleşmenin öncelikle ekonomik anlamda başlamasının daha gerçekçi olacağını düşünmüşlerdir. Bu yüzden güçlü bir Avrupa oluşturulması amacıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (AAET) gibi topluluklar oluşturulmuştur. Avrupa'nın güvenlik kaygılarını gidermeye yönelik aldığı önlem,

ekonomi-kalkınma gibi konular üzerinde yoğunlaşan politika olmaktadır.

Soğuk savaş sonrası dönemde AB'nin gündemindeki başlıca tehditler, iki Almanya'nın birleşmesiyle birlikte su yüzüne çıkan Almanya korkusu, Orta ve Doğu Avrupa'daki komünist rejimlerin yıkılmasının yarattığı istikrarsızlık ve Balkanlar'da yaşanan krizlerdir. Bu tehdit gündemin karşısında AB ülkelerinin izlediği güvenlik politikalarının temelinde artan bir bütünleşme modeli söz konusudur, Bu model çerçevesinde değerlendirilebilecek belli başlı güvenlik politikaları ;

- Genişleme
- AB'nin askeri kuvvet kullanımı konusunda ortak politika izlemesi anlamı taşıyan (ODGP)
- Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP)
- Adalet ve İç İşlerinde İş Birliği

Soğuk Savaş Sonrası Dönemde AB Güvenlik Politikaları olarak değerlendirilmiş ve izlenilmiştir.

11 Eylül sonrası dönemde AB'nin etrafında da bir güvenlik çemberi yaratması söz konusu olup, yeni bir politika izlemesi öngörülmüştür. Bu politika "Doğu Ortaklığı", "Akdeniz için Birlik", "Değişen Dünyada Güvenliğin Sağlanması" başlıkları altında stratejik belgeler düzenlenmiştir.

ÇİN'İN GÜVENLİK YAKLAŞIMI

Çin Halk Cumhuriyeti, Soğuk Savaş Dönemi boyunca süper güçlerin üzerinde hakimiyet kurmaya çalıştıkları bir ülke olmuştur. Çin'in Soğuk Savaş Dönemi boyunca içte birliği sağlamaya çalıştığı, sınır sorunlarıyla yoğun şekilde mücadele ettiği ve iki süper güç arasında izlediği politikalarla varlığını sürdürmeye çalıştığı görülmektedir. Bir başka deyişle, Soğuk Savaş Dönemi'nde iç güvenlik sorunları, sınır çekişmeleri ile kimi zaman ABD kimi zaman da SSCB ile rekabet Çin'in güvenlik gündeminde yer almıştır. Soğuk Savaş sonrası dönemde Çin'in güvenlik kaygılarının temelinde ABD'nin küresel düzeyde askeri, siyasi ve ekonomik hegemonya kurma çabasının yanı sıra sınır sorunları, enerji kaynaklarına ulaşım ve ekonomik gelişmenin sürdürülebilir olması gibi unsurlar yer almaktadır. Ayrıca SSCB'nin dağılmasının ardından Çin'in Orta Asya ülkeleriyle iyi ilişkiler kurması özellikle enerji ihtiyaçlarının karşılanması açısından büyük önem taşımaktadır. Soğuk Savaş sonrası dönemde Çin'in kalkınması açısından büyük öneme haiz doğal kaynaklar, Çin'in Orta Asya politikasını ön plana çıkarmıştır. Orta Asya'da geniş kapsamlı ortak enerji boru hatları projelerine ilgi gösteren Çin, bu dönem de enerji ihtiyacını giderme adına aktif bir politika izlemiştir. Yine Soğuk Savaş sonrası dönemde Rusya'nın süper güç konumunu kaybetmesi Çin'in Doğu Asya'da aktif iş politika izlemesine neden olmuştur.

11 Eylül sonrasında ABD'nin terörle mücadele kapsamında Orta Doğu ve Orta Asya'da hakimiyet kurmaya başlaması ve ek üsler elde etmesi Rusya'yı olduğu gibi Çin'i de tedirgin etmiştir. Aralarında

STRATEJİ VE GÜVENLİK

stratejik ortaklık kuran Rusya ve Çin, ABD'nin tek kutuplu dünya düzeninin önüne geçme adına birlikte politika izlemişlerdir. Ayrıca Çin ulusal egemenliğin, çıkarların, güvenliğin korunması ve savunmaya dayalı, barışçıl bir politikayla örtüşen "Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi" ile bir güvenlik politikası takip etmektedir.

ÜNİTE 8: TÜRKİYE'DE STRATEJİ VE GÜVENLİK

TÜRKİYE'DE STRATEJİ VE GÜVENLİK

Türkiye, geleneksel olarak sosyal ve siyasal gelişiminde güvenlik kavramını çok fazla kullanan ülkelerden birisidir. Türk toplumu uzun yıllar belirli bir güvenlik kültürüyle tanımlanmıştır ve güvenlik bu kapsamda birçok başka düşüncenin üstünde yer almıştır. Bu çerçevede, Türkiye'de güvenlik ve strateji kavramlarının nasıl tanımlandığını, güvenlik kültürünün nelere dayandığını, strateji ve güvenlik politikalarının ne şekilde hayata geçirildiğini anlamak önemlidir.

TÜRKİYE'DE STRATEJİ VE GÜVENLİK TANIMLAMALARI

Türkiye, geçmişten günümüze sosyal ve siyasal gelişmişlikte güvenlik kavramını en üst safhada tutmuştur. Türkiye'de "strateji" ve "güvenlik" kavramları neredeyse birbirinin yerine geçen bir kullanım alanına sahiptir. Güvenlik kavramı, kimi zaman "askeri strateji"yi çağrıştırırken; resmi söylemde kullanılan "ulusal güvenlik" ifadesinin ilgili kurumlarca yapılan tanımlarına bakıldığında, kavramın "genel strateji"yle benzeştiği görülür. Türkiye'de güvenlik stratejisi ilk olarak 2. Dünya savaşı sonrası gündeme gelmiştir. 1961 Anayasasında Milli Güvenlik Kurulunun oluşturulması sivil ve askeri düzeyde "ulusal savunma" anlayışı yerini "milli güvenlik" anlayışına bırakmıştır. Türkiye'nin resmi düzeydeki milli güvenlik söylemi beka, ülkesel bütünlük ve rejimin korunması gibi temel esaslarca belirlenmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda bağımsızlık, bütünlük, ülkenin bölünmezliği, Cumhuriyet ve demokrasiyi koruma hedefleri esas alınmıştır. Türk silahlı kuvvetlerinin çeşitli belge ve açıklamalarında ulusal bağımsızlığın, egemenlik ve toprak bütünlüğünün, ülkenin çıkarlarının korunmasını esas alındığı bilinmektedir. Ulusal güvenlik politikası, Milli Güvenlik Siyaseti Belgesi (MGSB) olarak anılan bir belge çerçevesinde çizilmektedir. Kamuoyunda 'Kırmızı Kitap' olarak da bilinen MGSB, MGK'nın Bakanlar Kurulu adına hazırladığı ulusal güvenlik konusundaki politika belgesidir. Bakanlıklar ve Genelkurmay bu belge ışığında genel politika ve stratejilerini belirlerler. MGK, gizli bir belge niteliğindeki MGSB'yi, Türkiye Cumhuriyeti'nin bekası ve Türkiye halkının refahına ilişkin izlenecek milli güvenlik siyasetinin esasları» içeren; Türkiye Cumhuriyeti'nin milli menfaati ve milli hedeflerini, milli hedeflere ulaşılması için takip edilecek iç ve dış güvenlik ile savunma siyasetlerine ilişkin esasları kapsayan bir yol haritası şeklinde tanımlamaktadır.

TSK'ya göre Türkiye'nin güvenlik politikası;

- Bölgesinde güç ve denge unsuru olmak
- Çevresindeki devletlerle barış ve güvenlik koridoru oluşturmak, bunu geniş bölgelere yaymak
- Ulusun toprak bütünlüğün korunması, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel temel kimliğinin korunmasını sağlamak

Türkiye'de strateji ve güvenlik kavramı askeri terimlerle tanımlanır. Strateji söylemini ilk sahiplenen kurum Genelkurmay Başkanlığı olmuştur.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

Türkiye'nin güvenlik söylemi üzerinde belirleyici olan güvenlik kültürü tarihsel ve coğrafi unsurlar olmuştur. Tarihsel açıdan Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet döneminin başlangıcına denk, komşuları ve batılı müttefikleriyle belirleyici olmuştur. Türkiye'nin güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisini ortaya koyan öğelerden ilki, "yalnız kalma ve toprak kaybı" korkularıdır. Osmanlı İmparatorluğu on dokuzuncu yüzyılda Avrupalı büyük güçlere bağımlı hale geldikçe, "ayrılma ve toprak kaybı korkusu" güvenlik kültürünün temel yönü haline gelmiştir. Bu korku esasında Sev Antlaşmasıyla pratiğe dökülmüştür; özellikle Soğuk Savaşın sona ermesinin hemen ertesinde Türkiye'nin terörle mücadelesi ve Avrupa Birliği ile yürüttüğü sorunlu ilişkiler güvenlik söyleminde bu unsurların belirleyiciliğini artırmıştır. Türkiye'nin güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisini ortaya koyan öğelerden ikincisi, güç dengesi sistemidir. Türkiye Cumhuriyeti de İmparatorluğun gücünün azalması sonucunda Avrupalı büyük güçlerle ilişkilerinde güç dengesini güvenlik davranışının ayrılmaz bir unsuru haline getirmesi yaklaşımını devralmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Türkiye'nin güvenlik kültürüne bir diğer mirası da, İmparatorluğun özellikle yakın çevresinde yarattığı olumsuz algılamalardır. Örneğin, Türkiye'nin Kuzey komşusu Rusya'ya karşı güvensizlik algılamalarının temel dayanağı Osmanlı tarihinde bulunabilir. Osmanlı İmparatorluğundan miras kalan bir başka tarihsel unsur batılılaşmadır. 18.yy.'da Osmanlı İmparatorluğunda başlayan batılılaşma hareketi, Türkiye'nin batı odaklı politikalarını harekete geçirmiş, güvenlik politikalarında da Türkiye'nin batılı devlet sistemi içindeki yerini güvence altına alma çabasında önemli etkisi olmuştur. Coğrafi açıdan jeostratejik konumu Türkiye'nin güvenlik ihtiyacını şekillendiren unsur olarak karşımıza çıkar. Anadolu yarımadası, üç tarafında yer alan denizler, doğudaki dağlık arazi geçilmesi zor doğal sınırlar konumundadır. Türkiye'nin savunma avantajı vardır. Boğazlar Türkiye'yi stratejik açıdan uluslararası bir güç haline getirmiştir fakat bir güvenlik sorunu da yaratmıştır. 19.Yy.'da boğazların kontrolünü ele geçirmek Avrupa diplomasisinin temelini oluşturmuştur. Jeostratejik konumunun ortaya çıkardığı güvensizliğe bir diğer örnek de, Türkiye'nin fazla sayıda ve çok

STRATEJİ VE GÜVENLİK

farklı nitelik, rejim, ideoloji ve hedeflere sahip komşuları olmasıyla ilgilidir.

TÜRKİYE’NİN GÜVENLİK VE STRATEJİ UYGULAMALARI

Türkiye, soğuk savaş döneminde stratejisinin neredeyse tamamını NATO politika ve stratejileri çerçevesinde belirlemiştir.

Soğuk savaşın sona ermesiyle yeni tehdit odaklarının tanımlanması, Türkiye için yeni bir strateji ihtiyacını ortaya koymuştur. 1990’lı yılların ilk yarısında stratejinin temel motivasyonu soğuk savaş sonrası dönemde yalnızca NATO’ya bağlı kalarak güvenliğin sağlanamayacağı, dolayısıyla Türkiye’nin kendi stratejilerini belirlemesi düşüncesi ortaya çıkmıştır. Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu bölgelerini istikrarsızlık ve krizlere teslim oluşunu caydırıcılık ve ileri savunma gibi temel stratejilere ek olarak aşağıdaki hususlar belirlenmiştir;

Kriz yönetimi: Türkiye’nin güvenliğini ilgilendiren krizlerde anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümüne ve ayrıca birleşmiş milletler ve bağlı olunan ittifaklar çerçevesinde uluslararası krizlerin çözümüne katkı sağlamaktır.

Kolektif güvenlik: başta NATO olmak üzere uluslararası ve bölgesel ittifaklar içerisinde aktif olarak yer almaktır.

Türkiye’nin Güvenlik Politikaları

Türkiye’de soğuk savaş döneminde güvenlik politikalarının temelini batı ittifakı içinde yer alma, kuzeydeki komşusu Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinden gelen tehdidi bertaraf etme anlayışı oluşturmıştır. Türkiye’nin güvenlik politikaları ilk olarak soğuk savaşın sonra ermesiyle, uluslararası koşulların yarattığı yeni güvenlik tehditleri karşısında 1990’lı ve takip eden yıllarda dengeleri değiştiren 11 Eylül saldırısı sonrasında yeniden şekillenmiştir. 1990’lı Yıllar: Türkiye Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla ortaya çıkan boşluktan kaynaklanan çatışmaları tehdit olarak algılamış, sonrasında yaşanan istikrarsızlık ortamında özellikle doğu Avrupa’da yürütülen istikrar misyonlarında uluslararası toplumla birlikte hareket etmiştir. Güvenlik anlayışı bakımından istikrara ihtiyacı olan bir ülke olarak Türkiye’nin çevresindeki istikrarsızlıklar karşısında denge arayışı olmak dışında fazla bir seçeneği yoktu. Genel olarak, bölgesel çatışmalara karışmama politikası gütmüş olsa da, bu dönemde uluslararası koşullarla birlikte iç siyasi koşullarında etkisiyle Ortadoğu’da Körfez Savaşı, Kafkasya’da Dağlık Karabağ, Balkanlarda Bosna Hersek ve Kosova krizlerine taraf olmak zorunda kalmış ve aktif politika izlemiştir. Ortadoğu Türkiye’nin daha 1980’li yıllarda tehdit olarak algıladığı bir bölge olmuştur. Irak ve Suriye’nin bölgede etkin olma çabaları ve silahlanmaları karşısında endişe duymuştur. Türkiye’nin Irak ve Suriye ile Fırat ve Dicle sularını paylaşımından kaynaklanan su sorununun krize ve çatışmaya dönüşme ihtimali göz önünde bulundurularak silahlanma bütçesindeki artışa neden olmuştur. Soğuk savaş sonrasındaki körfez krizi Türkiye’nin

bölgeden aldığı tehditleri daha da güçlendirmiştir. Bu dönemde Türkiye Kafkasya’da da güvenliğine yönelik tehditler algılamıştır.

1990’lı yılların ilk yarısı Türkiye Ege’den algıladığı güvenlik tehdidinin sürekli yaşanan krizlere dönüştüğü bir dönem olmuştur. 1996’da Ege denizinde bulunan insansız kayalar üzerinde hâkimiyet kurma çabaları Yunanistan ile sıcak çatışma eşiğine getirmiştir.

Doksanlı yılların sonlarına yaklaşıldığında Türkiye’nin yeni stratejisi geleneksel güvenlik tehditlerinin yanında, uluslararası terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı ve enerji güzergâhları gibi konulara, ayrıca Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu bölgelerini de kapsayacak şekilde istikrarsızlık ve krizlere odaklanmıştır. Bu çerçevede caydırıcılık ve ileri savunma gibi temel stratejilere ek olarak aşağıdaki hususlar benimsenmiştir:

- Kriz yönetimi; Türkiye’nin güvenliğini ilgilendiren uluslararası krizlerde anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümüne ve ayrıca BM ve bağlı olunan itti-faklar çerçevesinde uluslararası krizlerin çözümüne katkı sağlamak;
- Kolektif güvenlik; başta NATO olmak üzere, uluslararası ve bölgesel ittifaklar/kuruluşlar içerisinde aktif olarak yer almak.

TÜRKİYE’NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ KURUMSAL YAPISI

Her ne kadar son yıllarda yapı hızla değişse bile hali hazırda geçerli mevzuat çerçevesinde Türkiye’nin ulusal güvenlik politikalarının belirlenmesindeki temel aktörler, Türk Silahlı Kuvvetleri, MGK ve diğer yürütme organları olarak sıralanabilir. Bu aktörlerin ulusal güvenlik sisteminin belirleyicileri olmaları 1982 anayasasının 117. Ve 118. Maddeleri ile bu maddelere ilişkin değişiklikler (2003) ve buna uygun çıkarılan 2945 sayılı milli güvenlik kanununa dayalıdır.

1982 anayasası yürütmenin başı olarak Cumhurbaşkanı’na ulusal güvenlik konularında önemli yetkiler vermektedir. TBMM adına TSK’nın başkomutanlığı temsil etmek, TSK’nın kullanımına karar vermek, Genelkurmay Başkanı atamak, MGK’yı toplantıya çağırma ve MGK’ya başkanlık etmek bu yetkileri arasındadır.

2001 yılında başlayan AB uyum çerçevesinde yapılan değişikliklere kadar MGK, devletin milli güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonu sağlaması konusundaki görüşleri Bakanlar Kuruluna bildirmek ile yükümlü olan bir kurumdu. 2003’te MGK kanununda yapılan değişikliklerle MGK “bildiren” kurum olmaktan çıkarılarak “tavsiye eden” bir kurum haline dönüşmüştür.

STRATEJİ VE GÜVENLİK

NELER GELEBİLİR?

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi tarihteki ilk topyekûn savaş olarak kabul edilmektedir?

- A
Birinci Dünya Savaşı
- B
İkinci Dünya Savaşı
- C
Birinci Körfez Savaşı
- D
İran-İrak Savaşı
- E
Birinci İnönü Savaşı

Yanıt Açıklaması:

İkincisi çıkana kadar "Büyük Savaş" olarak anılan Birinci Dünya Savaşı, tarihteki ilk topyekûn savaş olarak kabul edilmektedir. Çünkü tarihte ilk kez, savaşan ülkelerde yaşayan hemen herkes savaştan bir şekilde etkilenmiştir.

5.SORU

AŞAĞIDAKİ DEVLETLERDEN HANGİSİ NATO KURUCU ÜYESİ DEĞİLDİR?

- A
ABD
- B
Lüksemburg
- C
Almanya
- D
Danimarka
- E
Norveç

Yanıt Açıklaması: NATO 4 Nisan 1949'da ABD, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Kanada, Portekiz, İtalya, Danimarka, Norveç ve İzlanda tarafından kurulmuştur.

6.SORU

Tarih ve politika biliminin kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Jomini
- B
Sir Basil Liddell Hart
- C
Machiavelli
- D
Helmuth Karl Bernhard von Moltke
- E
Sun Tzu

Yanıt Açıklaması:

Tarih ve politika biliminin kurucusu sayılan Floransalı düşünür, devlet adamı, stratejist.

7.SORU

Stratejik çalışmalar disiplininin anahtar kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Strateji kavramı
- B
Genel strateji
- C
Taktik
- D
Yüksek strateji
- E
Ulusal strateji

Yanıt Açıklaması:

Strateji kavramı Stratejik Çalışmalar disiplininin anahtar kavramıdır.

8.SORU

"ORTAYA ÇIKTIĞINDA MUTLAKA SAVAŞ MEYDANA GETİREN NEDENDİR." AŞAĞIDAKİ SAVAŞ NEDENLERİ TÜRLERİNDEN HANGİSİNİ TANIMLAMAKTADIR?

- A
Temel neden
- B
Gerekli neden
- C
Görünen neden
- D
Etkili neden
- E
Yeterli neden

Yanıt Açıklaması: Yeterli neden, ortaya çıktığında mutlaka savaş meydana getiren neden olarak tanımlanmaktadır. Mesela birbirinden ideolojik ve pratik olarak nefret eden iki devletin bulunması savaşın yeterli nedenidir.

2.SORU

Aşağıdakilerden hangisi haklı savaş kavramının içerisinde yer bulamaz?

- A
Hukuka uygun otorite
- B
Savaşın başarı şansının olması
- C
Savaşa son çare olarak başvurulması
- D
Sivil dokunulmazlığı
- E
Ülke sınırlarını genişletmek

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

Haklı savaş kuramında, savaşın başarı şansının olması koşuluna da önem verilmektedir. Bu koşulun asıl vurgusu, insan ve ekonomik kaynakların başarı şansı olmayan bir eylem için boşa harcanmamasıdır. Hukuka uygun otorite ile genel olarak devletin iktidarı kastedilir. Haklı savaş kuramında savaş ilanı yalnızca hukuka uygun otoriteye aittir, aksi bir durumda savaşın haklı olma olasılığı ortadan kalkacaktır. Sivil dokunulmazlığı, savaşta doğru hedefin kimler olduğunu belirlemeye yönelik bir ölçüttür. Haklı savaş kuramına göre, haklı bir savaşta hedefler arasında ayırım yapmamak sivilleri de kapsayacağından savaşın haklılığını zedeleyecektir.

18.SORU

Jus ad bellum ilkesine göre aşağıdakilerden hangisi savaşı haklı kılan ölçütlerden biri değildir?

- A
Hukuka uygun otorite
- B
Amacın barış olması
- C
Savaşın başarı şansının olması
- D
Hukuka uygun niyet
- E
Saldırı amacı taşıması

Yanıt Açıklaması:

Haklı neden, jus ad bellum'un ilk ve en önemli koşuludur. Haklı savaş kuramcılarının hemen hepsi saldırı amacıyla yapılan savaşların "haklı" olamayacağını kabul etmektedirler. Diğer seçeneklerde verilenler ise savaşı haklı kılan ölçütler arasında yer alır.

19.SORU

Birleşmiş Milletler Şartı hangi yıl yürürlüğe girmiştir?

- A
1920
- B
1928
- C
1945
- D
1946
- E
1949

Yanıt Açıklaması:

Birleşmiş Milletler Şart'ı 24 Ekim 1945'te yürürlüğe girmiştir.

20.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ GELENEKSEL CAYDIRICILIK TEORİSİNİN TEMEL VARSAYIMLARINDAN BİRİSİ DEĞİLDİR?

A
saldırgan ve caydırıcı tarafların karar alıcıları rasyoneldir, mevcut koşulları rasyonel olarak değerlendirirler.

B
nükleer silahlar gibi çok yüksek riskli tehditler saldırganlığı teşvik etmez, yatıştırır.

C
iki tarafın da değer sıralaması benzerdir, en azından büyük ölçekli şiddetten kaçınma gibi temel değerleri paylaşırlar.

D
her iki taraf da nükleer silahların kullanımı gibi stratejik kararların alınmasında, karar alma yapısı üzerinde merkezi kontrole sahiptir.

E
nükleer silahların siyasi bir araç olarak kullanımı her iki taraf içinde normal karşılanır

Yanıt Açıklaması: E seçeneğinde belirtilen ifade geleneksel caydırıcılık teorisinin temel varayımları arasında yer almamaktadır.

1.SORU

"1980'LERDEN İTİBAREN STRATEJİK ÇALIŞMALAR GÜVENLİK ANALİZİNDE ARTIK NE YALNIZ NE DE BAŞATTIR. ÜSTELİK KENDİ İÇİNDE DE BİR DÖNÜŞÜM YAŞAMIŞ VE BETTS'İN İÇ İÇE GEÇEN HALKALAR YAKLAŞIMINDAN ESİNLENİLEREK GELİŞTİRİLEN "MUHAREBELERİN KAZANILMASI İÇİN GEREKLİ TEKNOLOJİ, ÖRGÜTLENME VE TAKTİKLERİN TOPLAMI" OLARAK TANIMLANAN ASKERLİK BİLİMİNE YAKLAŞAN BİR ALAN HALİNE GELMİŞTİR. "YUKARIDA BAHSEDİLEN BETTS'İN İÇ İÇE GEÇEN HALKA YAKLAŞIMINA GÖRE STRATEJİK ÇALIŞMALARIN KONUMU AŞAĞIDAKİ SEÇENEKLERDEN HANGİSİNDE DOĞRU OLARAK VERİLMİŞTİR?"

A
Askerlik Bilimi> Stratejik Çalışmalar > Realist Güvenlik Çalışmaları> Güvenlik Çalışmaları

B
Askerlik Bilimi> Güvenlik Çalışmaları > Realist Güvenlik Çalışmaları> Stratejik Çalışmalar

**C
Güvenlik Çalışmaları> Realist Güvenlik Çalışmaları> Stratejik Çalışmalar> Askerlik Bilimi**

D
Güvenlik Çalışmaları> Stratejik Çalışmalar > Realist Güvenlik Çalışmaları> Askerlik Bilimi

E
Realist Güvenlik Çalışmaları> Askerlik Bilimi> Güvenlik Çalışmaları> Stratejik Çalışmalar

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmaların Güvenlik Çalışmaları kapsamındaki mevcut durumu şu şekildedir;

2.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

SUN TZU'NUN ANLAYIŞINA GÖRE AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ÜSTÜN BAŞARIDIR?

- A Bir düşman ordusunu yok etmek
- B Bir düşman ülkesini yakıp yıkmak suretiyle ele geçirmek
- C Bir ülkenin ihtiyacı olan kaynakları edinmesini önleyerek direncini kırmak
- D Nükleer silahlar vasıtasıyla bir düşmanı etkisiz hale getirmek
- E Paralı profesyonel askerlerden oluşan bir orduyla düşmana saldırmak

Yanıt Açıklaması:

Sun Tzu, "savaşların tümünde savaşarak zaptetmek en üstün başarı değildir; üstün başarı düşmanın direncini savaşmadan kırmaktır" anlayışını benimseyerek stratejinin sadece cephede savaşmak olmadığını da yüzyıllar öncesinden ortaya koymuştur.

3.SORU

Stratejik Çalışmalar ne zaman ve nerede doğmuştur?

- A 1940'lar – ABD
- B 1940'lar – İngiltere
- C 1950'ler – Japonya
- D 1980'ler – Rusya
- E 1980'ler – Fransa

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmalar 1940'larda nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur.

5.SORU

Taraflardan en az birisi ciddi ve kesin bir saldırı planı içindeyse ve karşı taraf da misilleme tehdidiyle bu saldırıyı önlemeye çalışıyorsa ortaya çıkan caydırıcılık türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A Genişletilmiş caydırıcılık
- B Genel caydırıcılık
- C Dolaysız caydırıcılık
- D Genişletilmiş dolaysız caydırıcılık
- E Genişletilmiş genel caydırıcılık

Yanıt Açıklaması:

Taraflardan en az birisi ciddi ve kesin bir saldırı planı içindeyse ve karşı taraf da misilleme tehdidiyle bu saldırıyı önlemeye çalışıyorsa ortaya çıkan caydırıcılık türü dolaysız caydırıcılıktır

6.SORU

Jus ad bellum'un ilk ve en önemli koşulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A Hukuka uygun otorite
- B Hukuka uygun niyet/iyi niyet
- C Savaşa son çare olarak başvurulması
- D Haklı neden
- E Amacın barışa ulaşmak olması

Yanıt Açıklaması:

Haklı neden, jus ad bellum'un ilk ve en önemli koşuludur.

7.SORU

Aşağıdakilerden hangisi on dokuzuncu yüzyıl-modern dönem stratejist ve siyasi düşünürlerindendir?

- A Sun- Tzu
- B Thucydides
- C Machiavelli
- D Thomas Hobbes
- E Georg Wilhem Friedrich Hegel

Yanıt Açıklaması:

Georg Wilhem Friedrich Hegel, on dokuzuncu yüzyıl-modern dönem stratejist ve siyasi düşünürlerindendir.

8.SORU

'BÜYÜK GÜÇ SAYILABİLECEK DEVLETLER, DÜNYADAKİ EN GÜÇLÜ DEVLETE KARŞI YÜRÜTÜLEBİLECEK TOPYEKÜN KONVANSİYONEL SAVAŞTA KARŞI TARAF ZARAR VERECEK DÜZEYDE ASKERİ KAPASİTEYE SAHİP GÜÇLERDİR' TANIMI KİME AİTTİR?

- A Carl von Clausewitz
- B Sir Basil Henry Liddel Hart
- C Helmut Karl Bernard Von Moltke
- D Mearsheimmer

STRATEJİ VE GÜVENLİK

E
Sun Tzu

Yanıt Açıklaması: Mearsheimmer'in tanımına göre "Büyük güç sayılabilecek devletler, dünyadaki en güçlü devlete karşı yürütülebilecek topyekûn konvansiyonel savaşta karşı tarafa zarar verecek düzeyde askeri kapasiteye sahip güçlerdir" şeklinde özetlemiştir.

9.SORU

ÇATIŞAN TARAFLARIN KESİN ZAFER ELDE EDEBİLMEK HEDEFİYLE ASKERİ, EKONOMİK HATTA İDEOLOJİK TÜM KAYNAKLARINI SEFERBER ETTİĞİ SAVAŞ TÜRÜ HANGİSİDİR?

- A
Topyekûn Savaş
- B
Gerilla Savaşı
- C
Nükleer Savaş
- D
Sıcak Savaş
- E
İç Savaş

Yanıt Açıklaması: Çatışan tarafların kesin zafer elde edebilmek hedefiyle askeri, ekonomik hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettiği savaş topyekûn savaştır. İç savaşının belirleyici özelliği ise aynı ülkede yaşayanlar arasında hükümet üzerinde kontrol sağlama amacının güdülmesidir. Gerilla savaşı ise gayri nizami niteliktedir.

10.SORU

29. AŞAĞIDA YER ALAN SAVAŞLAR VE ÖRNEK DURUMLARDAN HANGİSİ/HANGİLERİ SAVAŞLARIN NEDENLERİ İLE DOĞRU OLARAK EŞLEŞTİRİLMİŞTİR? I-GEREKLİ NEDEN-SİLAHLI KUVVETLERİN VARLIĞI II-YETERLİ NEDEN-HANEDEN BAĞLARI III-ETKİLİ NEDEN-IRAK SAVAŞI-ABD VE İNGİLTERE'NİN SADDAM HÜSEYİN'İ DEVİRME VE ARDINDAN DA IRAK'A DEMOKRASİ GETİRME ARZULARI IV-GÖRÜNEN NEDEN-BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞIN-AVUSTURYA-MACARİSTAN VELİAHDININ BİR SİRP MİLİS TARAFINDAN ÖLDÜRÜLMESİ V-ESAS NEDEN-BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI-O DÖNEMLERDEKİ SÖMÜRGEÇİLİK YARIŞI VI-HEPSİ

- A
II
- B
III
- C
VI
- D
I ve II
- E
I, II ve III

Yanıt Açıklaması: Doğru cevap C seçeneğinde yer alan hepsidir. Çünkü diğer önermelerin hepsi doğru eşleştirmeyi içermektedir.

11.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ÖZERK BİR ARAŞTIRMA ALANI OLARAK DOĞMASININ GÖSTERGELERİNDEN BİRİDİR?

- A
Strateji konulu makalelerin yayınlandığı dergilerin kapatılması
- B
Sivillerin strateji konularındaki eserlerinin İkinci Dünya Savaşının hemen ardından yayınlanmaya başlaması.
- C
Nükleer başlığın teknik özelliklerinin araştırılması komisyonunun kurulması
- D
Klasik askeri uzmanlık alanının oluşturulması
- E
Nükleer gerilimin artması

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmaların özerk bir araştırma alanı olarak doğmasının göstergeleri şu şekilde sıralanabilir: İlk olarak, sivillerin strateji konularındaki eserleri İkinci Dünya Savaşının hemen ardından yayınlanmaya başlamıştır. İlk yapıtlar Bernard Brodie'nin Absolute Weapon: Atomic Weapon and World Order (Mutlak Silah: Atom Gücü ve Dünya Düzeni) ve William Borden'in There Will Be No Time: The Revolution in Strategy (Zaman Kalmadı: Stratejide Devrim) başlıklı eserleridir. İkinci olarak, strateji konularında makalelerin yayınlandığı World Politics ve International Organization dergileri yayın hayatına başlamıştır. Üçüncü olarak, çeşitli askeri konuları değerlendirmek üzere 14 Mayıs 1948'de RAND (Research and Development Corporation) adında sivil bir araştırma merkezi (think tank) Amerikan Hava Kuvvetlerinin desteğiyle kurulmuştur.

12.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Stratejik Çalışmaların altın çağının temel özelliklerinden birisi değildir?

- A
Düşünce kuruluşlarında doğan bir alandır.
- B
Disiplinler arası nitelikte olması.
- C
Bilimsellik iddiası ile yola çıkmıştır.
- D
Uzakdoğu merkezli niteliğe sahiptir.
- E
Politika güdümlü bir alandır.

Yanıt Açıklaması:

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Stratejik Çalışmaların diğer bir özelliği de alanın Amerikamerkezli niteliğidir.

13.SORU

Just in bello ilkesine sivillerin öldürülmemesi kapsamında katkıda bulunan ayrıca, esir alınan düşmanların savunmasız bir durumda öldürülmesinin hukuka aykırı olduğunu belirten ortaçağ düşünürü kimdir?

- A
St. Augustine
- B
Thomas Aquinas
- C
FranciscoDe Vitoria
- D
Hugo Grotius
- E
Immanuel Kant

Yanıt Açıklaması:

Just in bello ilkesine sivillerin öldürülmemesi kapsamında katkıda bulunan ayrıca, esir alınan düşmanların savunmasız bir durumda öldürülmesinin hukuka aykırı olduğunu belirten ortaçağ düşünürü Thomas Aquinas'dır.

14.SORU

Bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı düşmanca davranışları caydırmasına ne ad verilir?

- A
Genel Caydırıcılık
- B
Dolaysız Caydırıcılık
- C
Dolaylı Caydırıcılık
- D
Genişletilmiş Caydırıcılık
- E
Özel Caydırıcılık

Yanıt Açıklaması:

Genişletilmiş caydırıcılık, bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı düşmanca davranışları caydırmasıdır.

15.SORU

Aşağıdaki ekonomistlerden hangisi caydırıcılık analizlerinde oyun teorisini kullanmıştır?

- A
Brodie
- B
George
- C
Schelling
- D
Snyder
- E

Wohlstetter

Yanıt Açıklaması:

Oyun teorisi, özellikle Thomas Schelling'in sistematik ve bilimsel, dolayısıyla da yeterli olmadığını öne sürdüğü caydırıcılık teorisinin eksiklerini tamamlayacak bir araç olarak caydırıcılık analizlerinde yoğun olarak kullanılmıştır.

19.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALARIN GELİŞİMİNDEKİ DÖNÜM NOKTALARI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNDE DOĞRU OLARAK SIRALANMIŞTIR?

- A
Doğuş dönemi-Altın çağ dönemi- Duraklama dönemi-Canlanma ve sorgulama dönemi
- B
Doğuş dönemi-Canlanma ve sorgulama dönemi-Çağ dönemi- Duraklama dönemi
- C
Doğuş dönemi-Altın çağ dönemi-Canlanma ve sorgulama dönemi-Duraklama dönemi
- D
Doğuş dönemi-Canlanma ve sorgulama dönemi-Duraklama dönemi-Altın çağ dönemi-
- E
Altın çağ dönemi-Doğuş dönemi-Duraklama dönemi-Canlanma ve sorgulama dönemi

Yanıt Açıklaması: Literatürdeki yaygın görüşe göre Stratejik Çalışmaların bir disiplin olarak 1940'ların ortalarında doğduğu, 1955-65 döneminde altın çağını yaşadığı, 1965-80 arasında durakladığı ve neredeyse çöküş yaşadığı, 1980'lerden itibaren hem canlanma hem de sorgulama dönemine girdiği kabul edilir.

20.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ MODERN DÖNEMDE STRATEJİK DÜŞÜNCENİN ÖNCÜLERİNDEN DEĞİLDİR?

- A
Hart
- B
Napoléon
- C
Machiavelli
- D
Jomini
- E
Clausewitz

Yanıt Açıklaması:

Machiavelli, klasik dönemdeki strateji düşünürlerindendir. Hart, Napoléon, Jomini ve Clausewitz ise modern dönemin öncüleridir.

1.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Aşağıdakilerden hangisi altın çağda Stratejik Çalışmalara yöneltilen eleştirilerden değildir?

- A Üçüncü Dünyada yaşanan sorunların göz ardı edilmesi.
- B Çalışmaların politika güdümlü olması.
- C Etik değerlerin göz ardı edilmesi.
- D Devletlerin rasyonel davranması.
- E Nesnel kaygıların kapsam dışında bırakılması.

Yanıt Açıklaması:

Stratejik çalışmalar, altın çağda etik değerleri önemsemeksizin nesnel kaygılarla hareket etmeyi savunmuştur. Dolayısıyla nesnel kaygılar çalışmanın kapsamı dışında kalmamıştır. Diğer seçeneklerde belirtilenler, bu dönemdeki eleştirileri doğru olarak vermektedir.

2.SORU

Aşağıdakilerden hangisi çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askeri, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaş kavramını tanımlamaktadır?

- A Konvansiyonel savaş
- B Sınırlı savaş
- C Topyekûn savaş
- D İç savaş
- E Gerilla savaşı

Yanıt Açıklaması:

Topyekûn savaş çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askeri, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaşlardır. Belirli silahlarla, belirli bir savaş alanında askerlerin çarpıştıkları savaşların aksine, topyekûn savaşlarda ayrım yoktur. Nüfusun tamamı asker, ülkenin tamamı savaş alanıdır. Asker ile sivil arasındaki ayrım kaybolur ve askerlerle birlikte siviller ile sivillere ait alanlar da savaşa dâhil edilir. İkinci Dünya Savaşı topyekûn savaşın en iyi örneklerindendir.

3.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALARDA 1965-80 DÖNEMİNDE KURUMSALLAŞMANIN İLK GÖSTERGESİ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Savaş tehlikesinin artması
- B Duraklama dönemine girilmesi

- C Hükümet desteğinin artması
- D Ayrı bir ders olarak okutulması
- E Literatürde çok fazla yer verilmesi

Yanıt Açıklaması: 1965-80 dönemindeki kurumsallaşmanın ilk göstergesi Stratejik Çalışmaların üniversitelerin Uluslararası İlişkiler veya Siyaset Bilimi bölümlerinde 1960'ların sonlarından itibaren ayrı bir ders olarak okutulmaya başlanmasıdır.

17.SORU

DÜŞMANI BELİRLİ DAVRANIŞLARI GÖSTERMEYE İKNA ETMEK ŞEKLİNDE POZİTİF ETKİYE SAHİP KAVRAM HANGİSİDİR?

- A Zorlayıcı ikna
- B Üstünlük
- C Güç tekeli
- D Kitlesele karşılık
- E Caydırıcılık

Yanıt Açıklaması: 1945-62 dönemi caydırıcılık stratejisinin ilk gelişme dönemi olmakla birlikte, birçok yazar bu dönemi caydırıcılık değil, zorlayıcı ikna (compellence) kavramıyla ifade etmeyi tercih etmektedir. Schelling'e ait olan bu ayrıma göre caydırıcılık, düşmanın belirli politikalarını engelleme gibi negatif bir etkiye sahipken, zorlayıcı ikna düşmanı belirli davranışları göstermeye ikna etmek şeklinde pozitif bir etkiye sahiptir. Yine de zorlayıcı ikna, ABD'nin nükleer güç tekelini elinde bulundurduğu ve 1950'lerin ortalarından itibaren tekel olmayı sürdürmese de üstünlüğünü koruduğu döneme ait bir stratejidir.

20.SORU

AŞAĞIDAKİ STRATEJİSTLERDEN HANGİSİ İÇ İÇE GEÇEN HALKALAR YAKLAŞIMINI OLUŞTURMUŞTUR?

- A Kant
- B Haftendorn
- C Betts
- D Buzan
- E Wæver

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması: 1980'lerden itibaren Stratejik Çalışmalar güvenlik analizinde artık ne yalnız ne de başatır. Üstelik kendi içinde de bir dönüşüm yaşamış ve Betts'in iç içe geçen halkalar yaklaşımından esinlenilerek geliştirilen aşağıdaki şekilde de görüleceği üzere "muharebelerin kazanılması için gerekli teknoloji, örgütlenme ve taktiklerin toplamı" olarak tanımlanan askerlik bilimine yaklaşan bir alan haline gelmiştir.

1.SORU

ESKİ YUNAN GELENEĞİNDE DAR ANLAMDA STRATEJİ NEYİ İFADE EDER?

- A
Generallik Sanatını
- B
Söz söyleme sanatını
- C
Rakipleri aldatma Sanatını
- D
Düşmanı yanlış yönlendirme Sanatını
- E
Emre itaat ettieme tekniklerini

Yanıt Açıklaması: Dar anlamda strateji, Eski Yunan geleneğinde generallik sanatı, yani askerî araçların savaşın amacına ulaşmada kullanılması ifade eder

2.SORU

GÜNÜMÜZDE YAPILAN GÜVENLİK ÇALIŞMALARI GÖZ ÖNÜNE ALINDIĞINDA STRATEJİK ÇALIŞMALAR HANGİ ÇALIŞMA GRUBUNUN ALT KÜMESİ OLARAK ELE ALINMAKTADIR?

- A
Askerlik Bilimi
- B
Uluslararası Güvenlik Çalışmaları
- C
Uluslararası İlişkiler
- D
Realist Güvenlik Çalışmaları
- E
Jeopolitik Güvenlik Çalışmaları

Yanıt Açıklaması: Günümüzde yapılan güvenlik çalışmaları göz önüne alındığında stratejik çalışmalar Realist Güvenlik çalışma grubunun alt kümesi olarak ele alınmaktadır.

3.SORU

Aşağıdakilerden hangisi stratejik çalışmalarda canlanma ve sorgulama döneminin başlangıcını tetikleyen nedenlerden biridir?

- A
ABD-SSCB ilişkileri
- B
NATO-ABD ilişkileri

- C
Türkiye-AB ilişkileri
- D
Fransa-Almanya ilişkileri
- E
İngiltere-Almanya ilişkileri

Yanıt Açıklaması:

ABD-SSCB ilişkilerinin, tarafların Avrupa'ya orta menzilli nükleer füzeler yerleştirmesi ve Sovyetlerin 1979'da Afganistan'ı işgal etmesiyle yeniden gerginleşmesinin ardından Stratejik Çalışmalarda yeniden bir canlanma gözlemlendi.

4.SORU

ÇATIŞAN TARAFLARIN KESİN ZAFER ELDE ETME HEDEFİYLE ASKERİ, EKONOMİK VE HATTA İDEOLOJİK TÜM KAYNAKLARINI SEFERBER ETTİKLERİ SAVAŞLARA NE AD VERİLİR?

- A
Konvansiyonel savaş
- B
Asimetrik savaş
- C
Soğuk savaş
- D
Topyekûn savaş
- E
Sıcak savaş

Yanıt Açıklaması: Topyekûn savaş çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askerî, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaşlardır. Belirli silahlarla, belirli bir savaş alanında askerlerin çarpıştıkları savaşların aksine, topyekûn savaşlarda ayırım yoktur. Nüfusun tamamı asker, ülkenin tamamı savaş alanıdır. Asker ile sivil arasındaki ayırım kaybolur ve askerlerle birlikte sivililer ile sivilere ait alanlar da savaşa dâhil edilir.

5.SORU

Caydırıcılığı, bir tarafın diğer tarafa belirli bir davranış karşısında cezai yaptırım uygulanacağını veya ödül verileceğini açık ya da örtülü olarak belirttiği bir havuç-sopa taktiği olarak tanımlayan siyaset bilimci aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Alexander L. George
- B
Thomas Schelling
- C
Glenn Snyder
- D
Bernard Brodie
- E
Bruce Russett

Yanıt Açıklaması:

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Glenn Snyder'a ait bir başka tanıma göre caydırıcılık, bir tarafın diğer tarafa belirli bir davranış karşısında cezai yaptırım uygulanacağını veya ödül verileceğini açık ya da örtülü olarak belirttiği bir havuçsopa taktiğidir.

18.SORU

Dunkirk Antlaşması kaç yılında imzalanmıştır?

- A
1949 yılında
- B
1947 yılında
- C
1978 yılında
- D
1962 yılında
- E
1990 yılında

Yanıt Açıklaması:

İngiltere ve Fransa arasında 1947'de imzalanan Dunkirk Antlaşması.

19.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ALTIN ÇAĞDA STRATEJİK ÇALIŞMALAR YÖNELTİLEN ELEŞTİRİLERDEN DEĞİLDİR?

- A
Üçüncü Dünyada yaşanan sorunların göz ardı edilmesi.
- B
Çalışmaların politika güdümlü olması.
- C
Etik değerlerin göz ardı edilmesi.
- D
Devletlerin rasyonel davranması.
- E
Nesnel kaygıların kapsam dışında bırakılması.

Yanıt Açıklaması: Stratejik çalışmalar, altın çağda etik değerleri önemsemeksizin nesnel kaygılarla hareket etmeyi savunmuştur. Dolayısıyla nesnel kaygılar çalışmanın kapsamı dışında kalmamıştır. Diğer seçeneklerde belirtilenler, bu dönemdeki eleştirileri doğru olarak vermektedir.

13.SORU

CAYDIRICILIK STRATEJİSİNİN GELİŞİMİ BELİRLİ TARİHSEL DÖNEMLER ETRAFINDA İNCELENMEKTEDİR. BUNA GÖRE AŞAĞIDAKİ HANGİ TARİHSEL DÖNEM "ZORLAYICI İKNA DÖNEMİ" OLARAK ANILMAKTADIR?

- A
1919-1945
- B
1945-1962
- C
1962-1983
- D

- 1983-1990
- E
1990 sonrası

Yanıt Açıklaması: 1945-1962 dönemi Caydırıcılık stratejisinin tarihsel gelişimi içinde "Zorlayıcı İkna" dönemi olarak anılmaktadır.

1.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ TEMEL OLARAK İKİ DEVLET ARASINDAKİ ETKİLEŞİMLERİN DİNAMİKLERİ İLE SÖZ KONUSU DEVLETLERİN PAYLAŞTIKLARI NİTELİKLER ÜZERİNE ODAKLANILAN BİR ANALİZ DÜZEYİ OLARAK İFADE EDİLMEKTEDİR?

- A
Birey Analiz Düzeyi
- B
Devlet Analiz Düzeyi
- C
Sistem Analiz Düzeyi
- D
Etkileşim Düzeyi
- E
Çok-düzeyle analiz

Yanıt Açıklaması: Etkileşim Düzeyi, temel olarak iki devlet arasındaki etkileşimlerin dinamikleri ile söz konusu devletlerin paylaştıkları nitelikler üzerine odaklanılan bir analiz düzeyidir. Bu düzeyde savaş farklı yaklaşımlarla, ama esas olarak iki yaklaşımla analiz edilir.

2.SORU

"Çalıntı arabalarını birbirlerine doğru son süratle süren gençleri içeren oyundur. Bu oyunda her oyuncunun iki seçeneği vardır: yoldan sapma ya da sapmama" aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A
Tavuk oyunu
- B
Hindi oyunu
- C
Koyun oyunu
- D
Mahkum ikilemi
- E
Savaş ikilemi

Yanıt Açıklaması:

Tavuk oyunu

3.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE "GÜÇLÜNÜN YAPABİLECEKLERİNİ YAPACAĞINI, GÜÇSÜZ OLANLARINSA BUNLARI KABULLENMEK ZORUNDA OLDUKLARINI" İLERİ SÜREN STRATEJİST AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Sir Basil Liddell Hart
- B Büyük İskender
- C Thucydides
- D Sun Tzu
- E Gaius Julius Ceasar

Yanıt Açıklaması: Uluslararası ilişkilerde "güçlünün yapabileceklerini yapacağını, güçsüz olanlarınsa bunları kabullenmek zorunda olduklarını" ileri süren Thucydides, bu yaklaşımla strateji kavramının güç kavramıyla özdeş olduğunu ortaya koymaktadır.

4.SORU

YÜKSEK STRATEJİNİN "BİR MİLLETİN SİYASİ, EKONOMİK, ASKERİ, PSİKOLOJİK KAYNAKLARINI SAVAŞ VE BARİŞ ZAMANINDA HÜKÜMETİN BELİRLEDİĞİ ULUSAL SİYASİ HEDEFLERİ ELDE ETMEYE YÖNELİK EN FAZLA DESTEĞİ VERECEK ŞEKİLDE YÖNLENDİRME BİLİM VE SANATI" OLARAK TANIMLANMASINDAN HANGİ YARGI ÇIKARSANABİLİR?

- A Güç yalnızca askeri bir konudur.
- B Gücü oluşturan unsurlar ile askeri kapasite eş anlamlıdır.
- C Stratejinin belirlenmesinde gücün askeri olmayan araçlarının da kullanımı zorunludur.
- D Strateji düşüncesi askeri olmayan hiç bir unsurla ilgilenmez
- E Strateji ne bilim ne de sanattır.

Yanıt Açıklaması: Genifl anlamda strateji ise, Hart'ın tanımında bir ulusun ya da uluslar topluluğunun siyasi amaçlara ulaşabilmek için tüm kaynakların koordine etmesini ve yönlendirmesini içeren bir kavamdır. Genel strateji, yüksek strateji ya da ulusal strateji olarak da anılan bu kavram bir milletin siyasi, ekonomik, askeri, psikolojik kaynakların savaf ve barış zamanında hükümetin belirlediği ulusal siyasi hedefleri elde etmeye yönelik en fazla desteği verecek şekilde yönlendirme bilim ve sanattır. Bu tanım, gücün askeri olmayan araçlarının da stratejinin belirlenmesinde kullanılabacağını açık biçimde ortaya koyar. Andre Beaufre tarafından da

belirtildiği üzere, strateji ekonomik, siyasi ve askeri araçları içerir ve koordine eder (Beaufre, 1965).

6.SORU

Savaş olasılığı arttıkça Stratejik Çalışmalara olan ilgi de artmış, savaş ihtimali azaldıkça da çalışmalara gösterilen ilgi azalmıştır. Bu bilgiye göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A Savaşlar entellektüel bilgi gerektirir.
- B Savaşlar Stratejik Çalışmalar alanının varlık nedenidir.
- C Stratejik Çalışmalar savaşların azalmasını amaçlar.
- D Savaşlar hiç olmadığı kadar azalmıştır.
- E Stratejik Çalışmalar savaşların nedenlerini göz ardı eder.

Yanıt Açıklaması:

Verilen bilgi doğrultusunda stratejik çalışmaların temelinde savaşların yattığı çıkarımı yapılabilir. Başka bir deyişle savaş varsa stratejik çalışmalara ilgi de vardır.

7.SORU

Aşağıdakilerden hangisi "muharebelerin kazanılması için gerekli teknoloji, örgütlenme ve taktiklerin toplamı" olarak tanımlanmaktadır?

- A Stratejik çalışmalar
- B Realist güvenlik çalışmaları
- C Uluslararası güvenlik çalışmaları
- D Askerlik bilimi
- E Ulusal güvenlik çalışmaları

Yanıt Açıklaması:

Askerlik bilimi "muharebelerin kazanılması için gerekli teknoloji, örgütlenme ve taktiklerin toplamı" olarak tanımlanmaktadır.

8.SORU

JEOPOLİTİK KAVRAMINI 'BİR ÜLKENİN GÜVENLİK POLİTİKASININ COĞRAFYAYA GÖRE TANIMLANMASI' ŞEKLİNDE İFADE EDEN İSİM AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Halford Mackinder
- B Klauss Dodds

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- C
Rudolf Kjellen
- D
Nicholas Spykman
- E
Platon

Yanıt Açıklaması:

Nicholas Spykman'a göre Jeopolitik 'bir ülkenin güvenlik politikasının coğrafyaya göre tanımlanmasıdır'.

9.SORU

Aşağıdaki olaylardan hangisi Karşılıklı Caydırıcılık Dönemine ait bir gelişmedir?

- A
Dunkirk Antlaşması
- B
SSCB'nin Sputnik'i fırlatması
- C
Ekim Füzeleri Krizi
- D
Yıldız savaşları
- E
11 Eylül terör saldırıları

Yanıt Açıklaması:

Karşılıklı caydırıcılık olarak nitelendirilen dönem 1962'de ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkan Küba Krizi'yle başlamıştır.

10.SORU

"JEOPOLİTİK" TERİMİNİ İLK KULLANAN SİYASET BİLİMCİ HANGİSİDİR ?

- A
Halford Mackinder
- B
Rudolf Kjellén
- C
Nicholas Spykman
- D
Maurice Duverger
- E
Antonio Gramsci

Yanıt Açıklaması:

Coğrafyanın bilimsel bir disiplin altında siyasi olarak yorumlanması gereğini ilk kez vurgulayan Halford Mackinder'in 1904'te Kraliyet Coğrafya Topluluğu'na sunduğu The Geographical Pivot of History (Tarihin Coğrafi Eksen) başlıklı çalışmasıyla jeopolitiğin bir çalışma alanı olarak doğduğu kabul edilir. Buna karşın, 'jeopolitik' terimi ilk olarak İsveçli siyaset bilimci Rudolf Kjellén tarafından kullanılmıştır.

11.SORU

Strateji ile ilgili ilk fikirleri ortaya atan M.Ö. 5. yüzyılda yaşayan Çinli filozof'dur. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A
Wang Mung
- B
Sun Tzu
- C
Mañçukuo
- D
Zhou Yaobang
- E
Wu Zetun

Yanıt Açıklaması:

Strateji ile ilgili ilk fikirleri ortaya atan M.Ö. 5. yüzyılda yaşayan Çinli filozof Sun-Tzu'dur. Cevap: B şıkkıdır.

12.SORU

OYUN TEORİSİNE GÖRE ÖDÜLLERİN, OLASI SONUÇLARIN VE ALTERNATİF TERCİHLERİN GÖSTERİLDİĞİ GRAFİĞE NE AD VERİLİR?

- A
Değişken toplamı
- B
Tavuk oyunu
- C
Mahkûm ikilemi
- D
Dehşet dengesi
- E
Ödül matrisi

Yanıt Açıklaması: Oyuncular, diğer oyuncuların oyunun sonucunu etkileyebilecek farklı çıkarları olduğunu düşünerek kendi ödülleri arttırmaya çalışırlar. Bu ödüller, olası sonuçlar ve alternatif tercihler "ödül matrisi" denilen bir grafikte gösterilir.

14.SORU

LİTERATÜRDEKİ YAYGIN GÖRÜŞE GÖRE STRATEJİK ÇALIŞMALAR BİR DİSİPLİN OLARAK NE ZAMAN DOĞMUŞTUR?

- A
1955'te ABD'nin başlattığı nükleer silah geliştirme amaçlı Manhattan Projesiyle doğmuştur.
- B
1940'larda Rusya'da doğmuştur.
- C
1940'larda nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur.
- D
Amerikan Hava Kuvetlerinin desteğiyle 1948'de kurulan RAND (Research and Development Corporation) adındaki sivil bir araştırma merkezi (think tank) ile başlamıştır.
- E

STRATEJİ VE GÜVENLİK

1965' te nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur.

Yanıt Açıklaması: Literatürdeki yaygın görüşe göre Stratejik Çalışmaların disiplin olarak 1940'ların ortalarında ABD'de doğduğu, 1955-65 döneminde altın çağını yaşadığı, 1965-80 arasında durakladığı ve neredeyse çöküş yaşadığı, 1980'lerden itibaren hem canlanma hem de sorgulama dönemine girdiği kabul edilir.

15.SORU

Aşağıdakilerden hangisi her duruma uyan tek bir caydırıcılık stratejisi yerine, farklı olaylara farklı caydırıcılık stratejilerinin geliştirilmesi anlamında kullanılmaktadır?

- A
Uyarlanmış caydırıcılık
- B
Genişletilmiş caydırıcılık
- C
Kademeli caydırıcılık
- D
Karşılıklı caydırıcılık
- E
Nükleer caydırıcılık

Yanıt Açıklaması:

UYARLANMIŞ CAYDIRICILIK, HER DURUMA UYAN TEK BİR CAYDIRICILIK STRATEJİSİ YERİNE, FARKLI OLAYLARA FARKLI CAYDIRICILIK STRATEJİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ANLAMINDA KULLANILMAKTADIR.

16.SORU

SAVAŞIN HUKUKEN YASAKLANMASI KONUSUNDAKİ EN KAPSAMLI GİRİŞİM, İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN ARDINDAN KURULAN HANGİ ŞARTTA YER ALMAKTADIR?

- A
Milletler Cemiyeti
- B
Briand-Kellog Pakti
- C
Birleşmiş Milletler
- D
Cenevre sözleşmeleri
- E
Schlieffen Planı

Yanıt Açıklaması:

Savaşın hukukken yasaklanması konusundaki en kapsamlı girişim ise, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kurulan Birleşmiş Milletler (BM) Şartı'nda yer almaktadır.

17.SORU

AŞAĞIDAKİ ALTERNATİF YAKLAŞIMLARDAN HANGİSİ DEMOKRATİK DÜZENLER ARASINDA SAVAŞ OLMAYACAĞINI VE BU SURETLE GÜVENLİĞİN STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ÖNGÖRDÜĞÜNDEN FARKLI YÖNTEMLERLE SAĞLANABİLECEĞİNİ SAVUNMAKTADIR?

- A
Barış araştırmaları
- B
Demokratik barış teorisi
- C
Güvenlik rejimi yaklaşımı
- D
Üçüncü dünya güvenlik okulu
- E
Ortak güvenlik ve alternatif savunma

Yanıt Açıklaması:

Kant'ın 1795 tarihli Perpetual Peace (Kalıcı Barış) başlıklı çalışmasındaki fikirlerin 1980'ler de, özellikle Michael Doyle tarafından geliştirilmesiyle birlikte ortaya çıkan Demokratik Barış akımı demokratik düzenler arasında savaş olmayacağını ve bu su ret le güvenliğin Stratejik Çalışmaların öngördüğünden farklı yöntemlerle sağlanabileceğini iddia etmektedir.

18.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARIN "ALTIN ÇAĞI" OLARAK ANILAN DÖNEMİ İFADE EDER?

- A
1950'lerin ikinci yarısından "de'tente" olarak adlandırılan yumuşama dönemine kadar yaklaşık on yıl
- B
Birinci Dünya Savaşı'ndan 1945'de İkinci Dünya Savaşı'nın sone ermesine kadar geçen dönem
- C
1945'den Varşova Pakti'nin kuruluş tarihi olan 1955'e kadar geçen dönem
- D
1945'den Berlin Duvarı'nın yıkıldığı 1989'a kadar olan dönem
- E
Birinci Dünya Savaşı'ndan 1993'de Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesine kadar olan dönem

Yanıt Açıklaması:

1950'lerin ikinci yarısından de'tente olarak adlandırılan yumuşama dönemine kadar yaklaşık on yıl literatürde Stratejik Çalışmaların "altın çağı" olarak anılır. Esas olarak Batı Bloğunda 1954'te benimsenen ve Kuzey Atlantik Antlaşması O'rgütü (NATO) üyelerine yönelik ortaya çıkabilecek bir komünist saldırı karşısında, nükleer silahlarla karşılıklı bulunulmasını öngören kitlesel karşılık stratejisi ile başlamıştır.

STRATEJİ VE GÜVENLİK

19.SORU

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA İNGİLTERE BAŞBAKANI CHAMBERLAIN İLE ÖZDEŞLEŞTİRİLEN POLİTİKA HANGİSİDİR?

- A Yatıştırma
- B Atak
- C İlimli
- D Yıkım
- E Kitlese

Yanıt Açıklaması: Yatıştırma (Appeasement)
Politikası: "İkinci Dünya Savaşına giden dönemde İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain ile özdeşleştirilen politika. Chamberlain Hitler'in esas ilgi alanının doğuda olduğuna inandığı için Komünist SSCB'ye karşı kendileriyle ittifaka gireceğini, hatta bir ihtimal Hitler'i Sovyet topraklarına yöneltebileceğini umut etmiş, Südetleri aldıktan sonra daha önce Bismarck'ın yaptığı gibi Hitler'in de artık durarak kazandıklarını elinde tutmaya çalışacağını ummuştu. Fakat Bismarck'tan çok Napoleon'a benzeyen Hitler, durmak bir yana taleplerinde daha da fütursuzlaştı.

7.SORU

STRATEJİYİ, "SAVAŞIN AMAÇLARINA ULAŞMAK İÇİN MUHAREBENİN ARAÇ OLARAK KULLANILMASI TEORİSİ" ŞEKLİNDE TANIMLAYAN GENERAL AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Basil Henry Liddell Hart
- B Carl von Clausewitz
- C Helmuth Karl Bernhard von Moltke
- D Gaius Julius Ceasar
- E Sun Tzu

Yanıt Açıklaması:
Prusyalı general Carl von Clausewitz, 1832'de yayınlanan "Savaş Üzerine" başlıklı çalışmasında "stratejiyi savaşın amaçlarına ulaşmak için muharebenin araç olarak kullanılması teorisi" şeklinde tanımlamaktadır.

8.SORU

Napoléon dönemindeki teknolojik gelişmeler savaşları nasıl etkilemiştir?

- A Savaşların süresi kısalmıştır.
- B

Savaşların yaygınlığı azalmıştır.

- C Savaşların yıkıcılığı artmıştır.
- D Savaşlar sanayi bölgelerinde gerçekleşmiştir.
- E Tüm erkeklere askerlik yapma yükümlülüğü gelmiştir.

Yanıt Açıklaması:

Napoléon dönemindeki teknolojik gelişmeler ve sanayi üretim kapasitesinin artması savaşın yaygınlığının, süresinin ve yıkıcılığının artmasına neden olmuştur.

9.SORU

AŞAĞIDAKİ ÜLKELERDEN HANGİSİ FÜZE BUNALIMI İLE VIETNAM SAVAŞI, STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ÜÇÜNCÜ DÜNYANIN GÜVENLİK SORUNLARININ TEORİK DÜZEYDE İNCELENMESİNE KAYITSIZ KALDIĞINI İSPATLAMISIR?

- A İsveç
- B Almanya
- C Türkiye
- D Küba
- E Amerika

Yanıt Açıklaması: Küba füze bunalımı ile Vietnam Savaşı, Stratejik Çalışmaların Üçüncü Dünyanın güvenlik sorunlarının teorik düzeyde incelenmesine kayıtsız kaldığını ispatlamıştır; zira stratejistlerin mevcut teorileri bu krizleri açıklamakta yetersiz kalmıştır.

10.SORU

Savaşın asıl sebebi Thucydides'e göre aşağıdakilerden hangisidir?

- A Güç peşinde koşmak
- B Refahı sağlamak
- C İnsan güvenliğine yaklaşmak
- D Barışı sağlamak
- E Adalet aramak

Yanıt Açıklaması:

Thucydides, işbirliği ve yüksek moral değerlerden çok güç politikasının, yani ulusal çıkar ve güç peşinde koşmanın savaşa neden olduğunu belirtmiştir. Uluslararası ilişkilerde "güçlünün yapabileceklerini

STRATEJİ VE GÜVENLİK

yapacağını, güçsüz olanlarınsa bunları kabullenmek zorunda olduklarını" ileri süren Thucydides, bu yaklaşımıyla strateji kavramının güç kavramıyla özdeş olduğunu ortaya koymaktadır.

18.SORU

Askeri strateji muharebenin, savaşın amacı için kullanılmasını ifade ederken, kavramı muharebenin düzenlenmesi ve yönetilmesini çağırır. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A teknik
- B taktik
- C hedef
- D doktrin
- E sevk

Yanıt Açıklaması:

Askeri strateji muharebenin, savaşın amacı için kullanılmasını ifade ederken, taktik kavramı muharebenin düzenlenmesi ve yönetilmesini çağırır. Cevap: B şıkkıdır.

19.SORU

Aşağıdakilerden hangisi stratejik çalışmaların varlık nedenidir?

- A Barış
- B Güvenlik
- C Savaş
- D Göç
- E Ekonomi

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmalar alanına dair akademik ilgi Soğuk Savaş koşullarında, yani savaşın bir tehdit unsuru olarak varoluşuyla doğmuştur. Dolayısıyla Stratejik Çalışmalara gösterilen entelektüel ilgi ile savaşın gelişim çizgisi doğru orantılı olmuş, savaş olasılığı arttıkça akademik ilgi de artmış, savaş olasılığı azaldıkça Stratejik Çalışmaların bir araştırma alanı olarak önemi azalmıştır. Bu bağlamda savaş, Stratejik Çalışmalar alanının varlık nedenidir.

20.SORU

YILDIZ SAVAŞLARI PROJESİ HANGİ TARİHTE GÜNDEME GELMİŞTİR?

- A

ABD-SSCB ilişkilerinin, tarafların Avrupa'ya orta menzilli nükleer füzeler yerleştirmesi ve Sovyetlerin Afganistanı işgal ettiği 1979'da.

B

ABD tarafından 1960'da kullanılmaya başlanan ve 1976'da modifiye edilen Pershing I füzelerinin isabet menzilini ve oranını artırmak amacıyla orta menzilli balistik Pershing II füzelerinin üretimiyle.

C

Normal bir uçak gibi uçan, fakat pilotu bulunmayan, içinde nükleer patlayıcı ya da nükleer bomba olan savaş başlıklarını taşıyan güdümlü Cruise füze sistemlerinin 1991 Körfez Krizi'nde kullanımıyla.

D

Ekonomik zorluklar çekmeye başlayan SSCB'yi benzeri bir girişime zorlayarak bu ülkenin yıkılmasını hızlandırmak amacıyla 1980'de.

E

SSCB'ye karşı sürdürülen ideolojik ve teknolojik mücadelede daha atak bir politikanın öncülüğünü yapan ABD Başkanı Ronald Reagan tarafından 1983'te kamuoyunda.

Yanıt Açıklaması: ABD Başkanı Ronald Reagan'ın 1983 tarihli Yıldız Savaşları projesi çerçevesinde uzayda füze savunması sistemine dayanan Stratejik Savunma Girişimi ile SSCB'nin füzelerinin ABD'ye ulaşmadan önce yok edileceğine dair caydırıcılık anlayışı Stratejik Çalışmaların merkezine yerleşmiştir. Doğru yanıt E şıkkıdır.

1.SORU

Topyekûn savaş hangi savaş türüne girmektedir?

A

Kullanılan silah türüne göre

B

Kapsadığı coğrafi alanın büyüklüğüne göre

C

Kullanılan yöntemine göre

D

Savaşan tarafların niteliklerine göre

E

Kaynakların güdülerine göre

Yanıt Açıklaması:

Topyekûn savaş yoğunluk derecesi ve kapsadığı coğrafi alanın büyüklüğüne göre değerlendirilmektedir.

2.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALARA ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM OLARAK DOĞAN ÜÇÜNCÜ DÜNYA GÜVENLİK OKULUNUN KONUYA GETİRDİĞİ EN BÜYÜK YENİLİK NEDİR?

A

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Ortak kuruluşlara katılan devletlerin oluşturduğu normların güvenlik çalışmalarına uygulanması

B
Konuyu güvenlik-gelişmişlik ekseninde değerlendirmesi ile çalışmaların batı merkezçiliğinden uluslararası eksene kaydırılması

C
Askeri konuşlandırmayı caydırmaya yönelik savunma yaklaşımı ile optimize edecek şekilde değerlendirmesi

D
Strateji kavramının savaşların kazanılması için gerekli teknoloji, örgütlenme ve taktiklerin toplamı olarak yeniden ele alınması

E
Stratejik çalışmaların üniversitelerde çalışılması gereken çok disiplinli bir konu olarak değerlendirilmesi

Yanıt Açıklaması: Stratejik çalışmalara alternatif bir yaklaşım olarak doğan üçüncü dünya güvenlik okulunun konuya getirdiği en büyük yenilik, konuyu güvenlik-gelişmişlik ekseninde değerlendirmesi ile çalışmaların batı merkezçiliğinden uluslararası eksene kaydırılmasıdır.

3.SORU

Aşağıdakilerden hangisi uluslararası ekonomi-politiği oluşturan ana çalışma alanlarından biridir?

A
Güvenlik çalışmaları

B
Sivil-askeri ilişkileri

C
Karşılıklı bağımlılık

D
Rejim dönüşümleri

E
Kadın çalışmaları

Yanıt Açıklaması:

Uluslararası EkonomiPolitik: Uluslararası siyasi ilişkileri ekonomi perspektifinden inceleyen akademik bir disiplindir. Uluslararası ilişkiler araştırmaları 1973'teki Dünya Petrol Bunalımı ve yaşanan ekonomik krizlerle birlikte 1970'lerde küresel bağımlılık, karşılıklı bağımlılık kavramları ve bunların dünya politikası üzerindeki rolü ile ilgilenmeye başladı. Buna bağlı olarak, ekonomik ve sosyal öncelikler tartışma konusu haline geldi. Bu yeni düşünce tarzı zamanla kaçınılmaz olarak politika ve ekonomi ilişkisinin dünya politikasındaki yerinin yeniden değerlendirilmesine yol açarak Uluslararası EkonomiPolitik'in bir alt-disiplin olarak gelişmesini sağladı.

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi oyun teorisinin eksikliklerindendir?

A
Oyuncuların olası sonucun değerini doğru algıladıkları varsayılır.

B
Uluslararası çatışmanın doğası ile ilgili ipuçları verir.

C
Oyun teorisi sezgisel bir değere sahiptir.

D
Her zaman en iyi sonucun seçilmeyebileceğini gösterir.

E
Tarafların rasyonel olarak nasıl davranabileceklerini inceler.

Yanıt Açıklaması:

Oyuncuların ortaya çıkacak sonucun değerini doğru algıladıkları varsayılır ancak gerçek hayatta zaman baskısı, eksik ya da yanlış bilgi gibi unsurlar yüzünden bu süreç sorunludur ve her zaman sonuçlar doğru değerlendirilmeyebilir. Bu da oyun teorisinin eksiklerindendir. Diğer seçeneklerde verilenler oyun teorisinin faydalarını belirtmektedir.

5.SORU

SALT-I Antlaşması hangi yıl imzalanmıştır?

A
1970

B
1971

C
1972

D
1973

E
1974

Yanıt Açıklaması:

1972'de Moskova'da imzalanan SALT-I Antlaşması ile de taraflar başkentlerinin 150 km civarında 100'den fazla ABM bulundurmayacakları, bunlarla ilintili radarların sayısının iki büyük ve sekiz küçük radarla sınırlandırılacağı ve bu füzelerden başka devletlere vermeyecekleri konusunda anlaştılar.

6.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ KLASİK DÖNEM STRATEJİSTLERİNDEN BİRİDİR?

A
Napoleon Bonaparte

B
Antoine-Henri Jomini

C
Sun-Tzu

D

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Carl von Clausewitz

E

Sir Basil Liddell Hart

20.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ 1983'DEN 2001'E İKİNCİ NÜKLEER ÇAĞDA CAYDIRICILIK DÖNEMİNİN KAPSAMINDA YER ALMAZ?

A

Nükleer stratejide yeni bir aşamaya geçilmiştir.

B

Ağırlıkla uzayda konuşlandırılacak silahlarla bir savunma kalkanı oluşturulması anlayışıyla yeniden savunma sistemleri öne çıkmıştır.

C

Anti-balistik savunma sistemlerine sınırlandırma getiren SALT I ihlal edilmemiştir.

D

Yıldız Savaşları Projesi, 1993'te dönemin Başkanı Bill Clinton tarafından durdurulmuştur.

E

Caydırıcılığın sorgulanması ya da ne şekilde uygulanacağından ziyade, kimin caydırılacağı konusundaki tartışmalar 2000'lerde olgunlaşacak dördüncü kuşak caydırıcılık çalışmalarının zeminini oluşturmuştur.

Yanıt Açıklaması: Doğru cevap C şıkkıdır. Zira Anti-balistik savunma sistemlerine sınırlandırma getiren SALT I ihlal edilmiştir.

18.SORU

HANGİ DÖNEMDE NÜKLEER SİLAHLAR SİYASAL ETKİ ARAÇLARI OLARAK DEĞERLENDİRİLMİŞ VE ABD NÜKLEER SİLAH KULLANMA TEHDİDİYLE PAZARLIK AVANTAJI SAĞLAMAYA ÇALIŞMIŞTIR?

A

1962-1983 Karşılıklı Caydırıcılık Dönemi

B

1983'den 2001'e İkinci Nükleer Çağda Caydırıcılık

C

11 Eylül Sonrası Caydırıcılık Stratejisi

D

1945-1962 Dönemi

E

1990 sonrası Nükleer Stratejilerin Değişmesi Dönemi

19.SORU

SOVYETLER BİRLİĞİ 1979'DA AŞAĞIDAKİ HANGİ ÜLKEYİ İŞGAL ETMİŞLERDİR?

A

Afganistan

B

Irak

C

İran

D

Suriye

E

Mısır

17.SORU

Aşağıdakilerden hangisi, modern dönem stratejik düşünce öncülerindendir?

I) Jomini

II) Clausewitz

III) Hart

A

Yalnız I

B

Yalnız II

C

I-II

D

I-III

E

I-II-III

Yanıt Açıklaması:

Modern dönem 18. yüzyılda Napoleon savaşları ile başlar (Booth, 1987). Modern dönemde stratejik düşüncenin dört önemli öncüsü Napolyon, Jomini, Clausewitz ve Hart'ın strateji anlayışları dönemin temel özelliklerini açıklamak için yol göstericidir.

1.SORU

Topyekûn savaş hangi savaş türüne girmektedir?

A

Kullanılan silah türüne göre

B

Kapsadığı coğrafi alanın büyüklüğüne göre

C

Kullanılan yöntemine göre

D

Savaşan tarafların niteliklerine göre

E

Kaynakların güdülerine göre

Yanıt Açıklaması:

Topyekûn savaş yoğunluk derecesi ve kapsadığı coğrafi alanın büyüklüğüne göre değerlendirilmektedir.

2.SORU

AŞAĞIDAKİ TEMEL FİKİRLERDEN HANGİSİ CARL VON CLAUSEWITZE AİT DEĞİLDİR?

A

Savaş , düşmana irademizi zorla kabul ettirmek için kuvvet kullanma eylemidir.

B

Savaş, politikanın başka araçlarla devamıdır.

C

Politik niyet amaç, savaş ise sadece bir araçtır

D

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Savaşmanın, politik amacın önüne geçmesi engelleyecek olan stratejidir.

E

Savaş, devletlerarası ilişkileri belirleyen “doğa durumu”nun bir uzantısıdır.

Yanıt Açıklaması: Carl Von Clausewitz: Savaşı, düşmana irademizi zorla kabul ettirmek için kuvvet kullanma eylemi olarak tanımlayan Clausewitz’e göre, savaş politikanın başka araçlarla devamıdır. Politik niyet amaç, savaş ise sadece bir araçtır. Politik amaçla, savaşın kendine özgü araçları arasında çelişkiye düşülmemesini (savaşmanın, amacın önüne geçmesi gibi) sağlayacak olan, Clausewitz’in savaş sanatı olarak adlandırdığı stratejidir.

3.SORU

Aşağıdakilerden hangisi savaş düşünürü olan Hugo Grotius'un savaşı haklı gösteren nedenleri arasında yer almaz?

A

Savaşın meşru bir otorite tarafından yapılması

B

Bizim olan bir şeyi savunma

C

Bize borçlu olunan bir şeyi elde etmeye çalışma ve cezalandırma

D

Bir savaşta kesinlikle haklı sayılamayacak “göz boyayıcı nedenler”, komşu bir devletin güçlenmiş olmasından duyulan korku, daha verimli topraklar elde etme isteği, başkalarının elinde olan şeyleri elde etmeye çalışmak

E

Başkalarına iyilik yapma bahanesiyle onları boyunduruk altına almak

Yanıt Açıklaması:

Hugo Grotius, De Jure Belli Ac Pacis (Savaş ve Barış Hukuku) başlıklı çalışmasında, savaşın tek haklı nedeninin haksızlığa uğrama olduğunu belirtir. Bu çerçevede savaşın haklı gösteren nedenleri şu şekildedir: bizim olan bir şeyi savunma, bize borçlu olunan bir şeyi elde etmeye çalışma ve cezalandırma. Grotius’a göre, bir savaşta kesinlikle haklı sayılamayacak “göz boyayıcı nedenler”, komşu bir devletin güçlenmiş olmasından duyulan korku, daha verimli topraklar elde etme isteği, başkalarının elinde olan şeyleri elde etmeye çalışmak, başkalarına iyilik yapma bahanesiyle onları boyunduruk altına almak, imparator ya da kilisenin evrensel buyurma hakkı olduğu inancıyla, kişisel çıkarları için savaşa girmek ve son olarak da boyunduruk altındaki bir halkın bağımsızlık isteğiyle savaşımasıdır.

4.SORU

Zafer elde etmenin neden sonuç ilişkilerini ‘dolaylı tutum’ kavramıyla aşağıdakilerden hangisi açıklamıştır?

A

Hart

B

Clausewitz

C

Jomini

D

Thucydides

E

Sun tzu

Yanıt Açıklaması:

Liddell Hart Zafer elde etmenin neden sonuç ilişkilerini ‘dolaylı tutum’ kavramıyla açıklayan bir düşünürdür.

5.SORU

KISA SÜREDE BİR NÜKLEER SALDIRIYI ATLATIP, DAHA SONRA DA KARŞI TARAFA NÜKLEER MİSİLLEME YAPABİLECEK İKİNCİ VURUŞ KAPASİTESİNE ULAŞMAYA VERİLEN İSİM HANGİSİDİR?

A

Yok etme

B

Görelî zayıflık

C

Görelî üstünlük

D

Dehşet dengesi

E

Görelî dengesizlik

Yanıt Açıklaması: Soğuk Savaşın süper güçleri kısa sürede bir nükleer saldırıyı atlatıp, daha sonra da karşı tarafa nükleer misilleme yapabilecek ikinci vuruş kapasitesine ulaştılar. Bu duruma literatürde “karşılıklı teyit edilmiş yoketme” (mutual assured destruction-MAD) durumu denilmektedir. Karşılıklı Teyit Edilmiş Yoketme (Mutually Assured Destruction - MAD) kavramı için Soğuk Savaş Çalışmalarında “dehşet dengesi” (balance of terror) ifadesi de kullanılmıştır.

6.SORU

AŞAĞIDAKİ EŞLEŞTİRMELERDEN HANGİSİ DOĞRU EŞLEŞTİRME DEĞİLDİR?

A

Niccolò di Bernado dei Machiavelli (1469 – 1527): Bilimsel tarihçiliğin ve siyasal gerçekçiliğin (realizm) babası

B

Carl von Clausewitz (1780-1831): Prusyalı asker ve savaş kuramcısı

C

Sir Basil Liddell Hart (1895-1970): İngiliz asker, askeri tarihçi ve savaş kuramcısı

D

Helmuth Karl Bernhard von Moltke (1800–1891): Prusya’lı asker ve stratejist

STRATEJİ VE GÜVENLİK

E

Sun Tzu: M.Ö. 500'de Çin'de yaşamış asker ve savaş kuramcısı

Yanıt Açıklaması:

- Carl von Clausewitz (1780-1831): Prusyalı asker ve savaş kuramcısı.
- Sir Basil Liddell Hart (1895-1970): İngiliz asker, askeri tarihçi ve savaş kuramcısı.
- Helmuth Karl Bernhard von Moltke (1800–1891): Prusya'lı asker ve stratejist.
- Sun Tzu: M.Ö. 500'de Çin'de yaşamış asker ve savaş kuramcısı.
- Thucydides: (M.Ö 460- M.Ö 395): Bilimsel tarihçiliğin ve siyasal gerçekçiliğin (realizm) babası olarak bilinir.
- Niccolò di Bernado dei Machiavelli (1469 – 1527): Tarih ve politika biliminin kurucusu sayılan Floransalı düşünür, devlet adamı, stratejist.
- Napoléon Bonaparte (1769 - 1821): Fransız Devriminin generali; 1799-1804 arası Fransa Cumhuriyetinin ilk Başkanı; 1804-1814 arasında ise I.Napoleon adıyla Fransa İmparatoru.
- Antoine-Henri Jomini (1779-1869): İsviçreli asker ve savaş kuramcısı.

17.SORU

Düşman üzerinde zafer kazanmanın ikinci plana düştüğü ve caydırıcılık stratejisinin ön plana çıktığı dönem hangisidir?

A

Modern dönem

B

Nükleer dönem

C

Jomini dönemi

D

Sun Tzu dönemi

E

Klasik dönem

Yanıt Açıklaması:

Nükleer silahların varlığı strateji kavramını barışa daha yakın hale getirmiştir. Nükleer silahların yıkıcı gücü nedeniyle düşman üzerinde zafer kazanmanın ikinci plana düştüğü ve caydırıcılık stratejisinin ön plana çıktığı dönem nükleer dönemdir.

12.SORU

AŞAĞIDAKİLEDE HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARIN DOĞUŞUNA YOL AÇAN GELİŞMELERDEN BİRİSİDİR?

A

Denizaltı savaşlarının başlaması

B

Jeopolitik kavramının ortaya çıkması

C

Petrolün öneminin anlaşılması

D

Nükleer silahlanma

E

İnternetin yaygınlaşması

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmalar 1940'larda nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur. Stratejik Çalışmaların doğuşunda İkinci Dünya Savaşının ardından ortaya çıkan nükleer gerilim çerçevesinde sivil uzmanlara duyulan gereksinim etkili olmuştur.

13.SORU

I. PETROL FİYATLARININ DÜŞMESİ
III. NATO ÜYELERİNE KARŞI KOMÜNİST BİR SALDIRI
IV. AŞIRI GÖÇ ALMA
V. NÜKLEER BAŞLIK KULLANIM TEHDİDİ YUKARIDAKİ OLAYLARDAN HANGİLERİ STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ALTIN ÇAĞINDA GÜVENLİK TEHDİDİ OLARAK GÜNDEME GELEBİLİR?

A

I ve III

B

I ve IV

C

II ve IV

D

I, II ve III

E

II, III ve IV

Yanıt Açıklaması: stratejik çalışmaların altın çağında güvenlik konularını yalnızca askeri konular oluşturmaktadır. I ve IV. seçeneklerdeki konular daha sonraki dönemlerde güvenlik tehdidi olarak değerlendirmeye alınmıştır.

14.SORU

1950'lerin sonlarında zorlayıcı iktidardan uzaklaşıp caydırmaya dayalı stratejiye geçilme önerisinin altında yatan en önemli neden hangisiydi?

A

Sovyetler Birliği'nin 1949'da atom bombası yapması

B

İkinci Dünya Savaşı'nda Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombası atılması

C

1957'de Sovyetler Birliği'nin Sputnik 1 uydusunu fırlatması

D

ABD'nin nükleer güç tekeli elinde bulundurması

E

Sovyetler Birliği'nin ABD'ye karşı nükleer saldırı yapacağını duyurması

Yanıt Açıklaması:

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Söz konusu durumun en önemli nedeni, 1957'de Sovyetler Birliği'nin Sputnik 1 uydusunu fırlatmasının ardından ABD'nin Sovyetler Birliği karşısında nükleer tekeli koruyamayacağını ortaya çıkmış olmasıydı.

15.SORU

Doğu Avrupa'da sosyalist rejimlerin çöküşü neticesinde hangi tarihte paktın sona erdiği ilan edildi?

- A
1955
- B
1980
- C
1991
- D
1989
- E
1994

Yanıt Açıklaması:

Doğu Avrupa'da sosyalist rejimlerin çöküşü neticesinde 1 Temmuz 1991'de Prag Zirvesi'nde Paktın sona erdiği ilan edildi.

16.SORU

..... çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askeri, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaşlardır. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A
Konvansiyonel savaş
- B
İç savaş
- C
Asimetrik savaş
- D
Topyekûn savaş
- E
Soğuk savaş

Yanıt Açıklaması:

Topyekûn savaş çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askeri, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaşlardır. Belirli silahlarla, belirli bir savaş alanında askerlerin çarpıştıkları savaşların aksine, topyekûn savaşlarda ayırım yoktur. Nüfusun tamamı asker, ülkenin tamamı savaştır. Asker ile sivil arasındaki ayırım kaybolur ve askerlerle birlikte siviller ile sivillere ait alanlar da savaşa dâhil edilir. İkinci Dünya Savaşı topyekûn savaşın en iyi örneklerindendir. Sınırlı savaş ise topyekûn savaşın aksine, hedefleri, kullanılan silahlar ve savaş alanı açısından sınırlı tutulan savaşlardır. Avrupa'da din savaşları ve Napoléon savaşları dışında, Birinci Dünya Savaşı'na kadar görülen savaşlar büyük ölçüde bu özelliktedir. Cevap: D şıkkıdır.

1.SORU

Aşağıdaki stratejistlerden hangisine göre stratejik çalışmalarda vicdan yoktur?

- A
James R. Newman
- B
Anatol Rapoport
- C
Herman Kahn
- D
Bernard Brodie
- E
Halford Mackinder

Yanıt Açıklaması:

Anatol Rapoport'a göre, Stratejik Çalışmalarda vicdan yoktur.

2.SORU

Milletler Cemiyeti(MC) kaç yılında lağvedilmiştir?

- A
1919
- B
1946
- C
2002
- D
1920
- E
1945

Yanıt Açıklaması:

Merkezi Cenevre'de olan örgütün 42 kurucu üyesi olup, en çok üye sayısına (58) 1934-1935 döneminde ulaşmıştır. MC, 1946 yılında lağvedilmiştir.

3.SORU

ÇEVRE SORUNLARINI GÜVENLİK KAPSAMINDA DEĞERLENDİREN BİR YAKLAŞIMDA AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ GÜVENLİK TEHDİDİ OLARAK KABUL EDİLİR?

- A
Ozon tabakası
- B
Biyosfer
- C
Ormanlar
- D
Buzullar
- E
Küresel ısınma

Yanıt Açıklaması:

Çevre sorunlarını güvenlik kapsamında değerlendiren bir yaklaşımda, küresel ısınma bir güvenlik tehdidi iken diğer seçeneklerde verilenler güvenlik özneleridir.

4.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ, “TOPYEKÛN SAVAŞ”A ÖRNEKTİR?

A
İkinci Dünya Savaşı

**B
Vietnam Savaşı**

C
Soğuk Savaş

D
Körfez Savaşı

E
Napoléon Savaşları

5.SORU

“BUGÜNE KADAR ASKERİ HEDEFİMİZ SAVAŞLARI KAZANMAKTI, FAKAT BU TARİHTEN SONRA TEMEL AMACIMIZ ONLARI ÖNLEMEK OLMALIDIR” DİYEREK CAYDIRICILIĞIN TEMELİNİ ATAN KİMDİR?

**A
Bernard Shaw**

B
Bernard Brodie

C
Thomas Schelling

D
Glenn Snyder

E
Albert Wohlstetter

7.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALAR ÜNİVERSİTELERDE NE ZAMAN DERS OLARAK OKUTULMAYA BAŞLAMIŞTIR?

A
1920'lerin sonlarından itibaren

B
1930'ların sonlarından itibaren

C
1940'ların sonlarından itibaren

D
1950'lerin sonlarından itibaren

E
1960'ların sonlarından itibaren

Yanıt Açıklaması: 1965-80 dönemindeki kurumsallaşmanın ilk göstergesi Stratejik Çalışmaların üniversitelerin Uluslararası ilişkiler veya Siyaset Bilimi bölümlerinde 1960'ların sonlarından itibaren ayrı bir ders olarak okutulmaya başlanmasıdır.

8.SORU

Jeopolitik terimini ilk olarak aşağıdakilerden hangisi kullanmıştır?

A
William Borden

B
Rudolf Kjellén

C
Nicholas Spykman

D
Halford Mackinder

E
Bernard Brodie

Yanıt Açıklaması:

'Jeopolitik' terimi ilk olarak İsveçli siyaset bilimci Rudolf Kjellén tarafından kullanılmıştır.

14.SORU

Aşağıdaki olaylardan hangisi caydırıcılık teorisinin belirginleştiği döneme ait bir gelişmedir?

A
Dunkirk Antlaşması

B
Küba Krizi

C
Yıldız savaşları

D
SSCB'nin Sputnik'i fırlatması

E
11 Eylül terör saldırıları

Yanıt Açıklaması:

1950'lerin sonlarında ise caydırıcılık stratejisinin nükleer silahları pazarlık amacıyla kullanma tehdidi üzerine kurgulanması gündeme geldi. Bir başka deyişle, zorlayıcı ikna bağlamında caydırıcılığın geçerliliği tartışılmaya ve bunun yerine caydırmaya dayalı bir stratejiye geçilmesi gerektiği önerilmeye başlandı. Bunun en önemli nedeni, 1957'de Sovyetler Birliği'nin Sputnik 1 uydusunu fırlatmasının ardından ABD'nin Sovyetler Birliği karşısında nükleer tekeli koruyamayacağını ortaya çıkmış olmasıydı.

15.SORU

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ ARDINDAN ORTAYA ÇIKAN HANGİ OLAY ÇERÇEVESİNDE SİVİL UZMANLARA GEREKSİNİM DUYULMUŞTUR?

A
Manhattan projesi

B
Nükleer gerilim

C
Klasik askeri uzmanlık

D
Topyekun tahrip

E
Tahrip gücünün hesaplanması

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmalar 1940'larda nükleer silahlanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur. Stratejik Çalışmaların doğuşunda İkinci Dünya Savaşının ardından ortaya çıkan nükleer gerilim çerçevesinde sivil uzmanlara duyulan gereksinim etkili olmuştur.

16.SORU

ABD-SSCB ilişkilerinin, hangi gelişmenin ardından Stratejik Çalışmalarda yeniden bir canlanma gözlemlendi?

- A 'devlet-dışı' aktörlere ve güçlere kattığı anlayışı ile
- B Genel olarak bütün uluslararası veya global sistemin güvenlik sorunu ile
- C Barış Araştırmacıları tarafından yoğun bir eleştiri bombardımanına tutulması ile
- D Cruise güdümlü füzelerinden toplam 572 adet yerleştirilmesi kararının çıkması ile
- E ABD-SSCB ilişkilerinin, tarafların Avrupa'ya orta menzilli nükleer füzeler yerleştirmesi ve Sovyetlerin 1979'da Afganistan'ı işgal etmesiyle yeniden gerginleşmesi ile

Yanıt Açıklaması:

ABD-SSCB ilişkilerinin, tarafların Avrupa'ya orta menzilli nükleer füzeler yerleştirmesi ve Sovyetlerin 1979'da Afganistan'ı işgal etmesiyle yeniden gerginleşmesinin ardından Stratejik Çalışmalarda yeniden bir canlanma gözlemlendi. Doğru cevap "E" şıkkıdır.

17.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SİSTEM ANALİZ DÜZEYİNİN TANIMIDIR?

- A Devletlerin özellikleri ve bu özelliklerin uluslararası alanda devlet davranışlarına etkisiyle ilgilidir.
- B Karar verme süreçlerine odaklanılarak devletlerin politikalara nasıl karar verdiklerini anlamak, uluslararası ilişkilerin işleyişinin anlaşılmasına yol açar.
- C Devletler ve devlet-dışı global aktörler arasındaki etkileşimle ilgilidir. Bu analiz düzeyine göre, dünyanın sosyal-siyasal ekonomik yapısı ve etkileşim kalıpları devletlerin ve diğer aktörlerin politikalarını etkiler.
- D Sıradan insanların ve daha çok politika yapımcıların kişisel özellikleriyle ilgilidir.
- E Uluslararası ilişkilerin anlaşılması için insanların (bireysel olarak ya da grup içinde) nasıl karar aldıklarının bilinmesi gerektiği kabul edilir.

Yanıt Açıklaması: Doğru cevap C şıkkıdır. Diğer şıklar sırasıyla devlet analiz düzeyi ve bireysel analiz düzeyine aittir.

19.SORU

....., güvenliğin ana öznesi olduğu fikri özellikle Eleştirel Güvenlik Çalışmaları ve 1990'larda Kanada'da gelişmeye başlayan İnsan Güvenliği yaklaşımları tarafından savunulmaktadır. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A Devletin
- B Bireyin
- C Hükümetin
- D Bilimin
- E Stratejinin

Yanıt Açıklaması:

Bireyin, güvenliğin ana öznesi olduğu fikri özellikle Eleştirel Güvenlik Çalışmaları ve 1990'larda Kanada'da gelişmeye başlayan İnsan Güvenliği yaklaşımları tarafından savunulmaktadır. Cevap: B şıkkıdır.

20.SORU

2. Dünya Savaşı'nda kullanılan yatıştırma politikası aşağıdaki hangi devlet adamıyla özdeşleşmiştir?

- A Adolf Hitler
- B Mussolini
- C Winston Churchill
- D Neville Chamberlain
- E Liddell Hart

Yanıt Açıklaması:

Yatıştırma (Appeasement) Politikası: "İkinci Dünya Savaşına giden dönemde İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain ile özdeşleştirilen politikadır. Doğru yanıt D şıkkıdır.

1.SORU

1941'de ilk baskısını yapan "Strateji: Dolaylı Tutum" başlıklı eserin yazarı kimdir?

- A Carl von Clausewitz
- B Antoine-Henri Jomini
- C Helmuth Karl Bernhard von Moltke

STRATEJİ VE GÜVENLİK

D
Sir Basil Henry Liddell Hart

E
Niccolò di Bernado dei Machiavelli

Yanıt Açıklaması:

İngiliz askeri tarihçi Sir Basil Henry Liddell Hart'ın 1941'de ilk baskısını yapan "Strateji: Dolaylı Tutum" başlıklı eserinde belirttiği üzere "strateji, politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatıdır".

2.SORU

Makedonya Kralı Aleksandros (Büyük İskender), Kartacalı ünlü komutan Hannibal ve Roma İmparatoru Gaius Julius Ceasar denildiğinde akla ilk gelen ifade hangi seçenekte doğru olarak ifade edilmiştir?

A
Strateji Ustası

B
Yenilmez Komutanlar

C
Asker Dostu Komutanlar

D
Savaş Sanatı

E
Savaş Adamları

Yanıt Açıklaması:

Klasik dönemde stratejinin eş anlamlısı olarak algılanan savaş sanatı genel itibarıyla düşmana ya da rakibe tuzak kurma vb. hayvan avcılığı döneminden kalma taktiklerle ifade ediliyordu. Savaş sanatı denildiğinde tarihten akla ilk gelen isimler Makedonya Kralı Aleksandros (Büyük İskender) (M.Ö. 356-323), Kartacalı ünlü komutan Hannibal (M.Ö. 246-183) ve Roma İmparatoru Gaius Julius Ceasar (M.Ö. 100-44)'dır.

4.SORU

"Tavuk Oyunu" ve "Mahkum İkilemi" modelleri hangi oyun çeşidine örnektir?

A
İki kişi, sıfır toplamı

B
N kişi, sıfır toplamı

C
İki kişi, değişken toplamı

D
N kişi, değişken toplamı

E
N kişi, n toplamı

Yanıt Açıklaması:

İki kişi, değişken toplamı

7.SORU

"Strateji generalin emrine verilen araçların savaşın amacına erişmek üzere pratik düzeyde uyarlanmasıdır" tanımını kime aittir?

A
Karl Moltke

B
Henry Liddell Hart

C
Carl Clausewitz

D
Gaius Julius Ceasar

E
Sun Tzu

Yanıt Açıklaması:

Prusyalı general Helmuth Karl Bernhard von Moltke'nin tanımına göre de "strateji generalin emrine verilen araçların savaşın amacına erişmek üzere pratik düzeyde uyarlanmasıdır"

8.SORU

Aşağıdakilerden hangisi bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı düşmanca davranışları caydırması anlamında kullanılmaktadır?

A
Saldırgan caydırıcılık

B
Dolaylı caydırıcılık

C
Genişletilmiş caydırıcılık

D
Caydırıcılık

E
Direkt caydırıcılık

Yanıt Açıklaması:

GENİŞLETİLMİŞ CAYDIRICILIK BİR DEVLETİN KORUDUĞU MÜTTEFİK DEVLETE KARŞI DÜŞMANCA DAVRANIŞLARI CAYDIRMASIDIR.

9.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARA ALTERNATİF YAKLAŞIMLARDAN DEĞİLDİR?

A
Kant'ın 1795 tarihli Perpetual Peace (Kalıcı Barış) başlıklı çalışmasındaki fikirlerin 1980'lerde, özellikle Michael Doyle tarafından geliştirilmesiyle birlikte ortaya çıkan Demokratik Barış Akımı Teorisi

B
Liberal Kurumsalcılığın bir dalı olarak "ortak kuruluşlara katılan devletlerin benimsediği normların

STRATEJİ VE GÜVENLİK

önemini vurgulayan rejim teorisinin” güvenlik alanına uyarlanmasıyla Güvenlik Rejimleri Yaklaşımı

C
Askeri konuşlandırmayı saldırıya yönelik caydırıcılık kapasitesini optimize edecek şekilde yeniden yapılandırmanın bulunduğu Saldırgan-olmayan Savunma (Non-Offensive Defence) Yaklaşımı

D
Stratejik Çalışmalara eleştirel bakan diğer bir akım olan, bünyesinde birbiriyle bağlantılı iki ayrı alt-akımı -Ortak Güvenlik ve Alternatif Savunma- barındıran Alternatif Güvenlik Yaklaşımı

E
Üçüncü Dünya Güvenlik Okulu mensuplarının, genel olarak Stratejik Çalışmaları Batı (Amerikan) merkezli olduğu için eleştirip, konuyu gelişmişlik-güvenlik bağlantısına/ikilemine getirmeleri

Yanıt Açıklaması: Nükleer bir savaşa, iki taraf da kaybedeceğinden, taraflar diğerinin güvensizliğini artırmadan kendi güvenliğini sağlamaya çalışmalıdır. Bu çerçevede, taraflar güven artırıcı önlemlere başvurabilir, karşılıklı bağımlılığı artırabilir veya alternatif savunma yolları benimseyebilirler. İşte, Alternatif Savunma ya da Saldırgan-olmayan Savunma (Non-Offensive Defence) yaklaşımı bu yöntem dahilinde karşımıza çıkmaktadır. 1980’lerde, Pershing ve Cruise füzeleri ile SS-20 füzelerinin Avrupa kıtasına yerleştirilmesiyle ortaya çıkan Saldırgan-olmayan Savunma yaklaşımı kapsamında, askeri konuşlandırmayı savunmaya yönelik caydırıcılık kapasitesini optimize edecek şekilde yeniden yapılandırmak bulunmaktadır. C şıkkında son cümlede geçen savunmaya yönelik ifadesi saldırıya yönelik olarak ve yanlış biçimde verilmiştir. İşaretlenmesi gereken şık C’dir.

10.SORU

Stratejik çalışmaların altın çağı hangi dönemdir?

- A
1950-1960 arası dönem
- B
1930-1940 arası dönem
- C
1920-1930 arası dönem
- D
1960-1970 arası dönem
- E
1970-1980 arası dönem

Yanıt Açıklaması:

1950’lerin ikinci yarısından détente olarak adlandırılan yumuşama dönemine kadar yaklaşık on yıl literatürde Stratejik Çalışmaların “altın çağı” olarak anılır. Altın çağ, esas olarak Batı Bloğunda 1954’te benimsenen ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) üyelerine yönelik ortaya çıkabilecek bir komünist saldırı karşısında, nükleer silahlarla

karşılıklı bulunulmasını öngören kitlesel karşılık stratejisi ile

başlamıştır. Doğru yanıt A şıkkıdır.

11.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Sun Tzu’nun zafer için gerekli koşullarından biri değildir?

- A
Savaşı, ancak ne zaman savaşılab, ne zaman savaşılmayacağını bilen kazanır.
- B
Savaşı, elindeki zayıf gücü de kuvvetli gücü de en iyi kullanan kazanır.
- C
Savaşı, ordusunun her seviyedeki personeline aynı ruhu veren kazanır.
- D
Savaşı, düşmanın en hazır olmadığı zamanı beklemesini bilen kazanır.
- E
Savaşı, askeri kapasiteye sahip olup, sivil yönetim tarafından müdahale edilebilen komutan kazanır.

Yanıt Açıklaması:

Sun Tzu’nun zafer için belirttiği beş ana koşul aşağıda belirtilmiştir: Savaşı, ancak ne zaman savaşılab, ne zaman savaşılmayacağını bilen kazanır. Savaşı, elindeki zayıf gücü de kuvvetli gücü de en iyi kullanan kazanır. Savaşı, ordusunun her seviyedeki personeline aynı ruhu veren kazanır. Savaşı, düşmanın en hazır olmadığı zamanı beklemesini bilen kazanır. Savaşı, askeri kapasiteye sahip olup, sivil yönetim tarafından müdahale edilmeyen komutan kazanır.

12.SORU

SEVK VE İDARE EDİLMESİ GEREKEN BİR OLAYLAR SİLSİLESİ OLAN VE VAR OLMA/ YOK OLMA SORUNU AÇISINDAN SAVAŞ KAVRAMINI TANIMLAYAN STRATEJİST AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Sun-Tzu
- B
Thucydides
- C
Machiavelli
- D
Thomas Hobbes
- E
Jean-Jacques Rousseau

Yanıt Açıklaması: Sun-Tzu’nun kendi sözleriyle, “askeri eylem ulus için önem taşır -çünkü bu var olma ya da yok olma yolu, ölümle kalım meydanıdır. O nedenle iyi incelemek gerekir”. Sun-Tzu’nun düşüncesinde var olma/ yok olma sorunu açısından tanımlanan savaş, sevk ve idare edilmesi gereken bir olaylar silsilesi olarak görülür. Bu noktada devreye

STRATEJİ VE GÜVENLİK

söz konusu sevk ve idareyi sağlayacak araç olan strateji girmektedir.

13.SORU

BİR DEVLETİN MÜTTEFİKİ OLARAK KABUL ETTİĞİ BAŞKA BİR DEVLETİN KARŞI KARŞIYA OLDUĞU SALDIRI TEHDİDİNİ VE DÜŞMANCA DAVRANIŞLARI CAYDIRMAYA ÇALIŞTIĞI BİR DURUMU AÇIKLAMAK İÇİN KULLANILAN CAYDIRICILIK KAVRAMI (TÜRÜ) AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Genel Caydırıcılık
- B Genişletilmiş Caydırıcılık
- C Savunmacı Caydırıcılık
- D Karşılıklı Caydırıcılık
- E Zorlayıcı İkna

Yanıt Açıklaması: Bir devletin müttefiki olarak kabul ettiği başka bir devletin karşı karşıya olduğu saldırı tehdidini ve düşmanca davranışları caydırmaya çalıştığı bir durumu açıklamak için kullanılan caydırıcılık kavramı "Genişletilmiş Caydırıcılık"tır.

15.SORU

Aşağıdakilerden hangisi bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı düşmanca davranışları caydırması anlamında kullanılmaktadır?

- A Saldırgan caydırıcılık
- B Dolaylı caydırıcılık
- C Genişletilmiş caydırıcılık
- D Caydırıcılık
- E Direkt caydırıcılık

Yanıt Açıklaması:

Genişletilmiş caydırıcılık bir devletin koruduğu müttefik devlete karşı düşmanca davranışları caydırmasıdır.

16.SORU

- I. DEMOKRATİK BARIŞ TEORİSİ
- II. GÜVENLİK REJİMLERİ YAKLAŞIMLARI
- III. YENİ DÜNYA GÜVENLİK OKULU

Yukarıdakilerden hangileri Stratejik Çalışmalara alternatif güvenlik yaklaşımlarındandır?

- A Yalnız I
- B I ve II

- C I ve III
- D II ve III
- E I, II ve III

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik gündeminin genişlemesine katkıda bulunan akademik tartışmaların yanı sıra, yeni gelişen bazı güvenlik teorileri de Stratejik Çalışmaları kendi perspektiflerinden sorgulamaya başlamıştır. Bu çerçevede Demokratik Barış Teorisi, Güvenlik Rejimleri Yaklaşımları, Üçüncü Dünya Güvenlik Okulu ve Alternatif Güvenlik Yaklaşımı gibi bazı yeni güvenlik yaklaşımları ortaya çıkmıştır.

17.SORU

"Yönetici av değil avcı olmalıdır." görüşü kime aittir?

- A Napolyon
- B Jomini
- C Machiavelli
- D Clausewitz
- E Hart

Yanıt Açıklaması:

Eğer bir devlet güçlü değilse, bu diğerlerinin av olmaya davettir. Dolayısıyla yönetici av değil avcı olmalıdır. Bu gerektiğinde ulusal çıkarların korunmasında acımasızlık da içerir. Bir başka deyişle, Machiavelli'ye göre de strateji güç politikasının eş anlamlı sözcüğüdür.

18.SORU

Stratejik Çalışmalarda caydırıcılık, teorinin gelişimine göre dönemlere ayrılmıştır. Aşağıdakilerden hangisi bu dönemlerden biri değildir?

- A Zorlayıcı İkna Dönemi
- B Karşılıklı Caydırıcılık Dönemi
- C Biyolojik Silahları Terk Dönemi
- D Nükleer Stratejilerin Değişimi Dönemi
- E Savunmacı Caydırıcılık Dönemi

Yanıt Açıklaması:

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Caydırıcılık stratejisinin ayrıldığı dönemler: 1945-1962 arası Zorlayıcı İkna Dönemi, 1962-1983 Karşılıklı Caydırıcılık Dönemi, 1983-1990 Savunmacı Caydırıcılık Dönemi ve 1990 sonrası Nükleer Stratejilerin Değişmesi Dönemi şeklindenir. Biyolojik Silahları Terk diye bir dönem yoktur.

19.SORU

Stratejik çalışmalar, "şiddet veya şiddet araçlarının siyasi birimler tarafından diğer siyasi birimlere karşı çıkarlarının savunulması amacıyla kullanılması ya da kullanma tehdidinin incelendiği alan" olarak tanımlanabilir. Bu tanıma göre aşağıdakilerden hangisi stratejik çalışmaların kapsamı içinde yer almaz?

- A Jeopolitik çalışmalar
- B Nükleer caydırıcılık
- C Salgın hastalıklar
- D Çatışma nedenleri
- E Askeri teknoloji

Yanıt Açıklaması:

Verilen tanıma göre strateji çalışmalarının kapsamına askeri ve politik unsurlar girmektedir. Salgın hastalıklar bu unsurlar dışında kalır.

20.SORU

- I. GENEL CAYDIRICILIK
- II. GENİŞLETİLMİŞ GENEL CAYDIRICILIK
- III. GENİŞLETİLMİŞ DOLAYLI CAYDIRICILIK
- IV. DOLAYSIZ CAYDIRICILIK

Yukarıdakilerden hangileri caydırıcılık türleri arasında yer almaktadır?

- A I ve II
- B II ve III
- C III ve IV
- D I, II ve IV
- E II, III ve IV

Yanıt Açıklaması:

Caydırıcılık, genişletilmiş caydırıcılık, genel ve dolaysız caydırıcılık olarak türlere ayrılmıştır. Ayrıca genişletilmiş genel ve genişletilmiş dolaysız caydırıcılıktan da bahsetmek mümkündür. Ancak genişletilmiş dolaylı caydırıcılık diye bir tür yoktur.

1.SORU

DİNSEL FARKLILIĞIN BİR HAKLI NEDEN OLAMAYACAĞINI BELİRTEN/VURGULAYAN DÜŞÜNÜR AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Thomas Aquinas
- B Francisco De Vitoria
- C Hugo Grotius
- D Thomas More
- E Immanuel Kant

Yanıt Açıklaması: Francisco De Vitoria, dinsel farklılığın kesinlikle bir haklı neden olamayacağını söylemiştir.

2.SORU

- Fransız Devriminin generaidir
- 1799-1804 arası Fransa Cumhuriyetinin ilk başkanıdır
- Modern dönemim ilk büyük stratejistidir
- Strateji kavramına en büyük katkısı askeri yöntemleri politik bir hareketin bir parçası olarak tanımlamasıdır
- Ulusal devlet anlayışının yaygınlaştığı bir dönemi temsil etmiştir

Yukarıda bazı özellikleri verilen stratejist hangisidir?

- A Napoleon
- B Jomini
- C Clausewitz
- D Thucydides
- E Sun-Tzu

Yanıt Açıklaması:

Bahsedilen özellikler Napolyon'a aittir. Cevap A şıkkıdır.

3.SORU

DURAKLAMA DÖNEMİNDEN SONRA STRATEJİK ÇALIŞMALARIN YENİDEN CANLANMASININ SEBEBİ NEDİR?

- A ABD'nin Afganistan'ı işgal etmesi
- B Sovyetlerin dağılması
- C Üçüncü Dünya ülkelerindeki iç savaşlar
- D Avrupa'ya nükleer füzelerin yerleştirilmesi
- E Stratejik Çalışmaların üniversitelerde ders olarak verilmesi

Yanıt Açıklaması: Avrupa'ya orta menzilli nükleer füzelerin yerleştirilmesi ve Sovyetlerin Afganistanı işgal etmesi sonucu devletler arası silahlanma yarışı

STRATEJİ VE GÜVENLİK

ivme kazanmıştır. Bu durum da Stratejik Çalışmaların canlanmasına neden olmuştur.

4.SORU

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından başlayan nükleer dönemde strateji anlayış kendinden önceki dönemlerden dört temel noktada farklılık göstermektedir. Aşağıdakilerden hangisi bunlardan biri değildir?

- A
Nükleer dönemde politikacılara tavsiyelerde bulunan stratejistler artık akademik kuruluşlarda görev yapan sivil uzmanlardır.
- B
Yeni dönemde disiplinlerarası bir nitelik kazanmıştır
- C
Nükleer silah ile daha az asker kaybı hedeflenmektedir.
- D
Bilimsellik anlayışı nükleer dönemde strateji düşüncesinin özünü oluşturmuştur
- E
Nükleer silahların varlığı, strateji kavramını barışa daha yakın hale getirmiştir.

Yanıt Açıklaması:

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından başlayan nükleer dönemde strateji anlayış kendinden önceki dönemlerden dört temel noktada farklılık taşır:

- Fransa başbakanlarından Georges Benjamin Clemenceau'nun "savaş, generallere bırakılamayacak kadar ciddi bir iş" sözünü haklı çıkaracak şekilde, özellikle nükleer dönemde politikacılara tavsiyelerde bulunan stratejistler artık akademik kuruluşlarda görev yapan sivil uzmanlardır.
- İlk iki dönemde, strateji daha çok askerlik bilimi ile ilintili bir kavram iken, yeni dönemde disiplinlerarası bir nitelik kazanmıştır. Dönemin ünlü stratejistleri farklı disiplinlerdeki uzmanlıklarıyla ünlüdürler. Örneğin, Herman Kahn fizikçi, Thomas Schelling ekonomist, Henry Kissenger tarihçi, Albert Wohlstetter matematikçi, Morris Janowitz sosyolog, Paul Kesketi psikolog, Bernard Brodie, William Kaufmann ve Glenn Synder ise siyaset bilimcidir (Walt, 1991).
- Bernard Brodie'nin özellikle ekonominin yöntemlerinin kullanılmasını salık vererek başını çektiği bir akım doğrultusunda bilimsellik anlayışı nükleer dönemde strateji düşüncesinin özünü oluşturmuştur.
- Nükleer silahların varlığı, strateji kavramını barışa daha yakın hale getirmiştir. Nükleer silahların yıkıcı gücü nedeniyle, düşman üzerinde zafer kazanmak ikinci plana düşmüş, caydırıcılık stratejisi ön plana çıkmıştır.

5.SORU

Afganistan'ın El-Kaide Örgütü'ne ve eylemlerine destek verdiği gerekçesiyle ABD'nin başlattığı caydırıcılık aşağıdakilerden hangisiyle tanımlanmaktadır?

- A
Asimetrik caydırıcılık
- B
Nükleer caydırıcılık
- C
Dolaylı caydırıcılık
- D
Genişletilmiş caydırıcılık
- E
Anti-terörizm caydırıcılığı

Yanıt Açıklaması:

DOLAYLI CAYDIRICILIK, TERÖRİST GRUP VE EYLEMELERE DESTEK VEREN DEVLETLERİ CAYDIRMAK YOLUYLA TERÖRÜ CAYDIRMAK ANLAMINA GELMEKTEDİR. ÖRNEĞİN, 11 EYLÜL SALDIRILARINI GERÇEKLEŞTİREN EL-KAİDE ÖRGÜTÜ'NE DESTEK VERDİĞİ GEREKÇESİYLE AFGANİSTAN'A KARŞI EKİM 2001'DE BAŞLATILAN SAVAŞ CAYDIRICILIK STRATEJİSİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMEKTEDİR.

20.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ HAKLI SAVAŞI TAM ANLAMıyla TANIMLAMAKTADIR?

- A
Kuramcıların hemen hepsinin saldırı amacıyla yapılan savaşların "haklı" olacağını kabul ettikleri savaştır.
- B
Öne sürülen tek koşul, saldırı kapsamında da olsa, savaşların amacının saldıran tarafa çıkar sağlamak olmasıdır.
- C
Hukuka uygun niyet ya da iyi niyet koşulunda genel kabul, savaşın kişisel ya da ülkeyi genişletmek yönünde olmasıdır.
- D
En geniş anlamıyla Batı kültüründe siyasal amaçlar doğrultusunda kuvvet kullanımının ne zaman haklı görülebileceğini belirlemeye ve böyle haklı bir durumda bile kuvvet kullanımını sınırlamaya çalışan tüm düşünce ve pratikleri içerir.
- E
Haklı bir savaşta şiddetin ne ölçüde ve ne şekilde kullanılmasının belirlenmesinde moral ilkelere dikkat edilmez.

Yanıt Açıklaması: D şıkkı dışındaki bütün tanımlar yanlıştır.

2.SORU

ABD VE İNGİLTERE'NİN SADDAM HÜSEYİN'İ DEVİRME VE ARDINDAN DA IRAK'A DEMOKRASİ

STRATEJİ VE GÜVENLİK

GETİRME ARZULARINI NEDENİYLE 2002'DE PATLAK VEREN IRAK SAVAŞI GARNETT'İN SAVAŞ NEDENLERİ SINIFLANDIRMASININ HANGİSİNDE YER ALMAKTADIR?

- A Görünen neden
- B Temel neden
- C Yeterli neden
- D Gerekli neden
- E Etkili neden

Yanıt Açıklaması: Etkili neden-izin veren neden: Etkili neden, belirli bir savaşı ortaya çıkaran belirli koşullara atfen kullanılır. Örneğin, A devletin B devletin sahip olduğu bir şeyi istemesi durumunda etkili neden A devletin isteğidir. Örnek vermek gerekirse, 2002'deki Irak Savaşı'nın etkili nedeni ABD ve İngiltere'nin Saddam Hüseyin'i devirme ve ardından da Irak'a demokrasi getirme arzularıdır.

3.SORU

Karşılıklı caydırıcılık dönemi ile ilgili verilenlerden hangisi doğrudur?

- A Yıldız Savaşları olarak bilinen Stratejik Savunma Girişimi ile başlamıştır.
- B "İlk vuruş" ve "ikinci vuruş" kapasitesi kavramları ortaya çıkmıştır.
- C Süper güçler arasındaki nükleer silah yarışı dizginlenmiştir.
- D Asimetrik tehdit konusuna odaklanılmıştır.
- E Bush doktrini ortaya çıkmıştır.

Yanıt Açıklaması:

Karşılıklı caydırıcılık dönemi ABD ve SSCB arasında çıkan Küba Krizi ile başlamıştır. Wohlstetter tarafından "ilk vuruş" ve "ikinci vuruş" kapasitesi kavramları caydırıcılığı anlamada önemlidir. İlk vuruş kapasitesi, buna sahip olan tarafın karşı tarafın misilleme, ya da "ikinci vuruş", kapasitesini yok edebileceği ve nihayetinde kendisinin en az zararı göreceği anlamına gelir.

4.SORU

"STRATEJİ, POLİTİKANIN AMAÇLARININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN ASKERİ İMKANLARIN

DAĞITIMI VE UYGULANMASI SANATIDIR" SÖZÜ KİME AİTTİR?

- A Carl von Clausewitz
- B Sir Basil Henry Liddell Hart
- C Helmuth Karl Bernhard von Moltke
- D Andre Beaufre
- E Sun-Tzu

Yanıt Açıklaması: Şıklarda adı geçen isimler strateji konusundan kendi düşüncelerini ifşa etmişlerdir. Bunların içinden İngiliz asker, askeri tarihçi ve savaş kuramcısı Sir Basil Henry Liddell Hart "Strateji, politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatıdır" sözünü sarf eden kişidir.

1.SORU

Eksik ve yararlı yönleri göz önünde bulundurulduğunda aktörler açısından oyun teorisinden beklenecek olan aşağıdakilerden hangisi değildir?

- A Önlerindeki seçenekleri görebilmek
- B İçinde bulundukları durumu anlamaları
- C İletişim olanakları
- D Pazarlık
- E Doğrudan tercihi belirlemeleri

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmalar alanına dâhil edildiği ve en sık kullanıldığı Soğuk Savaş yıllarında oyun teorisinden beklenen, belirli bir stratejik durum içinde aktörler için 'tek bir en rasyonel tercih' belirlemek olmuştur. Bir diğer deyişle oyun teorisine yekpare rasyonel çözümlere ulaşılması beklenmiş ve bu çerçevede her zaman başat stratejilere ağırlık verilmiştir. Oysa sayılan tüm eksik ve yararlı yönleri göz önünde bulundurulduğunda bu teoriden beklenmesi gerekenin doğrudan tercihi belirlemesi olmadığı açıktır. Oyun teorisinden beklenecek olan aktörlerin içinde bulundukları durumu anlamalarını ve önlerindeki seçenek, iletişim olanakları ile vaat, pazarlık, tehdit ve blöf gibi taktikleri görebilmelerini sağlamak olmalıdır.

3.SORU

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDE DE GÖZLEMLENEN VE YAKIN-OLASI BİR SALDIRI TEHDİDİ OLMAMASINA RAĞMEN TARAFLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DÜZENLENMESİNDE CAYDIRICILIĞIN BİR YÖNTEM OLARAK KULLANILDIĞI

STRATEJİ VE GÜVENLİK

CAYDIRICILIK TÜRÜ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Genel Caydırıcılık
- B
Dolaysız Caydırıcılık
- C
Genişletilmiş Dolaysız Caydırıcılık
- D
Genişletilmiş Genel Caydırıcılık
- E
Karşılıklı teyit edilmiş yok etme

Yanıt Açıklaması: Genel caydırıcılık, Soğuk Savaş döneminde ABD ve Sovyetler Birliği liderliğindeki iki kutuplu düzende en yaygın görülen caydırıcılık türüdür. Burada caydırma, kesin ve yakın bir saldırı olasılığı olmasa da, taraflar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde kullanılan bir yöntem olarak ortaya çıkmıştır.

5.SORU

DÖRDÜNCÜ KUŞAK STRATEJİ ÇALIŞMALARINI KENDİSİNDEN ÖNCEKİLERDEN AYIRAN EN ÖNEMLİ FARK AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Asimetrik tehdit ve terörizme odaklanması
- B
Soğuk Savaştaki merkezi role dönülmesi
- C
Soğuk Savaşın sona ermesi ile ortaya çıkması
- D
Teori yerine strateji geliştirmeye odaklanması
- E
Soğuk Savaş dönemi caydırıcılığının benzeri olması

Yanıt Açıklaması:

Bu çalışmaları kendisinden önceki çalışmalardan ayıran en önemli fark, asimetrik tehdit ve kitle imha silahlarını içeren terör gibi konulara odaklanmaları olmuştur.

6.SORU

'Devlet bireyin güvenliğini sağlayan araç, bireyin güvenliği amaçtır' fikri kime aittir?

- A
Arnold Wolfers
- B
Ken Booth
- C
Thucydides
- D
Sun Tzu
- E
Platon

Yanıt Açıklaması:

Eleştirel Güvenlik Çalışmalarının en önemli isimlerinde Ken Booth'a göre 'Devlet bireyin güvenliğini sağlayan araç, bireyin güvenliği amaçtır' fikrini savunmuştur.

7.SORU

Kant'ın 1795 tarihli Perpetual Peace (Kalıcı Barış) başlıklı çalışmasındaki fikirlerin 1980'lerde, özellikle Michael Doyle tarafından geliştirilmesiyle birlikte ortaya çıkan, demokratik düzenler arasında savaş olmayacağını ve bu suretle güvenliğin Stratejik Çalışmaların öngördüğünden farklı yöntemlerle sağlanabileceğini iddia eden yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Demokratik barış teorisi
- B
Güvenlik rejimleri yaklaşımları
- C
Üçüncü dünya güvenlik okulu
- D
Alternatif güvenlik yaklaşımı
- E
Realist güvenlik çalışmaları

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik gündeminin genişlemesine katkıda bulunan akademik tartışmaların yanı sıra, yeni gelişen bazı güvenlik teorileri de Stratejik Çalışmaları kendi perspektiflerinden sorgulamaya başlamıştır. Bu çerçevede Demokratik Barış Teorisi, Güvenlik Rejimleri Yaklaşımları, Üçüncü Dünya Güvenlik Okulu ve Alternatif Güvenlik Yaklaşımı gibi bazı yeni güvenlik yaklaşımları ortaya çıkmıştır.

20.SORU

TÜRKİYE'NİN MÜTTEFİKİ OLAN BİR ÜLKENİN BİR BAŞKA ÜLKE TARAFINDAN TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜ ÜZERİNE BİR TEHDİT ALGILAMASI SONUCU TÜRKİYE'NİN BU YÖNDE YAPILACAK HERHANGİ BİR FİİL KARŞISINDA ASKERİ HAREKET BAŞLATACAĞINI BİLDİRMESİ NE TÜR BİR CAYDIRICILIKTIR?

- A
genel caydırıcılık
- B
dolaysız caydırıcılık
- C
genişletilmiş genel caydırıcılık
- D
genişletilmiş dolaysız caydırıcılık
- E
genişletilmiş caydırıcılık

Yanıt Açıklaması: Genişletilmiş dolaysız caydırıcılıkta, saldırgan devletin, bir başka devlete karşı saldırı olasılığı yakın tehdittir. Tehdide maruz kalan devlet ise bir başka devlet için korunan müttefik konumunda olduğundan, bu üçüncü devlet açık ya da

STRATEJİ VE GÜVENLİK

örtülü olarak saldırganı caydırmak amacıyla misilleme yapacağı tehdidinde bulunur.

1.SORU

'Savaş kimlere gerekliyse onlar için haklıdır ve silahlar kutsaldır' sözü hangi siyasi düşünür aittir?

- A
Machiavelli
- B
Sun Tzu
- C
Thucydides
- D
Thomas Hobbes
- E
Antoine Henri Jomine

Yanıt Açıklaması:

'Savaş kimlere gerekliyse onlar için haklıdır ve silahlar kutsaldır, tek umut onlar olduğundan' sözleri Machiavelli'in savaşa dair görüşlerini açıkça özetlemektedir.

2.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ "SAVAŞTA GERÇEKTEN KÖTÜ OLAN ŞİDDET, ÖÇ ALMA TUTKUSU, ACIMASIZLIK, DOYMAK BİLMEZ DÜŞMANLIK DUYGUSU VE GÜÇ TUTKUSUDUR... BÖYLE ŞEYLERİN CEZALANDIRILMASI GEREKLİDİR VE BU CEZALANDIRMA SAVAŞ YAPMAYI GEREKTİRİYORSA, TANRI VE MEŞRU OTORİTEYE İTAAT EDEREK İYİ İNSANLAR SAVAŞ YAPABİLİRLER" DÜŞÜNCESİNİ ORTAYA KOYAN DÜŞÜNÜRDÜR?

- A
Thomas Aquinas
- B
Francisco De Vitoria
- C
Augustine
- D
Hugo Grotius
- E
Thomas More

Yanıt Açıklaması: St. Augustine, haklı savaş kuramına ilk kaynaklık eden De Civitate Dei (Tanrı Devleti Üzerine) başlıklı eseridir. Tanrı Devleti-İnsan Devleti ayrımını yapan Augustine'e göre mutlak haklı olan Tanrı'nın savaşlarıdır. Bunun dışında bir savaşın haklı sayılabilmesi için, haklı bir nedenin olması, savaşın meşru otorite tarafından yapılması ve iyi niyetin bulunması gereklidir. Augustine kitabında, "Savaşta gerçekten kötü olan şiddet, öç alma tutkusu, acımasızlık, doymak bilmez düşmanlık duygusu ve

güç tutkusudur... Böyle şeylerin cezalandırılması gereklidir ve bu cezalandırma savaş yapmayı gerektiriyorsa, Tanrı ve meşru otoriteye itaat ederek iyi insanlar savaş yapabilirler" demektir.

4.SORU

Sun Tzu'nun anlayışına göre aşağıdakilerden hangisi üstün başarıdır?

- A
Bir düşman ordusunu yok etmek
- B
Bir düşman ülkesini yakıp yıkmak suretiyle ele geçirmek
- C
Bir ülkenin ihtiyaç duyduğu kaynakları elde etmesini önlemek suretiyle direncini kırmak
- D
Nükleer silahlar vasıtasıyla bir düşmanı etkisiz hale getirmek
- E
Paralı profesyonel askerlerden oluşan bir orduyla düşmana saldırmak

Yanıt Açıklaması:

Sun Tzu, "savaşların tümünde savaşarak zaptetmek en üstün başarı değildir; üstün başarı düşmanın direncini savaşmadan kırmaktır" anlayışını benimseyerek stratejinin sadece cephede savaşmak olmadığını da yüzyıllar öncesinden ortaya koymuştur.

5.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ 1950'LERİN BAŞINDA BÜNYESİNDE STRATEJİK ARAŞTIRMA MERKEZİ KURULAN ÜNİVERSİTELERDEN DEĞİLDİR?

- A
Princeton U'niversitesi
- B
Michigan Üniversitesi
- C
Columbia U'niversitesi
- D
Ohio Devlet U'niversitesi
- E
Harvard U'niversitesi

Yanıt Açıklaması:

1950'lerin başında üniversiteler bünyesinde kurulan bu araştırma merkezleri şunlardır: Princeton U'niversitesi'nde Center of International Studies, Columbia U'niversitesi'nde Institute of War and Peace Studies, Ohio Devlet U'niversitesi'nde Mershon Center for International Security Studies, Harvard U'niversitesi'nde 1998'de Weatherhead Center for International Affairs adını alacak olan Center for International Affairs, Massachusetts Institute of Technology'de Center of International Studies.

6.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Napoléon dönemindeki teknolojik gelişmeler savaşları nasıl etkilemiştir?

- A Savaşların süresi kısalmıştır.
- B Savaşların yaygınlığı azalmıştır.
- C Savaşların yıkıcılığı artmıştır.
- D Savaşlar sanayi bölgelerinde gerçekleşmiştir.
- E Tüm erkeklere askerlik yapma yükümlülüğü gelmiştir.

Yanıt Açıklaması:

Napoléon dönemindeki teknolojik gelişmeler ve sanayi üretim kapasitesinin artması savaşın yaygınlığının, süresinin ve yıkıcılığının artmasına neden olmuştur.

7.SORU

Kişilerin korkusuzca yaşayabilmeleri durumu ve zarar veya tehlikeye karşı emniyet hali neyin tanımıdır?

- A Özgürlük
- B Güvenlik
- C Emniyet
- D Savaş esiri
- E Korunma

Yanıt Açıklaması:

Kelime anlamıyla güvenlik kişilerin korkusuzca yaşayabilmeleri durumu ve zarar veya tehlikeye karşı emniyet halidir. Bir başka deyişle, tehditle yüzleşme ve tehdide rağmen hayatta kalma güvenliğinin temel dinamikleridir.

8.SORU

ABD-SSCB ARASINDAKİ SAVAŞ HANGİ OYUN İÇİN BİR ÖRNEK NİTELİĞİ TAŞIMAKTADIR?

- A Caydırma oyunu
- B Sıfır toplamı çok kişili oyun
- C Yıldırma oyunu
- D Sıfır toplamı n - kişili oyun
- E Tavuk oyunu

Yanıt Açıklaması: ABD-SSCB arasındaki savaş Tavuk oyununa bir örnektir

1.SORU

"SOĞUK SAVAŞ KAVRAMI, İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA TEMELDE ABD İLE SSCB ARASINDA GELİŞEN DÜŞMANCA İLİŞKİLERİ VE İDEOLOJİK ÇATIŞMAYI TANIMLAMAK İÇİN KULLANILMAKTADIR. BU ÇATIŞMA, ASKERİ EYLEMLERDEN ÇOK, EKONOMİK BASKI, PROPAGANDA VE SİLAHLANMA İLE HAYAT BULMUŞTUR. SOĞUK SAVAŞ, CHURCHİLL'İN 1946'DAKİ "DEMİR PERDE" KONUŞMASI İLE BAŞLAMIS OLUP, 1989 BERİN DUVARI YIKILIŞI VEYA 1991'DE SSCB'NİN DAĞILMASI İLE BİTMİŞ OLARAK KABUL EDİLMEKTEDİR. "YUKARIDAKİ AÇIKLAMA DOĞRULTUSUNDA AŞAĞIDAKİ ÇIKARIMLARDAN HANGİSİ YAPILAMAZ?

- A Nükleer silahlar Soğuk Savaş döneminde çok önemli rol oynamışlardır.
- B Soğuk Savaş iki ülke arasındaki çatışmayı tanımlamak için kullanılmıştır.
- C Soğuk Savaş esnasında daha çok ekonomik baskı ve propaganda ile silahlanma kullanılmıştır.
- D Berlin Duvarı'nın yıkılışı ile Soğuk Savaşın bittiği kabul edilmektedir.
- E SSCB'nin dağılımı ile Soğuk Savaşın bittiği kabul edilmektedir.

Yanıt Açıklaması: Yapılan açıklamada nükleer silahlara dair herhangi bir ifade yer almamaktadır. Bu nedenle de nükleer silahların Soğuk Savaş döneminde çok önemli rol oynadığını belirten ifade doğru bir ifade de olsa yapılan açıklamadan çıkartılamaz. Bu nedenle A şıkkı doğru cevaptır.

2.SORU

AŞAĞIDAKİ DÜŞÜNÜRLERDEN HANGİSİ HAKLI SAVAŞ KAVRAMINI 'MUTLAK HAKLI OLAN TANRIDIR' DÜŞÜNCESİYLE ANLATMIŞTIR?

- A Immanuel Kant
- B Hugo Brotius
- C St Augustine
- D Thomas More
- E Francisco De Victoria

Yanıt Açıklaması: St Augustine, haklı savaş kuramına ilk kaynaklık eden tanrı devleti (De Civitate Dei) eserinde mutlak haklı olan Tanrı'nın savaşlarıdır düşüncesini savunmuştur.

3.SORU

"CAYDIRICILIK TÜRLERİ" İLE "TEHDİT DÜZEYLERİ" ARASINDA AŞAĞIDAKİ EŞLEŞTİRMELERDEN HANGİSİ DOĞRUDUR?

- A
Genel Caydırıcılık : yakın-olası tehdit vardır.
- B
Dolaysız Caydırıcılık: yakın-olası tehdit yoktur.
- C
Genişletilmiş Genel Caydırıcılık: yakın-olası tehdit vardır.
- D
Genişletilmiş Genel Caydırıcılık: düşmanca ilişki durumu yoktur.
- E
Genişletilmiş Dolaysız Caydırıcılık: yakın-olası tehdit vardır.

Yanıt Açıklaması: Genişletilmiş Dolaysız Caydırıcılık durumunda bir devletin diğer devletlere karşı saldırı olasılığı vardır ve bu bir "yakın tehdit" oluşturur.

4.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ÖZELLİKLERİ ARASINDA yer almaz?

- A
Düşünce kuruluşlarında doğmuştur
- B
Disiplinler arasıdır
- C
Bilimsellik iddiası ile yola çıkmıştır
- D
Avrupa merkezlidir
- E
Politika güdümlüdür

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmaların diğer bir özelliği de alanın Amerika-merkezli niteliğidir. Bu durum yazarların genellikle Amerikalı olması, ABD'nin uluslararası sorunlarının incelenmesi ve analiz edilen dünyanın Amerikan bakış açısıyla değerlendirilmesi çerçevesinde açıklamaktadır. Buna karşılık, alandaki Amerikan hâkimiyeti nedeniyle SSCB'de, Avrupa'da veya Üçüncü Dünya ülkelerinde bağımsız stratejik geleneklerin oluşmadığı sonucuna varılmamalıdır. Fakat, Sovyetler Birliği örneğinde olduğu gibi, bu çalışmalar ya asker-güdümlü kalmıştır, ya da Avrupa veya Üçüncü Dünya ülkeleri örneğinde olduğu gibi istisnadır. Doğru yanıt D şıkkıdır.

5.SORU

Tavuk oyununda oyuncuların seçimlerini kazançlarını artırma fırsatları arasından değil, kayıplarını en aza indirecek stratejiler arasından yapmaları hangi kavramla tanımlanır?

- A
Bel noktası
- B
Prestij kaybetme
- C
Mini-max strateji
- D
Rasyonel yaklaşım
- E
Kararlılık

Yanıt Açıklaması:

ZARARLARI MINİMİZE ETMEYE YÖNELİK BU YAKLAŞIMA "MINİMAX STRATEJİ" DENİR. MINİMAX STRATEJİYE GÖRE OYUNCULAR SEÇİMLERİNİ KAZANÇLARINI ARTIRMA FIRSATLARI ARASINDAN DEĞİL, KAYIPLARINI EN AZA İNDİRECEK STRATEJİLER ARASINDAN YAPARLAR.

6.SORU

'Devlet bireyin güvenliğini sağlayan araç, bireyin güvenliği amaçtır' fikri kime aittir?

- A
Arnold Wolfers
- B
Ken Booth
- C
Thucydides
- D
Sun Tzu
- E
Platon

Yanıt Açıklaması:

Eleştirel Güvenlik Çalışmalarının en önemli isimlerinde Ken Booth'a göre 'Devlet bireyin güvenliğini sağlayan araç, bireyin güvenliği amaçtır' fikrini savunmuştur.

7.SORU

Aşağıdaki devletlerden hangisi NATO kurucu üyesi değildir?

- A
ABD
- B
Lüksemburg
- C
Almanya
- D
Danimarka
- E
Norveç

Yanıt Açıklaması:

NATO 4 Nisan 1949'da ABD, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Kanada, Portekiz,

STRATEJİ VE GÜVENLİK

İtalya, Danimarka, Norveç ve İzlanda tarafından kurulmuştur.

1.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALAR, HANGİ TARİHTEN İTİBAREN ULUSLARARASI İLİŞKİLER DİSİPLİNİN ALT DALLARINDAN BİRİSİ HALİNE GELMİŞTİR?

- A
1970'lerden itibaren
- B
1980'lerden itibaren
- C
1990'lerden itibaren
- D
2000'lerden itibaren
- E
2010'dan itibaren

Yanıt Açıklaması: Altın çağda, herhangi bir disiplinin çatısı altında bulunmayan Stratejik Çalışmalar, 1970'lerden itibaren Uluslararası Ekonomi-Politik ile birlikte Uluslararası İlişkiler disiplinin alt dallarından birisi haline gelmiştir.

2.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİYİ GENEL, YÜKSEK VE ULUSAL STRATEJİ OLARAK BÖLÜMLENDİRMİŞTİR?

- A
Carl von Clausewitz
- B
Sir Basil Henry Liddel Hart
- C
Helmut Karl Bernard von Moltke
- D
Sun Tzu
- E
Thucydides

Yanıt Açıklaması: Geniş anlamda strateji ise, Hart'ın tanımı ışığında bir ulusun ya da uluslar topluluğunun siyasi amaçlara ulaşabilmek için tüm kaynakların koordine etmesini ve yönlendirmesini içeren bir kavramdır. Genel strateji, yüksek strateji ya da ulusal strateji olarak da anılan bu kavram bir milletin siyasi, ekonomik, askeri, psikolojik kaynakların savaş ve barış zamanında hükümetin belirlediği ulusal siyasi hedefleri elde etmeye yönelik en fazla desteği verecek şekilde yönlendirme bilim ve sanatıdır.

3.SORU

CAYDIRICILIK YERİNE ZORLAYICI İKNA (COMPELLENCE) KAVRAMININ TERCİH EDİLDİĞİ DÖNEM HANGİSİDİR?

- A
1945-1962 Dönemi
- B
1962-1983 Karşılıklı Caydırıcılık Dönemi

- C
1983'den 2001'e İkinci Nükleer Çağda Caydırıcılık Dönemi
- D
11 Eylül 2001 Sonrası Caydırıcılık Dönemi
- E
2010 Sonrası Caydırıcılık Dönemi

Yanıt Açıklaması: 1945-1962 Dönemi caydırıcılık stratejisinin ilk gelişme dönemi olmakla birlikte, birçok yazar bu dönemi caydırıcılık değil, zorlayıcı ikna (compellence) kavramıyla ifade etmeyi tercih etmektedir.

4.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALAR YÖNELTİLEN ELEŞTİRİLERDEN BİRİ DEĞİLDİR?

- A
Stratejistlerin milyonlarca hayatı tehlikeye atma kapasitesinde olmaları
- B
Stratejistler nesnel kaygılarla hareket etmektedir
- C
Üçüncü dünyada yaşanan sorunlar göz ardı edilmektedir
- D
Politika güdümlü olmaması çalışmaları zayıflatmaktadır
- E
Konvansiyonel nitelikteki kuvvet kullanım alanları stratejistlerin ilgisini çekmemektedir

Yanıt Açıklaması:

altın çağın teorik çalışmalarının daha çok nükleer strateji ve caydırıcılık ile ilgili olması ve yalnızca iki kutup arasındaki güç ilişkilerini inceleyerek Üçüncü Dünyada yaşanan sorunları gözardı etmesi ayrı bir eleştiri konusu olmuştur. Diğer bir eleştiride alandaki incelemelerin aşırı rasyonelliğine ilişkindir. alanın politika güdümlü niteliği hak kındadır. Diğer bir eleştiride alandaki incelemelerin aşırı rasyonelliğine ilişkindir.

5.SORU

AŞAĞIDAKİ HANGİ DÜŞÜNÜRE GÖRE BİR SAVAŞTA KESİNLİKLE HAKLI SAYILAMAYACAK "GÖZ BOYAYICI NEDENLER", KOMŞU BİR DEVLETİN GÜÇLENMİŞ OLMASINDAN DUYULAN KORKU, DAHA VERİMLİ TOPRAKLAR ELDE ETME İSTEĞİ, BAŞKALARININ ELİNDE OLAN ŞEYLERİ ELDE ETMEYE ÇALIŞMAK, BAŞKALARINA İYİLİK YAPMA BAHANESİYLE ONLARI BOYUNDURUK ALTINA ALMAK, İMPARATOR YA DA KİLİSENİN EVRENSEL BUYURMA HAKKI OLDUĞU İNANCIYLA, KİŞİSEL ÇIKARLARI İÇİN SAVAŞA GİRİŞMEK VE SON OLARAK DA BOYUNDURUK ALTINDAKİ BİR HALKIN BAĞIMSIZLIK İSTEĞİYLE SAVAŞMASIDIR?

A

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Thucydides

B

St. Augustine

C

Thomas Aquinas

D

Francisco De Vitoria

E

Hugo Grotius

Yanıt Açıklaması:

Grotius'a göre, bir savaşta kesinlikle haklı sayılamayacak "göz boyayıcı nedenler", komşu bir devletin güçlenmiş olmasından duyulan korku, daha verimli topraklar elde etme isteği, başkalarının elinde olan şeyleri elde etmeye çalışmak, başkalarına iyilik yapma bahanesiyle onları boyunduruk altına almak, İmparator ya da Kilisenin evrensel buyurma hakkı olduğu inancıyla, kişisel çıkarları için savaşa girişmek ve son olarak da boyunduruk altındaki bir halkın bağımsızlık isteğiyle savaşmasıdır.

3.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ALTIN ÇAĞDA STRATEJİK ÇALIŞMALAR YÖNELTİLEN ELEŞTİRİLERDEN DEĞİLDİR?

A

Özellikle Anatol Rapoport stratejistlerin milyonlarca hayatı tehlikeye atma kapasitesine sahip stratejiler geliştirirken, etik değerleri dışarıda bırakıp, yalnızca nesnel kaygılarla hareket etmelerini eleştirir.

B

Newman da, Herman Kahn'ın "On Termonuclear War" başlıklı kitabını kitlesel cinayet hakkında bir broşür olarak nitelendirmektedir.

C

Stratejik Çalışmalara içeriden yöneltilen diğer bir eleştiri, alanın politika güdümlü niteliği hakkındadır. Bu çerçevede, eleştiri oklarının ucunda stratejistlerin danışmanlık hizmetleri karşılığında para almalarının doğru olmadığı vardır.

D

Altın çağın teorik çalışmalarının daha çok nükleer strateji ve caydırıcılık ile ilgili olması ve yalnızca iki kutup arasındaki güç ilişkilerini inceleyerek Üçüncü Dünyada yaşanan sorunları göz ardı etmesi ayrı bir eleştiri konusu olmuştur.

E

Altın çağda özellikle caydırıcılık teorisi çerçevesinde yapılan analizlerde, devletlerin rasyonel davrandığı varsayımından hareket edilip sadece dış siyasi faktörlerin dikkate alındığı vurgulanmaktadır.

Yanıt Açıklaması: Diğer bir eleştiri de alandaki incelemelerin aşırı rasyonelliğine ilişkindir. Altın çağda özellikle caydırıcılık teorisi çerçevesinde yapılan analizlerde, devletlerin rasyonel davrandığı varsayımından hareket edilip, psikolojik, tarihi, kültürel ve diğer iç siyasi faktörlerin dikkate

alınmadığı vurgulanmaktadır. Dolayısıyla, E şıkkı eksik ve yanlış verilmiş olup işaretlenmesi gereken şıktır.

1.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SAVAŞI, POLİTİKANIN BAŞKA ARAÇLARLA DEVAMI" OLARAK TANIMLAYAN YAZARDIR?

A

Thucydides

B

Carl Von Clausewitz

C

Thomas Hobbes

D

Antoine Henri Jomini

E

Jean-Jacques Rousseau

Yanıt Açıklaması: Carl Von Clausewitz: Savaşı, düşmana irademizi zorla kabul ettirmek için kuvvet kullanma eylemi olarak tanımlayan Clausewitz'e göre, savaş politikanın başka araçlarla devamıdır. Politik niyet amaç, savaş ise sadece bir araçtır. Politik amaçla, savaşın kendine özgü araçları arasında çelişkiye düşülmemesini (savaşmanın, amacın önüne geçmesi gibi) sağlayacak olan, Clausewitz'in savaş sanatı olarak adlandırdığı stratejidir

2.SORU

Aşağıdakilerden hangisi oyunun temel özellikleri arasında yer almaz?

A

Oyunlar iki veya daha fazla oyuncudan oluşur.

B

İlk seçim, diğer oyuncunun alternatiflerini sınırlar.

C

Oyunun başlaması için oyuncuların alternatifler arasında seçim yapması gerekir.

D

Kesin bir durum olmasa da oyun sonlanabilir.

E

Oyuncuların birbirlerinin seçimi hakkında bilgisi olabilir.

Yanıt Açıklaması:

A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler oyunun temel özelliklerini betimlerken, D seçeneğindeki bilgi yanlıştır çünkü her oyun kesin bir durumla sona erer.

1.SORU

STRATEJİYİ GENEL, YÜKSEK VE ULUSAL STRATEJİ OLARAK BÖLÜMLENDİREN; İNGİLİZ ASKER, ASKERİ TARİHÇİ VE SAVAŞ KURAMCISI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A

Carl von Clausewitz

B

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Sir Basil Henry Liddel Hart

C

Helmut Karl Bernard von Moltke

D

Sun Tzu

E

Thucydides

Yanıt Açıklaması:

Geniş anlamda strateji ise, Hart'ın tanımı ışığında bir ulusun ya da uluslar topluluğunun siyasi amaçlara ulaşabilmek için tüm kaynakların koordine etmesini ve yönlendirmesini içeren bir kavramdır. Genel strateji, yüksek strateji ya da ulusal strateji olarak da anılan bu kavram bir milletin siyasi, ekonomik, askeri, psikolojik kaynakların savaş ve barış zamanında hükümetin belirlediği ulusal siyasi hedefleri elde etmeye yönelik en fazla desteği verecek şekilde yönlendirme bilim ve sanatıdır.

2.SORU

Aşağıdakilerden hangisi gerilla savaşına örnek olarak verilebilir?

A

1. Dünya Savaşı

B

2. Dünya Savaşı

C

Vietnam Savaşı

D

Körfez Savaşı

E

Yüzyıl Savaşları

Yanıt Açıklaması:

Gerilla savaşı, düzenli yürütülen savaşların aksine ve düzenli ordularla savaş yürütülemeyecek durumlarda yürütülen gayr-i nizami bir çatışma türüdür. Genellikle zayıf tarafın güçlü tarafa karşı yürüttüğü bir savaş olarak ortaya çıkar. Vietnam savaşında ABD'ye karşı yürütülen gerilla savaşı başarısı dolayısıyla akıllara gelen ilk örneklerdendir. Gerilla savaşları başlı başına bir savaş olmaktan çok, sıklıkla topyekün savaşın parçası olarak da görülmektedir. Gerilla savaşlarında taktik, dağınık ve küçük gruplar halinde örgütlenme, karşı taraf için önemli kişileri kaçırma, haberleşme ve ulaştırma olanaklarına zarar verme şeklinde ortaya çıkmaktadır. Doğru yanıt C şıkkıdır.

3.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Garnett'in savaş nedenleri sınıflandırmasında yer almaz?

A

Görünen neden

B

Temel neden

C

Etkili neden

D

Yeterli neden

E

Gereksiz neden

Yanıt Açıklaması:

Gereksiz neden Garnett'in savaş nedenleri sınıflandırmasında yer almaz.

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi savaşı bir sanat değil, bilim olarak tanımlamış ve bu çerçevede savaşı geometrik yöntemlerle anlamaya ve açıklamaya çalışmıştır?

A

Thucydides

B

Jean-Jacques Rousseau

C

Carl Von Clausewitz

D

Georg Wilhem Friedrich Hegel

E

Antoine Henri Jomini

Yanıt Açıklaması:

Antoine Henri Jomini: Savaşı bir sanat değil, bilim olarak tanımlamış ve bu çerçevede savaşı geometrik yöntemlerle anlamaya ve açıklamaya çalışmıştır.

5.SORU

11 Eylül sonrası caydırıcılık stratejilerinin özellikleri ile ilgili olarak hangisi söylenemez?

A

Daha çok devlet dışı aktörlere ve terörizme odaklanmaktadır.

B

Dördüncü kuşak çalışmaların tümü asimetrik tehdide odaklanmaktadır.

C

ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkan Küba Krizi'yle ortaya çıkmıştır.

D

Uyarlanmış caydırıcılık (tailored deterrence) kavramı öne çıkmıştır.

E

Teröre destek veren devletleri caydırmak için dolaylı caydırıcılık kavramı öne çıkmıştır.

Yanıt Açıklaması:

ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkan Küba Krizi'yle ortaya çıkmıştır.

6.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

AŞAĞIDAKİ ÜLKELERDEN HANGİSİ "BLİETZKRIEG" STRATEJİSİNİ UYGULAMIŞ OLAN ÜLKEDİR?

- A
Almanya
- B
Fransa
- C
İngiltere
- D
ABD
- E
İtalya

Yanıt Açıklaması: Bu taktiği 20. yüzyılın ortalarına doğru Adolf Hitler yönetimindeki Nazi ordusu, "Blitzkrieg" stratejisinin bir parçası olarak kendi hava kuvvetlerinde uygulamıştır.

18.SORU

Haklı savaş kuramcıları bir savaşın haklı olabilmesini hangi nedene bağlamıştır?

- A
Saldırı amacı taşıması
- B
Savunma amacı taşıması
- C
Toprak bütünlüğünü artırmaya yönelik olması
- D
Yeni yer altı kaynaklarına sahip olunabilmesi
- E
Dini amaçlı olması

Yanıt Açıklaması:

Haklı neden, jus ad bellum'un ilk ve en önemli koşuludur. Haklı savaş kuramcılarının hemen hepsi saldırı amacıyla yapılan savaşların "haklı" olamayacağını kabul etmektedirler. Bu bağlamda, haklı bir savaşın nedeninin ancak savunma olabileceği öne sürülür. Doğru yanıt B şıkkıdır.

19.SORU

Aşağıdakilerden hangisi, **klasik dönem** stratejistlerinden biridir?

- A
Napoléon
- B
Jomini
- C
Clausewitz
- D
Hart
- E
Sun-Tzu

Yanıt Açıklaması:

Klasik dönemde stratejinin eş anlamlısı olarak algılanan savaş sanatı genel itibarıyla düşmana ya da rakibe tuzak kurma vb. hayvan avcılığı döneminden kalma taktiklerle ifade ediliyordu. Savaş sanatı denildiğinde tarihten akla ilk gelen isimler Makedonya Kralı Aleksandros (Büyük İskender) (M.Ö. 356-323), Kartacalı ünlü komutan Hannibal (M.Ö. 246-183) ve Roma İmparatoru Gaius Julius Ceasar (M.Ö. 100-44)'dir.

Girecekleri çatışmaları önceden planlamaları, bu planlamaları tek tek muharebeleri kazanmaya yönelik olarak yapmaları ve muharebelerin de kısa ve sert olarak tasarlanması stratejik düşüncenin ve uygulamanın derinliklerinde karşımıza çıkıyor. Strateji ile ilgili ilk fikirleri ortaya atan M.Ö. 5. yüzyılda yaşayan Çinli filozof Sun-Tzu'dur. Cevap: E şıkkıdır.

20.SORU

Karşılıklı caydırıcılık dönemi aşağıdakilerden hangisiyle başlamıştır?

- A
1957 Sputnik 1 uydusunun fırlatılması
- B
1962 Küba Krizi
- C
1972 SALT I Antlaşması
- D
1979 SALT II Antlaşması
- E
1983 Yıldız Savaşları

Yanıt Açıklaması:

Karşılıklı caydırıcılık olarak nitelendirilen dönem 1962'de ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkan Küba Krizi'yle başlamıştır.

1.SORU

Aşağıdakilerden hangisi "kim için güvenlik" sorusunun cevabı olabilir?

- A
Devlet
- B
Birey
- C
Sistem
- D
Dünya
- E
Hepsi

Yanıt Açıklaması:

Kim için güvenlik sorusunun tek bir cevabı yoktur. Güvenlik teorilerinin büyük bir kısmı tek bir aktöre yönelmek suretiyle güvenliği kavramsallaştırır da, Güvenlik Çalışmaları'nı tek ve yeknesak bir aktör çerçevesinde şekillendirmek mümkün değildir. Tek bir güvenlik öznesi benimsemek yerine, somut analizler yapılarak; zaman, mekan ve konuya bağlı uygun bir

STRATEJİ VE GÜVENLİK

güvenlik öznesi tespit edilmesi daha sağlıklı bir yaklaşımdır. Bu çerçevede, "güvenliği tehdit edilen şey" bazen birey, bazen devlet, bazen de sistem düzeyinde kendini gösterebilir.

2.SORU

Tek bir oyunda ön taahhülle hayatta kalma ve kazanma/hayatta kalma olasılığı %90 iken yedinci karşılaşmadan sonra hayatta kalma olasılığı %50'nin altına düşer. Bu düşüşün nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A Öğrenme
- B Şans
- C Risk
- D Güç
- E İhtiras

Yanıt Açıklaması:

ARABA YARIŞI YAPAN GENÇLER YARIŞTAN SONRA EVLERİNE GİDİP OLAYI UNUTMA OLANAĞINA SAHİPKEN, ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE AYNI OYUNU TEKRAR TEKRAR OYNAYIP HAYATTA KALMAK GEREKİR. O NEDENLE TEK BİR OYUNDA ÖN TAAHHÜTLE HAYATTA KALMA VE KAZANMA OLASILIĞI %90 İKEN, KARŞILAŞMALARIN TEKRARLANMASI DURUMUNDA KARŞI TARAFIN ÖĞRENME SÜRECİ SONUNDA BU ORAN HIZLA DÜŞER. TEK BİR OYUNDA/ÇATIŞMADA HAYATTA KALMA OLASILIĞI %90 İKEN, İKİNCİ OYUNDAN İTİBAREN BU OLASILIK %81'E DÜŞMEKTEDİR. AYNI MANTIKLA, YEDİNCİ KARŞILAŞMADAN SONRA HAYATTA KALMA ŞANSI %50'NİN ALTINA DÜŞER. BU DURUM TAVUK OYUNUNDA RASYONEL OLMAYAN DURUMLARIN SADECE KISA DÖNEMDE İŞE YARAYAN BİR TAKTİK OLDUĞUNU GÖSTERMEKTEDİR.

3.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ KENNETH WALTZ'İN TEORİSİNE GÖRE BÜYÜK DEVLET OLABİLME NİTEKLERİ ARASINDA yer almaz?

- A Yüzölçümü ve nüfus
- B Doğal kaynaklar
- C Ekonomik kabiliyet
- D Askeri güç
- E Totaliter rejime sahip olmak

Yanıt Açıklaması:

Uluslararası ilişkilerin realist teorisine göre uluslararası politikada meydana gelenleri büyük devletler şekillendirir. Bu yaklaşımın önde gelen temsilcilerinden Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için şu unsurların hepsinde aynı anda üstün konumda olması gerekir: 1) Yüzölçümü ve nüfus; 2) Doğal kaynaklar; 3) Ekonomik kabiliyet; 4) Askeri güç; 5) Siyasal istikrar ve yetki. Bu unsurlardan yalnızca biri bakımından devletlerin büyük güç olması mümkün değildir. Doğru yanıt E şıkkıdır.

4.SORU

KARŞILIKLI CAYDIRICILIK STRATEJİSİ SÜPER GÜÇLER OLARAK BİLİNER DEVLETLERİ SİLAHLANMA YARIŞINDA NASIL ETKİLEMİŞTİR?

- A Silahlanma azalmıştır
- B Silahlanma durdurulmuştur
- C Silahlanma artmıştır
- D Silah satışı yasaklanmıştır
- E Silahlanma sınırlandırılmıştır

Yanıt Açıklaması: Karşılıklı caydırıcılık stratejisine geçilmesi ile birlikte süper güçler arasındaki nükleer silah yarışı azalacağına, daha da artmıştır.

5.SORU

Aşağıdakilerden hangisi savaşı haklı kılan ölçütlerden birisi değildir?

- A Haklı neden
- B Hukuka uygun otorite
- C Hukuka uygun niyet
- D Amacın kazanmak olması
- E Savaşa son çare olarak başvurulması

Yanıt Açıklaması:

Amacın kazanmak olması savaşı haklı kılan ölçütlerden birisi değildir.

6.SORU

Aşağıdakilerden hangisinin bir örneği, şu ana kadar sadece İkinci Dünya Savaşı'nda ABD ile Japonya arasında yaşanmıştır?

- A Topyekün savaş
- B Soğuk savaş

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- C
Asimetrik savaş
D
Nükleer savaş
E
Vekâleten savaş

Yanıt Açıklaması:

Nükleer savaş, konvansiyonel silah sistemlerinin yanında, nükleer silahların kullanıldığı savaşlardır. Nükleer silahlar şu ana kadar sadece İkinci Dünya Savaşı'nda ABD tarafından Japonya'ya karşı kullanılmış, bu tarihten sonra kullanılmamış olmakla birlikte, varlıkları askeri stratejiyi değiştiren ve şekillendiren bir unsur olmuştur.

7.SORU

OYUN TEORİSİ ANALİZİ İLE ÇATIŞMA VE İŞBİRLİĞİ ANLAYIŞINI GELİŞTİREREK NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜNE LAYIK GÖRÜLEN EKONOMİST HANGİSİDİR?

- A
Russett
B
Schelling
C
Synder
D
Brodie
E
Wohlstetter

Yanıt Açıklaması: ABD'li ekonomist Thomas C. Schelling, The Strategy of Conflict (1960), Strategy and Arms Control (1961), Arms and Influence (1977) ve Micromotives and Macrobehavior (1978) başlıklı kitaplarıyla tanındı. Schelling, oyun teorisi analizi ile çatışma ve işbirliği anlayışını geliştirdiğinden 2005'te Nobel ekonomi ödülüne layık görüldü.

8.SORU

Aşağıdakilerden hangisi n-kışili sıfır-toplamlı oyuna örnektir?

- A
Mahkûm ikilemi
B
Rus ruleti
C
Beşli poker
D
Tavuk oyunu
E
ABD-SSCB-Çin silahlanma yarışı

Yanıt Açıklaması:

Mahkûm ikilemi ve tavuk oyunu 2-kışili değişken toplamli oyun; Rus ruleti 2-kışili sıfır-toplamli oyun ve ABD-SSCB-Çin silahlanma yarışı n-kışili değişken

toplamli oyun örnekleridir. Beşli poker ise n-kışili sıfır-toplamli oyuna örnektir.

9.SORU

ÇATIŞAN TARAFLARIN "KEŞİN ZAFER ELDE ETME HEDEFİYLE ASKERİ, EKONOMİK VE HATTA İDEOLOJİK TÜM KAYNAKLARINI SEFERBER ETTİKLERİ" SAVAŞ TÜRÜ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Topyekun Savaş
B
Yerel Savaş
C
İç Savaş
D
Asimetrik Savaş
E
Konvansiyonel Savaş

Yanıt Açıklaması: Topyekun Savaş, çatışan tarafların kesin zafer elde etme hedefiyle askeri, ekonomik ve hatta ideolojik tüm kaynaklarını seferber ettikleri savaştır.

10.SORU

GOLDSTEİN VE AVERY'NİN SINIFLANDIRMASI DİKKATE ALINDIĞINDA, STATÜKOYU DEĞİŞTİRMEK İÇİN "İKNA" YÖNTEMİNİ BENİMSEYEN BİR DEVLETİN İZLEYECEĞİ STRATEJİ VE KULLANACAĞI ARAÇ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ OLABİLİR?

- A
Saldırı stratejisi ve konvansiyonel silahlar
B
Caydırıcılık stratejisi ve konvansiyonel silahlar
C
Caydırıcılık stratejisi ve nükleer silahlar
D
Savunma stratejisi ve konvansiyonel silahlar
E
Savunma stratejisi ve nükleer silahlar

Yanıt Açıklaması: Statükoyu değiştirmek isteyen ve İKNA hedefini benimsemiş bir devlet ya "saldırı" ya da "zorlayıcı ikna" stratejisini seçecek ve nükleer veya konvansiyonel silahlara başvurabilecektir. bu şartları taşıyan tek seçenek A şıkkıdır.

11.SORU

Hangi dönemde stratejik çalışmalar yerine ulusal güvenlik çalışmalar başlığı yaygın olarak kullanılmıştır?

- A
Küreselleşme süreci
B
II. Dünya savaşı süreci
C
I. Dünya savaşı dönemi

STRATEJİ VE GÜVENLİK

D
Reform süreci

E
Soğuk savaş dönemi

Yanıt Açıklaması:

Soğuk savaş döneminin ABD kaynaklı eserleri incelendiğinde Stratejik Çalışmalar yerine Ulusal Güvenlik Çalışmaları başlığının yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir.

12.SORU

“SAVAŞ ÜZERİNE” BAŞLIKLİ KİTABINDA SAVAŞIN DOĞASI, TEORİSİ, SAVAŞ-SİYASET İLİŞKİSİ, STRATEJİ, MUHAREBE VE SAVAŞIN YÜRÜTÜLMESİ GİBİ KONULardan BAHSEDEN, BUNLARI HEM FELSEFİ OLARAK İNCELEYİP, HEM DE PRATİK ÖNERMELERDE BULUNAN ÖNCÜ DÜŞÜNÜR KİMDİR?

A
Clausewitz

B
Jomini

C
Napoleon

D
Machiavelli

E
Thucydides

Yanıt Açıklaması: Savaş stratejisi anlayışının gelişmesine katkı yapan öncü düşünür ve askerlerden biri olan Carl von Clausewitz, “Savaş Üzerine” başlıklı kitabında strateji ile savaş arasında doğrudan ilişki kurmuş; bu tartışmayı da aldığı felsefe eğitimi çerçevesinde esas itibarıyla felsefi bir temele oturtmuştur. Clausewitz, bu eserinde savaşın doğası, savaş-siyaset ilişkisi, strateji, muharebe ve savaşın yürütülmesi gibi konulardan bahseder. Bunları hem felsefi olarak inceler, hem de pratik önermelerde bulunur.

13.SORU

GÜVENLİĞİ “KAZANILMIŞ DEĞERLERE KASTEDEN TEHDİTLERİN YA DA BU TEHDİTLERİN VARLIĞINA DAİR KORKULARIN BULUNUP BULUNMAMASI” OLARAK TANIMLAYIP, KAVRAMIN ANA UNSURLARININ BELİRLENMESİNDE “HANGİ DEĞERLERE KASTEDEN TEHDİTLERİN, HANGİ ARAÇLARLA, NE PAHASINA BERTARAF EDİLECEĞİ” SORULARININ CEVAPLANMASI GEREKTİĞİNİ KİM İFADE ETMİŞTİR?

A
David Baldwin

B
Barry Buzan

C
Rothschild

D
Jean Jacques Rousseau

E
Arnold Wolfers

Yanıt Açıklaması: Soruda sunulan söz Arnold Wolfers’a aittir.

14.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALARIN İÇERİĞİ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ DEĞİLDİR?

A
Uluslararası ilişkilerin askeri boyutunu anlamak ve açıklamakla ilgilenir.

B
Şiddet veya şiddet araçlarının siyasi birimler tarafından diğer siyasi birimlere karşı çıkarlarının savunulması amacıyla kullanılması ya da kullanma tehdidinin incelendiği alandır.

C
Büyük güçlerin savunma politikalarından bölgesel güvenlik sorunlarına, nükleer caydırıcılık teorisinden silahsızlanma doktrini inceler

D
Askeri teknolojik gelişmelerden çatışmanın nedenlerine ve jeopolitik çalışmaları inceler

E
Ulusal boyutta sivil ilişkileri inceler

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmalar, “Uluslararası ilişkilerin askeri boyutunu anlamak ve açıklamakla ilgilenen alan” olarak tanımlanabildiği gibi, “şiddet veya şiddet araçlarının siyasi birimler tarafından diğer siyasi birimlere karşı çıkarlarının savunulması amacıyla kullanılması ya da kullanma tehdidinin incelendiği alan” olarak da tanımlanabilmektedir. Bu tanımlar ve uygulamanın gözlemlenmesi ışığında Stratejik Çalışmaların büyük güçlerin savunma politikalarından bölgesel güvenlik sorunlarına, nükleer caydırıcılık teorisinden silahsızlanma doktrinine, askeri teknolojik gelişmelerden çatışmanın nedenlerine ve jeopolitik çalışmalara kadar geniş bir yelpazedeki askeri-siyasi konuları inceleyen bir alan olduğu sonucuna varabiliriz.

15.SORU

REALİZME GÖRE STRATEJİK ÇALIŞMALAR HANGİ ALANDAKİ ANALİZE DOĞRU YOĞUNLAŞMIŞTIR?

A
Uluslararası merkezli

B
Stratejik merkezli

C
Devlet merkezli

D
Askeri merkezli

E

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Realistik merkezli

Yanıt Açıklaması: Realizmin devleti uluslararası politikanın ana aktörü olarak değerlendirmesinden hareketle, Stratejik Çalışmalar devleti hem güvenlik öznesi hem de güvenliği sağlayan aktör olarak algılamış ve bu çerçevede devlet-merkezli analizler yapılmıştır.

16.SORU

Aşağıdakilerden hangisi "İkinci Dünya Savaşı sonrasında, temelde ABD ile SSCB arasında gelişen düşmanca ilişkileri ve ideolojik çatışmayı" tanımlamak için kullanılmıştır?

- A Yüksek Strateji
- B Soğuk Savaş
- C Taktik
- D Rekabet
- E Savaş Sanatı

Yanıt Açıklaması:

Soğuk Savaş: Soğuk Savaş kavramı İkinci Dünya Savaşı sonrasında,temelde ABD ile SSCB arasında gelişen düşmanca ilişkileri ve ideolojik çatışmayı tanımlamak için kullanılmıştır. Bu çatışma kendisini açık askeri eylemlerle değil, ekonomik baskı, propoganda ve silahlanma yarışıyla gösterdi. Bu dönem için çoğunlukla Churchill'in 1946'daki "demir perde" konuşması başlangıç, 1989'da Berlin Duvarının yıkılışı veya 1991'de SSCB'nin dağılması da bitiş olarak kabul edilmektedir. Nükleer silahlar Soğuk Savaş döneminde çok önemli bir rol oynamışlardır. Cevap: B şıkkıdır.

17.SORU

Stratejik çalışmalar bir disiplin olarak ilk olarak hangi yıllarda doğmuştur?

- A 1940
- B 1955
- C 1965
- D 1990
- E 1980

Yanıt Açıklaması:

Literatürdeki yaygın görüşe göre Stratejik çalışmaların bir disiplin olarak 1940'ların ortalarında doğduğu düşünülmektedir.

18.SORU

Güvenlik kavramının ana unsurlarının ne olduğuna dair kapsamlı ilk çalışmayı yapan aşağıdakilerden hangisidir?

- A David Baldwin
- B Thucydides
- C Arnold Wolfers
- D Liddell Hart
- E Jean Jacques Rousseau

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik kavramının ana unsurlarının ne olduğuna dair kapsamlı ilk çalışmayı Arnold Wolfers yapmıştır.

19.SORU

Tavuk oyunu arabalarını birbirlerine doğru son süratle süren gençleri içeren oyundur. Aşağıdakilerden hangisi oyun teorisinde iki kişili (A ve B) değişken-toplamı oyunlardan tavuk oyununun olası sonuçları arasında değildir?

- A İki oyuncu da yoldan saptığında, ikisi de "tavuk" olur ama hiçbiri prestij kaybetmez.
- B A saptığında B sapmazsa, A "tavuk" olur ve B prestijini artırır.
- C A değil B saparsa, bu sefer de B prestij kaybederken A kazanır.
- D İki oyuncu da yoldan saptığında, ikisi de "tavuk" olur ve her iki oyuncuda prestij kaybeder.
- E İkisi de sapmadan yollarına devam ederse, çarpışır ve bu oyun ölümle sonuçlanır.

Yanıt Açıklaması:

İki oyuncu da yoldan saptığında, ikisi de "tavuk" olur ama hiçbiri prestij kaybetmemektedir.

1.SORU

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için gereken unsurlarından biri değildir?

- A Yüzölçümü ve nüfus
- B Askeri güç
- C Nükleer güce sahip olunması
- D Ekonomik kabiliyet
- E Doğal kaynaklar

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için şu unsurların hepsinde aynı anda üstün konumda olması gerekir: 1) Yüzölçümü ve nüfus; 2) Doğal kaynaklar; 3) Ekonomik kabiliyet; 4) Askeri güç; 5) Siyasal istikrar ve yetki. Bu unsurlardan yalnızca biri bakımından devletlerin büyük güç olması mümkün değildir.

2.SORU

I. DÜŞMANI BİR DAVRANIŞI MALİYETİNİN FAYDASINDAN ÇOK OLACAĞINA İKAN ETME II. BİR HAVU.-SOPA TAKTİĞİ III. TARAFLARIN POTANSİYEL DÜŞMANIN BEKLENEN DAVRANIŞLARINA DAYALI FAYDA MALİYET HESABI ÜZERİNE OLUŞTURULMUŞ BİR STRATEJİ YUKARIDAKİ İFADELER HANGİ KAVRAMI AÇIKLAMAKTADIR?

- A strateji
- B oyun teorisi
- C caydırıcılık
- D güvenlik
- E tehdit

Yanıt Açıklaması: Alexander L. George'a göre caydırıcılık, düşmanı belirli bir davranış biçimini seçmesinin maliyetinin faydasından çok olacağına ikna etmektir. Glenn Snyder'a ait bir başka tanıma göre caydırıcılık bir tarafın diğer tarafa belirli bir davranış karşısında cezai yaptırım uygulanacağını veya ödül verileceğini açık ya da örtülü olarak belirttiği bir havuç-sopa taktiğidir. Bruce Russett'e göre caydırıcılık, tarafların potansiyel düşmanın beklenen davranışlarına dayalı bir fayda ve maliyet hesabı üzerine oturan bir stratejik etkileşim oyunudur.

1.SORU

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için gereken unsurlarından biri değildir?

- A Yüzölçümü ve nüfus
- B Askeri güç
- C Nükleer güce sahip olunması
- D Ekonomik kabiliyet
- E Doğal kaynaklar

Yanıt Açıklaması:

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için şu unsurların hepsinde aynı

anda üstün konumda olması gerekir: 1) Yüzölçümü ve nüfus; 2) Doğal kaynaklar; 3) Ekonomik kabiliyet; 4) Askeri güç; 5) Siyasal istikrar ve yetki. Bu unsurlardan yalnızca biri bakımından devletlerin büyük güç olması mümkün değildir.

2.SORU

I. DÜŞMANI BİR DAVRANIŞI MALİYETİNİN FAYDASINDAN ÇOK OLACAĞINA İKAN ETME II. BİR HAVU.-SOPA TAKTİĞİ III. TARAFLARIN POTANSİYEL DÜŞMANIN BEKLENEN DAVRANIŞLARINA DAYALI FAYDA MALİYET HESABI ÜZERİNE OLUŞTURULMUŞ BİR STRATEJİ YUKARIDAKİ İFADELER HANGİ KAVRAMI AÇIKLAMAKTADIR?

- A strateji
- B oyun teorisi
- C caydırıcılık
- D güvenlik
- E tehdit

Yanıt Açıklaması: Alexander L. George'a göre caydırıcılık, düşmanı belirli bir davranış biçimini seçmesinin maliyetinin faydasından çok olacağına ikna etmektir. Glenn Snyder'a ait bir başka tanıma göre caydırıcılık bir tarafın diğer tarafa belirli bir davranış karşısında cezai yaptırım uygulanacağını veya ödül verileceğini açık ya da örtülü olarak belirttiği bir havuç-sopa taktiğidir. Bruce Russett'e göre caydırıcılık, tarafların potansiyel düşmanın beklenen davranışlarına dayalı bir fayda ve maliyet hesabı üzerine oturan bir stratejik etkileşim oyunudur.

1.SORU

TAKTİK AÇIDAN SİPER SAVAŞININ BELİRGİN HALE GELDİĞİ SAVAŞ HANGİSİDİR?

- A Irak
- B Suriye
- C Kore
- D İkinci Dünya
- E Birinci Dünya

Yanıt Açıklaması: Taktik açıdan, Birinci Dünya Savaşı'nda ateş gücünün artması nedeniyle saldırı yoluyla düşman cepheyi ezip geçmek imkânsız hale geldiğinden savunma anlayışı (özellikle siper savaşı) belirgin hale gelmiştir. Diğer yandan, mekanizasyon olarak adlandırılan topçu ve tank birliklerindeki gelişmelerle hücum sorunu aşılmaya çalışılmıştır.

2.SORU

PAZARLIK VE ÇATIŞMAYI ANALİZ ETMENİN ÖZEL BİR YOLU OLAN OYUN TEORİSİNİN EN ÖNEMLİ ÖZELLİĞİ NEDİR?

- A Rasyonellik kavramı
- B Çatışmanın kötü bir şey olmak dışında, insan hayatının bir parçası olduğunun göz önüne alınması
- C Diplomasi içermesi
- D Oyuncuların birbirlerinden farklı olması
- E Dolaylı caydırıcılık kavramı

Yanıt Açıklaması: Oyun teorisinin en önemli özelliği, sosyal durumları analiz ederken çatışmanın kötü bir şey olmak dışında, insan hayatının bir parçası olduğunun göz önüne alınmasına olanak tanınmasıdır.

3.SORU

THUCYDİDES'İN STRATEJİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞÜ KAPSAMINDA AŞAĞIDAKİ ÇIKARIMLARDAN HANGİSİ YAPILABİLİR?

- A Güçsüzler her zaman güçlülere boyun eğmektedir.
- B Strateji kavramı, güç kavramına eşdeğerdir.
- C Thucydides güçlü olanlardan yanadır.
- D Stratejinin uluslararası ilişkilerde önemi yoktur.
- E Thucydides siyasal gerçekçiliği başlatmıştır.

Yanıt Açıklaması:

Thucydides, güç politikasının savaşlara neden olduğunu belirtmiştir. Uluslararası ilişkilerde gücünün yapabileceklerini yapacağını, güçsüz olanlarınsa bunları kabullenmek zorunda olduklarını ileri sürmüştür, bu yaklaşımıyla strateji kavramını güç kavramıyla özdeş olduğunu ortaya koymuştur.

STRATEJİ VE GÜVENLİK

FİNALLERDE NELER GELDİ? NELER GELEBİLİR?

1.SORU

DORFF'A GÖRE EKONOMİK, EKOLOJİK VE TOPLUMSAL KONULAR ÖNEMLİ SORUNLARDAN ANCAK BUNLAR GÜVENLİK TEHDİDİ NİTELİĞİ TAŞIMAZLAR. SADECE ASKERİ SORUNLARLA İLİŞKİLİ OLMALARI HALİNDE GÜVENLİK SORUNUNA DÖNÜŞEBİLİRLER. BU DURUMA UYGUN ÖRNEK AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Kadına şiddet uygulanması
- B
Çocuk istismarı
- C
Savaşı finanse etmekteki güçlük
- D
Salgın hastalıklar
- E
Ülke genelinde ekonomik kriz yaşanması

Yanıt Açıklaması: Dorff, sorunları askeri unsurlara bağlı olduklarında güvenlik tehdidi olarak gördüğü için savaşı yürütebilecek ekonomik gücün yetersizliği bir güvenlik tehdididir.

3.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİ, SOĞUK SAVAŞIN SONA ERMESİNİN GÜVENLİK ÇALIŞMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ARASINDA YER ALMAZ?

- A
Stratejik Çalışmaların başat gücünün artması
- B
Güvenlik gündeminin dönüşümü
- C
Güvenlik Çalışmalarının sorgulanması
- D
Yeni güvenlik tehditlerinin ve aktörlerinin varlığının tartışılması
- E
Yeni güvenlik yaklaşımlarının doğması ya da gelişmesi

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmaların başat gücünün artması, bu nedenler arasında yer almaz.

4.SORU

Realist güvenlik anlayışına göre güvenlik tehdidi ile ilgili verilenlerden hangisi doğrudur?

- A
Tüm siyasal tartışmalar güvenlik sorunu yaratır.
- B
Amaca ulaşmak için kuvvet kullanımı güvenlik tehdidi demektir.
- C

Thucydides'e göre en büyük güvenlik tehdidi insanlardır.

D
Realist anlayış temsilcileri tehdidin kaynağı konusunda hemfikirler.

E
Güvenlik tehditleri sistem düzeyinde açıklanamaz.

Yanıt Açıklaması:

Edward Kolodziej, "tüm güvenlik sorunlarının siyasal sorunlar olduğunu, fakat tüm siyasal sorunların güvenlik sorunu yaratmadığını" savunur. Realist güvenlik anlayışına göre güvenlik tehdidi, siyasal bir sorunun çözümünde taraflardan biri ya da tümünün kuvvet kullanımı ya da kullanımı tehdidine başvurması durumudur.

6.SORU

Aşadakilere hangisi güvenlik çalışmalarının geleceği ile ilgili tartışmalar arasındadır?

A
Güvenlik çalışmaları alanı askeri tehditler dışındaki alanları da kapsayacak şekilde uluslararası disiplinin parçası olmaya devam etmelidir.

B
Güvenlik çalışmaları alanı, askeri tehditlerin yanında ekonomik sorunları da ele alarak devam etmelidir.

C
Güvenlik çalışmaları alanı, ekonomik ve çevresel sorunları ele alarak, askeri tehditleri başka bir alana taşıyarak devam etmelidir.

D
Güvenlik alan çalışmaları, askeri, ekonomik, çevresel ve toplumsal konuları ele alarak devam etmelidir.

E
Güvenlik çalışmaları sadece toplumsal konulara yoğunlaşarak devam etmelidir

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik çalışmaları alanının geleceği konusunda üç farklı görüş ortaya çıkmıştır. İlk görüşe göre; alan askeri konularla sınırlı tutularak, Uluslararası ilişkilerin alt-disiplini olarak varlığını sürdürmelidir. İkinci görüşe göre; Güvenlik çalışmaları alt-disiplini yeni gündem ile birlikte anlamını yitirmiştir, bu nedenle Uluslararası ilişkiler genel çatısına yeniden entegre edilmelidir. Üçüncü görüşe göre ise; alan askeri tehditler dışındaki sorunları da içerecek şekilde

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Uluslararası ilişkiler disiplininin parçası olmaya devam etmelidir.

7.SORU

Aşağıdakilerden hangisi SSCB liderlerinin güvenlik doktrinlerinden biri değildir?

- A
Tek ülkede sosyalizm
- B
Barış içinde bir arada yaşama
- C
Brejnev doktrini
- D
Nixon doktrini
- E
Yeniden yapılanma ve açıklık

Yanıt Açıklaması:

Nixon doktrinibir Amerikan lideri doktrindir.

8.SORU

İlk vuruş ve ikinci vuruş kapasitesi kavramları kim tarafından üretilmiştir?

- A
Wohlstetter
- B
Raymond Aron
- C
Kenneth Waltz
- D
Reagan
- E
George W. Bush

Yanıt Açıklaması:

Literatürde kullanılan ilk vuruş ve ikinci vuruş kapasitesi kavramları Wohlstetter tarafından üretilmiştir.

9.SORU

HANGİ SİYASET ADAMININ İKTİDARA GELİŞİNİ TAKİBEN UYGULADIĞI GLASNOST (AÇIKLIK) VE PERESTROYKA (YENİDEN YAPILANMA) POLİTİKALARI İLE SOVYET RUSYA'DA SİYASİ, EKONOMİK VE TOPLUMSAL BİR DÖNÜŞÜM BAŞLAMIŞTIR?

- A
Putin
- B
Gorbaçov
- C
Brejnev
- D
Kruşçev
- E
Yeltsin

Yanıt Açıklaması: Mart 1985'de Mihail Gorbaçov'un iktidara gelişini takiben uyguladığı glasnost (açıklık) ve perestroyka (yeniden yapılanma) politikaları ile Sovyet Rusya'da siyasi, ekonomik ve toplumsal bir dönüşüm başlamıştır.

10.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ RUSYA FEDERASYONU'NUN ABD'DEN ALGILADIĞI TEHDİDİ BERTARAF EDEBİLMEK İÇİN İZLEDİĞİ POLİTİKALARDAN BİRİDİR?

- A
Latin Amerika ülkelerinden Küba, Venezüella ve Boliya gibi ülkelerle yakın işbirliğine gidilmesi
- B
Gürcistan ve Ukrayna'nın NATO üyesi olmasının teşvik edilmesi
- C
ABD'nin Orta Asya ve Kafkaslarda etkili olmasını sağlayacak kolaylıklar yaratılması
- D
Batının enerji arzını kesintiye uğratmayacak projelere imza atılması
- E
ABD ve Batı ile yakın işbirliğine girilmesi

Yanıt Açıklaması: 2001 sonrasında ABD'nin Afganistan ve Irak'ta yürüttüğü operasyonlarla Orta Doğu'ya yerleşmesinin yanı sıra Gürcistan ve Ukrayna gibi ülkelerde ABD'nin de desteğiyle yaşanan renkli devrimler Rusya'nın güvenlik kaygılarını artırmıştır. Tüm bu tehditlere karşılık Rusya'nın güvenliğini sağlamak için izlediği politikaları şu şekilde sıralamak mümkündür: • Arka bahçesi olarak nitelendirdiği Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) coğrafyasına yönelik ABD ilgisine karşılık, Latin Amerika (bölgede ABD karşıtı) politika yürüten Küba, Venezüella ve Boliya gibi ülkelerle) ülkeleriyle ift- birliği içine girmek; • ABD'nin Orta Doğu'da artan etkisine karşılık, ABD'nin haydut devletler olarak tanımladığı (Suriye, İran ve Kuzey Kore) ülkelere destek sağlamak; • ABD'nin Orta Asya ve Kafkasya'da Rusya'yı dışarıda bırakacak şekilde yürüttüğü enerji projelerine karşılık, sahip olduğu enerji kaynaklarını dışı politikasında aktif şekilde koz olarak kullanmak; • Orta Asya'daki ABD etkisine karşılık, Çin ile kuruluşuna öncülük ettiği fianghay «birliği Örgütü'nün uluslararası arenada aktif hâle gelmesini sağlamak.

11.SORU

AŞAĞIDA YER ALAN ŞIKLARDAN HANGİSİ DEVLETİ GÜVENLİK ÖZNESİ OLARAK KABUL EDER?

- A
Barış araştırmaları
- B
Eleştirel güvenlik anlayışı
- C

STRATEJİ VE GÜVENLİK

İnsan güvenliği yaklaşımı

D
Realist anlayış

E
Post-yapısal güvenlik anlayışı

Yanıt Açıklaması: Doğru cevap D şıkkıdır. Çünkü realist anlayış dışında kalan eleştirel güvenlik anlayışı, insan güvenliği yaklaşımı, barış araştırmaları ve post-yapısal güvenlik yaklaşımı bireyi güvenlik öznesi olarak kabul eder.

12.SORU

HAKLI SAVAŞ KURAMINA İLK KAYNAKLIK EDEN DE CİVİTATE DEI BAŞLIKLİ ESERİN YAZARI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A
St. Augustine
B
Thomas Aquinas
C
Francisco De Vitoria
D
Hugo Grotius
E
Thomas Hobbes

Yanıt Açıklaması:

St. Augustine, haklı savaş kuramına ilk kaynaklık eden De Civitate Dei(Tanrı Devleti Üzerine) başlıklı eseridir.

13.SORU

STRATEJİ ANLAYIŞIYLA " ÜSTÜN BAŞARI DÜŞMANIN DİRENCİNİ SAVAŞMADAN KIRMAKTIR " FİKRİNİ DİLE GETİREN STRATEJİST KİMDİR?

A
Sun Tzu
B
Napoleon
C
Clausewitz
D
von Moltke
E
Liddell Hart

Yanıt Açıklaması: Bu nedenle, savaşların tümünde savaşarak zaptetmek en üstün başarı demek değildir. Üstün başarı düşmanın direncini savaşmadan kırmaktır.

14.SORU

Aşağıdakilerden hangisi ABD'deki güvenlik okulları arasında yer almaz?

A
Saldırgan realizm

B
Savunmacı realizm

C
Gelenekselcilik

D
Uluslararası ilişkilerin inşacı teorisi

E
Uluslararası düzende güç ve kurumlar

Yanıt Açıklaması:

GELENEKSELÇİLİK AVRUPA'DAKİ GÜVENLİK OKULLARI ARASINDA YER ALIR.

15.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ 11 EYLÜL SONRASI DÖNEMDE AB GÜVENLİK POLİTİKASININ ANA BAŞLIKLARI ARASINDA YER ALMAZ?

A
Terörizm
B
Bölgesel krizler
C
Başarısız devletler
D
Organize suçlar
E
Çevre kirliliği

Yanıt Açıklaması: Çevre kirliliği 11 Eylül sonrası dönemde AB güvenlik politikasının ana başlıkları arasında yer almaz

16.SORU

Stratejik Çalışmalarda caydırıcılık, teorinin gelişimine göre dönemlere ayrılmıştır. Aşağıdakilerden hangisi bu dönemlerden biri değildir?

A
Zorlayıcı İkna Dönemi
B
Karşılıklı Caydırıcılık Dönemi
C
Biyolojik Silahları Terk Dönemi
D
Nükleer Stratejilerin Değişimi Dönemi
E
Savunmacı Caydırıcılık Dönemi

Yanıt Açıklaması:

Caydırıcılık stratejisinin ayrıldığı dönemler: 1945-1962 arası Zorlayıcı İkna Dönemi, 1962-1983 Karşılıklı Caydırıcılık Dönemi, 1983-1990 Savunmacı Caydırıcılık Dönemi ve 1990 sonrası Nükleer Stratejilerin Değişmesi Dönemi şeklindedir. Biyolojik Silahları Terk diye bir dönemyoktur.

17.SORU

KOMİNFÖRM SSCB TARAFINDAN AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNE KARŞIT BİR GİRİŞİM OLARAK ORTAYA ÇIKARILMIŞTIR?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- A
Marshall Planı'na
B
Truman Doktrini'ne
C
NATO'ya
D
Birleşmiş Milletler'e
E
Varşova Pakti'na

Yanıt Açıklaması: Kominform SSCB tarafından Marshall Planı'na karşıt bir girişim olarak ortaya atılmıştır

19.SORU

ABD'nin Ulusal Füze Savunma Sistemi hangi başkanın projesidir?

- A
George W.Bush
B
Richard Nixon
C
Jimmy Carter
D
Harry Truman
E
Dwight D. Eisenhower

Yanıt Açıklaması:

Ulusal Füze Savunma projesi 11 Eylül sonrası ortaya çıkan bir projedir. Dönemin başkanı George W. Bush'un bir projesidir.

20.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİ TANIMLARINDAN BİRİ DEĞİLDİR?

- A
Siyasi amaçlar için askeri kuvvetlerin kullanımı ya da kullanılması tehdidine ilişkin teori ve pratik
B
Politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatı
C
Generalin emrine verilen araçların savaşın amacına erişmek için pratik düzeyde uyarlanması
D
Savaşın amaçlarına ulaşmak için muharebenin araç olarak kullanılması teorisi
E
Muharebe sırasında askeri güçlerin kullanılması teorisi

Yanıt Açıklaması:

Prusyalı general Carl von Clausewitz, 1832'de yayınlanan "Savaş Üzerine" başlıklı çalışmada "stratejiyi savaşın amaçlarına ulaşmak için

muharebenin araç olarak kullanılması teorisi" şeklinde tanımlamaktadır. Benzer şekilde, İngiliz askeri tarihçi Sir Basil Henry Liddell Hart'ın 1941'de ilk baskısını yapan "Strateji: Dolaylı Tutum" başlıklı eserinde belirttiği üzere "strateji, politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatıdır." Prusyalı general Helmuth Karl Bernhard von Moltke'nin tanımına göre de "strateji generalin emrine verilen araçların savaşın amacına erişmek üzere pratik düzeyde uyarlanmasıdır". Yukarıdaki strateji tanımları ışığında, strateji siyasi amaçlar için askeri kuvvetlerin kullanımı ya da kullanılması tehdidine ilişkin teori ve pratik olarak betimlenebilir. Clausewitz'e göre taktik ise, "muharebe sırasında askeri güçlerin kullanılması teorisi"dir.

19.SORU

Aşağıdakilerden hangisi barış araştırmacılarının gündemindeki sorulardan biri değildir?

- A
Savaş ve benzeri açık çatışma davranışlarının nedenleri nedir?
B
Silahlanma yarışları nasıl başlar, gelişir ve önlenebilir?
C
Kalıcı barışa ulaşmanın yolu oluşturulacak kurumsal mekanizmalar mı?
D
Uluslararası ve diğer sistemlerin entegrasyonu ya da çatışmaların çözümü için kurumsal mekanizmalar var mı?
E
Silahlanmadan daha etkili bir caydırıcılık unsuru var mıdır?

Yanıt Açıklaması:

Barış Araştırmacılarının gündeminde şu sorular vardır: "Savaş ve benzeri açık çatışma davranışlarının nedenleri nedir, bunlardan nasıl kaçınılır, silahlanma yarışları nasıl başlar, gelişir ve önlenebilir, kalıcı barışa ulaşmanın yolu uluslararası ve diğer sistemlerin entegrasyonu ya da çatışmaların çözümü için oluşturulacak kurumsal mekanizmalar mı, yoksa popüler ve politik kültürü daha barışçı yapmak mıdır?"

20.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ OCAK 2000 PUTİN DÖNEMİNDE AÇIKLANAN "ULUSAL GÜVENLİK DOKTRİNİ"NE GÖRE RUSYA'NIN GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN TEHDİTLERDEN BİRİDİR?

- A
Savunma pozisyonundan "ön-alıcı vuruş" kapasitesine dönmek
B
Nükleer silahların kullanılmamasından artan şekilde nükleer silahların kullanılmasında içeren bir politikayı benimsemek

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- C
Nükleer olmayan caydırıcı güçlere artan şekilde vurgu yapmak
- D
Askerî teknolojik gelişmelere duyulan ihtiyacı vurgulamak
- E
Rusya'dan toprak talebinde bulunmak

Yanıt Açıklaması: Ocak 2000'de açıklanan belgeye göre Rusya'nın güvenliğine ilişkin tehditler şu şekilde sıralanmaktadır: • Kitle imha silahlarının ve onları gönderme araçları olarak kullanılan balistik füzelerin yayılması sorunu • Uluslararası barış ve istikrarı korumakla görevli kuruluşlardan BM ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatının etkinliğinin zayıflaması • Rusya'nın uluslararası arenada politik, ekonomik ve askerî etkinliğinin zayıflaması; • NATO'nun Rusya sınırlarındaki bölgelere doğru genişlemesi • Bağımsız Devletler Topluluğu içinde ilişkilerin zayıflaması • BDT ülkelerinin sınırlarının hemen ötesinde çatışmaların imne kazanması • Rusya'dan toprak talebinde bulunulması

8.SORU

“BİR DEVLETİN GÜVENLİĞİNDEKİ ARTIŞIN DİĞERİNİN GÜVENLİĞİNİ AZALTMASI” ÖNERMESİNİ KARŞILAYAN KAVRAM AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Self-help
- B
Güvenlik ikilemi
- C
Hegemonya
- D
Çok kutuplu sistem
- E
Üst otorite

Yanıt Açıklaması: Devletlerin güvenlik ikilemine düşmelerinin nedeni

9.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ SONRASI ABD GÜVENLİK POLİTİKALARI AÇISINDAN YAŞANAN GELİŞMELERDEN BİRİDİR?

- A
Çevreleme politikalarının genişletilmesi
- B
Caydırıcılık faaliyetlerinin hızlandırılması
- C
Dünyadaki savunma trendine uyum sağlamak
- D
Teknoloji yoğun silahlara yönünü çevirmek
- E
Diğer ülkelere sırtını dönerek, tek başına bir yol izlemek

Yanıt Açıklaması: Teknoloji yoğun silahlara yönünü çevirmek soğuk savaş dönemi sonrası ABD güvenlik politikaları açısından yaşanan gelişmelerden biridir

10.SORU

GÜNÜMÜZ MODERN DEVLETİNİN TEMELLERİ AŞAĞIDAKİ ÜLKELERDEN HANGİLERİNDE BAŞLAMIŞTIR?

- A
Hollanda, İsveç, Danimarka
- B
Bulgaristan, Almanya, İsviçre
- C
İngiltere, Fransa, İspanya
- D
Yunanistan, İzlanda, Kanada
- E
Belçika, İrlanda, Polonya

Yanıt Açıklaması: Günümüz modern devletin temeli ise 15. yüzyılda atılmış; bir başka deyişle, 15. yüzyılda özellikle İngiltere, Fransa ve İspanya'da oluşmaya başlayan modern devlet, geçmişteki tüm rakiplerini devirmiş; kent-devletlerinin, feodal yönetimlerin ve hatta kimi zaman halklar üzerinde devlet- benzeri otorite kurabilen Kilise'nin yerini almıştır.

11.SORU

Aşağıdaki hangi olaydan sonra Ulusal Güvenlik Stratejisi belgesi hazırlanmış ve ABD'nin yeni bir güvenlik politikası izleyeceği bildirilmiştir?

- A
Körfez Krizi
- B
11 Eylül Saldırıları
- C
Sovyetler Birliği'nin dağılması
- D
Pearl Harbor Saldırısı
- E
Vietnam Savaşı

Yanıt Açıklaması:

11 EYLÜL SALDIRILARINDAN SONRA ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİSİ BELGESİ HAZIRLANMIŞ VE ABD'NİN YENİ BİR GÜVENLİK POLİTİKASI İZLEYECEĞİ BİLDİRİLMİŞTİR.

12.SORU

Aşağıdaki yaklaşımlardan hangisinde güvenlik tehdidinin devletin iradesinden kaynaklandığını benimsenmektedir?

- A
Klasik/Siyasi realizm
- B
Neorealizm
- C

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Morgenthau realizmi

D

Neoklasik realizm

E

Biyolojik realizm

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik tehditlerinin niteliği konusunda ortak yaklaşım benimseyen realist teori ailesi, bu tehditlerin kaynağı üzerinde genel olarak ikiye bölünmüştür. Bir tarafta güvenlik tehditlerinin devletlerin bilinçli iradesiyle ortaya çıktığını iddia eden iradî, diğer tarafta devletlerin iradesi dışında sistemin dayattığı dinamikler sonucunda güvenliğin sorun haline dönüştüğünü öngören yapısal görüş bulunmaktadır. Uluslararası politikayı insan doğası analojisi ile tanımlayıp, devletlerin davranışlarının insan davranışlarına benzediğini ve uluslararası politika çıktılarının da devletlerin iradesiyle şekillendiğini ifade eden klasik/siyasi realistler birinci görüşü benimsemektedir.

13.SORU

National Security Culture (Milli güvenlik kültürü) aşağıdaki yazarlardan hangisi tarafından derlenmiştir ?

A

Peter J. Katzenstein

B

Tarık Barkawi

C

Didier Bigo

D

Michel Foucault

E

Joseph Nye

Yanıt Açıklaması:

National Security Culture başlıklı eser Peter J. Katzenstein tarafından derlenmiştir.

14.SORU

FELSEFİ OLARAK ANLAYIŞ VE UYGULAMALARININ MERKEZİNE İNSANIN İHTİYAÇLARINI YERLEŞTİRMİYİ HEDEFLEYEN TOPYEKÛN BİR YENİLENME GİRİŞİMİNE GENEL OLARAK NE DENİR?

A

Askeri güvenlik

B

Yeni güvenlik

C

Ekonomik güvenlik

D

Eğitimsel güvenlik

E

Çevresel güvenlik

Yanıt Açıklaması: Felsefi olarak anlayış ve uygulamalarının merkezine insanın ihtiyaçlarını yerleştirmeyi hedefleyen topyekûn bir yenilenme girişimine yeni güvenlik denir.

19.SORU

Aşağıdakilerden hangisi ABD Başkanı George W. Bush'un 29 Ocak 2002 tarihli "Birliğin Durumu" konuşmasında "Şer Eksen" olarak tanımladığı ve kitle imha silahları geliştirip, terörizme destek vererek ABD'yi ve dünyayı tehdit etmekle suçladığı ülkelerden birisidir?

A

Türkiye

B

Suriye

C

Çin

D

Kuzey Kore

E

Almanya

Yanıt Açıklaması:

BU ÜLKELER ARASINDA YER ALAN SEÇENEK D SEÇENEĞİNDEKİ KUZAY KORE'DİR.

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi SSCB liderlerinin güvenlik doktrinlerinden biri değildir?

A

Tek ülkede sosyalizm

B

Barış içinde bir arada yaşama

C

Brejnev doktrini

D

Nixon doktrini

E

Yeniden yapılanma ve açıklık

Yanıt Açıklaması:

NIXON DOKTRİNİ BİR AMERİKAN LİDERİ DOKTRİNİDİR.

5.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ALTIN ÇAĞININ TEMEL ÖZELLİKLERİNDEN DEĞİLDİR?

A

Stratejik Çalışmalar düşünce kuruluşlarında doğan ve neredeyse 1960'ların sonuna kadar tamamen düşünce kuruluşlarında gelişen bir alandır.

B

Disiplinler arası nitelik taşır. Strateji kavramının içeriğinde siyasetten ekonomiye, coğrafyadan fiziğe pek çok unsur bulunduğundan, bu kavramın üzerine inşa edilen Stratejik Çalışmalar bu boyutlardan hepsini ele alarak analiz yapar.

STRATEJİ VE GÜVENLİK

C
Stratejik Çalışmalar bilimsellik iddiası ile yola çıkmıştır. Özellikle Brodie stratejinin sistematik bir analiz çerçevesine sahip olması gerektiğini savunmuş, ekonomi disiplininin metodolojik modelinin stratejiye uyarlanmasını önermiştir.

D
Stratejik Çalışmaların diğer bir özelliği de alanın Amerika değil dünya merkezli niteliğidir.

E
Alanın politika güdümlü olmasıdır. Bir başka deyişle, stratejistler genel olarak politika oluşturuculara tavsiyede bulunup, stratejiyi bir rehber olarak sunarlar.

Yanıt Açıklaması: D şıkkı dışında sunulan temel özellikler Stratejik Çalışmaların doğuşuyla birlikte karşımıza çıkan ve altın çağa damgasını vuran altı temel özellikten biridir. Ancak D şıkkı "Stratejik Çalışmaların diğer bir özelliği de alanın Amerika merkezli niteliğidir." olduğunda doğrudur. Mevcut haliyle ifade yanlıştır.

6.SORU

GÜVENLİK EPİSTEMOLOJİLERİ ARASINDA AŞAĞIDAKİ YAKLAŞIMLARDAN HANGİSİ DEĞERLENDİRİLEMEZ?

- A
Pozitivizm
- B
Söylemsel yaklaşım
- C
Sınırlı yaklaşım
- D
Post-pozitivizm
- E
Nesnel yaklaşım

Yanıt Açıklaması: Güvenlik epistemolojileri arasında Sınırlı yaklaşım değerlendirilemez

7.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ'NDE SSCB'NİN GÜVENLİK YAKLAŞIMI OLARAK BENİMSEDİĞİ UNSURLAR ARASINDA YER ALMAZ?

- A
Batı Blokuna karşı önlemler almak
- B
Kominform COMECON
- C
ABD ile yakın ilişkiler geliştirmek
- D
Varşova Paktı
- E
ABD'nin kaydettiği ilerlemelerin aynılarını ya da benzerlerini kaydederek güç gösterisi yapmak

Yanıt Açıklaması: ABD ile yakın ilişkiler geliştirmek Soğuk Savaş Dönemi'nde SSCB'nin güvenlik yaklaşımı olarak benimsediği unsurlar arasında yer almaz

8.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ'NDE AT'NİN BAŞLICA DERİNLEŞME/GENİŞLEME ADIMLARINDAN DEĞİLDİR?

- A
Bütçe Düzenlemeleri
- B
Füzyon Hareketi
- C
Adelet ve İç İşlerinde İşbirliği
- D
Avrupa Siyasi İşbirliği
- E
Avrupa Tek Senedi

Yanıt Açıklaması: Adelet ve İç İşlerinde İşbirliği Soğuk savaş Dönemi'nde AT'nin başlıca derinleşme/genişleme adımlarındandır.

9.SORU

Aşağıdakilerden hangisi siyasal düzlemde söz edilebilecek oyun çeşitlerinden biri değildir?

- A
Ödül matrisli
- B
2 kişi sıfır toplamı
- C
2 kişi değişken toplamı
- D
n-kişi sıfır toplamı
- E
n-kişi değişken toplamı

Yanıt Açıklaması:

B,C,D,E seçeneklerinde verilenlerin hepsi geçerli birer oyun türüdür.

10.SORU

ABD Başkanı Ronald Reagan'ın 1983 tarihli Yıldız Savaşları projesi çerçevesinde uzayda füze savunması sistemine dayanan Stratejik Savunma Girişimi ile SSCB'nin füzelerinin ABD'ye ulaşmadan önce yok edileceğine dair çalışması hangi alana örnek olarak gösterilebilir?

- A
Cayma hakkı
- B
Caydırıcılık Analizi
- C
Analiz çalışmaları
- D
Korkutma analizleri

STRATEJİ VE GÜVENLİK

E
Caydırıcılık Değerlendirmeleri

Yanıt Açıklaması:

Détente döneminde neredeyse unutulmuş caydırıcılık analizleri yeniden önem kazandı. Örneğin, ABD Başkanı Ronald Reagan'ın 1983 tarihli Yıldız Savaşları projesi çerçevesinde uzayda füze savunması sistemine dayanan Stratejik Savunma Girişimi ile SSCB'nin füzelerinin ABD'ye ulaşmadan önce yok edileceğine dair caydırıcılık anlayışı Stratejik Çalışmaların merkezine yerleşti.

11.SORU

Realist güvenlik anlayışına göre güvenliğin temel öznesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Devlet
- B
Birey
- C
Toplum
- D
Çevre
- E
Gıda

Yanıt Açıklaması:

Realist güvenlik anlayışına göre güvenliğin temel öznesi devlettir. Doğru yanıt A seçeneğidir.

12.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Birliği tarafından NATO imkân ve yeteneklerinden yararlanılmak suretiyle Bosna-Hersek'te başlatılan harekattır?

- A
IFOR
- B
KFOR
- C
SFOR
- D
EUFOR-ALTHEA
- E
Essential Harvest

Yanıt Açıklaması:

NATO'nun Bosna-Hersek'teki SFOR harekâtının 2004 yılı sonunda tamamlanmasının ardından, AB tarafından NATO imkân ve yeteneklerinden yararlanılmak suretiyle EUFOR-ALTHEA isimli yeni ve ayrı bir hareket başlatılmıştır.

13.SORU

REALİST GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDA ULUSLARARASI POLİTİKANIN TEMEL AKTÖRÜ OLARAK AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ GÖRÜLMEKTEDİR?

- A
Birey
- B
Halk
- C
Devlet
- D
Birleşmiş Milletler
- E
Uluslararası Paktlar

Yanıt Açıklaması: Realist Güvenlik Çalışmalarında realizmin genelinde olduğu gibi "devlet" uluslararası politikanın temel aktörü olarak kabul edilir. Devletler arasındaki ilişkilerin, uluslararası sistemi yöneten ve ülkeleri birbirinden koruyan hiyerarşik bir otoritenin bulunmaması ile ifade edilen anarşi gölgesinde devam ettiği varsayılır. Bu anarşik ortamda devletlerin, self-help düzeni içerisinde ya bekalarını/güvenliklerini sağlamak ya da güçlerini artırmak üzere güç mücadelesine giriştikleri iddia edilir. Ayrıca, devletlerin, bu hedeflerini gerçekleştirirken kuvvet kullanmaya ya da kullanımına dair tehditlere başvurmaya meyilli oldukları düşünülür.

14.SORU

Karşı taraftan gelebilecek konvansiyonel bir saldırıyı, yine konvansiyonel silahlarla durdurmaya çalışmayı içeren strateji aşamasına ne ad verilir?

- A
Kitleli karşılık
- B
Hesaplı tırmanma
- C
Genel nükleer savaş
- D
Doğrudan savunma
- E
Zorlayıcı ikna

Yanıt Açıklaması:

Esnek karşılık stratejisi, doğrudan savunma, hesaplı tırmanma ve genel nükleer savaş aşamalarına ayrılmıştır. Doğrudan savunma, karşı taraftan (örneğin SSCB'den) gelebilecek konvansiyonel bir saldırıyı, yine konvansiyonel silahlarla durdurmaya çalışmayı içerir.

15.SORU

Aşağıdakilerden hangisi soğuk savaş sonrasında süper güç statüsünde olan bir ülkedir?

- A
ABD
- B
Türkiye
- C
Japonya
- D
2020

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Hollanda

E

Mısır

Yanıt Açıklaması:

Süper Güç: Süper güçler birinci sınıf askerî/siyasi kabiliyetler ile bunları destekleyecek nitelikte ekonomik kabiliyetlere ve tüm bu kabiliyetlerini küresel düzlemde uygulayabilme yeteneğine sahip olan ve bu statüleri diğer güçlerce tanınan güçlerdir. Bu kriterler dikkate alındığında, Soğuk Savaş sonrasında ABD bu statüye sahiptir.

16.SORU

İKİ TARAFIN BİRBİRLERİ İLE SİLAHLI ÇATIŞMAYA GİRMEYEN ÜÇÜNCÜ TARAFI KULLANARAK KARŞI TARAFA SALDIRMASINI AÇIKLAYAN KAVRAM HANGİSİDİR?

A

Asimetrik savaş

B

Vekaleten savaş

C

Konvansiyonel savaş

D

İç savaş

E

Etnik savaş

Yanıt Açıklaması: Vekâleten savaş, iki tarafın birbirleri ile fiilen silahlı çatışmaya girmeden, üçüncü tarafları kullanmak yoluyla karşı tarafa saldırması olarak tanımlanabilir.

17.SORU

OYUN TEORİSİ NELERE UYARLANMIŞTIR?

A

Politikaya, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa

B

Politikaya, daha çok karar alma, diplomasi ve stratejik caydırıcılığa

C

Politikaya, daha çok karar alma, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa

D

Politikaya, daha çok karar verme, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa

E

Politikaya, daha çok karar alma, stratejik caydırıcılık ve savaşa

Yanıt Açıklaması: Oyun teorisinin önemli unsurları poker, satranç ve mal alımında yapılan pazarlıklarda görülebilir. Oyun teorisi politikaya, daha çok karar alma, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa uyarlanmıştır. Doğru cevap C şıkkıdır.

1.SORU

BAŞLICA TEMSİLCİLERİ EMANUEL ADLER VE MICHAEL N. BARNETT OLAN, TOPLULUKLARIN ASKERİ GÜVENLİĞİNİ POST-POZİTİVİST YAKLAŞIMLA İNCELEYEN GÜVENLİK TEORİSİ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A

Kopenhag Okulu

B

Feminist Güvenlik Çalışmaları

C

Eleştirel İnşacılık

D

Postyapısalcı Güvenlik

E

Barış Araştırmaları

Yanıt Açıklaması: Buzan & Hansen sınıflandırmasına göre, başlıca temsilcileri Emanuel Adler ve Michael N. Barnett olan, toplulukların askeri güvenliğini post-pozitivist yaklaşımla inceleyen güvenlik teorisi “eleştirel inşacılık”tır.

6.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Bosna-Hersek'te aktif olarak katıldığı harekâtlardan biridir?

A

Essential Harvest

B

Allied Harmony

C

Amber Fox

D

KFOR

E

IFOR

Yanıt Açıklaması:

Türkiye, 1995'den bu yana Balkanlardaki NATO harekâtlarına aktif olarak katılmaktadır. Türkiye, Bosna-Hersek'te IFOR (Operation Joint Endeavour) ve SFOR (Stabilization Force), Kosova'da KFOR (Kosovo Force) ve Makedonya'da “Essential Harvest”, “Amber Fox” ve “Allied Harmony” harekâtlarının tümüne destek vermiştir.

7.SORU

REALİSTLER, ULUSLARARASI POLİTİKADA OYNADIĞI MERKEZİ ROL NEDENİYLE KİMİ YADA NEYİ GÜVENLİĞİN TEMEL ÖZNESİ OLARAK GÖRMEKTEDİRLER?

A

Devlet

B

Devletin başındaki kişi

C

İstihbarat Teşkilatı

D

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Güvenlik birimleri

E

Siyasiler

Yanıt Açıklaması: Realistler, devleti uluslararası politikada oynadığı merkezî rol nedeniyle güvenliğin temel öznesi olarak görürler.

8.SORU

Bilgiye nasıl ulaşılacağı konusundaki ilke ve yollara işaret eden felsefe dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A

Epistemoloji

B

Nesnellik

C

Öznellik

D

Belirleyici kavram

E

Paris Okulu

Yanıt Açıklaması:

Epistemoloji, bilgi felsefesi olarak tanımlanır. Bilgiye nasıl ulaşılacağı konusundaki ilke ve yollara işaret eden bir felsefe dalıdır.

9.SORU

Siyaset bilimci Thomas Hobbes'a göre Leviathan'ın işlevi nedir?

A

Bireyleri içinde bulundukları "doğa halinden" kurtaracak ve aralarındaki çatışmaları engelleyecek güç.

B

Devletin kendisini korumasında etken bir güç

C

Leviathan, güvenlik stratejilerinde "self help" olarak da tanımlanabilir.

D

Leviathan insan doğasını değiştiren ve bireylerin kendine ait tüm yetkileri elinden alan sistemdir.

E

Leviathan Thomas Hobbes tarafından bireylerin arasındaki ilişkileri çözümleyen ancak onu karıştırlarından korumayan sistemdir.

Yanıt Açıklaması:

Realist gelenek kapsamında adı geçen Thomas Hobbes'a göre insanları içinde bulundukları "doğa hali"nden kurtaracak ve aralarındaki çatışmaları engelleyecek güç Leviathan'dır. Bu üst ve yetkin otorite, bireyler ve gruplar arasındaki çatışmaları çözümleneceği gibi, toplumu da karıştırlarına karşı koruyacaktır. Bireylerin kendilerine ait yetki ve kuvvet kullanma otoritesini Leviathan'a devretmeleriyle insan doğası değişmeyecektir; fakat insan doğasında kavgaya neden olan kötü özellikler kontrol altına alınacaktır.

10.SORU

Başlıca temsilcileri Emanuel Adler ve Michael N. Barnett olan, toplulukların askeri güvenliğini post-pozitivist yaklaşımla inceleyen güvenlik teorisi aşağıdakilerden hangisidir?

A

Kopenhag Okulu

B

Feminist Güvenlik Çalışmaları

C

Eleştirel İnşacılık

D

Postyapısalsal Güvenlik

E

Barış Araştırmaları

Yanıt Açıklaması:

Buzan & Hansen sınıflandırmasına göre, başlıca temsilcileri Emanuel Adler ve Michael N. Barnett olan, toplulukların askeri güvenliğini post-pozitivist yaklaşımla inceleyen güvenlik teorisi "eleştirel inşacılık"tır.

12.SORU

Realist teoride güvenlik sorunları aşağıdakilerden hangisi ile özdeşdir?

A

Mülteci sorunu

B

Ekonomik kriz

C

Doğal afetler

D

Kuvvet kullanımı

E

Hava kirliliği

Yanıt Açıklaması:

Realist teoride güvenlik sorunları kuvvet kullanımı ya da kullanılacağına dair tehdit ile özdeşdir. Doğru yanıt D seçeneğidir.

13.SORU

Yeni Güvenlik Çalışmalarının başlıca tartışmaları Buzan ve Lene Hansen (2009) tarafından beş soru çerçevesinde yalın bir şekilde özetlenmiştir. Aşağıdakilerden hangisi bu sorulardan biri değildir?

A

Kimin güvenliği korunmalı ve çalışılmalı?

B

Paris Okulu'nun güvenlik siyasetine katkısı nedir?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- C
Askeri güvenlik temel güvenlik sektörü müdür?
- D
Güvenlik sadece dış sınırlara yönelik tehditlerle mi ilgilidir, iç tehditleri de kapsar mı?
- E
Güvenlik siyasetinin belirleyici kavramı aciliyet midir?

Yanıt Açıklaması:

Yeni Güvenlik Çalışmalarının başlıca tartışmaları Buzan ve Lene Hansen (2009) tarafından beş soru çerçevesinde yalın bir şekilde özetlenmiştir:

1. Kimin güvenliği korunmalı ve çalışılmalı?
2. Askeri güvenlik temel güvenlik sektörü müdür?
3. Güvenlik sadece dışsınırlara yönelik tehditlerle mi ilgilidir, iç tehditleri de kapsar mı?
4. Güvenlik siyasetinin belirleyici kavramı aciliyet midir?
5. Güvenlik epistemolojisi nedir?

Görüldüğü gibi Paris Okulu'nun güvenlik siyasetine katkısı nedir? sorusu Yeni Güvenlik Çalışmalarının beş sorusundan biri değildir. Bu nedenle doğru yanıt B'dir.

14.SORU

KLASİK REALİSTLER ULUSLARARASI POLİTİKAYI AŞAĞIDAKİ HANGİ ANALOJİ (BENZETME) İLE TANIMLAMAKTA VE BURADAN HAREKETLE ULUSLARARASI POLİTİKA ÇIKTILARI HAKKINDA VARSAYIMDA BULUNMAKTADIRLAR?

- A
Uluslararası sistem
- B
Uluslararası yapı
- C
Klasik ekonomi modeli
- D
İnsan doğası
- E
Sosyal ilişkiler

Yanıt Açıklaması: Herhangi bir değişiklik yapılmamıştır

15.SORU

Jomini'nin strateji anlayışını 20.yy. da hangi lider kullanmıştır?

- A
Adolf Hitler
- B
Napoleon
- C
Mussolini
- D
Churchill
- E

Stalin

Yanıt Açıklaması:

Bu strateji anlayışını 20.yy. ortalarına doğru Adolf Hitler yönetimindeki Nazi ordusu kendi hava kuvvetlerinde kullanmıştır.

16.SORU

DEVLET YERİNE TOPLULUKLARIN ASKERİ GÜVENLİĞİNİ ÖZELLİKLE SÖYLEME DAYALI POST-POZİTİVİST YAKLAŞIMLARLA İNCELEYEN, ABD'DE BAŞLAYIP AVRUPA'YA 1990'LARDA YAYILAN AKIM AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Post kolonyal güvenlik çalışmaları
- B
Barış araştırmaları
- C
İnsan güvenliği
- D
Eleştirel inşacılık
- E
Feminist güvenlik çalışmaları

Yanıt Açıklaması: ABD'de başlayıp Avrupa'ya 1990'larda yayılan Devlet yerine toplulukların askeri güvenliğini özellikle söyleme dayalı post-pozitivist yaklaşım akımı Eleştirel inşacılık dır.

17.SORU

Self-help sistemi ile ilgili hangisi yanlıştır?

- A
Self-help sisteminde herkes başına buyruktur.
- B
Devletleri diğerlerine karşı kuvvet kullanımından imtina ettirebilecek merkezi bir otorite vardır.
- C
Bir devletin diğerine karşı kuvvet kullanması ihtimali her zaman mevcuttur.
- D
Devletler bekâları konusunda kaygı duyarlar.
- E
Self-help sistemi kimsenin kimseye güvenmediği bir güvensizlik ortamı yaratır.

Yanıt Açıklaması:

Devletleri diğerlerine karşı kuvvet kullanımından imtina ettirebilecek merkezi bir otorite vardır.

18.SORU

SOĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEMDE DİĞER DEVLETLERİN AKSİNE, ABD'İN SAVUNMA HARCAMALARINI KISMAMAYI FAKAT NİTELİĞİNİ DEĞİŞTİREREK TEKNOLOJİ YOĞUN SİLAHLARA YÖNELTMEYİ TERCİH ETMESİNİN SEBEBİ NEDİR?

- A
Çevreleme politikası
- B

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Caydırıcılık politikası

C

Süper güç olarak mutlak hâkimiyet kurma amacı

D

Soğuk Savaş tehdidini azaltma amacı

E

Küresel dengeleri sağlama amacı

Yanıt Açıklaması:

Soğuk Savaş'ın ardından kendisini bir anda tartışmasız tek süper güç konumunda bulan ABD, artık sadece günün birinde kendisine rakip olabilecek bir gücün gelişmesini engellemeyi değil aynı zamanda uluslararası sistemde kurduğu hegemonyanın ötesine geçerek sisteme mutlak egemenliğini kabul ettirmeyi hedeflemeye başlamıştır.

19.SORU

SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE BÜROKRATİK HEGEMONYAYI ZAYIFLATARAK EKONOMİDE YENİDEN YAPILANMANIN ÖNÜN AÇAN YAKLAŞIM HANGİSİDİR?

A

Perestroyka

B

Brejnev doktrini

C

Kominform

D

Caydırıcılık

E

Tek ülkede sosyalizm

Yanıt Açıklaması: Sovyetler Birliği'nde bürokratik hegemonyayı zayıflatarak ekonomide yeniden yapılanmanın önün açan yaklaşım Perestroyka'dır.

20.SORU

Klasik realizm ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A

İnsanlardan farklı olarak devletler özünde bencillik-kötü niyet barındırmaz.

B

Devletlerin tümü güç peşinde koşan varlıklardır

C

Devletlerin yayılma şeklindeki saldırgan eğilimlerini engelleyebilecek bir üst otorite yoktur.

D

Herkes için şiddete maruz kalma ve yok olma tehlikesi mevcuttur.

E

Devletler kendini koruma güdüsü ile çerçevesiyle her an şiddete/savaşa dönüşme olasılığı bulunan maksimum güce erişme mücadelesindedir.

Yanıt Açıklaması:

Bu modelde, devletlerin tümü güç peşinde koşan egoist varlıklardır ve yayılma şeklindeki saldırgan eğilimlerini engelleyebilecek bir üst otorite yoktur. Bu şartlar altında herkes için şiddete maruz kalma ve yok olma tehlikesi mevcuttur. Bu tehlikeyi unutan ve güç artışıyla ilgilenmeyen devletler yok olur. Bu noktada devletler hem güce duydukları karşı konulmaz arzu ve saldırgan eğilimleri ile, hem de buna karşılık tüm devletlerin sahip olduğu bu eğilimin yaratacağı kendini koruma güdüsü çerçevesinde her an şiddete/savaşa dönüşme olasılığı bulunan maksimum güce erişme mücadelesine gireceklerdir. Kısaca, bu iki güdünün iç içe geçmesiyle şiddet, uluslararası ilişkiler arenasına damgasını vuracaktır. Bireyler gibi devletler de doymak bilmez bir güç arzusu içindedir; özünde bencillik-kötü niyet olan devletler ANİMUS DOMİNANDİ ile hareket ederler.

4.SORU

MGK'da Temmuz 2018'de gerçekleştirilen yapısal değişimin ardından Milli Güvenlik Siyaseti Belgesi aşağıdakilerden hangisi adına ulusal güvenlik politikaları hazırlar?

A

Halk

B

Bakanlar Kurulu

C

TBMM

D

Cumhurbaşkanı

E

Milli Savunma Bakanlığı

Yanıt Açıklaması:

Ulusal güvenlik politikası Milli Güvenlik Siyaseti Belgesi (MGSB) olarak anılan bir belge çerçevesinde çizilmektedir. Kamuoyunda 'Kırmızı Kitap' olarak da bilinen MGSB, MGK'nın Temmuz 2018'de gerçekleştirilen yapısal değişime kadar Bakanlar Kurulu adına, bu tarihten itibaren ise Cumhurbaşkanı adına hazırladığı ulusal güvenlik konusundaki en temel politika belgesidir.

5.SORU

Aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) 1994 yılı raporu çerçevesinde doğmuştur?

A

Eleştirel Güvenlik Çalışmaları

B

İnsan Güvenliği yaklaşımı

C

Feminist Güvenlik Çalışmaları

D

Barış Araştırmaları

E

Post-yapısall Güvenlik Çalışmaları

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

Kanada kökenli İnsan Güvenliği yaklaşımında da güvenliğin ana öznesi insandır. Bu yaklaşım, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) 1994 yılı raporu çerçevesinde doğmuş, ardından akademik çevrelerin ilgisini çekmiştir.

6.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Güvenlik Stratejisi'nde tanımlanan tehditler arasında yer almamaktadır?

- A
Terörizm
- B
Komünizmin yayılması
- C
Kitle imha silahlarının yayılması
- D
Başarısız devletler
- E
Ulusötesi güçler

Yanıt Açıklaması:

İlk olarak, Berlin Duvarı'nın 1989'da yıkılması ve Ekim 1990'da Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesinin ardından Almanya'nın hegemonyacı bir güç olarak Avrupa'daki bütünleşme sürecine tehdit oluşturabileceği endişesi belirmiştir.

1990'ların başlarında AB'nin güvenlik endişelerinden bir diğeri de Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin Sovyet yörüngesinden çıkmalarının ardından bu ülkelerde gelişen iç istikrarsızlıklardır.

1990'lar boyunca Avrupa güvenliği bağlamında ön plana çıkan sorunlardan bir diğeri de Balkanlar'daki kriz ortamıdır.

Bu dönemin tehdit gündemi karşısında AB ülkelerinin izlediği güvenlik politikalarının temelinde artan bir bütünleşme modeli söz konusudur.

14.SORU

Güvenlik tehditlerinin devletlerin bilinçli iradesiyle ortaya çıktığını iddia eden realist görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A
İradî görüş
- B
Yapısal görüş
- C
Klasik görüş
- D
Siyasi görüş
- E
Politik görüş

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik tehditlerinin niteliği konusunda ortak yaklaşım benimseyen realist teori ailesi, bu tehditlerin kaynağı üzerinde genel olarak ikiye bölünmüştür. Bir tarafta güvenlik tehditlerinin devletlerin bilinçli iradesiyle ortaya çıktığını iddia eden iradî, diğer tarafta

devletlerin iradesi dışında sistemin dayattığı dinamikler sonucunda güvenliğin sorun haline dönüştüğünü öngören yapısal görüş bulunmaktadır

15.SORU

DEVLET YERİNE TOPLULUKLARIN ASKERİ GÜVENLİĞİNİ ÖZELLİKLE SÖYLEME DAYALI POST-POZİTİVİST YAKLAŞIMLARLA İNCELEYEN, ABD'DE BAŞLAYIP, AVRUPA'YA 1990'LARDA YAYILAN VE BAŞLICA TEMSİLCİLERİ, EMANUEL ADLER VE MICHAEL N. BARNETT OLAN AKIM AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Eleştirel inşacılık
- B
Geleneksel inşacılık
- C
İnsan güvenliği
- D
Realizm
- E
Stratejik çalışmalar

Yanıt Açıklaması: Devlet yerine toplulukların askeri güvenliğini özellikle söyleme dayalı post-pozitivist yaklaşımlarla inceleyen, ABD'de başlayıp, Avrupa'ya 1990'larda yayılan ve başlıca temsilcileri, Emanuel Adler ve Michael N. Barnett olan akım eleştirel inşacılık akımıdır.

16.SORU

Stratejik çalışmalar hangi ülkede doğmuştur?

- A
Almanya
- B
İngiltere
- C
Rusya
- D
ABD
- E
Türkiye

Yanıt Açıklaması:

Stratejik çalışmalar 1940'larda nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur.

17.SORU

İkinci Dünya Savaşı sonrası ortamda ABD ya da SSCB'den, bir başka deyişle kapitalist ya da sosyalist kamplardan herhangi birinin yanında yer almak istemeyen ülkelerin başlattığı harekete ne ad verilir?

- A
Bağıntısızlık Hareketi
- B
Füzyon Hareketi
- C

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Bariş İçinde Bir Arada Yaşama

D

Perestroyka

E

Glastnost

Yanıt Açıklaması:

Bağılantısızlık Hareketi, İkinci Dünya Savaşı sonrası ortamda ABD ya da SSCB'den, bir başka deyişle kapitalist ya da sosyalist kamplardan herhangi birinin yanında yer almak istemeyen ülkelerin başlattığı harekettir. Günümüzde hâlen varlığını sürdüren ve 2009'da 15. Bağılantısızlar Hareketi Zirvesi'ni gerçekleştiren hareket, Afrika, Asya, Latin Amerika ve Karayip bölgelerinden katılan devletlerle üye sayısını 118'e çıkartmıştır.

18.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Buzan/Hansen Sınıflandırmasına göre güvenlik teorilerinden biri değildir?

A

Eleştirel İnşacılık

B

İnsan Güvenliği

C

Feminist Güvenlik Çalışmaları

D

Savaş Araştırmaları

E

Post-kolonyal Güvenlik Çalışmalar

Yanıt Açıklaması:

Savaş Araştırmaları

19.SORU

ABD, İngiltere, Fransa, Avustralya, Yeni Zelanda, Filipinler ve Tayland arasında 1954'te imzalanan antlaşma çerçevesinde kurulan savunma örgütü aşağıdakilerden hangisidir?

A

NATO

B

SEATO

C

BM

D

AB

E

OEEC

Yanıt Açıklaması:

Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü - SEATO (1954): ABD, İngiltere, Fransa, Avustralya, Yeni Zelanda, Filipinler ve Tayland arasında 1954'te imzalanan antlaşma çerçevesinde kurulan savunma örgütüdür.

20.SORU

BİLGİYE NASIL ULAŞILACAĞI KONUSUNDAKİ İLKE VE YOLLARA İŞARET EDEN FELSEFE DALINA NE AD VERİLİR?

A

Epistemoloji

B

Hermeneutik

C

Mantık

D

Etik

E

Analitik

Yanıt Açıklaması:

Bilgiye nasıl ulaşılacağı konusundaki ilke ve yollara işaret eden felsefe dalına epistemoloji adı verilir.

2.SORU

STRATEJİ İLE GÜÇ KAVRAMINI ÖZDEŞLEŞTİREN DÜŞÜNÜR AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A

Sir Basil Liddell Hart

B

Thucydides

C

Sun Tzu

D

Carl von Clausewitz

E

Helmuth karl Bernhard von Moltke

Yanıt Açıklaması: Uluslararası ilişkilerde "güçlünün yapabileceklerini yapacağını, güçsüz olanlarınsa bunları kabullenmek zorunda olduklarını" ileri süren Thucydides, bu yaklaşımıyla strateji kavramının güç kavramıyla özdeş olduğunu ortaya koymaktadır.

3.SORU

jus ad bellum ilkesine göre aşağıdakilerden hangisi savaşı haklı kılan ölçütler arasında **yer almaz**?

A

Hukuka uygun olmayan otorite

B

Hukuka uygun niyet/iyi niyet

C

Kuwet kullanımının amacın ötesinde zarar vermemesi (oranlılık)

D

Savaşa son çare olarak başvurulması

E

Amacın barışa ulaşmak olması

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

Haklı savaş kuramı, iki temel ilkeye dayanarak gelişmiştir. İlki, savaşın belirli bir durumda haklı olup olamayacağını belirlemeye yönelik jus ad bellum ilkesidir. Bu ilkeyle savaşı haklı kılan çeşitli ölçütler belirlenmiştir. Bunlar;

- Haklı neden,
- Hukuka uygun otorite,
- Hukuka uygun niyet/iyi niyet,
- Kuwet kullanımının amacın ötesinde zarar vermemesi (oranlılık),
- Savaşa son çare olarak başvurulması,
- Amacın barışa ulaşmak olması,
- Savaşın başarı şansının olmasıdır.

4.SORU

Güneydoğu asya SEATO anlaşması ABD ile hangi ülkeler arasında yapılmıştır?

- A
Fransa, İngiltere, Avusturalya, Yeni Zelanda ve İtalya
- B
Fransa, İngiltere, Avusturalya, İtalya ve İspanya
- C
İspanya, Fransa, Portekiz ve İtalya
- D
Fransa, İngiltere, Avusturalya, Yeni Zelanda ve Tayland
- E
Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalya

Yanıt Açıklaması:

SEATO 1954 yılında ABD, Fransa, İngiltere, Avusturalya, Yeni Zelanda ve Tayland aralarında yapılmıştır.

5.SORU

Buzan'ın People, States and Fear (1983) başlıklı kitabı ile Ullman'ın Redefining Security (1983) başlıklı makalesi ile ilgili hangisi doğrudur?

- A
Güvenlik kavramını askeri tehditlerin ötesine geçecek şekilde kavramsallaştırmıştır.
- B
Güvenlik çalışmalarının ayrı bir disiplin olmasına karşı çıkmıştır.
- C
SSCB ve Amerika geriliminin sonucunda güvenlik konusunu askeri boyuta indirgemıştır.
- D
Soğuk savaş dönemini değerlendirerek güvenlik kavramını rafa kaldırmıştır.
- E
Güvenlik boyutunda askeri ekole bağlı yerleşmiş geleneğe sahip çıkmıştır.

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik kavramını askeri tehditlerin ötesine geçecek şekilde kavramsallaştırmıştır.

9.SORU

Uluslararası ilişkiler disiplininde dünya siyasetinde aktörlerin sosyal etkileşimine odaklanan bir yaklaşım olarak devletler arası etkileşim, kimlik, çıkar ve değerlerin eylemleri biçimlendirdiği ve aynı zamanda eylemler tarafından biçimlendirildiği bir öğrenme sürecini yansıtan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Epistemoloji
- B
Nesnel Güvenlik
- C
Öznel Güvenlik
- D
İnşacılık
- E
Eleştirel Teori

Yanıt Açıklaması:

İnşacılık: Uluslararası ilişkiler disiplininde inşacılık, dünya siyasetinde aktörlerin sosyal etkileşimine odaklanan bir yaklaşımdır. İnşacılar göre devletler arası etkileşim, kimlik, çıkar ve değerlerin eylemleri biçimlendirdiği ve aynı zamanda eylemler tarafından biçimlendirildiği bir öğrenme sürecini yansıtmaktadır.

10.SORU

AŞAĞIDAKİ STRATEJİSTLERDEN HANGİSİ "GÜVENLİK ÇALIŞMALARI ALANI, GÜNÜMÜZDE BARIŞ ARAŞTIRMALARINDAN STRATEJİK ÇALIŞMALARA KADAR YAYILAN PEK ÇOK KOMPARTIMANA AYRILMIŞ OLARAK" İFADE ETMEKTEDİR?

- A
Haftendorn
- B
Newman
- C
Garnett
- D
Doyle
- E
Wæver

Yanıt Açıklaması: Güvenlik Çalışmaları alanı, günümüzde Barış Araştırmalarından Stratejik Çalışmalara kadar yayılan pek çok kompartimana ayrılmıştır.

14.SORU

AŞAĞIDAKİ HANGİ DEVLET ADAMININ DÖNEMİNDE SSCB'NİN DOĞU VE BATI BLOKLARI ARASINDA SAVAŞIN KAÇINILMAZ OLDUĞUNU KABUL ETMESİ VE KAPİTALİST ÜLKELERLE SAVAŞA VARMA YAKLAŞIMI İLİMLİ İLİŞKİLER

STRATEJİ VE GÜVENLİK

KURULMASIYLA BENİMSENEN "BARİŞ İÇİNDE BİR ARADA YAŞAMA" İLKESİ KABUL EDİLMİŞTİR?

- A Stalin
- B Kruşçev
- C Brejnev
- D Gorbaçov
- E Putin

Yanıt Açıklaması: Kruşçev döneminde, 1956'da gerçekleşen Sovyetler Birliği Komünist Partisi 20. Kongresi'nde kabul edilen "barış içinde bir arada yaşama" ilkesi, SSCB'nin Doğu-Batı blokları arasında savaşın kaçınılmaz olmadığını kabul etmesi, kapitalist ülkelerle savaşa varmayacak ılımlı ilişkiler kurulması anlamına gelmektedir.

15.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ÇOK-KUTUPLU BİR TARİHSEL DÖNEM DEĞİLDİR?

- A Napolyon Savaşları ile Kırım Savaşı arası dönem
- B Otuz Yıl Savaşları dönemi
- C Avrupa Uyumu dönemi
- D Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arası dönem
- E Soğuk Savaş dönemi

Yanıt Açıklaması: Soru kökünde "hangisi çok kutuplu bir dönem değildir" şeklinde bir ifade kullanılması soruyu anlamayı kolaylaştıracaktır. Her ne kadar Birinci ve İkinci Dünya Savaşları dönemi çok-kutuplu sisteme örnek olarak bazı kaynaklarda gösterilse de, gerek ders kitabında bu şekilde bir bilginin yer almaması ve fakat iki dünya savaşı arası dönemin bir çok-kutuplu sisteme örnek teşkil ettiğinin vurgulanması, gerekse zaten savaşların iki kampa ayrılmış devletler arasında geçmesi nedeniyle, B ve D şıklarının birleştirilmesi ve ayrıca cevap şıklarına Otuz Yıl Savaşları döneminin eklenmesi yerinde olacaktır. Kitapta "Soğuk Savaş Dönemi"nin bir iki-kutuplu sistem olduğunun açıkça söylenmiş olması öğrencinin yanlış şıkları elemesi açısından yeterli olacaktır. C şığında Avrupa Uyumu ifadesinin "dönemi" ifadesi ile nitelendirilmesi de yerinde olacaktır.

19.SORU

Okul, iç güvenlik sorunlarının sınırlar ötesine taşmasıyla iç ve dış güvenlik alanlarının birleştiğini ve bunun sonucunda ulus-ötesi bir "polis" mekanizmasının

oluşturduğunu ve güvenlik politikaları ürettiğini savunan okul aşağıdakilerden hangidir?

- A Galler Okulu
- B Aberystwyth Okulu
- C Frankfurt Okulu
- D Kopenhag Okulu
- E Paris Okulu

Yanıt Açıklaması:

Paris Okulu: Fransız filozof Michel Foucault ve Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'dan esinlenen Didier Bigo'nun geliştirdiği Paris Okulu'nun güvenlik yaklaşımı Avrupa merkezlidir. Okul, iç güvenlik sorunlarının sınırlar ötesine taşmasıyla iç ve dış güvenlik alanlarının birleştiğini ve bunun sonucunda ulus-ötesi bir "polis" mekanizmasının oluşturduğunu ve güvenlik politikaları ürettiğini savunur. Güvensizlikler, Paris Okuluna göre söylemle ve uygulanan güvenlik politikaları, yani pratikle inşa edilir. Bu nedenle doğru yanıt E'dir.

20.SORU

Süper güçler birinci sınıf askerî/siyasi kabiliyetler ile bunları destekleyecek nitelikte ekonomik kabiliyetlere ve tüm bu kabiliyetlerini küresel düzlemde uygulayabilme yeteneğine sahip olan ve bu statüleri diğer güçlerce tanınan güçlerdir. Bu kriterler ışığında aşağıdakilerden hangisi tarihte süpergüç statüsüne sahip devletlerden biri olarak değerlendirilemez?

- A İtalya
- B ABD
- C İngiltere
- D Fransa
- E Rusya

Yanıt Açıklaması:

Süpergüç kriterleri dikkate alındığında, 19. yüzyılda İngiltere, Fransa ve Rusya, Birinci Dünya Savaşı sonrasında İngiltere, ABD ve SSCB, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD ve SSCB ile Soğuk Savaş sonrasında ABD bu statüye sahiptir. Ancak İtalya hiçbir zaman süpergüç statüsüne sahip olmamıştır. Doğru yanıt A seçeneğidir.

1.SORU

Güvenliği devlet içi tehditlerle de ilintili bir kavram olduğunu ileri süren, Avrupa merkezli güvenlik yaklaşımına sahip, Fransız filozof Michel Foucault ve

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'dan esinlenen Didier Bigo'nun geliştirdiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A İngiliz Okulu
- B Kopenhag Okulu
- C Fransız Okulu
- D Frankfurt Okulu
- E Galler Okulu

Yanıt Açıklaması:

Güvenliği devlet içi tehditlerle de ilintili bir kavram olduğunu ileri süren, Avrupa merkezli güvenlik yaklaşımına sahip, Fransız filozof Michel Foucault ve Fransız sosyolog Pierre Bourdieu'dan esinlenen Didier Bigo'nun geliştirdiği kurum Paris Okuludur.

2.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDE İZLEDİĞİ STRATEJİLERDEN BİRİSİ DEĞİLDİR?

- A Tek Ülkede Sosyalizm
- B Brejnev Doktrini
- C Truman Doktrini
- D Prestroyka (Yeniden Yapılanma)
- E Barış içinde Bir Arada Yaşama

Yanıt Açıklaması: Truman Doktrini Sovyetler Birliği'nin Soğuk Savaş döneminde izlediği stratejilerden birisi değildir

3.SORU

CLAUSEWİTZ'E GÖRE "MUHAREBE SIRASINDA ASKERİ GÜÇLERİN KULLANILMASI TEORİSİ" HANGİ KAVRAMI İFADE ETMEKTEDİR?

- A Strateji
- B Taktik
- C Muharebe
- D Hedef
- E Eylem

Yanıt Açıklaması: Clausewitz'e göre taktik, "muharebe sırasında askeri güçlerin kullanılması

teorisi", strateji ise "savaşın amacı için muharebenin kullanılması teorisi" olarak tanımlanır.

4.SORU

Ulusal güvenliğin sağlanması ile Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından TBMM'ye karşı sorumlu aşağıdakilerden hangisidir?

- A Cumhurbaşkanı
- B MGK
- C Avrupa Birliği
- D NATO
- E BM Güvenlik Konseyi

Yanıt Açıklaması:

Anayasaya (117. ve 118. maddeler) göre Cumhurbaşkanı, ulusal güvenliğin sağlanması ile Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından TBMM'ye karşı sorumludur. Ayrıca, 2017 Referandum ile ilgili maddelerde yapılan değişikliklerle daha önce Bakanlar Kurulu'na verilmiş olan ulusal güvenliğin sağlanması ve ulusal güvenlik politikalarının tespit ve uygulaması ile ilgili kararların alınması görev ve yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir.

5.SORU

1960'LI VE 1970'Lİ YILLARDAKİ AKADEMİK ÇALIŞMALARINDA OYUN TEORİSİNİ CAYDIRICILIK ANALİZİNDE KULLANAN VE EKONOMİK BİLİMLER DALINDA 2005 NOBEL ÖDÜLÜNE ORTAK OLAN DÜŞÜNÜR AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Thomas Schelling
- B Glenn Snyder
- C Albert Wohlstetter
- D Bernard Brodie
- E Henry Kissinger

Yanıt Açıklaması: 1960'lı ve 1970'li yıllardaki akademik çalışmalarında oyun teorisini caydırıcılık analizinde kullanan ve ekonomik bilimler dalında 2005 Nobel ödülüne ortak olan düşünür Thomas Schelling'dir.

6.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ GÜVENLİK EPİSTOMOJİLERİ AÇISINDAN POZİVİST VE POST POZİVİST YAKLAŞIM ARASINDAKİ FARKI VERMEKTEDİR?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

A

Pozivistler bilgiye ulaşmak için sosyal bilimler ve doğa bilimleri ile aynı yöntemleri kullanılır. Post pozivistler ise, sosyal dünyanın doğa bilimleri ile incelenemeyeceğini savunurlar.

B

Pozivistler somut tehditlerin varlığı ya da yokluğu ile ilgilenirken, post pozivistler ise, tarih, normlar, algılamalar ve ilişkiler süzgecinden geçirilmesi ile ilgilenmektedir.

C

Post-pozivistler bir sorunun güvenlik tehdidi olarak siyaset gündemine alınmak üzere dile getirilmesi gerektiğini savunur. Pozivistler siyasi konuların gündeme alınmaması gerektiğini savunur.

D

Pozivistler, sosyal dünyanın doğa bilimleri ile incelenemeyeceğini savunurken, post-pozivistler doğa bilimlerinin inceleme yöntemlerini kullanmaktadırlar.

E

Post-pozivistler somut tehditlerin varlığı ya da yokluğu ile ilgilenirken, pozivistler ise, tarih, normlar, algılamalar ve ilişkiler süzgecinden geçirilmesi ile ilgilenmektedir.

Yanıt Açıklaması: Pozitivistlere göre, bilgiye ulaşmak için sosyal bilimlerde ve doğa bilimlerinde aynı yöntemler kullanılır ve pozitivizmde nedensel analizler, neden-sonuç ilişkileri ve niceliksel yöntemlere başvurulur. Buna karşılık, sosyal dünyanın doğa bilimlerinin yöntemleriyle incelenemeyeceği görüşünü savunanlar, felsefi, sosyolojik ve kurucu nitelikteki post-pozitivist yöntemlere başvurumaktadırlar.

14.SORU

CARL VON CLAUSEWİTZ, SAVAŞIN AMAÇLARINA ULAŞMAK İÇİN MUHAREBENİN ARAÇ OLARAK KULLANILMASINA NE AD VERİR?

A

Taktik

B

Aldatmaca

C

Tutum

D

Strateji

E

İmge

Yanıt Açıklaması: Prusyalı general Carl von Clausewitz, 1832'de yayınlanan "Savaş Üzerine" başlıklı çalışmada "stratejiyi savaşın amaçlarına ulaşmak için muharebenin araç olarak kullanılması teorisi" şeklinde tanımlamaktadır

15.SORU

ABD İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDAN SONRA SOVYET TEHDİDİNİ ÇEVRELEMEK AMACIYLA UYGULAMAYA KOYDUĞU PLANININ ADI NEDİR?

A

Avrupa planı

B

Truman planı

C

Marshall Planı

D

Kennan planı

E

Bağdat paktı

Yanıt Açıklaması: ABD İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra hızla iki kutuplu sistemde Sovyet tehdidini çevrelemek amacıyla Türkiye ve Yunanistan'ın Batı Blokuna kazandırılmasını hedefleyen Truman Doktrini'ni benimsemiş, Avrupa'nın kalkınmasının yanı sıra komünizmin yayılmasının ekonomik temellerini ortadan kaldırmak ve savaş sırasında yıkılmış olan Avrupa ekonomilerini canlandırarak uluslararası ticarete alım yapabilecek güce kavuşturmak amacıyla 1948-1951 arasında Marshall Planını uygulamaya koymuştur.

16.SORU

1940'lardan itibaren teorik çalışmalar düşünce kuruluşlarında yapılırken, hangi yıldan itibaren itibaren bu kuruluşlarda çalışan akademisyenler akademiye geçmiş/geri dönmüş ve çalışmalarını üniversitelerde Uluslararası İlişkiler ve/veya Siyaset Bilimi bölümlerinde sürdürmeye başlamışlardır?

A

1955

B

1960

C

1965

D

1970

E

1975

Yanıt Açıklaması:

1940'lardan itibaren teorik çalışmalar düşünce kuruluşlarında yapılırken, 1960'ların sonundan itibaren bu kuruluşlarda çalışan akademisyenler akademiye geçmiş/geri dönmüş ve çalışmalarını üniversitelerde Uluslararası İlişkiler ve/veya Siyaset Bilimi bölümlerinde sürdürmeye başlamışlardır. Doğru cevap "B" şıkkıdır.

17.SORU

AŞAĞIDAKİ YAZARLARDAN HANGİSİ, ELEŞTİREL GÜVENLİK ÇALIŞMALARI ALANININ TEMSİLCİLERİNDEN BİRİ OLARAK KABUL EDİLİR?

A

Ken Booth

B

Kenneth M. Waltz

STRATEJİ VE GÜVENLİK

C
Hans Morgenthau
D
Alexander Wendt
E
Joseph Nye

Yanıt Açıklaması: Cevap, Ken Booth'tur.

18.SORU

EISENHOWER DOKTRİNİ İLE ABD HANGİ ÜLKEYE YÖNELİK ÇEVRELEME POLİTİKASI TAKİP ETMİŞTİR?

A
SSCB
B
Çin
C
Japonya
D
Almanya
E
Fransa

Yanıt Açıklaması: Eisenhower Doktrini (1957): Dwight D. Eisenhower tarafından 5 Ocak 1957'de Kongre'ye sunulan plan çerçevesinde fiekillenen bu doktrin, ABD'nin Orta Doğu politikalarında önemli bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Doktrin çerçevesinde ABD, SSCB'nin ortadoğuda herhangi bir saldırıya karşı koymak ve bölge ülkelerinin bağımsızlığını temin etmek için askerî kuvvetlerin kullanılması dâhil her türlü yardımı sağlayacağını ifade etmiştir. Nixon Doktrini (1969): Richard Nixon tarafından

19.SORU

TUTUKLANAN İKİ ŞÜPHELİNİN BİRBİRİNDEN AYRI TUTULARAK SORGULANMA YAPILIR. SORUŞTURMAYI YAPAN, ŞÜPHELİLERİN SUÇLU OLDUĞUNDAN EMİNDİR AMA ELİNDE KANIT YOKTUR. ŞÜPHELİLERE YALNIZCA İTİRAF ETME YA DA ETMEME SEÇENEKLERİ SUNULUR. ŞÜPHELİLERİN İKİSİ DE SUÇLU OLDUKLARINI İTİRAF ETMEYEREK SUSARSA, İKİSİ DE HAFİF BİRER CEZAYLA KURTULUR. HER İKİSİ DE İTİRAF EDERSE, İKİSİ DE SUÇLANABİLİR AMA İTİRAF ETTİKLERİ İÇİN ALABİLECEKLERİ EN AĞIR CEZADAN DAHA AZ CEZA ALIRLAR. FAKAT SADECE BİRİSİ İTİRAF EDER, DİĞERİ SUSARSA İTİRAF EDEN İŞBİRLİĞİ YAPTIĞI İÇİN ÇOK DÜŞÜK BİR CEZA ALIRKEN, DİĞERİ EN AĞIR CEZAYI ALIR.YUKARIDA TARİF EDİLEN OYUN ŞEKLİ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A
Mahkum ikilemi
B
Tavuk oyunu
C
Uzlaşma oyunu

D
Ara bulma oyunu
E
Blöf oyunu

Yanıt Açıklaması: Mahkum İkilemi oyununun en bilineni, tutuklanan iki şüphelinin birbirinden ayrı tutularak sorgulanması örneğidir. Soruşturmayı yapan, şüphelilerin suçlu olduğundan emindir ama elinde kanıt yoktur. Şüphelilere yalnızca itiraf etme ya da etmeme seçenekleri sunulur. Şüphelilerin ikisi de suçlu olduklarını itiraf etmeyerek susarsa, ikisi de hafif birer cezayla kurtulur. Her ikisi de itiraf ederse, ikisi de suçlanabilir ama itiraf ettikleri için alabilecekleri en ağır cezadan daha az ceza alırlar. Fakat sadece birisi itiraf eder, diğeri susarsa itiraf eden işbirliği yaptığı için çok düşük bir ceza alırken, diğeri en ağır cezayı alır.

20.SORU

SOĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEMİN TEK SÜPER GÜCÜ OLARAK TANIMLANAN DEVLET AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A
Rusya
B
ABD
C
Çin
D
İngiltere
E
Fransa

Yanıt Açıklaması:

Soğuk savaş sonrası dönemin tek süper gücü olarak tanımlanan devlet ABD'dir.

2.SORU

Güvenlik Çalışmaları, 1940'larda Stratejik Çalışmalar adıyla doğarak, günümüzde pek çok güvenlik teorisine ev sahipliği yapan kapsamlı bir disiplin haline gelmiştir. Aşağıdakilerden hangileri güvenlik çalışmalarında etkili olmuştur?

- I) Soğuk Savaşın Sona Ermesi
- II) Sovyetler Birliğinin Dağılması
- III) I. Dünya Savaşının Sona Ermesi

A
I, II ve III
B
Yalnız I
C
II ve III
D
I ve II
E
I ve II

Yanıt Açıklaması:

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Soğuk Savaşın, SSCB'nin dağılması ve iki kutuplu düzenin sona ermesi Güvenlik Çalışmalarında etkili olmuştur.

3.SORU

DEVLETLERİN ÇEŞİTLİ SEKTÖRLERDEKİ SORUNLARLA TEHDİT EDİLDİĞİNİ ÖNE SÜREREK GÜVENLİK SEKTÖRLERİ YAKLAŞIMI'NI GELİŞTİREN ULUSLARARASI İLİŞKİLER UZMANI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Lene Hansen
- B
Myron Weiner
- C
Beverly Crawford
- D
Norman Myers
- E
Barry Buzan

Yanıt Açıklaması: Güvenlik Sektörleri yaklaşımını Barry Buzan geliştirmiştir

4.SORU

SAVAFL SANATI GENEL İTİBARIYLA DÜŞMANA YA DA RAKİBE TUZAK KURMA VB. HAYVAN AVCILIĞI DÖNEMİNDEN KALMA TAKTİKLERLE İFADE EDİLEN STRATEJİK DÖNEM HANGİSİDİR?

- A
Nükleer silahların geliştiği dönem
- B
Modern dönem
- C
Klasik dönem
- D
Napoléon Bonaparte dönemi
- E
Carl von Clausewitz dönemi

Yanıt Açıklaması: Klasik dönemde stratejinin eş anlamlısı olarak algılanan savaş sanatı genel itibarıyla düşmana ya da rakibe tuzak kurma vb. hayvan avcılığı döneminden kalma taktiklerle ifade ediliyordu.

5.SORU

BİR DEVLETİN GÜCÜNÜ ARTIRARAK KENDİNİ DAHA GÜVENDE HİSSETMESİNİN DİĞER BİR DEVLETİN KENDİNİ DAHA AZ GÜVENDE HİSSETMESİNE YOL AÇMASINA NE AD VERİLMEKTEDİR?

- A
Realist Paradigma
- B
Güvenlik İkilemi
- C
Self-help İkesi

- D
Kutupluluk
- E
Oyun teorisi

Yanıt Açıklaması: Bir devletin güvenliğindeki artışın diğerini güvenliğinin azaltması güvenlik ikilemi olarak tanımlanır.

6.SORU

Stratejik çalışmaların mevcut durumu ile ilgili verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A
Stratejik Çalışmalar, Uluslararası Güvenlik Çalışmaları çatısı altında yer alır.
- B
Askerlik bilimine yaklaşan bir alan haline gelmiştir.
- C
1980'lerden itibaren Stratejik Çalışmalar, güvenlik analizinde baskınlığını yitirmiştir.
- D
Stratejik Çalışmalar kendi içinde bir dönüşüm yaşamıştır.
- E
Stratejik Çalışmalar ve Realist Güvenlik Çalışmaları aynı anlama gelmiştir.

Yanıt Açıklaması:

Önceleri Realism ile beraber anılan Stratejik Çalışmalar, 1980'lerden itibaren askerlik bilimine yaklaşınca eskiden Stratejik Çalışmalar olarak bilinen alan Realist Güvenlik Çalışmaları olarak tanımlanmış ve Güvenlik Çalışmaları çatısı altında konumlandırılan bu alt alan Stratejik Çalışmaların bir alt dalı haline gelmiştir. Bu yüzden Stratejik Çalışmalar ve Realist Güvenlik Çalışmaları aynı anlama gelmemektedir.

7.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ STRATEJİK ÇALIŞMALARININ ALANLARINDAN BİRİ DEĞİLDİR?

- A
Avrupa Birliği kararları
- B
Büyük güçlerin savunma politikaları
- C
Bölgesel güvenlik sorunları
- D
Silahsızlanma doktrini
- E
Jeopolitik çalışmalar

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmaların büyük güçlerin savunma politikalarından bölgesel güvenlik sorunlarına, nükleer caydırıcılık teorisinden silahsızlanma doktrinine, askeri teknolojik gelişmelerden çatışmanın nedenlerine ve jeopolitik çalışmalara kadar geniş bir yelpazedeki askeri-siyasi

STRATEJİ VE GÜVENLİK

konuları inceleyen bir alan olduğu sonucuna varılabilir.

8.SORU

- I. BALKAN PAKTI
- II. KOMİNFÖRM
- III. BAĞDAT PAKTI
- IV. COMECON

Yarıdakilerden hangileri SSCB'nin ABD'nin çevreleme politikasına karşı geliştirdiği karşıt stratejilerdir?

- A
I ve II
- B
II ve III
- C
I ve III
- D
I ve IV
- E
II ve IV

Yanıt Açıklaması:

Kominform ve COMECON'u SSCB kurmuştur.

9.SORU

DURAKLAMA DÖNEMİNDEN SONRA STRATEJİK ÇALIŞMALARIN YENİDEN CANLANMASININ SEBEBİ NEDİR?

- A
ABD'nin Afganistan'ı işgal etmesi
- B
Sovyetlerin dağılması
- C
Üçüncü Dünya ülkelerindeki iç savaşlar
- D
Avrupa'ya nükleer füzelerin yerleştirilmesi
- E
Stratejik Çalışmaların üniversitelerde ders olarak verilmesi

Yanıt Açıklaması: Avrupa'ya orta menzilli nükleer füzelerin yerleştirilmesi ve Sovyetlerin Afganistanı işgal etmesi sonucu devletler arası silahlanma yarışı ivme kazanmıştır. Bu durum da Stratejik Çalışmaların canlanmasına neden olmuştur.

10.SORU

AŞAĞIDAKİ DÖNEMLERDEN HANGİSİ ÇOK-KUTUPLULUĞA ÖRNEK TEŞKİL ETMEZ?

- A
Napolyon Savaşları ile Kırım Savaşı arası dönem
- B
Birinci Dünya Savaşı
- C
Avrupa Uyum
- D
İkinci Dünya Savaşı
- E
Soğuk Savaş dönemi

Yanıt Açıklaması: Soğuk Savaş dönemi, çok-kutupluluğa örnek teşkil etmez.

11.SORU

Aşağıdakilerden hangisi SSCB'nin çevrelenmesi politikasının bir parçası değildir?

- A
Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
- B
Bağdat Pakti
- C
Avrupa Birliği
- D
Balkan İttifakı
- E
Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü (SEATO)

Yanıt Açıklaması:

NATO, Balkan İttifakı, Bağdat Pakti ve SEATO ABD'nin SSCB'yi çevreleme politikasının parçası iken Avrupa Birliği bölgesel bir entegrasyon sürecidir. Doğru yanıt C şıkkıdır.

12.SORU

KLASİK REALİSTLERE GÖRE BİREY İLE DEVLET DOĞALARI GEREĞİ HANGİ AÇIDAN ÖZDEŞLEŞTİRİLMEKTEDİR?

- A
Her ikisi de her zaman şiddet yanlısıdır.
- B
Bireyler gibi devletler de doymak bilmez bir güç arzusu içindedir.
- C
Bu açıdan uluslararası politika "biyo-sosyolojik" faktörlerle açıklanır.
- D
Bazı sosyal ilişki modellerinde tüm insanlara özgü egemen olma güdüsü vardır.
- E
İnsanların sahip olduğu iyilik ve kötülük potansiyeli ulusal bencillığe dönüşebilmektedir.

Yanıt Açıklaması: Klasik realizm devletleri hırs sahibi, aç gözlü birimler olarak ele alıp, tüm devletlerin hedefinin daha fazla güç elde etmek ve bu uğurda karşı tarafı boyunduruk altına alarak güçlerine güç katmak olduğunu iddia eder. Devletlerin bu amaçlarının özünde devletlerin insan doğası metaforuyla özdeşleştirilen karakteri bulunmaktadır: "Bireyler gibi devletler de doymak bilmez bir güç arzusu içindedir; özünde bencillik-kötü niyet olan devletler animus dominandi ile hareket ederler" (Wolfer, 1951).

13.SORU

GÜNÜMÜZ MODERN DEVLETİNİN TEMELİ KAÇINCI YÜZYILDA ATILMIŞTIR?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

A
13. yüzyıl

B
14. yüzyıl

C
15. yüzyıl

D
16. yüzyıl

E
17. yüzyıl

1.SORU

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için gereken unsurlarından biri değildir?

A
Yüzölçümü ve nüfus

B
Askeri güç

C
Nükleer güce sahip olunması

D
Ekonomik kabiliyet

E
Doğal kaynaklar

Yanıt Açıklaması:

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için şu unsurların hepsinde aynı anda üstün konumda olması gerekir: 1) Yüzölçümü ve nüfus; 2) Doğal kaynaklar; 3) Ekonomik kabiliyet; 4) Askeri güç; 5) Siyasal istikrar ve yetki. Bu unsurlardan yalnızca biri bakımından devletlerin büyük güç olması mümkün değildir.

2.SORU

KÜLTÜR, İNANÇ, FİKİR, NORM VE KİMLİĞİN DEVLET DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİ İNCELEYEN GÜVENLİK TEORİSİ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

A
Geleneksel İnşacılık

B
Eleştirel İnşacılık

C
İnsan Güvenliği

D
Stratejik Çalışmalar

E
Realizm

Yanıt Açıklaması: Geleneksel İnşacılık: Kültür, inanç, fikir, norm ve kimliğin devlet davranışları üzerindeki etkisini inceleyen; tehditlerin askeri boyutuna odaklanan ve özellikle ABD'de pozitifist yöntemlerle çalışılan yaklaşımdır.

3.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ GÜVENLİKLEŞTİRMENİN MUTLAK UNSURLARI ARASINDA YER ALMAZ?

A
Acil önlemler

B
Dinleyici kitlenin tehdit söylemine yönelik onayı

C
Rutin siyasi süreçlerin dışına taşan önlemler

D
Tehdit karşısında önlem almaya yetkili aktörlerin tehdit söylemi

E
Silahlı saldırı

Yanıt Açıklaması: Silahlı saldırı güvenlikleştirmenin mutlak unsurları arasında yer almaz

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Buzan'ın "beş sektörde güvenlik" yaklaşımını benimsemiş olduğu güvenlik sektörleri yaklaşımlarından biri değildir?

A
Askeri güvenlik

B
Teknolojik güvenlik

C
Toplumsal güvenlik

D
Siyasi güvenlik

E
Çevre güvenliği

Yanıt Açıklaması:

askeri, siyasi, toplumsal, ekonomik ve çevre güvenliği

5.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ YAPISAL REALİZM VE İNGİLİZ OKULU'NUN ÖNDE GELEN TEMSİLCİLERİNDEN VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI ALANINDA KOPENHAG OKULU'NUN KURUCUSU OLARAK TANINMAKTADIR?

A
Barry G. Buzan

B
Peter H. Gleick

C
Thomas Homer-Dixon

D
Myron Weiner

E
Beverly Crawford

Yanıt Açıklaması: Barry G. Buzan, Yapısal realizm ve İngiliz Okulu'nun önde gelen temsilcilerinden ve Güvenlik Çalışmaları alanında Kopenhag Okulu'nun kurucusu olarak tanınmaktadır.

STRATEJİ VE GÜVENLİK

1.SORU

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için gereken unsurlarından biri değildir?

- A
Yüzölçümü ve nüfus
- B
Askeri güç
- C
Nükleer güce sahip olunması
- D
Ekonomik kabiliyet
- E
Doğal kaynaklar

Yanıt Açıklaması:

Kenneth Waltz'a göre, devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için şu unsurların hepsinde aynı anda üstün konumda olması gerekir: 1) Yüzölçümü ve nüfus; 2) Doğal kaynaklar; 3) Ekonomik kabiliyet; 4) Askeri güç; 5) Siyasal istikrar ve yetki. Bu unsurlardan yalnızca biri bakımından devletlerin büyük güç olması mümkün değildir.

2.SORU

KÜLTÜR, İNANÇ, FİKİR, NORM VE KİMLİĞİN DEVLET DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİ İNCELEYEN GÜVENLİK TEORİSİ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Geleneksel İnşacılık
- B
Eleştirel İnşacılık
- C
İnsan Güvenliği
- D
Stratejik Çalışmalar
- E
Realizm

Yanıt Açıklaması: Geleneksel İnşacılık: Kültür, inanç, fikir, norm ve kimliğin devlet davranışları üzerindeki etkisini inceleyen; tehditlerin askeri boyutuna odaklanan ve özellikle ABD'de pozitifist yöntemlerle çalışılan yaklaşımdır.

3.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ GÜVENLİKLEŞTİRMENİN MUTLAK UNSURLARI ARASINDA YER ALMAZ?

- A
Acil önlemler
- B
Dinleyici kitlenin tehdit söylemine yönelik onayı
- C
Rutin siyasi süreçlerin dışına taşan önlemler
- D

Tehdit karşısında önlem almaya yetkili aktörlerin tehdit söylemi

- E
Silahlı saldırı

Yanıt Açıklaması: Silahlı saldırı güvenlikleştirmenin mutlak unsurları arasında yer almaz

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Buzan'ın "beş sektörde güvenlik" yaklaşımını benimsemiş olduğu güvenlik sektörleri yaklaşımlarından biri değildir?

- A
Askeri güvenlik
- B
Teknolojik güvenlik
- C
Toplumsal güvenlik
- D
Siyasi güvenlik
- E
Çevre güvenliği

Yanıt Açıklaması:

askeri, siyasi, toplumsal, ekonomik ve çevre güvenliği

5.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ YAPISAL REALİZM VE İNGİLİZ OKULU'NUN ÖNDE GELEN TEMSİLCİLERİNDEN VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI ALANINDA KOPENHAG OKULU'NUN KURUCUSU OLARAK TANINMAKTADIR?

- A
Barry G. Buzan
- B
Peter H. Gleick
- C
Thomas Homer-Dixon
- D
Myron Weiner
- E
Beverly Crawford

Yanıt Açıklaması: Barry G. Buzan, Yapısal realizm ve İngiliz Okulu'nun önde gelen temsilcilerinden ve Güvenlik Çalışmaları alanında Kopenhag Okulu'nun kurucusu olarak tanınmaktadır.

3.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ BARRY BUZAN'A GÖRE DEVLETİ GÜVENLİK ÖZNESİ YAPAN KURUCU UNSURLAR ARASINDA YER ALMAZ?

- A
İdeoloji
- B
Ülke
- C
Nüfus

STRATEJİ VE GÜVENLİK

D
Ulus
E
Ekonomi

Yanıt Açıklaması: Güvenliğin realist okulunun güvenlik aktörünün tanımlanması

4.SORU

GÜNÜMÜZ MODERN DEVLETİNİN TEMELİ NE ZAMAN ATILMIŞTIR?

A
13. yüzyıl
B
15. yüzyıl
C
17.yüzyıl
D
19. yüzyıl
E
20. yüzyıl

Yanıt Açıklaması: Günümüz modern devletin temeli ise 15. yüzyılda atılmıştır.

5.SORU

ABD ve Avrupa merkezli güvenlik çalışmaları arasındaki fark nedir?

A
ABD merkezli güvenlik yaklaşımı kuramları güvenliği anlamak ve açıklamak için kullanılır. Avrupa merkezli güvenlik çalışmalarında ise, sadece güvenlik söz konusudur.
B
ABD merkezli güvenlik yaklaşımları uluslararası ilişki teorilerinden yararlanmaz, avrupa merkezli güvenlik çalışmalarında ise, bu teorilerden esinlenme söz konusudur.
C
Avrupa merkezli güvenlik yaklaşımlarında uluslararası ilişki teorileri güvenliği anlamak ve açıklamak için kullanılmaktadır.
D
Avrupa merkezli sistemde uluslararası ilişki teorilerinden güvenlik çalışmaları kapsamında yararlanılmamaktadır.
E
ABD merkezli güvenlik yaklaşımlarında güvenliğe özgü salt teoriler mevcuttur.

Yanıt Açıklaması:

ABD ve Avrupa merkezli Güvenlik Çalışmaları, ilk olarak Uluslararası ilişkilerin genel teorileri ile bağlantıları bakımından ayrılmıştır. ABD kökenli Güvenlik Çalışmalarında, Uluslararası ilişkiler kuramları (neorealizm, inşacılık, kurumsalcılık gibi) güvenliği anlamak ve açıklamak için kullanılır. Bir başka deyişle, ABD'de artık salt güvenliğe özgü teori yoktur. Buna karşılık, Avrupa merkezli Güvenlik

Çalışmaları, sadece güvenliğe özgüdür. Uluslararası ilişkiler teorilerinden esinlenme söz konusudur, fakat bu teoriler ABD'dekinden farklı olarak Uluslararası ilişkiler genel çatısından çıkarak salt güvenlik analizi ile ilgilenir hale gelmişlerdir.

16.SORU

AŞAĞIDAKİ KAVRAMLARDAN HANGİSİ MUHAREBENİN SAVAŞIN AMAÇLARI DOĞRULTUSUNDA KULLANILMASI TANIMININ KARŞILIĞIDIR?

A
Taktik
B
Strateji
C
Genel strateji
D
Yüksek strateji
E
Ulusal strateji

Yanıt Açıklaması: Strateji savaşın amaçları doğrultusunda kullanılmasıdır.

17.SORU

REALİST TEORİDE GÜVENLİK SORUNLARI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİYLE ÖZDEŞTİR?

A
Siyasal sorunlar
B
İttifakların zayıflaması
C
Çok kutuplu sistemin dağılması
D
Güç dengesi sisteminin bozulması
E
Kuvvet kullanımı veya tehdidi

Yanıt Açıklaması: Okumayı kolaylaştırmak amacıyla soru kökündeki ifade değiştirilmiştir

18.SORU

Sorunların, karşısında önlemlerin var olduğu tehditler olarak dillendirilmesi yerine, tehdit savunma sıralamasından çıkarılarak, olağan kamu alanına taşınması olarak tanımlanmasına ne ad verilir?

A
Eleştirel İnşacılık
B
Güvenlik-dışılaştırmak
C
Geleneksel İnşacılık
D
Barış Araştırmaları
E
Stratejik Çalışmalar

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik-dışlaştırmak: Güvenlikdışlaştırmak, sorunların, karşısında önlemlerin var olduğu tehditler olarak dillendirilmesi yerine, tehditsavunma sıralamasından çıkarılarak, olağan kamu alanına taşınması olarak tanımlanır.

19.SORU

REALİZMDE GÜVENLİK SORUNUNU AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ İLE ÖZDEŞTİR?

- A Kuwet kullanımı veya tehdidi
- B Çevre kirliliği
- C Uluslararası göç
- D Ekonomik istikrarsızlık
- E İnsan kaçakçılığı

Yanıt Açıklaması: Soru kökündeki "tehdit tanımı içinde yer alır" ifadesi, Realizmde hem tek bir tehdit tanımı varmış hem de diğer şıklar tehdit olamazmış çağrışımında bulunmaktadır. Aslında devletlerin güvenliğini zayıflattığı ve uluslararası sistemi etkilediği oranda Realizmin de bu sorunlara dikkat çekmesi doğaldır. Sorulmak istenen aslında Realizmdeki tehdit ifadesinin hangi koşulları içerdiği (ve üzerinde hemfikir olunduğu) ile Realizmin hangi konuyu öncellediğidir. İkinci olarak doğru şık olarak belirlenen "kuwet kullanımı", aslında Realizmin sadece kuwet kullanımını değil, kuwet kullanma tehdidini de sorun olarak kabul etmesinden dolayı eksik kalmaktadır. Dolayısıyla soru kökünde bu yönde değişiklikler yapılmalıdır. Ayrıca "c" ve "e" şıklarının (sırasıyla) "uluslararası" ve "insan" ifadeleri ile nitelendirilmesi yerinde olacaktır.

1.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ “YENİ GÜVENLİK TEHDİDİ” ALANLARINDAN BİRİ OLARAK DEĞERLENDİRİLEMEZ?

- A Askeri ve stratejik rekabet
- B Göç ve kimlik konuları
- C Ekonomik bağımlılık
- D Kadın sorunları
- E Çevre sorunları

Yanıt Açıklaması: Askeri ve stratejik rekabet “yeni güvenlik tehdidi” alanlarından biri olarak değerlendirilemez

10.SORU

Aşağıdakilerden hangisi yumuşama ve stratejik çalışmaların duraklama dönemindeki stratejik çalışmalar için doğru değildir?

- A Çevresel güvenlik
- B Stratejik çalışmaların üniversitelere kayması
- C Uluslararası ilişkilerin alt disiplini haline dönüşmesi
- D Sadece askeri sorunlara odaklı düşünülmemesi gerektiği
- E Nükleer silahlanmayla ilgili oluşu

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik gündemine yerleşen diğer bir konu da kapsamlı bir şekilde ilk kez 1972'deki Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı'nda dile getirilen 'çevresel güvenlik' kavramı olmuştur. 1965-80 dönemindeki kurumsallaşmanın ilk göstergesi Stratejik Çalışmaların üniversitelerin Uluslararası İlişkiler veya Siyaset Bilimi bölümlerinde 1960'ların sonlarından itibaren ayrı bir ders olarak okutulmaya başlanmasıdır. Kurumsallaşmaya ek olarak, dönemin en önemli özelliği, Stratejik Çalışmaların Uluslararası ilişkilerin alt-disiplini haline dönüşümüdür. Güvenliğin yalnızca Stratejik Çalışmaların incelediği askeri sorunlar çerçevesinde algılanmaması gerektiği ve devlet-merkezli analizlerin yetersiz olduğu anlayışı gelişmeye başlamıştır.

11.SORU

Türkiye'nin güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisini ortaya koyan öğelerden ilki aşağıdakilerden hangisidir?

- A Yalnız kalma ve toprak kaybı
- B İmparatorluk döneminin etkileri
- C Güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisi
- D Tarihsel ve coğrafi unsurlar
- E Soğuk Savaşın sona ermesi

Yanıt Açıklaması:

Türkiye'nin güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisini ortaya koyan öğelerden ilki, “yalnız kalma ve toprak kaybı” korkularıdır. Osmanlı İmparatorluğu ondokuzuncu yüzyılda Avrupalı büyük güçlere bağımlı hale geldikçe, “ayrılma ve toprak kaybı korkusu” güvenlik kültürünün temel yönü haline gelmiştir.

12.SORU

Stratejik çalışmalar hangi konulara öncelik verir?

- I. ASKERİ KONULAR
- II. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

STRATEJİ VE GÜVENLİK

III. EKONOMİK KONULAR

A
Yalnız I

B
Yalnız II

C
Yalnız III

D
I ve III

E
II ve III

Yanıt Açıklaması:

Devlet merkezli analiz yapan Stratejik Çalışmalar, askeri konulara öncelik verir ve Uluslararası ilişkilerin realist varsayımlarını kullanır.

14.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ AVRUPA BİRLİĞİ'NİN SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDE ULUSAL ANLAMDA TANIMLADIKLARI TEHDİTTİR?

A
ABD'nin batı blok tehdidi

B
Sovyetler Birliğinin doğu blok tehdidi

C
Uluslararası örgütler etrafında kümeleşme

D
Almanya'nın ekonomik ve askeri güçlenmesi

E
Fransa'nın Avrupa Topluluğuna ilişkin güvensizliği

Yanıt Açıklaması: Almanya'nın ekonomik ve askeri güçlenmesi Avrupa Birliği' nin soğuk savaş döneminde ulusal anlamda tanımladıkları tehdittir

15.SORU

“TANRININ BUYRUKLARI”OLAN DOĞA YASALARINDAN YOLA ÇIKARAK İDEAL DEVLETİN OLUŞTURULMASI YOLLARINI GÖSTEREN; HEM DİNSEL, HEM DE TOPLUMSAL-EĞİTİMSSEL GEREKÇELERLE ÇAĞININ ÜNİVERSİTE SİSTEMİNE ELEŞTİRİLER YÖNELTEN BİR BAŞYAPIT KİTABI OLAN LEVİATHAN'IN YAZARI OLAN SİYASET KURAMCISI KİMDİR?

A
Thomas Hobbes

B

Edward Kolodziej

C
Kenneth Waltz

D

Hans J. Morgenthau

E
Reinhold Niebuhr

Yanıt Açıklaması:

Thomas Hobbes

16.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ, GÜVENLİK EPİSTEMOLOJİLERİ ARASINDA DEĞERLENDİRİLEMEZ?

A
Pozitivizm

B
Söylemsel yaklaşım

C
Sınırlı yaklaşım

D
Post-pozitivizm

E
Nesnel yaklaşım

Yanıt Açıklaması: Cevap, Sınırlı yaklaşım'dır.

17.SORU

Stratejik çalışmalar hangi ülkede doğmuştur?

A
Almanya

B
İngiltere

C

Rusya

D

ABD

E

Türkiye

Yanıt Açıklaması:

Stratejik çalışmalar 1940'larda nükleer silahlı savaşın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur.

18.SORU

STEPHEN M. WALT, GÜVENLİK ÇALIŞMALARI ALANININ AŞAĞIDAKİ SORUNLARDAN HANGİSİYLE İLGİLENMESİ GEREKTİĞİNİ SAVUNUR?

A
Ekolojik sorunlar

B
Kuvvet kullanımı ya da kullanımı tehdidi

C
Mülteciler

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- D
Ekonomik istikrarsızlıklar
E
Başarısız devletler

Yanıt Açıklaması: Cevap, kuwet kullanımı ya da kullanımı tehdidi'dir.

19.SORU

Ulusal güvenlik politikası günümüzde aşağıdakilerden hangisi adına hazırlanır?

- A
Bakanlar kurulu
B
Başbakan
C
Cumhurbaşkanı
D
Genelkurmay
E
İçişleri bakanı

Yanıt Açıklaması:

Ulusal güvenlik politikası, Milli Güvenlik Siyaseti Belgesi (MGSB) olarak anılan bir belge çerçevesinde çizilmektedir. Kamuoyunda 'Kırmızı Kitap' olarak da bilinen MGSB, MGK'nın Temmuz 2018'de gerçekleştirilen yapısal değişime kadar Bakanlar Kurulu adına, bu tarihten itibaren ise Cumhurbaşkanı adına hazırladığı ulusal güvenlik konusundaki en temel politika belgesidir.

20.SORU

ABD, KURULUŞTAN İTİBAREN UYGULADIĞI YALNIZCILIK POLİTİKASINI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİYLE TERK ETMİŞTİR?

- A
Birinci Dünya Savaşı
B
Soğuk Savaş
C
Pearl Harbor saldırısı
D
Sömürgecilik anlayışının değişmesi
E
Balkan İttifakı

Yanıt Açıklaması:

ABD, kuruluşundan itibaren uyguladığı yalnızlık politikasını II. Dünya Savaşı sırasında gerçekleşen Pearl Harbor saldırısı sonrası terk etmiştir.

1.SORU

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ'NDE ABD'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARI NASIL BİR YOL İZLEMEDİR?

- A

Soğuk savaş döneminde ABD, 1787'deki kuruluşundan İkinci Dünya Savaşı'na kadar yalnızcilık politikası izlemiştir.

- B

Soğuk savaş döneminde ABD herhangi bir politikası yoktur.

- C

Soğuk savaş döneminde ABD, savunma amaçlı bir politika izlemiştir.

- D

Soğuk savaş döneminde ABD, diğer ülkelerin politikalarını örnek almıştır.

- E

Soğuk savaş döneminde ABD, pasif politikayı tercih etmiştir.

Yanıt Açıklaması: ABD, 1787'deki kuruluşundan İkinci Dünya Savaşı'na kadar yalnızcilık politikası izlemiştir. Güney Amerika ülkelerinin bağımsızlıklarını kazanmaya başladıkları bir dönemde, ABD Başkanı James Monroe tarafından 1823'te ilan edilen bu politikanın özünde, kendi kendine yetebilen Amerika kıtasının Avrupa sömürgeciliğine kapatılması ve ABD'nin Avrupa'nın iç çekişmelerine müdahil olmaması anlayışı yatmaktadır. Monroe doktrini olarak anılan bu politika çerçevesinde, ABD bir taraftan bir asırdan fazla dönemin uluslararası (temelde Avrupa) çatışmalarından uzak durmuş, diğer taraftan Avrupa'nın kolonyal devletlerinin Amerika kıtasında hareketlerini engelleyerek bölgede kendisi için güvenli bir "arka bahçe" oluşturmuştur.

2.SORU

Aşağıdakilerden hangisi ABD güvenlik okullarındaki anlayış veya teorilerdendir?

- A
Gelenekselcilik
B
Eleştirel Güvenlik Çalışmaları
C
Kopenhag Okulu
D
Saldırgan (ofensiv) realizm
E
Post-modernizm

Yanıt Açıklaması:

Saldırgan (ofensiv) realizm

3.SORU

DENGELEME KAVRAMI İLE İLGİLİ AŞAĞIDAKİ İFADELERDEN HANGİSİ YANLIŞTIR?

- A

Güç dengesi, hiçbir devletin mutlak hâkimiyet ve diğer devletler üzerinde egemenlik konumuna sahip olamayacağı şekilde gücün sistemdeki dağılımını

STRATEJİ VE GÜVENLİK

ifade eden ve çoğunlukla uluslararası politika çıktısı olarak benimsenen bir kavramdır.

B

Literatürde genellikle “dengeleme, bir devlet stratejisi ya da dış politika davranışı”, güç dengesi ise, “dengeleme davranışı sonucunda oluşan sistem ya da alt-sistem düzeyinde bir çıktı” olarak tanımlanmaktadır.

C

Dengelemenin amacı yükselen bir gücün hegemonya kurmasını engellemektir; bu engelleme başarılı olursa güç dengesi doğar.

D

Devletlerin güvenlik tehditleri karşısında dengeleme stratejileri izlemeleri sonucunda güç dengesi kesinlikle kurulacaktır.

E

Dengeleme, bir devleti caydırmak ya da yenmek üzere, askeri görevlerin yerine getirilmesini sağlayacak kabiliyetleri geliştirmek için tasarlanan politikadır.

Yanıt Açıklaması:

Dengelemenin amacı yükselen bir gücün hegemonya kurmasını engellemektir; bu engelleme başarılı olursa güç dengesi doğar. Bir başka deyişle, devletlerin güvenlik tehditleri karşısında dengeleme stratejileri izlemeleri sonucunda güç dengesi kurulamayabilir.

4.SORU

Realist teoriye göre, devletler hangi özelliklerinden dolayı uluslararası politikada güvenlik öznesi olarak karşımıza çıkmaktadır?

A

Dışta güvenliği sağlama, belirli din,dil, ırk kesimini temsil etme

B

Seçilmiş örgüt olma, otoriteyi elinde bulundurma ve nüfusu temsil etme

C

İçte güvenliği sağlama, temel örgütlenme biçimi olma

D

Tüm yetkileri elinde bulundurma, kurucu unsur olma ve şiddet tekelinde bulundurma

E

Ulus ve ideoloji gibi düşünsel unsurları; yasama, yürütme, yargı birimleri ve normları ve fiziksel bileşikleri

Yanıt Açıklaması:

Realist anlayışa göre, devletler Ulus ve ideoloji gibi düşünsel unsurları; yasama, yürütme, yargı birimleri ve normları, yani devletin işleyişine dair unsurları; ve fiziksel bileşikleri, yani nüfusu ve ülkesi bakımından devletler güvenlik tehditleri ile karşı karşıya kalabilir. Aynı zamanda devletin fiziksel güvenliği ile rejiminin ve hükümetinin özerkliği gibi unsurların güvenliğinin kastedildiğini ifade etmektedir. Dolayısıyla, hangi

unsurları itibarıyla güvenliği tehdit edilirse edilsin, realist teoride esas olan devletin güvenliğidir

5.SORU

Strategy and Arms Control (1961) kitabı ile tanınan oyun teorisi analizi ile çatışma ve işbirliği anlayışını geliştirdiğinden 2005'te Nobel ekonomi ödülüne layık görülen ABDli ekonomist kimdir?

A

Alexander L. George

B

Thomas C. Schelling

C

Glenn Snyder

D

Raymond Aron

E

Bernard Brodie

Yanıt Açıklaması:

Thomas C. Schelling

6.SORU

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ ARDINDAN BAŞLAYAN NÜKLEER DÖNEMDE STRATEJİ ANLAYIŞI KENDİNDEN ÖNCEKİ DÖNEMLERDEN BELLİ TEMEL NOKTADA FARKLILIK TAŞIMAKTADIR? AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ BUNLARDAN BİRİSİ DEĞİLDİR?

A

Özellikle nükleer dönemde politikacılara tavsiyelerde bulunan stratejistler artık akademik kuruluşlarda görev yapan sivil uzmanlardır.

B

İlk iki dönemde, strateji daha çok askerlik bilimi ile ilintili bir kavram iken, yeni dönemde disiplinlerarası bir nitelik kazanmıştır.

C

Güvenlik anlayışı nükleer dönemde strateji düşüncesinin özünü oluşturmuştur.

D

Nükleer silahların varlığı, strateji kavramını barışla daha yakın hale getirmiştir.

E

Nükleer silahların yıkıcı gücü nedeniyle, düşman üzerinde zafer kazanmak ikinci plana düşmüş, caydırıcılık stratejisi ön plana çıkmıştır.

Yanıt Açıklaması: Güvenlik değil bilimsellik anlayışı nükleer dönemde strateji düşüncesinin özünü oluşturmuştur. Dolayısıyla doğru yanıt C şıkkıdır.

7.SORU

STRATEJİ VE GÜVENLİK

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ÇOK-KUTUPLU DÜZENLERDE GENELLİKLE KARŞILAŞILAN DENGELEME ARACIDIR?

- A
Deniz gücünün takviye edilmesi.
- B
Yeni savaş uçaklarının envantere katılması.
- C
Askeri kabiliyetlerin geliştirilmesi için sınıai kapasitenin güçlendirilmesi.
- D
İttifakların kurulup, bozulması.
- E
Askeri kabiliyetlerin geliştirilmesi.

Yanıt Açıklaması: İttifakların kurulup, bozulması, çok-kutuplu düzenlerde genellikle karşılaşılan bir dengeleme aracıdır.

8.SORU

ULUSLARARASI SİYASİ İLİŞKİLERİ EKONOMİ PERSPEKTİFİNDEN İNCELEYEN AKADEMİK BİR DİSİPLİNE NE AD VERİLİR?

- A
Uluslararası Siyaset
- B
Uluslararası Politika
- C
Uluslararası Ekonomi-Politik
- D
Uluslararası Ekonomi
- E
Uluslararası İlişkiler

Yanıt Açıklaması:

Uluslararası Ekonomi-Politik, uluslararası siyasi ilişkileri ekonomi perspektifinden inceleyen akademik bir disiplindir.

9.SORU

Soğuk Savaşın sona ermek üzere olduğu yıllarda insan hakları konularının güvenlik gündemine dahil edilmesi gerektiğini savunan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Brad Roberts
- B
Jessica Tuchman Mathews
- C
Theodore Moran
- D
Beverly Crawford
- E
Ole Wæver

Yanıt Açıklaması:

Soğuk Savaşın sona ermek üzere olduğu yıllarda askeri güvenlik anlayışını sorgulayan ve güvenlik

gündeminin genişletilmesi yaklaşımını benimseyen yazarlar arasında Jessica Tuchman Mathews, Brad Roberts, Theodore Moran da bulunmaktadır. Mathews, güvenlik tanımının çevresel ve demografik unsurları da içerecek şekilde genişletilmesini savunurken, Moran ekonomik, Roberts da insan hakları konularının güvenlik gündemine dahil edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Bu nedenle doğru yanıt Brad Roberts olan A'dır.

10.SORU

Aşağıdakilerden hangisi oyunun temel özelliklerinden değildir?

- A
Oyunlar iki veya daha fazla oyuncudan oluşur.
- B
İlk seçim, diğer oyuncunun alternatiflerini sınırlar.
- C
Oyunun başlaması için oyuncuların alternatifler arasında seçim yapması gerekir.
- D
Kesin bir durum olmasa da oyun sonlanabilir.
- E
Oyuncuların birbirlerinin seçimi hakkında bilgisi olabilir.

Yanıt Açıklaması:

A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler oyunun temel özelliklerini betimlerken, D seçeneğindeki bilgi yanlıştır çünkü her oyun kesin bir durumla sona erer.

11.SORU

Aşağıdakilerden hangisi soğuk savaş sırasında SSCB'nin benimsediği doktrinlerden birisi değildir?

- A
Barış içinde bir arada yaşama
- B
Barış içinde bir arada yaşama
- C
Brejnev Doktrini
- D
Perestroika Ve Glasnost
- E
Stalin Doktrini

Yanıt Açıklaması:

Soğuk savaş döneminde SSCB'nin ABD'nin önderliğindeki Batı bloğuna karşı benimsediği doktrinler; Tek ülkede sosyalizm, Barış içinde bir arada yaşama, Brejnev Doktrini ve Perestroika Ve Glasnost doktrinleridir.

12.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ DEVLETLERİN ÖRGÜTSEL İSTİKRARI, HÜKÜMET SİSTEMLERİ VE

STRATEJİ VE GÜVENLİK

ONLARA MEŞRUIYET VEREN İDEOLOJİLERE İLİŞKİN TANIMINI İFADE ETMEKTEDİR?

- A Çevre güvenliği
- B Ekonomik güvenlik
- C Siyasi güvenlik
- D Askeri güvenlik
- E Toplumsal güvenlik

Yanıt Açıklaması: Buzan tarafından ortaya atılan beş güvenlik sektörü yaklaşımında ele alınan kategoriler.

13.SORU

HİYERARŞİK BİR SİSTEMDE BİRİMLER NEDEN BEKA SAĞLAMAKLA İLGİLENMEK ZORUNDA KALMAZLAR?

- A Uluslararası siyasi ilişkileri sağlam kurdukları için.
- B En güçlü askeri birimlere sahip oldukları için.
- C Beka konusunu önemsemedikleri için.
- D Bekayı teminat altına alan bir üst otorite olduğu için.
- E Birimler bu sorumluluğu birbirlerine attıkları için.

Yanıt Açıklaması: Bekayı teminat altına alan bir üst otorite olduğu için.

14.SORU

Garnett'in savaşların nedenlerine dair sınıflandırması hangi temele dayanır?

- A Devlet analiz düzeyine
- B Analiz düzeylerine
- C Sistem analiz düzeylerine
- D Birey analiz düzeylerine
- E Etkileşim düzeylerine

Yanıt Açıklaması: Garnett'in savaşların nedenlerine dair sınıflandırması da temelinde analiz düzeylerine dayanmaktadır.

7.SORU

Aşağıdakilerden hangisi soğuk savaş sonrası dönemdeki Avrupa Birliği'nin güvenlik politikalarındandır?

- A Bütçe Düzenlemeleri
- B Avrupa Tek Senedi
- C AGSP
- D Avrupa Siyasi İşbirliği
- E Bütçe Düzenlemeleri

Yanıt Açıklaması:

Soğuk Savaş Sonrası Dönemde AB Güvenlik Politikaları;

- Genişleme
- ODGP
- AGSP
- Adalet ve İç İşlerinde İş Birliği

8.SORU

REALİST TEORİ AİLESİNE GÖRE, GÜVENLİK TEHDİTLERİNİN NİTELİĞİ KONUSUNDA ORTAK YAKLAŞIMLARIN KAYNAĞI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİLERİ OLABİLİR?

- A İradi ve yapısal
- B İradi ve objektif
- C Yapısal ve objektif
- D Yapısal ve türetilmiş
- E Türetilmiş ve objektif

Yanıt Açıklaması: Güvenlik tehditlerinin niteliği konusunda ortak yaklaşım benimseyen realist teori ailesi, bu tehditlerin kaynağı üzerinde genel olarak ikiye bölünmüştür. Bir tarafta güvenlik tehditlerinin devletlerin bilinçli iradesiyle ortaya çıktığını iddia eden iradi, diğer tarafta devletlerin iradesi dışında sistemin dayattığı dinamikler sonucunda güvenliğin sorun haline dönüştüğünü öngören yapısal görüş bulunmaktadır.

9.SORU

- I. KOMİFORM
- II. COMECON
- III. SEATO

Yukarıdakilerden hangisi SSCB tarafından ABD'nin uyguladığı Truman Doktrini ve Marshall Yardımı'na karşıt olarak geliştirilen stratejilerdendir?

A 2020

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yalnız I

B

Yalnız II

C

I, II

D

I, III

E

I, II, III

Yanıt Açıklaması:

SSCB ABD'nin çevreleme politikasıyla bağlantılı olarak oluşturduğu Truman doktrini, Marshall yardımları, Balkan ve Bağdat Paktları ile NATO'nun kurulması gibi stratejilerin yarattığı güvenlik tehditlerini bertaraf edebilmek için karşıt stratejiler geliştirmiştir. ABD'nin uyguladığı Truman Doktrini ve Marshall Yardımı'na karşıt olarak, Eylül 1947'de Kominform'u ve Ocak 1949'da COMECON'u kurmuştur.

10.SORU

Marshall Planı, Bağdat Paktı, Balkan İttifakı, SEATO gibi oluşumların ortak öngörüsü nedir?

A

Soğuk savaş tehdidini azaltmak

B

Uluslararası güvenliği sağlamak

C

ABD'nin güvenliğini artırmak

D

SSCB'yi küresel çapta çevrelemek

E

Global barış

Yanıt Açıklaması:

Tüm bu girişimlerde SSCB'nin küresel çapta çevrelenmesi öngörülmüştür.

11.SORU

Dil, kültür, dini ve ulusal kimlik ile geleneklerin geleneksel kalıplarının gelişimi için kabul edilebilir koşullar dahilinde sürdürülebilirliğine ilişkindir. Bu tanımlama hangi güvenlik sektörleri yaklaşımıdır?

A

Askeri güvenlik

B

Toplumsal güvenlik

C

Çevre güvenliği

D

Ekonomik güvenlik

E

Siyasi güvenlik

Yanıt Açıklaması:

Toplumsal güvenlik

19.SORU

NATO Bakanlar Konseyi'nden Batı Avrupa ülkeleri ne ABD'nin orta menzilli Pershing II ve karadan karaya fırlatılan Cruise güdümlü füzelerinden toplam 572 adet yerleştirilmesi kararının çıkması Stratejik Çalışmaların hangi döneminde gerçekleşmiştir?

A

Canlanma ve sorgulama dönemi

B

Duraklama dönemi

C

Altın çağ dönemi

D

Doğuş dönemi

E

Alternatif yaklaşımların doğuşu dönemi

Yanıt Açıklaması:

Önce likle, 1979'un sonunda SSCB'nin SS20 füzelerini kendi topraklarının yanı sıra, ve Doğu Avrupa'daki müttefiklerinin topraklarına da yerleştirmesi sonucunda, 12 Aralık 1979'da toplanan NATO Bakanlar Konseyi'nden Batı Avrupa ülkeleri ne ABD'nin orta menzilli Pershing II ve karadan karaya fırlatılan **Cruise** güdümlü füzelerinden toplam 572 adet yerleştirilmesi kararının çıkması ile taraflar arasın daki silahlanma yarışı canlanma ve sorgulama döneminde yeni bir boyut kazandı.

20.SORU

AVRUPA MERKEZLİ GÜVENLİK ÇALIŞMALARIYLA KARŞILAŞTIRILDIĞINDA AŞAĞIDAKİ İFADELERDEN HANGİSİ ABD MERKEZLİ GÜVENLİK ÇALIŞMALARININ AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİNDEN BİRİDİR?

A

Güvenlik çalışmalarının salt güvenliğe özgü olması

B

Güvenlik çalışmalarında pozitivist yöntemlerin kullanılması

C

Güvenlik çalışmalarında yansıtmacı (reflectivist) yöntemlerin kullanılması

D

Güvenliğin değer yargılarına ve söylemlere bağlı olarak incelenmesi

E

Güvenlik teorilerinin amacının teoriye ve akademiye hizmet etmek olması

Yanıt Açıklaması: ABD merkezli güvenlik çalışmaları daha ziyade pozitivist yöntemler kullanırken, Avrupa merkezli çalışmalar yansıtmacı (reflectivist) ve post-pozitivist yöntemleri kullanmaktadır

1.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNDE STRATEJİK ÇALIŞMALARIN ASKERİ-SİYASİ KONULARI

STRATEJİ VE GÜVENLİK

İNCELEYEN BİR ALAN OLDUĞU SONUCUNA VARAMAYIZ?

- A Büyük güçlerin savunma politikalarından bölgesel güvenlik sorunları
- B Nükleer caydırıcılık teorisinden silahsızlanma doktrini
- C Askeri teknolojik gelişmelerden çatışmanın nedenleri
- D Jeopolitik çalışmalar
- E Devletin güvenlik politikasının tek taraflı analizi

Yanıt Açıklaması: Stratejik Çalışmaların büyük güçlerin savunma politikalarından bölgesel güvenlik sorunlarına, nükleer caydırıcılık teorisinden silahsızlanma doktrinine, askeri teknolojik gelişmelerden çatışmanın nedenlerine ve jeopolitik çalışmalara kadar geniş bir yelpazedeki askeri-siyasi konuları inceleyen bir alan olduğu sonucuna varabiliriz.

2.SORU

Aşağıdakilerden hangisi bir devletin hegemon statüsüne erişiminin ve kuvvet kullanımına dönüşme riski taşıyan güç artırması girişimlerinin engellenmesini sağlayacak bir devlet stratejisi/politikası/ davranışı olarak tanımlanan kavramdır?

- A Dengeleme
- B Anarşi
- C Güç dengesi
- D Güvenlik ikilemi
- E Uluslararası sistem

Yanıt Açıklaması:

Bir devletin hegemon statüsüne erişiminin ve kuvvet kullanımına dönüşme riski taşıyan güç artırması girişimlerinin engellenmesini sağlayacak bir devlet stratejisi/politikası/ davranışı olarak tanımlanan kavram dengeleme kavramıdır. Doğru yanıt A şıkkıdır.

3.SORU

Stratejik çalışmalar ve savaş ilişkisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- A Stratejik Çalışmalar alanına dair akademik ilgi Soğuk Savaş koşullarında ortaya çıkmıştır.
- B Stratejik Çalışmalara gösterilen entelektüel ilgi ile savaşın gelişim çizgisi ters orantılıdır.
- C

Stratejik Çalışmalar savaşın nedenleri, yürütülmesi ve sonuçları ile ilgilendir.

- D Stratejik Çalışmalar, savaş sonrasında oluşabilecek koşulları da kapsar.
- E Savaş, Stratejik Çalışmalar alanının varlık nedenidir.

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmalara gösterilen entelektüel ilgi ile savaşın gelişim çizgisi doğru orantılı olmuş, savaş olasılığı arttıkça akademik ilgi de artmış, savaş olasılığı azaldıkça Stratejik Çalışmaların bir araştırma alanı olarak önemi azalmıştır.

4.SORU

ABD TARAFINDAN 'ŞER EKSENİ' OLARAK ADLANDIRILAN ÜLKELER GRUBU AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Afganistan-Pakistan-Hindistan
- B İran-İrak- Mısır
- C İran-İrak-Kuzey Kore
- D Rusya- Kuzey Kore-Çin
- E Japonya-Çin-Rusya

Yanıt Açıklaması:

İRAN-IRAK-KUZEY KORE ABD TARAFINDAN ŞER EKSENİ OLARAK ADLANDIRILAN ÜLKELER GRUBUDUR.

5.SORU

Aşağıdakilerden hangisi **"iki tarafın birbirleri ile fiilen silahlı çatışmaya girmeden, üçüncü tarafları kullanmak yoluyla karşı tarafa saldırması"** olarak tanımlanan savaş türüdür?

- A Asimetrik savaş
- B İç savaş
- C Konvansiyonel savaş
- D Topyekûn savaş
- E Vekâleten savaş

Yanıt Açıklaması:

Vekâleten savaş, iki tarafın birbirleri ile fiilen silahlı çatışmaya girmeden, üçüncü tarafları kullanmak yoluyla karşı tarafa saldırması olarak tanımlanabilir. Cevap: E şıkkıdır.

6.SORU

Monroe Doktrininin içerdiği politika nedir?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- A
- Yalnızcılık
- B
- Angajman
- C
- Pruterizm
- D
- Liberalleşme
- E
- Kolonileşme

Yanıt Açıklaması:

Monroe Doktrininin benimsediği politika yalnızcılıktır.

11.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ABD KÖKENLİ GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDAN (OKULLARINDAN) BİRİDİR?

- A
- Kopenhag Okulu
- B
- Eleştirel güvenlik çalışmaları
- C
- Gelenekselcilik
- D
- Savunmacı realizm
- E
- Bigo'nun sosyolojik çalışmaları

Yanıt Açıklaması: Cevap, savunmacı realizm'dir

12.SORU

Stratejik Çalışmaların bir disiplin olarak hangi dönemde ortaya çıkmıştır?

- A
- 1930'lar
- B
- 1940'lar
- C
- 1950'ler
- D
- 1960'lar
- E
- 1970'ler

Yanıt Açıklaması:

Literatürdeki yaygın görüşe göre Stratejik Çalışmaların bir disiplin olarak 1940'ların ortalarında doğduğu, 1955-65 döneminde altın çağını yaşadığı, 1965-80 arasında durakladığı ve neredeyse çöküş yaşadığı, 1980'lerden itibaren hem canlanma hem de sorgulama dönemine girdiği kabul edilir.

13.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeostratejik konumuyla ilgili değildir?

- A

Türkiye'nin üç tarafında yer alan denizler ve doğudaki dağlık arazi geçilmesi zor doğal sınırlar konumundadır.

- B

Boğazlar Türkiye'yi uluslararası bir güç konumuna getirmektedir.

- C

Türkiye'nin çok sayıda ve çok farklı nitelik, rejim, ideoloji ve hedeflere sahip komşuları bulunmaktadır.

- D

Türkiye Soğuk Savaş döneminde, özellikle Sovyetler Birliği'nin çevrelenmesi bağlamında Batı ittifakının güvenlik şemsiyesi altında yer alarak kendi güvenliğini de sağlamıştır.

- E

Türkiye'nin güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisini ortaya koyan öğelerden bir tanesi güç dengesi sistemidir

Yanıt Açıklaması:

Türkiye'nin güvenlik kültüründe Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisini ortaya koyan öğelerden bir tanesi güç dengesi sistemidir maddesi Türkiye'nin jeostratejik konumuyla ilgili değil tarihsel süreciyle ilgilidir.

14.SORU

Güvenliği "kazanılmış değerlere kasteden tehditlerin ya da bu tehditlerin varlığına dair korkuların bulunup bulunmaması" şeklinde tanımlayan düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A
- David Baldwin
- B
- Arnold Wolfers
- C
- William Kaufmann
- D
- Glenn Synder
- E
- Paul Keskemeti

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik kavramının ana unsurlarının ne olduğuna dair kapsamlı ilk çalışmayı Arnold Wolfers yapmıştır. Wolfers, güvenliği "kazanılmış değerlere kasteden tehditlerin ya da bu tehditlerin varlığına dair korkuların bulunup bulunmaması" olarak tanımlayıp, kavramın ana unsurlarının belirlenmesinde "hangi değerlere kasteden tehditlerin, hangi araçlarla, ne pahasına bertaraf edileceği" sorularının cevaplanması gerektiğini ifade etmiştir.

15.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ ABD'DEKİ GÜVENLİK OKULLARI ARASINDA YER ALMAZ?

- A
- Gelenekselcilik
- B

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- Saldırgan realizm
C
Savunmacı realizm
D
Uluslararası ilişkilerin inşacı teorisi
E
Uluslararası düzende güç ve kurumla

Yanıt Açıklaması: Gelenekselcilik ABD'deki güvenlik okulları arasında yer almaz

16.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Rusya'nın soğuk savaş sonrası ulusal güvenlik doktrini arasında yer almaktadır?

- A
Bağımsız Devletler Topluluğu içinde ilişkilerin zayıflaması
B
Batıyı tehdit olarak algılamayan ve Batıyla uyumu öne çıkması
C
Yakın çevre doktrini
D
Asker doktrini
E
Rusya'nın başka ülkelerden toprak talep etmesi

Yanıt Açıklaması:

2000'li yıllarda Rusya devlet başkanlığına Vladimir Putin'in gelmesi ile birlikte Ulusal güvenlik doktrini benimsenmiştir. Bu çerçevede B,C,D ve E şıklarında yer alan bilgiler Rusya'nın soğuk savaş sonrası kurucusu olan Boris Yeltsin tarafından benimsenen politikalar verilmiştir.

17.SORU

ULUSLARARASI SİSTEMİN İKİ KUTUPLU VEYA ÇOK KUTUPLU BİR DÜZEN OLDUĞUNU İDDİA EDEN DÜŞÜNÜRLERİN TEMEL HAREKET NOKTASI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Sistemdeki güç veya büyük güç sayısı
B
Sistemin temel yapısı
C
Sistemde caydırıcılığın olup olmaması
D
Sistemde çatışma noktalarının sayısı
E
Güç dengesinin varlığı ve niteliği

Yanıt Açıklaması: Güçler arasında denge olmaması durumu

18.SORU

Güvenlik Çalışmalarının açlık, az-gelişmişlik, yoksulluk gibi konuları içermesi gerektiğini savunan yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A
İnsan Güvenliği
B
Feminist Güvenlik Çalışmaları
C
Eleştirel Güvenlik Çalışmaları
D
Post-kolonyal Güvenlik Çalışmalar
E
Stratejik Çalışmalar

Yanıt Açıklaması:

Güvenliğin ana öznesinin insan olduğunu vurgulayan ve Güvenlik Çalışmalarının açlık, az-gelişmişlik, yoksulluk gibi konuları içermesi gerektiğini savunan yaklaşım. İlk olarak 994 BM Kalkınma Programı'nda kullanılmıştır.

19.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Rusya'da 1992'de Yeltsin'in girişimiyle yeniden canlandırılan silahlı kuvvetlerin yarattığı askeri doktrinin unsurlarından biri değildir?

- A
Kafkasya'da askeri güç bulundurmak
B
Savunma pozisyonundan "ön-alıcı vuruş" kapasitesine dönmek
C
Nükleer silahların kullanılmasını da içeren bir politikayı benimsemek
D
Nükleer olmayan caydırıcı güçlere vurgu yapmak
E
Askeri teknolojik gelişmelere olan ihtiyacı vurgulamak

Yanıt Açıklaması:

Kafkasya'da askeri güç bulundurmak Yeltsin'in başkanlık zamanında değil Putin'in başkanlık zamanında alınmış bir askeri karardır.

20.SORU

Savaşın hukuken yasaklanması konusundaki en kapsamlı girişim, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kurulan Şartı'nda yer almaktadır. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A
NATO
B
Birleşmiş Milletler
C
İnsan Hakları Komisyonu
D
UNESCO
E
UNICEF

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

Savaşın hukuken yasaklanması konusundaki en kapsamlı girişim ise, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kurulan Birleşmiş Milletler (BM) Şartı'nda yer almaktadır. Cevap: B şıkkıdır.

1.SORU

SOĞUK SAVAŞ SONRASI RUSYA'NIN ULUSLARARASI SİSTEMDE ETKİLİ BİR AKTÖR OLAMAMASINDA NE ETKİN ROL OYNAMIŞTIR?

- A
Batı'yı tehdit olarak algılaması.
- B
Agresif bir politika izlemesi.
- C
Uyumsuz uluslararası ilişkiler sürdürmesi.
- D
Doğu'yu tehdit olarak algılaması.
- E
Batı'yı tehdit olarak algılamayan ılımlı bir politika izlemesi.

Yanıt Açıklaması: Boris Yeltsin, başkanlığının ilk yıllarında Batı'yı tehdit olarak algılamayan ve Batı'ya uyumu öne çıkartan bir politika yürütmüştür. Ülke içinde yaşanan ekonomik ve siyasi krizlerin etkisiyle Soğuk Savaş sonrası dönemin başlangıcında Rusya'nın uluslararası sistemde etkili bir aktör olamaması da bu ılımlı politikanın nedenleri arasında görülebilir.

2.SORU

TEHDİT OLUŞTURAN YENİ AKTÖRLERE KARŞI CAYDIRICILIK, NÜKLEER GÜÇ KULLANMA İHTİMALİ GİBİ KLASİK GÜVENLİK YÖNTEMLERİNİN ARTIK İŞE YARAMAYACAĞINI BELİRTEN VE ÖNALICI VURUŞ (PRE-EMPTİVE STRİKE) OLARAK NİTELENEN YENİ BİR SAVUNMA ANLAYIŞINI KİM ORTAYA ÇIKARMIŞTIR?

- A
Bill Clinton
- B
Ronald Reagan
- C
George W. Bush
- D
Richard M. Nixon
- E
Raymond Aron

Yanıt Açıklaması: 11 Eylül 2001'de ABD'ye karşı gerçekleştirilen terörist saldırılar ilk anda caydırıcılık stratejisinin sonunun ilan edilmesine yol açtı. ABD'nin nükleer güç bakımından tartışılmaz üstünlüğüne karşın bu tür bir saldırıya maruz kalması, Soğuk Savaş dönemi caydırıcılığının artık geçerli olmadığı anlayışını ortaya çıkardı. Bu dönemde tehdit oluşturan yeni aktörlere karşı caydırıcılık, nükleer güç kullanma ihtimali gibi klasik güvenlik yöntemlerinin artık işe yaramayacağını belirten George W. Bush

yönetimince önalıcı vuruş (pre-emptive strike) olarak nitelenen yeni bir savunma anlayışını ortaya çıkardı.

11.SORU

Konuyu siyasi-askeri kavramlarla ele alan ve askeri dinamiklere odaklanan geleneksel literatür aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Eleştirel Güvenlik Çalışmaları
- B
Feminist Güvenlik Çalışmaları
- C
Stratejik Çalışmalar
- D
Realizm
- E
Postyapısall Güvenlik Çalışmaları

Yanıt Açıklaması:

Konuyu siyasi-askeri kavramlarla ele alan ve askeri dinamiklere odaklanan geleneksel literatür. Savaş, nükleer yayılma, caydırıcılık teorisi, silahlanma yarışı, silahların kontrolü gibi alt-literatürleri vardır. ABD ve İngiltere'de yaygın bir anlayışı temsil eder.

12.SORU

BERLİN DUVARI KAÇ YILINDA YIKILMIŞTIR?

- A
1988
- B
1989
- C
1998
- D
1999
- E
2000

Yanıt Açıklaması: Berlin Duvarı'nın 1989'da yıkılması ve Ekim 1990'da Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesinin ardından Almanya'nın hegemonyacı bir güç olarak Avrupa'daki bütünleşme sürecine tehdit oluşturabileceği endişesi belirmiştir.

13.SORU

11 Eylül sonrasında benimsediği ulusal güvenlik stratejisi nedir?

- A
Çevreleme
- B
Caydırıcılık
- C
Ön-alıcı vuruş
- D
Clinton doktrini
- E
Nixon doktrini

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Yanıt Açıklaması:

11 Eylül 2001'de ABD'nin New York ve Washington şehirlerine yönelik terörist saldırıları başta ABD olmak üzere, tüm dünyanın güvenlik yaklaşımının değişmesine yol açmıştır. Dönemin başkanı George W. Bush'un izleyeceği güvenlik politikasının temellerinin ortaya koyulduğu Bush doktrininde "ön-alıcı vuruş" olarak tanımlanan strateji ön plana çıkmıştır.

14.SORU

Sovyetler Birliğinin Stalin döneminde izlediği güvenlik doktrini aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Tek ülkede sosyalizm
- B
Barış içinde bir arada yaşama
- C
Peretsroyka (Yeniden yapılanma)
- D
Glasnost (Açıklık)
- E
Müdahalecilik

Yanıt Açıklaması:

Tek Ülkede Sosyalizm: Stalin döneminde ortaya atılan fikir, sosyalizmin önce SSCB'de kurulması gerektiğini ifade etmektedir. Tek ülkede sosyalizmin kurulabilmesi için, SSCB'nin gelişmek için sarf ettiği çabanın diğer ülkelere tehdit olmadığına gösterilmesi, hatta onlarla barış içinde bir arada yaşanabileceğini göstermek gerekliydi. Bu çerçevede, öncelikle SSCB'de sosyalizm sağlam temellere oturtularak, ekonomik ve siyasi yapı bu doğrultuda şekillendirilmiştir. Ülke içi sosyalist devrimin ardından ekonomik, sınai ve askerî atılımlar yapılarak, SSCB dünyanın önemli güçlerinden biri hâline getirilmiştir. Bu suretle, SSCB sosyalist bir devlet olarak varlığını kanıtlamış, buna karşılık sosyalist bir global devrim ile dünyaya tehdit oluşturmaya çalışmamıştır.

15.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNİN REALİST GÜVENLİK ÇALIŞMALARINDA BENİMSENEN VARSAYIMLARDAN BİRİ OLMADIĞI İDDİA EDİLEBİLİR?

- A
Esas olan bireylerin güvenliğidir
- B
Devlet uluslararası politikanın temel aktörüdür
- C
Uluslararası sistem anarşiktir
- D
Devletler sistemde kendi başının çaresine bakmalıdır
- E
Sistemde devletler arası güç mücadelesi mevcuttur

Yanıt Açıklaması: Her ne kadar Realizm "devletin güvenliği" konusunu öncelikle de, bireyin güvenliği önemli değildir gibi bir sonuca götürmez bu yorum bizi. Özellikle son dönemlerde yapılan Realist çalışmalarda bu hususu daha net görmekteyiz. Dolayısıyla soru kökünde "değildir" ifadesi yerine "olmadığı iddia edilebilir" şeklinde bir ifade kanımca daha doğru olacaktır. Ayrıca "d" şıkkındaki "self help" ifadesinin Türkçesinin verilmesi yerinde olacaktır.

16.SORU

Aşağıdakilerden hangisi tarihteki ilk topyekün savaştır?

- A
Waterloo Savaşı
- B
1. Dünya Savaşı
- C
2. Dünya Savaşı
- D
Yüzyıl Savaşları
- E
Balkan Savaşları

Yanıt Açıklaması:

İkincisi çıkana kadar "Büyük Savaş" olarak anılan Birinci Dünya Savaşı, tarihteki ilk topyekün savaş olarak kabul edilmektedir. Çünkü tarihte ilk kez, savaşan ülkelerde yaşayan hemen herkes savaştan bir şekilde etkilenmiştir. Savaşta strateji anlayışı bakımından da önemli farklılıklar olmuş, savaşlardaki belirleyiciliği bakımından askeri strateji anlayışının yerini, "genel strateji" anlayışı almıştır. Doğru yanıt B şıkkıdır.

17.SORU

STRATEJİK ÇALIŞMALARIN DOĞUŞU İLE İLGİLİ AŞAĞIDAKİ İFADELERDEN HANGİSİ DOĞRUDUR?

- A
Stratejik çalışmalar ikinci dünya savaşının öncesinde ortaya çıkmıştır
- B
Stratejik çalışmalar 1940larda nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD doğmuştur
- C
İlk stratejik çalışmalar yapanlar Almanyadan etkilenmiştir
- D
Stratejik çalışmalar sivil uzmanlık gerektirmez
- E
Stratejik çalışmalar nükleer gerilime sebep olmuştur

Yanıt Açıklaması:

Stratejik Çalışmalar 1940'lar da nükleer silahlanmanın etkilerinin hissedilmeye başlanmasıyla birlikte ABD'de doğmuştur. Stratejik Çalışmaların doğuşunda İkinci Dünya Savaşının ardından ortaya çıkan nükleer gerilim çerçevesinde sivil uzmanlara

STRATEJİ VE GÜVENLİK

duyulan gereksinim etkili olmuştur. İlk çalışmaları yapanlar ABD'nin 1942'de başlattığı nükleer silah geliştirme amaçlı Manhattan Projesi'nden etkilenmişlerdir. Nükleer silahlanmanın başlaması sonucunda, bu tür silahların sahip olduğu top yekun tahrip olasılığı savaşı "savaşılmaması gereken" bir olgu hali ne dönüştürmüş, bu da klasik askeri uzmanlıktan farklı bir uzmanlık alanına duyulan ihtiyacı ortaya çıkartmıştır. Bu uzmanlık, herhangi bir nükleer başlığın teknik özelliklerinin araştırılması veya tahrip gücünün hesaplanmasından, karşı tarafın niyetinin incelenmesinin ardından atılacak adımın etkilerine, hangi ateşleme sisteminin maksimum faydayı yaratacağından, hangi durumlarda ilk vuruştan kaçınılacağına kadar geniş bir yelpazede yer alan konularla ilgilenilmesini gerektirmiştir.

18.SORU

SAVAŞAN TARAFLARIN ASKERLERİNİN TEK BİR SIRA HALİNDE KARŞILIKLI YÜRÜYEREK SIRAYLA ATEŞ ETTİĞİ DÜZ HAT TAKTİĞİ YERİNE, HAREKETLİ BİRİMLERLE SAVAŞ MANTIĞINI GELİŞTİREN VE ORDUYU KOMUTA DAĞILIMINI SAĞLAMAK İÇİN KÜÇÜK BÖLÜMLERE AYIRAN ASKER VE STRATEJİST KİMDİR?

- A Cengiz Han
- B Napoléon Bonaparte
- C Carl von Clausewitz
- D Hannibal
- E Helmuth Karl Bernhard von Moltke

Yanıt Açıklaması: (...) Askeri kapasitenin bu yolla artırılmasıyla beraber Napoléon, geçmişte yaşanan savaşlarda uygulanan savaşan tarafların askerlerinin tek bir sıra halinde karşılıklı yürüyerek sırayla ateş ettiği düz hat taktiği yerine, hareketli birimlerle savaş mantığını geliştirmiş ve orduyu komuta dağılımını sağlamak için küçük bölümlere ayırmıştır.

19.SORU

MAHKUMUN İKİLEMİ OYUNU HAKKINDA AŞAĞIDAKİ İFADELERDEN HANGİSİ DOĞRUDUR?

- A Sıfır toplamı bir oyundur
- B İki'den fazla kişiyle oynanır
- C Düello oyununun benzeridir
- D Tavuk oyunu ile benzeşmez
- E Değişken toplamı bir oyundur

Yanıt Açıklaması: Mahkumun ikilemi; oyun teorisinin irdelediği, "değişken toplamı" ve iki kişi üzerinden anlatılan bir oyundur.

20.SORU

Aşağıdakilerden hangisi Statejik Çalışmaların duraklama dönemine girmesinin nedenlerinden birisi olarak gösterilemez?

- A Nükleer gerilimin azalması.
- B Alternatif bakış açılarının ortaya çıkması.
- C Çevresel güvenlik konusunda yetersiz kalması.
- D Barış araştırmacılarının eleştirel tavrı.
- E Üniversitelerde ders olarak okutulmaya başlaması.

Yanıt Açıklaması:

196580 dönemindeki kurumsallaşmanın ilk göstergesi Stratejik Çalışmaların üniversitelerin Uluslararası İlişkiler veya Siyaset Bilimi bölümlerinde 1960'ların sonlarından itibaren ayrı bir ders olarak okutulmaya başlanmasıdır.

2.SORU

"ANIMUS DOMINANDI" TERİMİNİN ANLAMI AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A Ortak irade
- B Mutlak egemenlik
- C Egemen olma arzusu
- D Ulusal bencillik
- E Saldırgan eğilim

Yanıt Açıklaması:

Animus dominandi, egemen olma arzusu demektir. Klasik realizm devletleri hırs sahibi, aç gözlü birimler olarak ele alıp, tüm devletlerin hedefinin daha fazla güç elde etmek ve bu uğurda karşı tarafı boyunduruk altına alarak güçlerine güç katmak olduğunu iddia eder. Devletlerin bu amaçlarının özünde devletlerin insan doğası metaforuyla özdeşleştirilen karakteri bulunmaktadır: "Bireyler gibi devletler de doymak bilmez bir güç arzusu içindedir; özünde bencillik-kötü niyet olan devletler animus dominandi ile hareket ederler".

3.SORU

GEORGE BUSH'TAN GÖREVİ DEVRALAN BİLL CLİNTON NASIL BİR LİDERLİK TÜRÜ SERGİLEMİŞTİR?

- A

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Otoriter lider

B

Destekleyici lider

C

Demokratik lider

D

Karizmatik lider

E

Dönüşümsel lider

Yanıt Açıklaması: Clinton Soğuk Savaş

Dönemi'ndeki demokratik olmayan dünyanın (esas olarak SSCB ve müttefikleri) "çevrelenmesi" anlayışının yerini demokratik dünyanın "genişlemesi" ilkesinin aldığını belirtmiş; serbest ticaret, yatırım kolaylıkları, sivil toplum geliştirme desteği, kültürel katkılar gibi ekonomik-sosyal faktörleri ele almıştır.

4.SORU

AŞAĞIDAKİ YAKLAŞIMLARDAN HANGİSİ GÜVENLİK TEHDİDİNİN DEVLETLERİN GÜÇ ARZUSUNA DAYALI REVİZYONİST İRADELERİNDEN DEĞİL, ULUSLARARASI SİSTEMİN ANARŞİK YAPISI VE BU YAPIDAN DOĞAN SELF-HELP DÜZENİNDEN KAYNAKLANDIĞINI SAVUNUR?

A

Neorealizm

B

Neoklasik realizm

C

Klasik realizm

D

Liberalizm

E

İdealizm

Yanıt Açıklaması: Neoralizmde güvenlik tehdidi devletlerin güç arzusuna dayalı revizyonist iradelerinden değil, uluslararası sistemin anarşik yapısı ve bu yapıdan doğan self-help düzeninden kaynaklanır.

5.SORU

ABD VE AVRUPA MERKEZLİ GÜVENLİK ÇALIŞMALARI, İLK OLARAK NASIL AYRILMIŞLARDIR?

A

Feminist Güvenlik Çalışmalarından dolayı ayrılmıştır.

B

İnsan güvenliği açısından ayrılmıştır.

C

Stratejik Çalışmalardan dolayı ayrılmıştır.

D

Güvenlik Çalışmalarından dolayı ayrılmıştır.

E

Uluslararası ilişkilerin genel teorileri ile bağlantıları bakımından ayrılmıştır.

Yanıt Açıklaması: ABD ve Avrupa merkezli Güvenlik Çalışmaları, ilk olarak Uluslararası ilişkilerin genel teorileri ile bağlantıları bakımından ayrılmıştır.

6.SORU

Literatürdeki yaygın görüşe göre Stratejik Çalışmaların bir disiplin olarak hangi yılların ortalarında doğduğu kabul edilir?

A

1940

B

1950

C

1960

D

1970

E

1980

Yanıt Açıklaması:

Literatürdeki yaygın görüşe göre Stratejik Çalışmaların bir disiplin olarak 1940'ların ortalarında doğduğu kabul edilir. Doğru cevap "A" şıkkıdır.

7.SORU

AŞAĞIDAKİ TEMSİLCİLERDEN HANGİSİ BÜYÜK GÜÇLERİ SALT ASKERİ KABİLİYETLERİ EKSENİNDE TANIMLAMIŞTIR?

A

Waltz

B

Mearsheimer

C

Garnett

D

Brodie

E

Newman

Yanıt Açıklaması: Bir başka deyişle, Mearsheimer büyük güçleri salt askeri kabiliyetleri ekseninde tanımlarken, Waltz daha geniş bir tanımsal perspektife sahiptir. Ayrıca, Waltz'un aksine Mearsheimer büyük güç olmak için devletlerin mutlaka nükleer kabiliyete sahip olması gerektiğini savunur (Mearsheimer, 2001).

8.SORU

Birinci sınıf askeri/siyasi kabiliyetler ile bunları destekleyecek nitelikte ekonomik kabiliyetlere ve tüm bu kabiliyetlerini küresel düzlemde uygulayabilme yeteneğine sahip olan ve bu statüleri diğer güçlerce tanınan güçlere ne ad verilir?

A

Süper güç

STRATEJİ VE GÜVENLİK

B
İmparatorluk

C
Bölgesel güç

D
Stratejik güç

E
Politik blok

Yanıt Açıklaması:

Birinci sınıf askerî/siyasi kabiliyetler ile bunları destekleyecek nitelikte ekonomik kabiliyetlere ve tüm bu kabiliyetlerini küresel düzlemde uygulayabilme yeteneğine sahip olan ve bu statüleri diğer güçlerce tanınan güçlere süper güç adı verilir.

9.SORU

Savaş bir bilim olarak ele alan ve geometrik yöntemlerle açıklamaya çalışan düşünür kimdir?

A
Hegel

B
Clausewitz

C
Jomini

D
Hobbes

E
Rousseau

Yanıt Açıklaması:

Modern dönem düşünürü olan Antoine Henri Jomini, savaş bir sanat olarak değil bir bilim olarak değerlendirmiştir.

1.SORU

Çok kutuplu düzende savaş olasılığının daha fazla olmasının nedeni hangisidir?

A
Küçük devletler arasında olması

B
Tarafların kutuplardan birine bağlı olması

C
İttifak konusunda alternatif bulunmaması

D
Denge halinin caydırıcı olması

E
Sistemde çok sayıda güç bulunması

Yanıt Açıklaması:

ÇOK KUTUPLU DÜZENDE SİSTEMDE ÇOK SAYIDA GÜÇ BULUNDUĞUNDAN ÇATIŞMA

MERKEZLERİ FAZLADIR, DOLAYISIYLA SAVAŞ OLASILIĞI DAHA FAZLADIR.

2.SORU

I.Balkan Paktı

II.Kominform

III.Bağdat Paktı

IV.COMECON

Yarıdakilerden hangileri SSCB'nin ABD'nin çevreleme politikasına karşı geliştirdiği karşıt stratejilerdir?

A

I ve II

B

II ve III

C

I ve III

D

I ve IV

E

II ve IV

Yanıt Açıklaması:

KOMİNFÖRM VE COMECON'U SSCB KURMUŞTUR.

3.SORU

Literatüre göre dengelemenin amacı temel olarak hangisidir?

A

Strateji geliştirmek

B

Barışı sağlamak

C

Yükselen bir gücün hegemonya kurmasını engellemek

D

Halkın güvenliğini sağlamak

E

Soğuk savaş çıkmasını engellemek

Yanıt Açıklaması:

DENGELEMENİN AMACI YÜKSELEN BİR GÜCÜN HEGEMONYA KURMASINI ENGELLEMEKTİR; BU ENGELLEME BAŞARILI OLURSA GÜÇ DENGESİ DOĞAR.

1.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ OYUN TEORİSİNİN UYARLANDIĞI DURUMLARDAN BİRİ DEĞİLDİR?

A

Ekonomi

B

Politika

C

Karar alma

D

Diplomasi

E

STRATEJİ VE GÜVENLİK

Stratejik caydırıcılık

Yanıt Açıklaması:

Oyun teorisi politikaya, daha çok karar alma, diplomasi, stratejik caydırıcılık ve savaşa uyarlanmıştır.

2.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ DAHA FAZLA POLİTİKA ALANLARININ BÜTÜNLEŞME SÜRECİNE DÂHİL EDİLMESİ İLE AT KURUMLARININ YETKİLERİNİN ARTMASI OLARAK TANIMLANIR?

- A
Derinleşme
- B
Genişleme
- C
Avrupa Tek Senedi
- D
Füzyon Hareketi
- E
Avrupa Siyasi İşbirliği

Yanıt Açıklaması: Derinleşme, daha fazla politika alanlarının bütünleşme sürecine dâhil edilmesi ile AT kurumlarının yetkilerinin artması olarak tanımlanır

3.SORU

- I. GLENEKSELÇİLİK
- II. ELEŞTİREL GÜVENLİK ÇALIŞMALARI
- III. POST-MODERNLER, FEMİNİSTLER

Yukardaki özelliklerden hangisi ya da hangileri Avrupa'nın güvenlik okullarının özelliklerindendir?

- A
Yalnız I.
- B
I., II. ve III.
- C
I ve II.
- D
I ve III.
- E
Yalnız II.

Yanıt Açıklaması:

- Glenekselcilik
- Eleştirel Güvenlik Çalışmaları
- Post-modernler, feministler

Avrupa'nın güvenlik okullarının özelliklerindendir.

4.SORU

Aşağıdakilerden hangisi siyasal düzlemde söz edilebilecek oyun çeşitlerinden biri değildir?

- A
Ödül matrisli
- B
2 kişi sıfır toplamı

- C
2 kişi değişken toplamı
- D
n-kişi sıfır toplamı
- E
n-kişi değişken toplamı

Yanıt Açıklaması:

B,C,D,E SEÇENEKLERİNDE VERİLENLERİN HEPSİ GEÇERLİ BİRER OYUN TÜRÜDÜR.

5.SORU

Aşağıdakilerden hangisi yumuşama ve stratejik çalışmaların duraklama dönemindeki stratejik çalışmalar için doğru değildir?

- A
Çevresel güvenlik
- B
Stratejik çalışmaların üniversitelere kayması
- C
Uluslararası ilişkilerin alt disiplini haline dönüşmesi
- D
Sadece askeri sorunlara odaklı düşünülmemesi gerektiği
- E
Nükleer silahlanmayla ilgili oluşu

Yanıt Açıklaması:

Güvenlik gündemine yerleşen diğer bir konu da kapsamlı bir şekilde ilk kez 1972'deki Birleşmiş Milletler insan Çevresi Konferansı'nda dile getirilen 'çevresel güvenlik' kavramı olmuştur. 1965-80 dönemindeki kurumsallaşmanın ilk göstergesi Stratejik Çalışmaların üniversitelerin Uluslararası İlişkiler veya Siyaset Bilimi bölümlerinde 1960'ların sonlarından itibaren ayrı bir ders olarak okutulmaya başlanmasıdır. Kurumsallaşmaya ek olarak, dönemin en önemli özelliği, Stratejik Çalışmaların Uluslararası İlişkilerin alt-disiplini haline dönüşümüdür. Güvenliğin yalnızca Stratejik Çalışmaların incelediği askeri sorunlar çerçevesinde algılanmaması gerektiği ve devlet-merkezli analizlerin yetersiz olduğu anlayışı gelişmeye başlamıştır.

6.SORU

'BİR DEVLETİN, DİĞER DEVLETLERLE İLİŞKİSİNİ ŞİDDET GÖLGESİ ALTINDA YÜRÜTTÜĞÜ SÖYLENİR. BAZI DEVLETLER HER AN KUVVET KULLANABİLECEĞİ İÇİN, TÜM DEVLETLER DE AYNI ŞEYİ YAPMAK ÜZERE HAZIR BULUNMALIDIRLAR... DEVLETLER ARASINDAKİ DOĞA HALİ, SAVAŞ HALİDİR.' BU GÖRÜŞ AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNE AİTTİR?

- A
Edward Kolodziej
- B
Hans J. Morgenthau
- C
Kenneth Waltz

STRATEJİ VE GÜVENLİK

D
John M. Mearsheimer

E
Robert Jervis

Yanıt Açıklaması:

Kenneth Waltz'a göre, "bir devletin, diğer devletlerle ilişkisini şiddet gölgesi altında yürüttüğü söylenir. Bazı devletler her an kuvvet kullanabileceği için, tüm devletler de aynı şeyi yapmak üzere hazır bulunmalıdırlar... Devletler arasındaki doğa hali, savaş halidir"

7.SORU

Hangi yılların ilk yarısında geniş güvenlik gündemi taraftarlarına karşı, geleneksel gündemin muhafaza edilmesini, yani güvenlik kavramının dar tutulması gerektiğini savunan görüşler de ileri sürülmüştür?

- A
1970' lerin
- B
1990' ların
- C
1980' lerin
- D
1960' harın
- E
1940' harın

Yanıt Açıklaması:

1990'ların ilk yarısında geniş güvenlik gündemi taraftarlarına karşı, geleneksel gündemin muhafaza edilmesini, yani güvenlik kavramının dar tutulması gerektiğini savunan görüşler de ileri sürülmüştür. Bu çerçevede, Güvenlik Çalışmaları alanının askeri güç kullanımı, kullanım tehdidi veya denetimi ile sınırlı tutulma sınırı iddia eden Stephen M. Walt'ın görüşlerine özellikle değinmek gerekir.

10.SORU

ÇİN-SSCB ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASI HANGİ YIL İMZALANMIŞTIR?

- A
1950
- B
1951
- C
1952
- D
1953
- E
1954

Yanıt Açıklaması: Çin-SSCB arasında Şubat 1950 yılında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması imzalanmıştır.

11.SORU

ULUSLARARASI OLMAYAN SAVAŞLAR BAŞLIĞI ALTINDA TANIMLANAN VE SİLAHLI GRUPLAR

ARASINDAKİ ÇATIŞMALAR OLARAK ELE ALINAN SAVAŞ TÜRÜ HANGİSİDİR?

- A
Asimetrik savaş
- B
Soğuk savaş
- C
Vekâleten savaş
- D
İç savaş
- E
Topyekün savaş

Yanıt Açıklaması: İç savaş, aynı ülkede yaşayan ve belirli bir bölge ya da hükümet üzerinde kontrol sağlamayı amaçlayan örgütlü gruplar arasındaki savaşlardır. Bununla birlikte taraflardan birisinin hükümet olduğu savaşlar da iç savaşlara dâhil edilmektedir. Uluslararası hukukta iç savaş bir savaş türü olarak kabul edilmemekte, ancak savaş hukukuna dair Cenevre Sözleşmeleri'nde "uluslararası olmayan savaşlar" başlığı altında tanımlanarak, bir devlet sınırları içinde ordu güçleri ile tanımlanmayan silahlı gruplar arasındaki çatışmalar olarak ele alınmaktadır.

12.SORU

Aşadakilere hangisi Buzan ve Hansen tarafından değinilen güvenlik yaklaşımı teorileri arasında değildir?

- A
Geleneksel inşacılık
- B
Kopenhag okulu
- C
İnsan güvenliği
- D
Feminist Güvenlik çalışmaları
- E
Post-pozivist yaklaşımlar

Yanıt Açıklaması:

Buzan ve Hansen güvenlik çalışmalarının geçmişi ve mevcut durumunu ortaya koymak için 11 farklı güvenlik teorisinden bahsetmektedir. E şıkkında yer alan post-pozivist yaklaşım bir güvenlik çalışma alanı değil bir yaklaşım biçimidir.

13.SORU

Geleneksel güvenlik anlayışında benimsenen güvenlik gündeminin özünü aşağıdakilerden hangisi oluşturmaktadır?

STRATEJİ VE GÜVENLİK

- A
Askeri tehditler
- B
Eğitim sorunları
- C
Göçler
- D
Ekonomik sorunlar
- E
Sağlık problemleri

Yanıt Açıklaması:

Diğerleri de tehditlerdir ama özü diye sorulduğu için cevap a şıkkıdır.

14.SORU

Stratejik çalışmaların doğuşuna aşağıdaki olaylardan hangisi etkili olmuştur?

- A
Berlin Duvarının yıkılması
- B
II. Dünya Savaşı sonrası çıkan nükleer gerilim doğrultusunda duyulan sivil uzman gereksinimi
- C
Manhattan Projesi
- D
II. Dünya Savaşının başlaması
- E
Almanların nükleer proje çalışmalarının hızlanması

Yanıt Açıklaması:

Stratejik çalışmaların doğuşuna II. Dünya Savaşı sonrası çıkan nükleer gerilim doğrultusunda duyulan sivil uzman gereksinimi etkili olmuştur.

15.SORU

AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ BUZAN VE LENE HANSEN'E GÖRE YENİ GÜVENLİK ÇALIŞMALARINI BEŞ TEMEL SORUSUNDAN BİRİ DEĞİLDİR?

- A
Kimin güvenliği korunmalı ve çalışılmalı?
- B
Askeri güvenlik temel güvenlik sektörü müdür?
- C
Güvenlik sadece dış sınırlara yönelik tehditlerle mi ilgilidir, iç tehditleri de kapsar mı?
- D
Güvenlik siyasetinin belirleyici kavramı uluslararası ilişkiler midir?
- E
Güvenlik epistemolojisi nedir?

Yanıt Açıklaması: Güvenlik siyasetinin belirleyici kavramı aciliyet midir? Güvenlik Çalışmalarında rasyonel açıklamalar çeşitli yaklaşımlarla kullanılır ve materyal tehditler karşısında aktörlerin (özellikle devletlerin) rasyonel davranıp, gerekli önlemleri

alacakları varsayılır (Özellikle Realist Güvenlik Çalışmaları). Mesela, Soğuk Savaş sırasında SSCB tehdidi nedeniyle, caydırıcılık sağlamak amacıyla ABD'nin nükleer silahlanması rasyonel modellemelere uygundur. Bazı yaklaşımlarda ise güvenlik aciliyet içeren siyasi bir kavram olarak değerlendirilir ve bu aciliyet/tehlike aktörlerce radikal ve istisnai önlemler alınmasını gerektirir.

16.SORU

Uluslararası ilişkilerin ne olduğundan daha çok, Uluslararası ilişkiler disiplininin söylemsel pratiklerinin bunu nasıl inşa ettikleri ile ilgilenen yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A
Post kolonyal yaklaşım
- B
Stratejik çalışmalar
- C
Neo realizm
- D
Post yapısal yaklaşım
- E
Barış araştırmaları

Yanıt Açıklaması:

POST YAPISAL YAKLAŞIM ULUSLARARASI İLİŞKİLERİN NE OLDUĞUNDAN DAHA ÇOK, ULUSLARARASI İLİŞKİLER DİSİPLİNİNİN SÖYLEMSEL PRATİKLERİNİN BUNU NASIL İNŞA ETTİKLERİ İLE İLGİLENİR.

17.SORU

"MUHAREBENİN SEVK VE İDARESİ" AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİNİ TANIMLAR?

- A
Strateji
- B
Genel Strateji
- C
Taktik
- D
Strateji Anlayışı
- E
Yüksek Strateji

Yanıt Açıklaması: Taktik: Muharebenin sevk ve idaresi

18.SORU

- i. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- ii. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ
- iii. MGK

Yukarıdakilerden hangisi Türkiye'de ulusal güvenlik politikalarını belirleyen temel aktörler arasında değildir?

- A
Yalnız i
B
i ev ii
C
ii ve iii
D
i ve iii
E
i, ii ve iii

Yanıt Açıklaması:

Dışişleri Bakanlığı Türkiye’de ulusal güvenlik politikalarını belirleyen temel aktörler arasında değildir.

19.Soru

Türkiye’nin de komutasını üstlendiği International Security Assistance Force (ISAF) hangi ülkede göreve başlamıştır?

- A
Irak
B
Afganistan
C
Bosna-Hersek
D
Suriye
E
Libya

Yanıt Açıklaması:

BM Güvenlik Konseyi tarafından yetkilendirilen Uluslararası Güvenlik Destek Gücü ISAF’ın Aralık 2001’de Afganistan’da göreve başlamıştır.

20.SORU

JUS AD BELLUM İLKESİNİN İLK VE EN ÖNEMLİ KOŞULU AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİDİR?

- A
Hukuka aykırı otorite
B
Hukuka uygun niyet/iyi niyet
C
Haklı neden
D
Amacın barışa ulaşmak olması
E
Savaşın başarı şansının olmasıdır

Yanıt Açıklaması:

Haklı neden, jus ad bellum’un ilk ve en önemli koşuludur.

ONLINE DÖNEMDE NELER SORULDU?

ULİ301U STRATEJİ VE GÜVENLİK

1) Buzan'a göre , devletlerin örgütsel istikrarı , hükümet sistemleri ve onlara meşruiyet veren ideolojilere ilişkin olan güvenlik hangi alanla ilişkilidir ?

Siyasi Güvenlik

2) Gürcistan'da Kırmızı (Gül) Devrim , Ukrayna'da Turuncu Devrim , Kurguistan'da Lale Devrimi olarak tanımlanan , bu ülkelerde ABD'nin desteğiyle başlayan barışçıl ve siddet içermeyen rejim değişikliklerine ne ad verilir ?

Renkli devrimler

3) Aşağıdakilerden hangisi savaşta sivillerin ölümünün niyet edilmediği ama kama ile bunun gerçekleştiği durumları ifade eder ?

çift etki

4) Alexander L. George göre , düşmanın belirli bir davranış biçimini seçmesinin maliyetinin faydasından çok olacağına ikna edilmesine ne ad verilir ?

Caydırıcılık

5) Aşağıdakilerden hangisi Bush Doktrini'nin özelliklerinden biri değildir?

çok tarafı işbirlikleri ile ABD ve müttefikleri arasında birlikte çalışmayı içeren bir politikadır .

6) Stratejiyi , " politikanın amaçlarının gerçekleştirilmesi için askeri imkanların dağıtımı ve uygulanması sanatı " olarak tanımlayan stratejist aşağıdakilerden hangisidir ?

Liddell Hart

7) İç güvenlik sorunlarının sınırların ötesine taşmasıyla iç ve dış güvenlik alanlarının birleştiğini ve bunun sonucunda ulus ötesi bir polis mekanizmasının oluştuğunu savunan güvenlik okulu aşağıdakilerden hangisidir ?

Paris Okulu

8) 1960'larda NATO'nun " esnek karşılık stratejisi " uygulamaya başlaması üzerine Türkiye kendisi için aşağıdaki stratejilerden hangisini hayata geçirmiştir ?

İleri Savunma Stratejisi

9) I. Irak

II. İran

III . Misir

IV. Rusya

V. Kuzey Kore

Bush tarafından gündeme gorllen , ABD ana kitasına ve Avrupa ülkelerin yönelik füze tehditlerinin zamanında önlenmesini içeren bir savunma ağı olarak düşünölen Ulusal Füze Savunma Sistemi , yulardaki ölkelerin hangilerinden gelecek nükleer tehhide karşı savunulmuştur ?

I. II ve V

10) Güvenliğin temel öznesinin kadın olduğunu , sistemdeki hegemonik erkeksiliğin militarist güvenlik politikalarına neden olduğunu iddia teorisi aşağıdakilerden hangisidir ?

Feminist Güvenlik Çalışmaları

11) Aşağıdakilerden hangisi Buzan/Hanson sınıflandırılmasına göre, güvenlik öncesi olarak bireyi gören güvenlik teorilerinden biri değildi ?

Eleştirel Güvenlik Çalışmaları

12) Soğuk Savaş sonrası dönemde Türkiye'de güvenlik alanında en fazla çalışılan yeni konular enerji güvenliği ve olmuştur .

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar ?

çevre güvenliği

13) Aşağıdakilerden hangisi Javier Solana'nın adıyla anılan " Daha yi Bir Dünyada Güvenli Avrupa" başlıklı Avrupa Güvenlik Stratejisi belgesinde bahsedilen tehditlerden biri degildir ?

Ekonomik istikrarsız

14) Aşağıdakilerden hangisi Ocak 2000'de açıklanan belgeye göre Rusya'nın güvenlik tehditi olarak gördüğü sorunlardan biri değildir ?

Şanghay işbirliği Orgütü'nün aktif hale gelmesi

15) Aşağıdakilerden hangisi Suriye İç Savaşı'nın Türkiye üzerindeki etkilerinden biri değildir ?

Suriye sorunu , Türkiye'de koordinasyon amacıyla Milli Güvenlik Kurulu'na neden olmuştur .

16) Kenneth Walte'a göre , aşağıdakilerden hangisi devletlerin büyük güç niteliğine sahip olabilmesi için aynı anda üstün konumda olması gereken unsurlardan biri değildir ?

iklim Koşulları

17) Sorunları, karşısında önlemlerin bulunduğu tehditler gibi algılamak yerine , tehdit savunma sıralamasından çıkarıp , olağan kamu alanına taşıyan görüş aşağıdakilerden hangisidir ?

Güvenlik - dışılaştırma

18) Bir devletin hegemon statüsüne erişiminin ve kuvvet kullanımına dönüşme riski taşıyan güç artırması girişimlerinin engellemesini sağlayacak bir devlen stratejisi /politikası/ davranışı olarak tanımlanmaktadır .

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar ?

dengeleme

19) Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Güvenlik Okullarından biridir ?

Kopenhag Okulu

20) " Stratejik Çalışmalar açısından ABD de SSCB arasındaki krizlerde görülebilir . ABD A oyuncusu , SSCB de B oyuncusu olarak alındığında , sapma nükleer savaşın eşliğinden dönme , sapmama nükleer savaş riskine rağmen kesin kararlılık içinde olma anlamına gelmektedir . "

Yukarıdaki ifadede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru tamamlar ?

Tavuk oyunu

21) Aşağıdakilerden hangisi Mearshoimera göre iki kutuplu sistemin ellerinden biri değildir ?

Güçler arasında dengesizlik durumu hakimdir .

22) ABD'de Yurtiçi Güvenlik (Homeland Security) biriminin kurulmasına neden olan olay aşağıdakilerden hangisidir ?

11 Eylül saldırıları

23) Anarşinin tersi olan , merkezi bir hükümetin var olduğu, sistemin öznelerinin birbirlerine karşı kuvvet kullanmalarını engelleyecek veya kuvvet kullananla cezalandıracak meşru bir otoritenin söz konusu olduğu düzene ne ad verilir ?

Hiyerarşik düzen

24) Aşağıdakilerden hangisi Şükrü Elekdağ'a göre 21. yüzyıl eşiğinde Türkiye'nin güvenlik sorunlarından biri değildir ?

Rusya , Türkiye için acil sorun listesinde yer almaktadır .

25) " Devletler arasındaki doğa hali , savaş halidir " sözü aşağıdakilerden hangi düşünürü alttır ?

Kenneth Waltz

26) Aşağıdakilerden hangisi 1980'lerde Stratejik Çalışmalara alternatif olarak doğan , yumuşama döneminin ürünü olan ve bu dönemde geleneksel anla sorgulanması yaklaşımını sürdüren yaklaşımlardan biri değildir ?

Alternatif Güvenlik Yaklaşımı

27) Clausewitz'e göre aşağıdakilerden hangisi stratejinin unsurlarından biri değildir ?

Sanatsal unsurlar

28) Eleştirel Güvenlik Çalışmaları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır ?

Güvenliğin ana öznesi devlettir .

29) Güvenlik çalışmalarının askari tehditlerden çevresel , ekonomik ve benzeri sorunları kapsayacak şekilde genişlemesine izin veren olay aşağıdakilerden hangisidir ?

Soğuk savaşın bitmesi

30) I. Ittifak kurarak

II . Savaş açarak

III . Askeri kabiliyetler artırılarak

IV . Ekonomik ve sınıal altyapı geliştirilerek

Yukarıdaki hangi yöntem ve araçlar aracılığı ile dengeleme politikası sağlanabilir ?

I , III ve IV

31) Aşağıdakilerden hangisi NATO'nun Balkanlarda yürüttüğü Barış Gücü hareketlerinden biri değildir

ISAF (International Security Assistance Force , Uluslararası Güvenlik Destek Gücü)

32) Aşağıdakilerden hangisi , Çin'in Mart 2011'de yayımladığı “ Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi'nde belirlediği amaç ve görevlerden biri değildir ?

Tayvan'ın bağımsız bir devlet olarak tanınması

33) Aşağıdakilerden hangisi 11 Eylül sonrası Türkiye'nin güvenlik politikalarındaki değişimlerden biri değildir ?

Türkiye'nin güvenlik politikalarının yönü , Avrupa Birliği'ne yönelik politikalara yönelmiştir .

34) SSCB , Bulgaristan , Fransa , Polonya , Çekoslovakya , Macaristan , İtalya , Romanya ve Yugoslavya komünist parti liderlerinin katılımıyla 1947'de Polonya'da düzenlenen konferansta kurulan , SSCB önderliğinde tüm komünist partilerin faaliyetleri arasında eş güdüm sağlanması hedefi taşıyan yapılanmaya ne ad verilir

kominform

DON'T ASK QUESTIONS,JUST FOLLOW...

SINCE 2020

35) Thomas Hobbes'un " herkesin herkesle savaşı " olarak ifade ettiği durum aşağıdakilerden hangisidir ?

Doğa durumu

36) Aşağıdaki Eisenhower Doktrini ile ilgili ifadelerden hangisi doğrudur ?

SSCB ' nin Ortadoğu ' daki müdahalelerine karşı bir strateji önerir .

DON'T ASK QUESTIONS, JUST FOLLOW

37) Aşağıdakilerden hangisi Mearsheimer'a göre çok kutuplu sistemin özelliklerinden biri değildir ?

Karşı tarafta tek bir düşman söz konusudur .

38) Salt - help sistemi kimsenin kimseye güvenmediği bir güvensizlik ortamı yarattığına göre , böyle bir sistemde yer alan devletlerin temel endişesi aşağıdakilerden hangisidir ?

Beka

39) Aralık 2010'da başlayan Arap Bahanı aşağıdaki ülkelerin hangisinde iktidarı değiştirmeden küçük çaplı olaylarla atlatılmıştır ?

Sudi Arabistan

40) Sistem içerisindeki gücün iki devlet etrafında toplandığı yapı aşağıdakilerden hangisidir ?

iki kutupluluk

41) Aşağıdakilerden hangisi " Stratejik Çalışmalar " adlandırmasının yerine kullanılan ifadelerden biridir ?

Ortodoks Güvenlik Çalışmaları

42) Uluslararası ilişkilerin ne olduğundan daha çok , Uluslararası ilişkiler disiplininin söylemsel pratiklerinin bunu nasıl inga ettiği ile ilgilenen yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir ?

Post yapısal yaklaşım

SINCE 2020

43) Devletlerin askeri , siyasi , toplumsal , ekonomik ve çevresel sorunlarla tehdit edildiği görüşünü , diğer ismi ile baş sektör yaklaşım aşağıdaki stratejistlerden hangisine aittir ?

Barry Buzan

44) ikinci Dünya Savaşı'nda daha önce görülmemiş düzeyde bir şiddet yaşanmasına ve taraflar arasında bir anlaşma olmamasına rağmen , hiçbir tarafın zehirli gaz kullanmamış olması aşağıdakilerden hangisine bir örnektir ?

Zimni pazarlık

45) Muharebenin düzenlenmesi ve yönetilmesini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir ?

Taktik

46) Amerika kıtasının Avrupa sömürgecilğine kapatılması ve ABD'nin Avrupa'nın iç çekişmelerine müdahil olmaması anlayışı yatan güvenlik politikasına ne ad verilir ?

Yalnızcılık Politikası

47) Devletlerin iradesi dışında sistemin dayattığı dinamikler sonucunda güvenliğin sorun haline dönüştüğünü öngören görüş aşağıdakilerden hangisidir ?

Yapısal görüş

48) Türkiye'de güvenlik kavramı , ilk olarak ikinci Dünya Savaşı'nın ardından tarafından kullanılmıştır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar ?

askeri çevreler

49) 1. Askeri Güvenlik

K. Dil , kültür , dini ve ulusal Kimlik ile geleneklerin geleneksel kalıpların gelişimi için kabul edilebilir koşullar dahilinde sürdürülebilirliğine ilişkindir .

2. Siyasi Güvenlik

L Devletin saldırı ve savunmaya dayalı silahlı kabiliyetleri ile birbirlerinin niyetleri konusundaki algılamaları arasında iki düzeyli karşılıklı etkileşime ilişkindir .

3. Ekonomik Güvenlik

M. Devletin gücünü ve refahını kabul edilebilir düzeyde sürdürebilmek için kaynaklara , finansmana ve pazarlara erişime ilişkindir .

4.Toplumsal Güvenlik

2 Buzan'ın Güvenlik Sektörleri Yaklaşımı'na ilişkin yukardaki kavram ve tanımların doğru eşleştirmesi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir ?

K - 4 ; L - 1 ; M - 3

50) 1986'da imzalanıp , 1987'de yürürlüğe giren bu metinle esas itibarıyla Avrupa iç pazarının (malların , hizmetlerin , kişilerin , sermayenin serbest dolaşımının sağlandığı ve iç sınırların kaldırıldığı alan) oluşumu öngörülmüştür . Söz konusu metin aşağıdakilerden hangisidir ?

Avrupa Tek Senedi

51) Devletler ve devlet dışı global aktörler arasındaki etkileşimle ilgili analiz düzeyine ne ad verilir ?

Sistem Analiz Düzeyi

52) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin güvenlik politikası ile özdeş kabul edilen savunma politikasının unsurlarından biri değildir ?

Bölgesinde hegemonik süper güç haline gelmek

53) Kültür , inanç , fikir , norm ve kimliğin devlet davranışları üzerindeki etkisini inceleyen , tehditlerin askeri boyutuna odaklanan ve özellikle ABD'de pozitivist yöntemleri çalışan yaklaşım apagodaklerden hangisidir ?

Geleneksel inşacılık

54) I. Körfez Savaşı

II. 11 Eylül terör saldırısı

III. Arap Baharı

IV. Bosna Savaşı

Yukarıdaki olaylardan hangileri soğuk savaş sonrası Türkiye'nin yakın çevresinde gelişen kriterdendir ?

I ve III

55) İki veya daha fazla egemen devlet arasında güvenlik işbirliği için yapılan formal ve Informal düzenlemeye ne ad verilir ?

ittifak

56) Aşağıdakilerden hangisi 26 Nisan 1996'da Şanghay'da imzaladıkları Sınır Bölgelerinde Askeri Güvenin Derinleştirilmesi Anlaşması ile birlikte Şanghay Beşlisi anılan ülkeler arasında değildir ?

Japonya

57) Türkiye'nin aynı anda iki bölgede savaşırkeniçten gelecek saldırılara karşı da hazırlıklı olması üzerinde kurulan strateji aşağıdakilerden hangisidir ?

iki buçuk savaş stratejisi

58) Diğerlerinin niyetlerinden emin olmayan devletlerin , güvenlik için silahlanarak kısır döngü yarattıkları duruma ne ad verilir ?

Güvenlik ikilemi

59) Devletlerin potansiyel hegemon karşısında askeri kabiliyetlerini geliştirip , bu doğrultuda ekonomik ve sinai altyapılarını güçlendirmeye dayalı faaliyetlerine adı verilmektedir .

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar ? i

iç dengeleme yöntemleri

60) Stratejiyi savaşın amaçlarına ulaşmak için muharebenin araç olarak kullanılması teorisi şeklinde tanımlayan yazar aşağıdakilerden hangisidir ?

Clausewitz